

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ ລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ເອກະສານ ສະພາບລວມ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ

ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
ອົງການ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ໂຄງການ ພັດທະນາ ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳຈື່ມ
ມິຖຸນາ 2008

ສາລະບານ

ສະຫລຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ	1
I. ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ	1
II. ພື້ນຖານດ້ານນິຕິກຳ	1
III. ການຈັດຕັ້ງ	2
IV. ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ	4
V. ລະບົບ ການວາງແຜນ	5
VI. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ	6
VII. ການປະເມີນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນຳ	7
VIII. ສະພາບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຫລ່ງນຳ	8
IX. ດ້ານສັງຄົມ	8
X. ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ	9
1. ພາກສະເໜີ	11
2. ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ	12
2.1. ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ	12
2.2. ສະພາບການ, ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍ ໃນ ບັນດາຂະແໜງການ ທີ່ນຳໃຊ້ ນຳ	15
2.2.1. ພະລັງງານນຳ	15
2.2.2. ຊົນລະປະທານ	20
2.2.3. ການປ້ອງກັນອຸທິກກະໄພ	24
2.2.4. ການສະໜອງ ນຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	27
2.2.4.1 ການສະໜອງ ນຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ	27
2.2.4.2 ການສະໜອງ ນຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ	29
2.2.5. ການປະມົງ	30
2.2.6. ດິນບໍລິເວນນຳ	31
2.2.7. ການເດີນເຮືອ, ການຂົນສົ່ງທາງນຳ ແລະ ກິດຈະກຳ ການກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ ຕາມລຳນຳ ແລະ ແຄມນຳ	31
2.2.8. ສິ່ງແວດລ້ອມ	33
2.2.9. ການທ່ອງທ່ຽວ	34
2.2.10. ອຸດສາຫະກຳ	36
3. ພື້ນຖານ ທາງດ້ານກົດໝາຍ	37
3.1. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນຳ ແລະ ດຳລັດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	37
3.2. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກ ຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ	40
3.3. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ທີ່ດິນ	40
3.4. ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້	41
3.5. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ບໍ່ແຮ່	41
3.6. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ	41
3.7. ລະບຽບການ ຂັ້ນສອງ	42
3.8. ສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນຳ	43
3.9. ການຈັດສັນນຳ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ	43

3.10.	ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.....	44
3.11.	ການບັງຄັບໃຊ້.....	45
3.12.	ການຕີລາຄາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນີ້.....	45
4.	ການຈັດຕັ້ງ.....	48
4.1.	ໂຄງຮ່າງ ການຈັດຕັ້ງ.....	48
4.2.	ກົນໄກ ການປະສານງານ.....	56
o	ການປະສານງານ ໃນ ລະດັບ ແຂວງ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ.....	58
	ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຊາດ ແລະ ພາກພື້ນ.....	59
5.	ຂໍ້​ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ.....	60
5.1.	ການເກັບກຳຂໍ້​ມູນ.....	61
5.2.	ການນຳສົ່ງ ແລະ ເກັບຮັກສາ ຂໍ້​ມູນ.....	62
5.3.	ການແຈກຢາຍ ແລະ ເຂົ້າຫາ ຂໍ້​ມູນ.....	63
5.4.	ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້​ສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ລະບົບ ຂໍ້​ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ.....	63
6.	ລະບົບ ການວາງແຜນ.....	65
6.1.	ພື້ນຖານ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ປະເພດ ຂອງ ແຜນການ.....	65
6.2.	ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ.....	67
6.3.	ການວາງແຜນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນີ້.....	68
7.	ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ.....	71
7.1.	ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ລັດ.....	71
7.2.	ການປັບປຸງ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນີ້.....	72
7.3.	ການສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ຢູ່ໃນ ໂຮງຮຽນ.....	73
8.	ການປະເມີນ ຊັບພະຍາກອນ ນີ້.....	73
8.1.	ພາກສະເໜີ.....	73
8.2.	ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ນີ້.....	74
8.3.	ນໍ້າຖ້ວມ.....	82
8.4.	ປະລິມານນໍ້າ ຕໍ່ສູດ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ.....	85
8.5.	ນໍ້າໄຕ້ດິນ.....	86
8.6.	ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຕອບສະໜອງ ນີ້.....	87
9.	ສະພາບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ.....	89
9.1.	ການຄຸ້ມຄອງ ແຫລ່ງນໍ້າ.....	89
9.1.1.	ສະພາບ ແລະ ທ່າອ່ຽງ ໃນ ການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ປະເທດ.....	89
9.1.2.	ກິດຈະກຳ ຂອງ ຄົນ ທີ່ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ແຫລ່ງນໍ້າ.....	90
9.1.3.	ຜົນກະທົບ ຂອງ ການປ່ຽນແປງ ແຫລ່ງນໍ້າ.....	91
9.1.4.	ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ.....	91
9.2.	ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ.....	92
9.2.1.	ສະພາບລວມ ດ້ານຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ປະເທດ.....	92
9.2.2.	ແຫລ່ງ ມົນລະພິດ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ປະຈຸບັນ ແລະ ອາດເກີດຂຶ້ນ ໃນ ຕໍ່ໜ້າ.....	93
9.2.3.	ນະໂຍບາຍ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນງານ ດ້ານການຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ.....	93
9.3.	ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນີ້.....	94

9.3.1.	ສະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນ້ຳ ຂອງ ປະເທດ	94
9.3.2.	ຜົນກະທົບ ຈາກ ກິດຈະກຳ ຂອງ ຄົນ ຕໍ່ກັບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນ້ຳ	95
9.3.3.	ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນ້ຳ	97
9.4.	ສະຫຼຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ຂະແໜງການ ນ້ຳ	97
10.	ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ ໃນ ດ້ານສັງຄົມ	98
10.1.	ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ສຸຂາພິບານ	98
10.2.	ສາທາລະນະສຸກ	100
10.3.	ການມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ	102
10.4.	ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ປະຊາຊົນ	105
10.5.	ບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ແລະ ບັນຫາ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳ	107
10.6.	ຄຸນຄ່າ ດ້ານວັດທະນາທຳ	108
10.7.	ສະຫຼຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ	109
11.	ດ້ານການເງິນ	110
11.1.	ການລົງທຶນ ໃນ ຂະແໜງການ ນ້ຳ	111
11.2.	ແຫຼ່ງທຶນ	112
11.3.	ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ	114
11.4.	ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກ ການລົງທຶນ	114
12.	ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ຂະແໜງການ ນ້ຳ	115
12.1.	ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ	115
12.2.	ການເງິນ	115
13.	ຂໍ້ສະເໜີແນະ ແລະ ທາງເລືອກ	116
13.1.	ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ	116
13.2.	ການເງິນ	116
	ເອກະສານ ອ້າງອີງ	117

ສະຫລຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

I. ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ

ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນໄດ້ສະແດງອອກ ຢູ່ໃນບັນດາ ເອກະສານລະດັບສູງ ເຊັ່ນວ່າ: ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ສະພາ, ກອບແຜນວຽກ ພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ ໄລຍະຍາວນານ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ໃນໄລຍະ 5 ປີ. ບັນດາຍຸດທະສາດ ທີ່ນອນຢູ່ໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ແລະ ໄດ້ກຳນົດ ວິທີການ, ເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ໃນໄລຍະຍາວນານ ຢູ່ໃນຂະແໜງການເຫຼົ່ານັ້ນ.

ບັນດາເປົ້າໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ປະກອບມີ ບາງຈຸດປະສົງສະເພາະ ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ນ້ຳ ແລະ ແຫລ່ງນ້ຳ ເຊັ່ນວ່າ: ການຈຳກັດ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແລະ ການສະໜອງນ້ຳສະອາດ ແລະ ອະນາໄມ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ຫົວໜ້າຄົນ ພາຍໃນປີ 2010. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ປະກອບມີ ບັນດາເປົ້າໝາຍທີ່ຂຶ້ນກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ, ເຊັ່ນວ່າ: ດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ໂລກລະບາດ ທີ່ຈະເກີດມາຈາກ ທາງນ້ຳ, ນ້ຳໃຊ້ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ສະອາດປອດໄພ, ການສົ່ງເສີມ ການ ຜະລິດ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ດ້ານອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ ທີ່ນຳໃຊ້ນ້ຳ, ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອານຸລັກ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ.

ບັນດາເອກະສານ ແຫ່ງຊາດ ລະດັບສູງດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ພື້ນຖານທີ່ພຽງພໍ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ໄດ້ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ລະຫວ່າງ ບັນດາຂະແໜງການທີ່ນຳໃຊ້ນ້ຳ.

ຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອປ່ຽນແປງ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຈຸດປະສົງ ອື່ນໆ ໃຫ້ມີຄວາມຈະແຈ້ງ ແລະ ຄົບ ຖ້ວນ ກ່ຽວກັບ ເປົ້າໝາຍຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ແຜນງານສັງລວມ ແລະ ປະສານງານ ແລະ ປະສານງານ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ ເປົ້າໝາຍເຫຼົ່ານີ້.

II. ພື້ນຖານດ້ານນິຕິກຳ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນ້ຳ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນປີ 1996 ແລະ ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນ້ຳ ໄດ້ອອກຂໍ້ບັນຍັດ ໃນປີ 2001. ກົດໝາຍ ແລະ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ບາງວຽກງານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາ ກອນນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ສິດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການວາງແຜນອ່າງຮັບນ້ຳ ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ການຈັດສັນ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳອ່າງໃສ່ການວາງແຜນ ອ່າງຮັບນ້ຳ ແບບປະສົມປະສານ, ກົນໄກດ້ານການເງິນ, ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໃນການໃຫ້ຄຳປຶກສາຫາລື ແບບເປີດກວ້າງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ອ່າງໂຕ່ງນ້ຳ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນ້ຳ ກໍ່ຍັງຂ້ອນຂ້າງ ຈຳກັດ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດັ່ງກ່າວ ຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີ ຊຶ່ງເປັນເຫດຜົນເຮັດໃຫ້ ນະໂຍບາຍບາງສ່ວນ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ທີ່ຕາມມາບໍ່ສົມບູນ ກໍ່ຄືການມີຊ່ອງວ່າງ ແລະ ຂອບເຂດ ຂອງກົດໝາຍທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ.

ໜຶ່ງໃນຈຸດອ່ອນ ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແມ່ນການມອບໝາຍ ວຽກໜ້າທີ່ ການວາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ບັນດາກະຊວງ ພັດທະນານໍ້າ. ບັນດາໜ້າທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ຈະຄັດແຍ່ງກັນ ລະຫວ່າງ ບົດບາດ ການພັດທະນາ ແລະ ບົດບາດໃຫ້ການບໍລິການ ນໍ້າ ຂອງບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການ ຂອງ ກະຊວງ. ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ພຽງພໍກັບຄວາມຈຳເປັນ ໃນການແຍກການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ຂອງລັດ ແລະ ລະດັບການໃຫ້ບໍລິການນໍ້າ ຢູ່ໃນທຸກລະດັບ. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ “ແບບກະຈາຍອຳນາດ” ອາໄສບົດບາດ ການປະສານງານ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດ, ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມ ອາດສາມາດ ທີ່ຈຳກັດ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ ໂດຍບໍ່ໄດ້ເບິ່ງສະພາບ ຕົວຈິງ, ກໍຄື ການຂາດຄວາມຊັດເຈນ ກ່ຽວກັບ ແຕ່ລະ ບົດບາດ ຂອງສອງອົງການດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ກໍຍັງປະກົດ ມີຊ່ອງ ວ່າງໃນຫຼາຍໆດ້ານ ເຊັ່ນວ່າ: ການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການປະສານງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຮ່ວມມື ກັບສາກົນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ບົດບາດ ແລະ ການບໍລິຫານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງແຂວງ ແລະ ບັນດາອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ກົນໄກ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢູ່ໃນລະດັບອ່າງຮັບນໍ້າ, ແຂວງ ແລະ ລະດັບ ຕ່ຳກ່ວາແຂວງ, ການຄວບຄຸມໄພທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ຂອງປະຊາຊົນ (ເປັນຕົ້ນແມ່ນຄວາມປອດໄພ ຂອງ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ).

ຄວນມີ ການທົບທວນຄືນ ກ່ຽວກັບ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ໂດຍລວມ ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນ ການກຳນົດ ບັນດາບຸລິມະສິດ ອື່ນໆສຳລັບກົດໝາຍທົ່ວໄປ.

III. ການຈັດຕັ້ງ

ມີຫລາຍກະຊວງ ແລະ ອົງການ ພິສິມຄວນ ເຊັ່ນ: ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ເຊິ່ງມີ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ອ່າງໂຕ່ງນໍ້າ, ການໃຫ້ການບໍລິການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ແລະ ປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ ຊຶ່ງມີ ຜົນກະທົບ ກັບຂະແໜງການນໍ້າ ໂດຍກົງ.

ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດ, ທັງສອງ ອົງການ ເຮັດວຽກຄ້າຍຄືກັນ ເຊັ່ນ: ເປັນອົງການປະສານງານ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ການແບ່ງ ບັນວຽກງານດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ມີຄວາມຈະແຈ້ງ, ແຕ່ພາລະບົດບາດ ຂອງຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ໄດ້ມຸ່ງໄປໃສ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໃນຂະນະດຽວກັນ ພາລະບົດບາດ ຂອງ ຄະນະກຳ ມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດແມ່ນ ຂ້ອນຂ້າງກ່ຽວຂ້ອງກັບ ວຽກງານ ການຮ່ວມມື ກັບສາກົນ ຫຼາຍກ່ວາ. ທັງສອງ ອົງການ ເປັນອົງການທີ່ຂ້ອນຂ້າງນ້ອຍ ແລະ ມີອຳນາດ ທາງດ້ານກົດໝາຍບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຂາດຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອດຳເນີນ ການປະສານງານ (ຂໍ້ກຳນົດ) ຂອງບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການອື່ນໆ.

ໃນປະຈຸບັນ, ພາຍໃຕ້ ການປະຕິຮູບ ການປົກຄອງ ຂອງລັດ ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ, ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳລັງດຳເນີນທີ່ຈະສ້າງ ຕັ້ງ ອົງການຈັດຕັ້ງໃໝ່ຂຶ້ນ ເພື່ອ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ໃນຂັ້ນສູນກາງ. ໃນປະຈຸບັນ ລາຍລະອຽດຕ່າງໆ ໃນການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກ່າວເທື່ອ ກ່ຽວກັບ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງອົງການ(ກົມ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ອື່ນໆ)ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ບໍ່ທັງໄດ້ກ່າວ ກ່ຽວກັບ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການ ກໍຄື ພະນັກງານ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນ ອື່ນໆ ອາດຖືກມອບໂອນ. ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ

ຄວນກຳນົດດ້ານທິດທາງຍຸດທະສາດ ໃຫ້ແກ່ ກະຊວງ ແລະ ກົມກໍ່ຕັ້ງ ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອື່ນໆດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນມີໜ້າທີ່ຮັບຊອບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ, ຊຶ່ງຄວນມີ ການປະສານງານ ນະໂຍບາຍ ກັບຂັ້ນເທິງ ແລະ ຄະນະທີ່ປຶກສາ (ຄະນະກຳມະການ ຂັ້ນສູງຖ້າເປັນໄປໄດ້) ຊຶ່ງຈະເປັນ ຜູ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຢູ່ໃນລະດັບ ອ່າງຮັບ ນັ້ນ ຂັ້ນແຂວງ ກໍ່ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນການປະສານງານ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ບັນດາແຂວງ ຈຳເປັນຕ້ອງ ພິຈາລະນາ ວິທີທາງ ເພື່ອ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ການປະສານສົມທົບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການວາງແຜນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ນັ້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ຍັງມີຄວາມຕ້ອງການ ໃນການປະສານງານ ທີ່ດີຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ ແຂວງຕ່າງໆ ຊຶ່ງມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນອ່າງຮັບນັ້ນ, ໂດຍຜ່ານ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນັ້ນ ຫຼື ກົມໄກອື່ນໆ.

ດັ່ງທີ່ຂັ້ນລັດຖະບານໄດ້ປະກາດວ່າ: ຄວນສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ເພື່ອ ສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການປະສານງານ ບັນດາໜ້າທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ຢູ່ໃນລະດັບຊາດ. ປະຈຸບັນ ອົງການ ໃໝ່ດັ່ງກ່າວ ຄວນຈະຮັບຜິດຊອບ ໜ້າທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນແບບລວມ ແລະ ມີຈຸດສຸມເອົາໜ້າທີ່ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ເປັນກາງ ຊຶ່ງອົງການຈັດຕັ້ງຫຼາຍແຫ່ງ ກຳລັງ ໄດ້ປະຕິບັດ ຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.

ຄວນຈະສ້າງ ອົງການປະສານງານ ດ້ານນະໂຍບາຍ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ໃນຂັ້ນສູງ. ອົງການດັ່ງກ່າວ ຄວນໃຫ້ຄຳປຶກສາ ໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ທັງຢູ່ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ.

ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ໃນຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ປະສົບກັບ ບັນຫາຂາດຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມອາດສາ ມາດ ທີ່ຈຳກັດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ແບບປະສົມປະສານ. ພະແນກການ ໃນຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ຖືກຈັດໃຫ້ ທຽບເທົ່າ ແລະ ພົວພັນກັບ ບັນດາກະຊວງ ແຫ່ງຊາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ກໍ່ບໍ່ມີໜ້າທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ທີ່ຈະແຈ້ງ ທີ່ແຕກຕ່າງ ຈາກ ໜ້າທີ່ ການພັດທະນາ ແລະ ບໍລິການນັ້ນ ຢູ່ໃນຂັ້ນແຂວງ.

ພະແນກການ ຂັ້ນແຂວງ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ປະສານງານ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການນຳສະເໜີ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ບັນດາແຂວງ ຈຳເປັນຕ້ອງມີ ພະແນກຂັ້ນນຳ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ, ຊຶ່ງອາດເປັນ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງຫ້ອງການນັ້ນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນແຂວງ. ຫ້ອງການດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງການພາລະບົດບາດ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ໃນຂັ້ນແຂວງ ຢ່າງເປັນທາງການ ກໍ່ຄື ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ບັນດາອົງການ ລະຫວ່າງ ປະເທດ ຫຼື ຜູ້ບຸກເບີກ ພາກເອກະຊົນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຂຶ້ນຕື່ມ ແລະ ຄວບຄຸມຕິດຕາມ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຂອງການວາງແຜນອ່າງຮັບນັ້ນ. ເພື່ອເປັນການປະສານງານ ກັນກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນັ້ນ ພາຍໃນອ່າງຮັບນັ້ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງລະດັບ ອ່າງຮັບນັ້ນ ຫລື ກົມໄກປະສານງານ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ. ຄະນະກຳມະການ ອ່າງຮັບນັ້ນ ຫຼື ຂະບວນ ການປະສານງານ ຄວນໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ ບັນດາແຂວງ ເພື່ອປະສານ ໃນການພັດທະນາ ແຜນການເຊື່ອມສານອ່າງຮັບນັ້ນ, ເພື່ອປຶກສາກັບ ອົງພາກສ່ວນໜຶ່ງ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມ ກັນຢ່າງ ດີໆໜ້າ. ໃນບັນຫາດຽວກັນ, ເພື່ອເປັນການໂອ້ລົມ ສົນທະນາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ເພື່ອເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ກັບ ອົງການລະດັບຊາດ ແລະ ນັກພັດທະນາ ຝ່າຍເອກະຊົນ, ແລະ ກໍ່ເພື່ອເປັນການຕິດຕາມ ໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການອ່າງຮັບນັ້ນ.

ຫ້ອງການຂັ້ນແຂວງ ຄວນແຕ່ງຕັ້ງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ຢ່າງເປັນທາງການ ໃນຂັ້ນແຂວງ. ບັນດາ ຄະນະກຳມະການ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ຂັ້ນແຂວງ ຄວນສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການປະສານງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ລະຫວ່າງ ພະແນກການຂັ້ນແຂວງ.

ຄວນສ້າງຕັ້ງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຫຼື ກິນໄກ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອ ສ້າງບູລິມະສິດ ກ່ຽວກັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ.

ການຮ່ວມມື ກັບສາກົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຄຸ້ມຄອງ ໂດຍ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດ ຂອງບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ພາຍໃຕ້ ສົນທິສັນຍາຊຽງລາຍ ປີ1995.

ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການແຍກ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ ອອກ ຈາກກັນ , ຍ້ອນວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຕໍ່ກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນີ້ ໃນບັນດາປະເທດ ອື່ນໆ ຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແຫ່ງຊາດ ສະເໜີ ໃຫ້ເປັນອົງການ ທີ່ມີທ່າແຮງແຫ່ງ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນີ້. ສປປ ລາວ ຈຳເປັນຕ້ອງ ພັດທະນາ ແລະ ສ້າງສາຍສຳພັນອັນດີຕໍ່ໄປ ກັບ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນຕື່ມ, ການນຳ ໃຊ້ຄວາມ ອາດສາມາດ ຂອງຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ບົດບາດ ການຮ່ວມມື ກັບສາກົນ ໃນຂະນະ ທີ່ກຳລັງ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ການລົງເສີມລາຍຮັບຂອງຊາດ ໃນເວລາດຽວກັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ສອງຝ່າຍ ກ່ຽວກັບນໍ້າ ແລະ ກິນໄກອື່ນໆໃນການ ຮ່ວມມືກັບສາກົນ, ເຊັ່ນວ່າ: ສາມາດ ບັນດາປະຊາຊາດ ໃນພາກພື້ນ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ແລະ GMS ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນຕື່ມ.

ການຮ່ວມມື ກັບ ບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນສາກົນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີ ການປັບປຸງຂຶ້ນຕື່ມ. ບັນດາກິນໄກຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການປະຊຸມ ແບບໂຕະກິມ ແມ່ນມີຜົນປະໂຫຍດ, ແຕ່ ລັດຖະບານກໍ່ຄວນຈະສ້າງ ບົດບາດໜ້າທີ່ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນຕື່ມ ໃນການຈັດ ບູລິມະສິດ ເພື່ອການຕິດຕໍ່ສື່ສານ ແລະ ນະໂຍບາຍ ເພື່ອສະເໜີໃຫ້ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ການຊອກຫາຂົງເຂດ ໃນການຮ່ວມມືພັດທະນາ ທີ່ແທດເໜາະກັບ ຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ແຫ່ງຊາດ.

ການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການປະສານງານ ທັງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ, ດັ່ງນັ້ນ ປະເທດລາວ ສາມາດກຳນົດ ແລະ ລົງເສີມ ລາຍຮັບ ຂອງປະເທດ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນ ຜູ້ຮ່ວມມື ທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ຢູ່ໃນຂະບວນການຄຸ້ມຄອງນີ້ ໃນເວທີສາກົນ.

IV. ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ

ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ທາງລົບຍ້ອນຂາດການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ຫຼາຍອົງການ ແລະ ໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການປັບປຸງ ອາດຈະເຮັດໄດ້ ຄືເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງການຈັດຕັ້ງ ອົງການຮູບ ແບບໃໝ່ຢູ່ໃນຂະແໜງການນີ້. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ: ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ມີຄວາມຈຳ ເປັນຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມມື ສຳພັນກັບ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ຮູບແບບຈຳລອງ ຢ່າງໃກ້ຊິດ ເຊັ່ນດຽວກັບ ບັນດາໜ້າທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນີ້. ການປັບປຸງບໍລິການ ທາງດ້ານອຸທິກະສາດ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງ ພົວພັນກັບ

ໜ້າທີ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ແບບ ອື່ນໆຢ່າງໃກ້ຊິດ. ການສະໜັບສະໜູນ ຄວນຈະກຳນົດ ໃຫ້ແກ່ອົງການ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ ເພື່ອ ປະສານງານ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນຊັບ ພະຍາກອນນໍ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຄະນະກຳມະການປະຈຳ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ລະຫວ່າງ ອົງການ ກໍ່ສາມາດປັບປຸງ ການປະສານງານ ທາງດ້ານວິຊາການ.

ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ. ຖານຂໍ້ມູນ ຄວນໄດ້ຮັບການກະກຽມ ເພື່ອເປັນທິດ ຊີ້ນຳໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ເຂົ້າຫາແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ມີພວກເຂົາຕ້ອງການ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຄວນມີການສຳຫຼວດ ຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ບັນດາອົງການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສາມາດ ບັນລຸຄວາມຕ້ອງການ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ ຕໍ່ໜ້າໄດ້.

ໃນການແບ່ງສ່ວນດິນທຶນ ຈາກບັນດາຜູ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຄວນຈະຈັດໃຫ້ເໝາະສົມ. ໃນທາງກັບກັນ ຄວນຈະໄດ້ມີການປັບປຸງ ການປະຕິບັດ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ. ຍຸດທະສາດ ທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ທາງດ້ານການເງິນ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລະບົບການ ສຳລັບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການ ໃນການປັບປຸງ. ໃນປະຈຸບັນ ມີພຽງຂໍ້ກຳນົດທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບ ອົງການຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ກໍ່ຍັງມີບົດຊີ້ນຳ ກ່ຽວກັບ ລະບົບການທີ່ເປັນທາງການ ພຽງແຕ່ເລັກນ້ອຍ ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຄວນຖືກປະຕິບັດ ເຊັ່ນ: ການເຂົ້າຫາຂໍ້ມູນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມ ຄວນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປັບປຸງການວາງແຜນ ແບບປະສານ ງານ ເພື່ອ ແນ່ໃສ່ຄວາມຈຳເປັນດ້ານການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ດ້ານການສ້າງຈິດສຳນຶກ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການຝຶກອົບຮົມ ຄວນຈະອີງໃສ່ ຄວາມເຫັນດີເຫັນພ້ອມ ຈາກບັນດາອົງການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນລະບົບທີ່ປະສານງານກັນ ຫຼາຍຂຶ້ນ ດ້ວຍການເຂົ້າຫາຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ດ້ວຍການຈັດວາງໃໝ່ ເພື່ອ ລວບລວມເອົາ ໜ້າທີ່ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຈາກອົງການທີ່ມີຢູ່. ການປະສານງານ ດ້ານວິຊາການ ສາມາດປັບປຸງຂຶ້ນໄດ້ ດ້ວຍການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ລະຫວ່າງ ອົງການ.

ຍຸດທະສາດ ວ່າດ້ວຍ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນເໝັນໃສ່ ບາງບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ, ລະບົບຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ, ລະບົບການ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ.

V. ລະບົບ ການວາງແຜນ

ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ໄລຍະ 5 ປີ ແມ່ນກ່າວເຖິງ ບາງເປົ້າໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ພື້ນຖານໃນການວາງແຜນ ແບບປະສານງານ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບອ່າງຮັບນໍ້າ. ບັນດາ ກະຊວງ ອົງການ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການກະກຽມ ການວາງແຜນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ພາຍໃນ ຂອບເຂດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ທີ່ປາສະຈາກ ການທົດຊີ້ນຳ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີລັກສະນະລວມ. ການຈັດແບ່ງ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ໄດ້ດີ ຢູ່ທັງໃນລະດັບຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ລະດັບແຂວງ, ດັ່ງນັ້ນ ການວາງແຜນແບບ ປະສານງານ ຈຶ່ງມີຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກ . ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແຫ່ງຊາດ ຄວນຈະໃຫ້ຂໍ້ກຳນົດ ຂອງເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸດປະສົງ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງເປັນທາງການ ເຊິ່ງສະໜັບສະໜູນ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ໃຫ້ມີການປະສານງານ ດີຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ ໃນແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຂອງ ບັນດາກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ຍັງບໍ່ມີລະບົບ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ພາຍໃນອ່າງຮັບນໍ້າເທື່ອ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກ່າວເຖິງ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢູ່ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບອ່າງຮັບນໍ້າ, ແຕ່ຈົນຮອດປະຈຸບັນ, ວຽກງານເຫຼົ່ານີ້ ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທື່ອ. ລະບົບ ໃນການວາງແຜນ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບການ ປັບປຸງ ເທື່ອລະໜ້ອຍ ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ເຊິ່ງສຸມໃສ່ບັນຫາການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ. ການປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ປະສານງານ ກັບ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາ ກອນ ອ່າງຮັບນໍ້າ. ຂັ້ນຕົ້ນ ແມ່ນກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ໂຄງການ ພັດທະນາ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນຳຽມ ເພື່ອພັດທະນາ ການວາງແຜນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການສ້າງຮູບແບບ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ.

ແຜນການ ຊັບພະຍາກອນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຄວນຈັດໃຫ້ເປັນ ບູລິມະສິດ ອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ມີ ແຜນພັດທະນາ ຫຼື ບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ທີ່ສຳຄັນ ອື່ນໆ. ອົງການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຂັ້ນແຂວງ ຫຼື ກົນໄກການປະສານງານ ອື່ນໆ ທີ່ເໝາະ ສົມ ຄວນຈະເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການວາງແຜນ ພັດທະນາ ເຫຼົ່ານີ້. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາແຂວງ ຄວນຈະຮັບປະກັນວ່າ ແຜນການດັ່ງກ່າວ ທີ່ກຳລັງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນການເຄື່ອນໄຫວຕາມວຽກງານ ການວາງແຜນຂັ້ນແຂວງ ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

VI. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ

ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ(ປະກອບມີ ບັນດາ ຂະແໜງ ແລະ ສູນຕ່າງໆ) ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຂອງກະຊວງດັ່ງກ່າວ, ກໍ່ຄື ບັນດາໂຮງຮຽນ ວິຊາຊີບ ແລະ ບັນດາ ໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ ທັງໝົດ ໄດ້ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ ຄື ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ໃນການໃຫ້ການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃນຫົວຂໍ້ ທີ່ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ຢູ່ແລ້ວ. ກະຊວງ ຖະແຫຼ່ງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ສີ່ມວນຊົນ ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ໃນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ການຮ່ວມມື ກັບປະຊາຊົນ.

ໂຄງການ ຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກຂ້າງນອກ ຫຼາກຫຼາຍໂຄງການ ລວມທັງ ພາກສ່ວນຝຶກອົບຮົມ ເຊິ່ງກວມເອົາ ອົງປະກອບ ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ຊົນລະປະທານ, ນໍ້າປະປາ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບປະສົມປະສານ. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ປະສິດທິພາບ ຂອງແຜນງານ ການຝຶກອົບຮົມ ດັ່ງກ່າວນີ້ ມີລັກສະນະຈຳກັດ ຍ້ອນ ການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ໃຊ້ ເວລາໄລຍະສັ້ນ, ຂາດການປະຕິບັດ ວຽກງານ ຕົວຈິງ, ຂາດຄວາມສາມາດ ໃນ ອົງການ ທີ່ຈະນຳສະເໜີ ຄວາມຮູ້ ຄວາມສາ ມາດໃໝ່ໆ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ຂາດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູ່ຝຶກ, ຂາດການສະໜັບສະໜູນ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຢູ່ໃນ ແຜນງານຝຶກອົບຮົມ ສະເພາະນັກຮຽນຈົບ ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເຫດຜົນຕ່າງໆ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງປະຊາຊົນ ກໍ່ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ຂອງຂະບວນການ ປະຕິຮູບ ການປົກຄອງ ແຫ່ງຊາດ. ການສ້າງຈິດສຳນຶກມວນຊົນ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມມືກັນ ເຂົ້າໃນວຽກງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ບັນດາວຽກງານ ເຫຼົ່ານີ້ ຈຳຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ບົນພື້ນຖານ ຄວາມໂປ່ງໃສ ຂັ້ນຕົ້ນ ໃນການຕັດສິນໃຈ, ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮ່ວມມື ກັບ ຊຸມຊົນ(ບ້ານ) ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຄວນແນໃສ່ ຄວາມຈໍາເປັນ ໃນການຝຶກຮົມ ແລະ ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ໃຫ້ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ການປະສານງານກັນ ໃນຫົວຂໍ້ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີການປະສານງານຫຼາຍຂຶ້ນ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຄວນຈະອະທິບາຍເຖິງ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຄວນຈະມີການຮ່ວມມືກັນແນວໃດ ຢູ່ໃນ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ໃນອານາຄົດ ຕໍ່ໜ້າ.

VII. ການປະເມີນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໜ້າດິນ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ມີຈໍານວນສະເລ່ຍທັງໝົດ ປະຈໍາປີ 272 ກມ³, ເຊິ່ງມີຈໍານວນ ທຽບເທົ່າຫລາຍກວ່າ 55,000 ມ³ ຕໍ່ປີຕໍ່ຫົວຄົນ. ຖ້າປຽບທຽບໃສ່ກັບ ບັນດາປະເທດອາຊຽນອື່ນໆ, ສປປ ລາວ ມີຈໍານວນ ການສະໜອງນໍ້າ ຕໍ່ຫົວຄົນ ທີ່ສູງກວ່າໝູ່. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມີພຽງການປັບປຸງ ການສະໜອງນໍ້າ ສ່ວນນ້ອຍ ຢູ່ໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເກັບນໍ້າ ໃນອ່າງເກັບນໍ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນສາມາດບັນຈຸໄດ້ 7,000 MCM (ລ້ານ ມ³) ຫຼື 2.8 % ຂອງການສະໜອງນໍ້າໜ້າດິນ ປະຈໍາປີ. ເປັນຕົ້ນແມ່ນ, ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໜ້ອຍກວ່າ 8% ຂອງ ຈໍານວນທີ່ຄາດຄະເນ ຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ.

ບັນດາຜົນກະທົບ ເຊິ່ງລວມມີ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼອອກ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຢູ່ໃນບັນດາ ສາຂາແມ່ນໍ້າສາຍຫຼັກ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ່າອ່ຽງສ່ວນໃຫຍ່ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການເສຍຫາຍ ຈາກນໍ້າຖ້ວມຢ່າງຮຸນແຮງ. ຂອບເຂດ ທີ່ເປັນບ່ອນ ນໍ້າຖ້ວມງ່າຍ ແມ່ນຢູ່ຕາມຝັ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ຢູ່ໄກ້ ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນ: ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ, ທ່າແຂກ, ສະຫວັນ ນະເຂດ ແລະ ປາກເຊ. ອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ ທາງດ້ານທໍລະນີວິທະຍາ ເຊິ່ງອົງຕາມຄວາມອາດສາມາດ ໃນການ ເກັບນໍ້າ ແລະ ປ່ອຍນໍ້າ ໃນລະດູແລ້ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຂອບເຂດຫີນປູນ ຢູ່ທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກ ກໍ່ຄື ພູພຽງ ບໍລິເວນ ທີ່ເກີດຈາກ ພູເຂົາໄຟ ຢູ່ທາງພາກໄຕ້ມີຄວາມສາມາດ ເກັບນໍ້າ ໄດ້ດີກ່ວາໝູ່ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ຍາມແລ້ງ ຂ້ອນຂ້າງສູງ.

ໂດຍສົມທຽບ ກັບ ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ລົດລົງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ໃນປະຈຸບັນ ຫຼື ອານາຄົດຕໍ່ໜ້າ(ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ດ້ານຊົນລະປະທານ) ຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າຕ່າງໆ ເຫັນວ່າ: ນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ເຊໂດນຂ້ອນຂ້າງຂາດແຄນນໍ້າ ຕໍ່ກ່ວາ ລະດັບ ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ໃນປະຈຸບັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລະດັບນໍ້າ ທີ່ຂາດແຄນ ສໍາລັບ ໂຄງການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ໃນອານາຄົດ ຄາດວ່າແມ່ນ ນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ ທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບນໍ້າ ຈາກການແຍກນໍ້າ ຂອງນໍ້າເທີນ 2 ເຊິ່ງຄາດວ່າ ຈະບັນເທົາ ການຂາດແຄນນໍ້າ ຢູ່ທ້າຍນໍ້າ ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ. ແມ່ນໍ້າອື່ນໆ ກໍ່ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ໃນການພັດທະນາ ອ່າງເກັບນໍ້າ (ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ) ຄາດວ່າຈະບໍ່ປະສົບກັບ ການຂາດແຄນນໍ້າ.

ແມ່ນໍ້າຕ່າງໆ ທີ່ມີປະລິມານນໍ້າ ໄຫລໜ້ອຍ ຊຶ່ງບໍ່ສົມດຸນ ກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ນໍ້າ ໃນປະຈຸບັນ ຫຼື ອານາຄົດ ຄວນຈະໄດ້ຮັບ ການພິຈາລະນາ ຈັດເຂົ້າເປັນ ບຸລິມະສິດ ເພື່ອ ການສຶກສາ ແລະ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນຕໍ່ໜ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແມ່ນໍ້າ ທີ່ໄດ້ວາງແຜນ ໃນການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ) ໄວ້ແລ້ວນັ້ນ ຄວນຈະກວດສອບ ແລະ ວາງແຜນຕື່ມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ.

VIII. ສະພາບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຫ່ງນໍ້າ

ໃນເຂດເນີນສູງ, ການເຮັດກະສິກໍາ ໂດຍການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແມ່ນເປັນລະບົບ ການເຮັດໄຮ່ນາ ທີ່ເດັ່ນກ່ວາໝູ່ ກວມເອົາເກືອບເທົ່າ 70 % ຂອງເນື້ອທີ່ດິນ. ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດ ຂອງປະເທດ ສາມາດເຫັນໄດ້ເຖິງ ການປ່ຽນແປງ ໂດຍການກະທໍາຂອງມະນຸດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການເຮັດໄຮ່ ແບບເລື່ອນລອຍ, ການຈູດປ່າ, ຕັດໄມ້, ການແປງດິນ ເພື່ອ ການກະສິກໍາ ແລະ ອື່ນໆ. ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ ຫຼຸດລົງຈາກ 70 % ເຖິງ 43% ໃນລະຫວ່າງປີ 1940- 2004. ການທໍາ ລາຍປ່າ ພາໃຫ້ເກີດ ປະລິມານນໍ້າລົດລົງຫຼາຍ ໃນລະດູແລ້ງ. ເຊິ່ງນໍາເອົາຕະກອນ ແລະ ນໍ້າຖ້ວມ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນຍາມຝົນ ເຊິ່ງເປັນຜົນກະທົບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນທົ່ວປະເທດ ກໍ່ຄື ຄຸນນະພາບ ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ໃນລະຫວ່າງ ຄຸນນະພາບດີ ແລະ ດີຫຼາຍ. ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ຂອງລາວ ອີງໃສ່ ມາດຕະຖານ ຂອງອົງການ ອານາໄມໂລກ. ກົມຊົນລະປະທານ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຕິດຕາມກວດກາ ຮອບດ້ານ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ, ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າເບື້ອນ ໃນຕົວເມືອງ, ນໍ້າປະປາລາວ ຮັບຜິດຊອບ ຄຸນນະພາບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າດື່ມ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມໃນນໍ້າ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ ການສຶກສາ ໃນທົ່ວປະເທດ ຢ່າງກວ້າງຂວາງກໍ່ຕາມ, ແຕ່ກໍ່ຍັງສາມາດ ຮູ້ໄດ້ວ່າ ປະເທດເຮົາ ຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍ ຊີວະນາໆ ພັນ, ປາ, ສັດຈໍາພວກກຸ້ງ ແລະ ປູ, ສັດຈໍາພວກເຄິ່ງປີກ ແລະ ເຄິ່ງນໍ້າ, ສັດຈໍາພວກຫອຍ, ສັດເລືອຄານ, ພືດຕ່າງໆ ທີ່ໃຫ້ ຜົນປະໂຫຍດ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ບັນດາຊັບພະຍາກອນໃນນໍ້າເຫຼົ່ານີ້ ໃຫ້ບົດບາດສໍາຄັນ ໃນການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງໂປຼຕິນ, ມີຄວາມສໍາຄັນ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທຸກຍາກ ໃນຊົນນະບົດ. ໃນໄລຍະ 10 ປີຜ່ານມາ , ຊັບພະຍາກອນໃນນໍ້າ ໄດ້ຖືກຄຸກຄາມ ໂດຍປາສະຈາກ ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ. ໃນປະຈຸບັນ, ໄດ້ມີ ຫຼາຍໆແຜນງານຄົ້ນຄ້ວາ ທີ່ກໍາລັງດໍາເນີນ ການປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນນໍ້າ ແລະ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ທີ່ເໝາະສົມ.

ຄວນສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການວາງແຜນອ່າງໂຕ່ງ ແບບປະສົມປະສານ ໂດຍການປະສານງານກັບ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນ ອ່າງຮັບນໍ້າ. ຍິ່ງໄປກ່ວານັ້ນ ຍັງມີຄວາມຈໍາເປັນ ໃນການຊອກສຶກສາຄົ້ນຫາ ຜົນກະທົບ ໃນການປ່ຽນແປງ ການນໍາໃຊ້ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂອບເຂດກວ້າງຂວາງອອກໄປ.

ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ຄວນວາງເປົ້າໝາຍ ທີ່ຄາດຫວັງໃນຂົງເຂດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ມີຂັ້ນຕອນປະຕິບັດ ຢ່າງເໝາະສົມ ໃນການປະສານງານ ກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນທຸກໆດ້ານ.

ການປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ, ການປະສານງານ ແລະ ວິຊາການ ອາດມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງຍົກລະດັບ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ບັນຫາຮີບດ່ວນ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ.

IX. ດ້ານສັງຄົມ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ສາທາລະນະສຸກ, ສຸຂະອະນາໄມ, ການສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ການບໍລິການສຸຂະພິບານ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ກໍ່ຕາມ, ບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ສາຍພົວພັນ ຂອງບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ກັບ ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າດື່ມ ນໍ້າໃຊ້ ທີ່ບໍ່ສະອາດ ແລະ ບໍ່ມີ ລະບົບສຸຂະພິບານ ທີ່ເໝາະສົມນັ້ນ ກໍ່ຍັງຖືວ່າເປັນ ຄວາມ ກົດດັນ ອັນໜຶ່ງ ທີ່ສໍາຄັນ ໃນດ້ານສັງຄົມ ຂອງປະເທດ. ການເຂົ້າຫາ ການບໍລິການ ດ້ານສາທາລະນະສຸກ ຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ຖືວ່າ ຍັງມີຄວາມຈໍາກັດຫລາຍ. ຄວາມສາມາດ ຂອງລັດຖະບານ ໃນການສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນ, ການປະ

ສານງານ ໃນການລົງທຶນ ທີ່ຈຳເປັນ, ແລະ ຄວາມສາມາດ ໃນການຈ່າຍ ຄ່າບໍລິການ ດ້ານສາທາລະນະສຸກ ຂອງ ປະຊາຊົນ ແມ່ນ ມີຈຳກັດ. ດັ່ງນັ້ນ ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ອັນໃຫຍ່ຫລວງ ຕໍ່ ການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ທີ່ລັດຖະບານ ໄດ້ກຳນົດອອກ.

ວຽກງານກະສິກຳ ຍັງຖືວ່າ ເປັນ ວຽກງານ ທີ່ ສ້າງລາຍໄດ້ ແລະ ວຽກເຮັດງານທຳ ທີ່ສຳຄັນ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຕອບສະໜອງ ນໍ້າ ທີ່ພຽງພໍ ແລະ ການຍົກສູງ ສະມັດຕະພາບ ຂອງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນຖືວ່າ ມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍ ການຂະຫຍາຍ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ, ການປັບ ປຸງ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຈາກ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນໍ້າຖວມ ກໍຈະເປັນ ການປະກອບ ສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ, ໂຄງການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ອາດມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ກໍຕາມ, ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ດັ່ງກ່າວ ກໍອາດສາມາດ ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ກັບ ລະດັບ ຄວາມທຸກຍາກເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງຜົນ ກະທົບ ທາງລົບ ໃນດ້ານສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນ ການກຳນົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແມ່ນ ມີບົດບາດອັນສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ປະເທດ. ການນຳ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ ຜົນກະທົບ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ພິຈາລະນາເຖິງ ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ຢູ່ໃນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາແຜນງານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ. ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຄວນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ ຈາກ ພາກສ່ວນສັງຄົມແນວໃດ ເຊິ່ງລວມມີ ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

X. ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ

ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ຂອງສາກົນ ບົນພື້ນຖານ ຮູບແບບ ສ້າງດຳເນີນການແລ້ວມອບໂອນຄົນ (BOT). ການໃຫ້ທຶນ ຂອງ ລັດຖະບານ ຢູ່ໃນຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ສຳລັບ ກໍ່ສ້າງໂຄງການຂະໜາດກາງ, ນ້ອຍ ແລະ ນ້ອຍສຸດ. ທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ສຳລັບ ທັງຊົນລະປະທານ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ ໄດ້ມາຈາກ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກລັດຖະບານ ທີ່ມີ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ສອງຝ່າຍ ແລະ ທຶນກູ້ຢືມແບບຫຼາຍຝ່າຍໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ. ລະບຽບການທີ່ໄດ້ປັບປຸງແລ້ວ ແມ່ນກຳລັງເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນ ໃນ ຂະແໜງການນໍ້າ ມີຄວາມດຶງດູດໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ບັນດາໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ ໃນທາງການຄ້າ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າໃນຕົວເມືອງ ແມ່ນເຮັດເປັນການຄ້າ, ແຕ່ມາຮອດປະຈຸບັນ ອັດຕາໄດ້ຮັບ ກໍ່ບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະສົ່ງເສີມການເຊື່ອມຄ່າ ແລະ ຕົ້ນທຶນໄລຍະຍາວ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຕົ້ນທຶນການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ໃນຂະແໜງການຊົນລະປະທານ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ການສະໜັບສະໜູນ ຂອງ ລັດຖະບານ ເຊິ່ງກຳລັງສ້າງ ພາລະທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ຮ້າຍແຮງໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ. ການມອບໂອນ ໂຄງການຊົນລະປະທານ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ ແມ່ນຖືກ ຈຳກັດ ລວມທັງ ຕົ້ນທຶນການປະຕິບັດງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ.

ມາເຖິງປະຈຸບັນ, ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ກໍ່ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສ່ວນເລັກ ໜ້ອຍ ຢູ່ໃນສປປ ລາວ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຈັດຕັ້ງ ລະບົບການເງິນທີ່ຍືນຍົງ ໃຫ້ການໃຊ້ຈ່າຍ ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ເອີ້ນເຖິງ

ກອງທຶນ "ເພື່ອການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນນ້ຳ" ບົນພື້ນຖານ ການເກັບເງິນ ຈາກ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ, ແຕ່ລາຍລະອຽດ ຍັງ ບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປັບປຸງເທື່ອ. ໃນປະຈຸບັນ, ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ, ໂດຍມີ ທຶນພິເສດ "Windows" ສຳລັບ ການເກັບກຳ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກະຈາຍທຶນ ຈາກຜູ້ທີ່ລົງທຶນ ເຮັດການພັດທະນາ ຂະແໜງການນ້ຳ ຂະໜາດໃຫຍ່ ເປັນຕົ້ນແມ່ນພະລັງງານໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ. ນອກຈາກນີ້, ການໃຫ້ ທຶນພິເສດ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ກອງ ທຶນ ອາດແມ່ນຂະແໜງການນ້ຳ ກໍ່ເປັນໄປໄດ້.

ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ຍັງຄາດຫວັງວ່າ ແຜນການ ຮ່ວມກັບ ຫລາຍຂະແໜງການ ຄວນກວມເອົາທັງ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການລົງທຶນ ແລະ ຍຸດທະສາດດ້ານການເງິນ ທີ່ນອນຢູ່ໃນ ຂະແໜງນ້ຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼາຍຂະແໜງການ.

ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແຫ່ງຊາດ ຄວນແນ່ໃສ່ ຄວາມຈຳເປັນ ໃນການສະໜອງທຶນ ທີ່ຍືນຍົງ ເພື່ອ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ລວມທັງງົບປະມານ ປະຈຳປີ ຂອງລັດຖະບານ, ຄ່າທຳນຽມຈາກຜູ້ນຳໃຊ້, ການໃຫ້ທຶນພິເສດ ທີ່ຢູ່ພາຍ ໃຕ້ກອງທຶນ ເພື່ອ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ຈາກແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆ ທີ່ອາດເປັນ ໄປໄດ້. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳແຫ່ງຊາດ ກໍ່ຍັງໄດ້ ສັງລວມ ການຄາດຄະເນ ຄວາມຮຽກ ຮ້ອງຕ້ອງ ການທົ່ວໄປ ໃນການລົງທຶນຫຼາຍໆຂະແໜງການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຍຸດທະສາດ ດ້ານການເງິນ ຂອງລັດຖະ ບານ ເພື່ອ ບັນລຸເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ແລະ ການລົງທຶນ.

1. ພາກສະເໜີ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ອຸດົມຮັ່ງມີ ທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ. ເຖິງຢ່າໃດກໍຕາມ, ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ການພັດທະນາ ແມ່ນມີພຽງແຕ່ໜ້ອຍດຽວ ເທົ່ານັ້ນ. ການພັດທະນາ ພະລັງງານນໍ້າ ຖືວ່າ ເປັນໂອກາດ ອັນສໍາຄັນ ເພາະວ່າ ປະເທດລາວ ກໍລັງກາຍເປັນປະເທດ ທີ່ມີບົດບາດ ໃນການສະໜອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃຫ້ປະເທດຕ່າງໆ ໃນຂົງເຂດ. ຂະແໜງການຊົນລະປະທານ ຖືວ່າ ເປັນຂະແໜງການໜຶ່ງ ທີ່ມີບຸລິມະສິດສູງ ຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ດ້ານກະສິກໍາ ຂອງ ປະເທດ, ໂດຍຄາດວ່າ ຈະເພີ່ມ ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ ຂຶ້ນເປັນສອງເທົ່າ. ການສະໜອງນໍ້າ ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ສຸຂະພິບານ ກໍແມ່ນຂົງເຂດ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ໃນການປັບປຸງ ມາດຕະຖານການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນ ມີຄວາມສໍາຄັນສູງ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ຂອງຊາດ. ສະນັ້ນ, ຂະແໜງການ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈະຕ້ອງມີ ຮູບແບບທີ່ຊັດເຈນ ທັງສອງດ້ານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນໍ້າທໍາມະຊາດ ຕົວຈິງ ຂອງປະເທດ ກໍຄື ຮູບການດ້ານກົດໝາຍ, ການຈັດຕັ້ງ ຂອງສະຖາບັນ, ຮູບການດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ຮູບການອື່ນໆ. ຜູ້ມີສິດຕິດສິນບັນຫາ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ບັນດາກຸ່ມຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ ກ່ຽວກັບ ບັນຫານໍ້າ ຄວນມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຢ່າງກວ້າງຂວາງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ສໍານຶກ ໃນຄຸນຄ່າ ຂອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ວິທີການ ໃນການບໍລິຫານ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ.

ເອກະສານ ສະພາບລວມ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ສະບັບນີ້ ມີຄວາມພະຍາຍາມ ທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຮູບພາບທີ່ກວມລວມຄົບຖ້ວນ ຂອງຂະແໜງການນໍ້າ ແລະ ເພື່ອຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງ ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນ. ໃນບັນດາຂະບວນການ ຫຼາຍໆຂະແໜງ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ກໍານົດບັນດາຂະແໜງບູລິມະສິດ. ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຈາກຫຼາຍໆພາກສ່ວນ ພ້ອມທັງ ການປະກອບ ຄໍາຄິດຄໍາເຫັນ ທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດ. ຫວັງວ່າ ເອກະສານສະພາບລວມ ສະບັບນີ້ ຈະເປັນການປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນຂະບວນການ ເສີມສ້າງຄວາມຮູ້, ການວາງແຜນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ.

ໃນອານາຄົດໄກ້ໆນີ້, ຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ບົນພື້ນຖານເອກະສານສະພາບລວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ທີ່ຈະມີຂຶ້ນ. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ຄວນສະແດງອອກເຖິງແຜນການປະສານງານ ທີ່ເໝັ້ນເຖິງ ບັນຫາບູລິມະສິດ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນ ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້. ບັນຫາເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນເອກະສານສະພາບລວມນີ້ ຈະເປັນບ່ອນອີງ ໃນການກໍານົດຍຸດທະສາດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດໍາເນີນງານ ຕໍ່ໄປ.

ພ້ອມນີ້, ຍັງມີຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ໂດຍສະເພາະຈຸດສຸມໃສ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຈຶ່ງ ແມ່ນໄດ້ນໍາສະເໜີ ຢູ່ໃນເອກະສານ ສະພາບລວມ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຈຶ່ງ. ເອກະສານດັ່ງກ່າວ ທີ່ທາງຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກໍລັງປັບປຸງຢູ່ນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການທົບທວນຄືນ ໄປພ້ອມກັນກັບ ເອກະສານສະພາບລວມ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ສະບັບນີ້.

2. ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ

2.1. ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ

ເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ໄລຍະຍາວ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນ ໃນປີ 1996 ໂດຍ ກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ VI ຂອງ ພັກ ແມ່ນເພື່ອນຳພາ ປະເທດ ຫລຸດພື້ນອອກຈາກ ສະພາບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ ພາຍໃນປີ 2020 ໂດຍ ຮັບປະກັນ ການເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາ ສັງຄົມ ທີ່ມີຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ຍືນຍົງ, ພ້ອມທັງ ຮັກສາ ເອກະລັກ ດ້ານວັດທະນະທຳ ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ການເມືອງ ຂອງປະເທດ ໄວ້ຢ່າງໝັ້ນຄົງ. ບັນດາພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອ ບັນລຸເປົ້າໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເລັ່ງໃສ່ ການຫັນເປັນ ເສດຖະກິດ ການຕະຫລາດ, ສ້າງພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງ ທີ່ຈຳເປັນ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ແລະ ປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍຮັບປະກັນ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຂະຫຍາຍ ການບໍລິການ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພ້ອມທັງ ເສີມຂະຫຍາຍ ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳ ອັນດີງາມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ.

ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ VII ຂອງ ພັກ (ມີນາ 2001) ໄດ້ກຳນົດ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງການ ເຕີບໂຕ ດ້ານເສດຖະກິດ ດ້ວຍອັດຕາສະເລ່ຍ 7% ຕໍ່ປີ ຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ໃຫ້ໄດ້ເຄິ່ງໜຶ່ງ ພາຍໃນປີ 2005 ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ທັງໝົດ ພາຍໃນປີ 2010. ກອງປະຊຸມ ດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ບົ່ງບອກວ່າ ການຖາງປ່າ ເພື່ອການກະເສດ ຈະຖືກຄ່ອຍໆ ລົບລ້າງໃຫ້ໝົດໄປ ພາຍໃນປີ 2010.

ກອບວຽກງານ ການພັດທະນາ ໄລຍະຍາວ ແຫ່ງຊາດ ຍັງໄດ້ກວມເຖິງ ບັນດາແນວທາງ ຈາກ ກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ VI ແລະ VII ຂອງພັກ ແລະ ວາງເປົ້າໝາຍ 5 ປີ ແລະ 10 ປີ ເພື່ອກ້າວເຖິງເປົ້າໝາຍ ການລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກທັງໝົດ ແລະ ປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ທາງສັງຄົມໃຫ້ດີຂຶ້ນຢ່າງເປັນລະບົບ. ໃນບັນດາເປົ້າໝາຍ ສຳລັບ ໄລຍະ 2001 – 2010 ແມ່ນມີບາງເປົ້າໝາຍສະເພາະ ກັບ ຂະແໜງການນໍ້າ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- o ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສົມດຸນ ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງປະເທດ ເພື່ອກ້າວໄປເຖິງ ຄວາມທັງສະໄໝ ແລະ ກາຍເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳ.
- o ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃຫ້ດີຂຶ້ນດ້ວຍການ ປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍ ລະບົບ ການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ລະບົບສາທາລະນະສຸກ. ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ໃນການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບ ສະພາບ ແລະ ການບໍລິຫານປະເທດ. ພ້ອມທັງ ປັບປຸງ ຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນ ໃນຂະບວນການພັດທະນາ ປະເທດຊາດ.
- o ລົບລ້າງພື້ນຖານ ຄວາມທຸກຍາກທັງໝົດ ແລະ ຄ່ອຍໆລົບລ້າງ ການຖາງ ແລະ ຈູດປ່າ ເພື່ອການກະເສດ ໃຫ້ໝົດໃນປີ 2010.
- o ຊຸກຍູ້ການຜະລິດ ເພື່ອເປັນອາຫານ ແລະ ການຄ້າ ເຊິ່ງເປັນການຮັບປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ດ້ວຍ ການຮັບປະກັນ ການສະໜອງເຂົ້າ ແລະ ອາຫານ ໃນທົ່ວປະເທດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງຕ້ອງສະໜັບສະໜູນ ການສົ່ງອອກສິນຄ້າດ້ານກະເສດ.

- ກະຕຸ້ນການພັດທະນາ ເຂດຊົນນະບົດຊອກຫຼີກ ເພື່ອຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ການຖາງ ແລະ ຈູດໄຮ່ ຄວນໄດ້ຮັບການປ່ຽນແປງ ດ້ວຍການຊຸກຍູ້ໃຫ້ ຊາວໄຮ່ຊາວສວນ ຈັບຈອງເອົາທີ່ດິນເປັນຫຼັກແຫຼ່ງ ແລະ ທຳການຜະລິດຢູ່ເປັນທີ່ເປັນທາງ.
- ຄວບຄຸມພະຍາດລະບາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ເຊັ່ນ: ໄຂ້ຍຸງ (ມາເລເລຍ), ພະຍາດລຳໄສ້ອັກເສບຖອກທ້ອງຮຸນແຮງ ແລະ ປ້ອງກັນ ການແຜ່ລະບາດ ຂອງໂລກເອສ.
- ສະໜອງນໍ້າສະອາດ ໃຫ້ໝົດທຸກຄົນ ໃຫ້ໄດ້ ພາຍໃນປີ 2010.

ຍຸດທະສາດ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ຂອບວຽກງານ ດ້ານຍຸດທະສາດ ອັນໜຶ່ງ ພາຍໄຕ້ ບັນດາແຜນງານ ການເຕີບໂຕ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃນອານາຄົດ ຂອງ ລັດຖະບານ, ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ນຳມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ວຽກງານການພັດທະນາ ດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແບ່ງອອກເປັນ ສີ່ ຂະແໜງການ ຕົ້ນຕໍ ຄື: (ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຖະໜົນຫົນທາງ), ບາງຂະແໜງການສະໜັບສະໜູນ (ພະລັງງານ ແລະ ໄຟຟ້າ ຊົນນະບົດ, ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ທ່ອງທ່ຽວ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ວັດສະດຸ ກໍ່ສ້າງ) ແລະ ບັນດາຂະແໜງການບູລິມະສິດ ທັງໝົດ (ສິ່ງແວດລ້ອມ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງ ປະຊາຊົນ ແລະ ສັງຄົມ).

ຍຸດທະສາດ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ກ່າວເຖິງ ບັນດາຍຸດທະສາດ ບູລິມະສິດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຮັກສາລະດັບການຈະເລີນເຕີບໂຕ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບ ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ ແນວໂນ້ມການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງພົນລະເມືອງ.
- ເສີມສ້າງການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ດ້ວຍການພັດທະນາການສຶກສາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ການສຶກສາ ໃນທຸກລະດັບ ລວມທັງ ພາກສ່ວນສຶກສາໃນລະບົບ ແລະ ນອກລະບົບ ກໍຄື ການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ.
- ພັດທະນາ ໂຄງລ່າງເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ໃຫ້ທັນສະໄໝ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ ຂອງປະເທດ ແລະ ເພີ່ມທະວີ ການຮ່ວມມືດ້ານເສດຖະກິດ ໃນຂົງເຂດປະເທດລາວ ແລະ ລະດັບສາກົນ.
- ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນທຸກຂົງເຂດທົ່ວປະເທດ ສາມາດນຳໃຊ້ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ເພື່ອເປັນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ມີການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ແບບປະສົມປະສານ.
- ສົ່ງເສີມ ບັນດາຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ທີ່ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ພາຍໃນປະເທດ ແບບຄຸ້ມຄ່າ ແລະ ສົ່ງເສີມ ບັນດາທຸລະກິດ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແລະ ການຜະລິດທັດຖະກຳ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ.
- ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ທຸກຂະແໜງການເສດຖະກິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ລວມທັງ ການລົງທຶນໂດຍກົງ ຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເປັນການເປີດກວ້າງ ໂອກາດດ້ານທຸລະກິດ ໂດຍເໝັ້ນໃສ່ ຂະແໜງການສິ່ງອອກ ທີ່ມີທ່າແຮງ.
- ເສີມສ້າງ ສາຍພົວພັນການຕະຫຼາດ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຄ້າ.

- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ຂອບວຽກງານດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບຕ່າງໆ.
- ສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ກົນໄກອັນເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ການປັບປຸງສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ການພັດທະນາ ຕະຫຼາດການລົງທຶນ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.
- ສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມື ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ກັບ ທຸກໆປະເທດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມທຸລະກິດ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເລີ່ມຈາກ ຂອບວຽກງານ ຂອງບັນດາແຜນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ (NSED) ປີ 1996-2000 ແລະ 2000-2005. ໃນແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ 2000-2005, ມີບາງແຜນງານ ເປັນແຜນງານ ບຸລິມະສິດ ໄດ້ແກ່ ແຜນງານ ຢຸດຕິ ການຖາງປ່າເລື່ອນລອຍ ແລະ ຈັດສັນອາຊີບຄົງທີ່ ແລະ ແຜນງານ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ໄດ້ມີການແຍກອອກ ເປັນແຜນງານ ລະອຽດ ໃນແຜນງານຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ ອັນໃໝ່ ຊຶ່ງຈະໄດ້ມີ ການປັບປຸງ ເປັນ ແຜນການລະອຽດ ປະຈຳປີ ທີ່ມີ ການຈັດສັນ ງົບປະມານ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານ ກໍໄດ້ ກຳນົດ ບຸລິມະສິດ ໃນການພັດທະນາ ແລະ ການລົງທຶນ ໂດຍອີງໃສ່ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ຂອງປະເທດ ຊຶ່ງຈະເປັນການຊ່ວຍ ເພີ່ມລາຍໄດ້ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ. ໂດຍອີງໃສ່ ການລົງທຶນ ໃນໄລຍະປີ 2001-2005, ລັດຖະບານ ມີຄວາມຕ້ອງການ ນຳໃຊ້ງົບປະມານ ປະມານ 13,147 ຕື້ ກີບ ຈາກ ແຫຼ່ງທຶນ ພາຍໃນ (46.4%) ແລະ ພາຍນອກ (53.6%), ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ປະລິມານທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ 3.6 ເທົ່າ ທຽບໃສ່ ໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ. ໃນນັ້ນ 62.4% ແມ່ນຈະຖືກຈັດສັນ ເຂົ້າໃນ ການກໍ່ສ້າງ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, 29.9% ເຂົ້າໃນ ຂະແໜງການ ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ແລະ 7.7% ເຂົ້າໃນ ຂະແໜງການ ອື່ນໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ງົບປະມານ ປະຈຳປີ ທີ່ຈັດສັນ ໃຫ້ແກ່ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ເພື່ອຈຸດປະສົງ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກນັ້ນ ຈະຍັງຄົງໄວ້ ໃນລະດັບ 40-45% ຂອງ ງົບປະມານ ການລົງທຶນ ທັງໝົດ.

ຄຽງຄູ່ກັບ ການລົງທຶນ ຂອງລັດນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນ ຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ລະດົມການປະກອບສ່ວນ ຂອງປະຊາຊົນ ເຂົ້າໃນ ກອງທຶນ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ແຕ່ລະຂົງເຂດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

ຄາດວ່າ ບັນດາຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ພະລັງງານໄຟຟ້ານຳ້ຕົກ, ບໍ່ແຮ່, ທ່ອງທ່ຽວ, ປຸງແຕ່ງໄມ້ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ຜະລິດຕະພັນ ດ້ານກະສິກຳ ຊຶ່ງເປັນ ຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ສູງສຸດ ໃນການລົງທຶນ ຈະເຮັດໃຫ້ ລາຍຮັບ ຂອງລັດຖະບານ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ບັນດາສູນກາງ ການເຕີບໂຕ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນທົ່ວປະເທດ ຈະໄດ້ຮັບ ການສົ່ງເສີມ ແລະ ສຸມກຳລັງໃສ່ ເພື່ອເປັນ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ ຂອງປະເທດ ໃນອານາຄົດ.

ໃນບັນດາເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ລວມເອົາ ບາງເປົ້າໝາຍ ສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ ເຊັ່ນ: ເປົ້າໝາຍການລົບລ້າງ ການນຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແບບເລື່ອນລອຍ ພາຍໃນປີ 2010 ແລະ ການສະໜອງ ນໍ້າສະອາດ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ພາຍໃນປີ 2010. ເປົ້າໝາຍແຫ່ງຊາດ ດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ລວມເຖິງ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໂດຍ ທາງກົງ ແລະ ທ້າງອ້ອມ ເຊັ່ນ: ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ, ການຄວບຄຸມ ໂລກລະບາດຕ່າງໆ ທີ່ຮ້າຍແຮງ, ການສົ່ງເສີມ ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ພະລັງນໍ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ອື່ນໆ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ມີ, ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ. ການຄຸ້ມຄອງ

ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ດ້ວຍວິທີການທີ່ມີ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ແມ່ນ ມີຄວາມຈໍາເປັນ ໃນ ຂະບວນການພັດທະນາ ປະເທດຊາດ.

2.2. ສະພາບການ, ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍ ໃນ ບັນດາຂະແໜງການ ທີ່ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ

ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ພັດທະນາ ນໍ້າ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ເປັນຫຼາຍໆ ຂະແໜງການແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ໃນນີ້ ລວມມີ ຂະແໜງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ຊົນລະປະທານ, ການຄວບຄຸມອຸທິກກະໄພ, ການສະໜອງນໍ້າໃຊ້ ແລະ ສຸຂາພິບານການປະມົງ, ການເດີນເຮືອ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ, ບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ຂອງບາງຂະແໜງການ ທີ່ຈະອະທິບາຍ ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້, ໄດ້ສຸມໃສ່ ວຽກງານໃດໜຶ່ງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກໍຕາມ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ ຂອງຂະແໜງການ ນໍ້າ ທັງໝົດ ທີ່ໄດ້ຮັບການກະກຽມ ເພື່ອນໍາມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນ ລະດັບຊາດ ກໍຄື ລະດັບເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ.

2.2.1. ພະລັງງານນໍ້າ

ສະຖານະການ

ພະລັງງານ ກວມເອົາ 99% ຂອງ ການຜະລິດ ພະລັງງານ ທັງໝົດ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ຂະແໜງ ພະລັງງານ ຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນສູງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ. ນະໂຍບາຍ ຂອງ ລັດຖະບານ ແມ່ນ ຮັບປະກັນ ການສະໜອງ ພະລັງງານ ໃຫ້ພຽງພໍ ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ ເພື່ອ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາເປົ້າໝາຍ ຂອງການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ສ.ປ.ປ.ລາວ ຈະຫາວິທີທາງ ໃນການເພີ່ມ ຄວາມສາມາດ ໃນການສະໜອງ ກະແສໄຟຟ້າ ໃນທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້, ດ້ວຍການຂະຫຍາຍ ໂອກາດ ໃນການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ໃນທຸກໆແຂວງ ແລະ ທຸກໆພາກສ່ວນ ຂອງພົນລະເມືອງ, ພ້ອມທັງ ການຮັກສາ ຫລື ປັບປຸງ ການບໍລິການ ບັນດາລູກຄ້າ ທາງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນປະຈຸບັນ.

ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແມ່ນ ມີທ່າແຮງທີ່ສໍາຄັນ ໃນການຊຸກຍູ້ ການສ້າງລາຍໄດ້ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ມາດຕະຖານ ການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ພ້ອມທັງ ເປັນການ ສ້າງໂອກາດ ໃນການສ້າງຕັ້ງ ອຸດສາຫະກໍາ ທີ່ນໍາໃຊ້ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນປະເທດລາວ. ການຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ຍັງເປັນການ ສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ປະເທດ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ຕໍ່ ຄວາມພະຍາຍາມ ຂອງ ສາກົນ ໃນການຫລຸດຜ່ອນ ການປ່ອຍ ສານພິດເຮືອນແກ້ວ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກໍຍັງເປັນການ ສ້າງໂອກາດ ດ້ານການພັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ຕາມ ອ່າງເກັບນໍ້າ ຕ່າງໆ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອ່າງເກັບນໍ້າ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ກໍອາດມີ ຜົນກະທົບ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ ຂະແໜງການ ຕ່າງໆ, ລວມທັງ ການປ່ຽນແປງ ກະແສນໍ້າໄຫລ ແລະ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຢູ່ຫຼັງເຂື່ອນ, ຄວາມປອດໄພ ຂອງເຂື່ອນ, ການປະມົງ ໃນແມ່ນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ການຍົກຍ້າຍຕັ້ງຖິ່ນຖານ ຂອງປະຊາຊົນ, ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານລະບົບ ນິເວດ ແລະ ການຄວບຄຸມອຸທິກກະໄພ.

ການສ້າງອ່າງເກັບນໍ້າ ເປັນການ ກົດກັນ ການຂຶ້ນລົງຕາມລໍານໍ້າ ຂອງປາ ຕາມທໍາມະຊາດ, ແຕ່ ກໍເປັນການ ຂະຫຍາຍ ເນື້ອທີ່ການຜະລິດປາ. ການປ່ຽນແປງ ການໄຫລ ຂອງນໍ້າ ກ້ອງເຂື່ອນ ສາມາດ ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ການປະມົງ ຕາມລໍານໍ້າ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາສັດ ຊະນິດຕ່າງໆ ທີ່ວາງໄຂ່ ໃນລະດູແລ້ງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ ຍັງແມ່ນເນື່ອງມາຈາກ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານ ອົກຊີແຊນ ໃນນໍ້າ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນຕາມລໍານໍ້າ ໄຕ້ເຂື່ອນ.

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ໄດ້ມີການ ທົບທວນ ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພ ຂອງເຂື່ອນ ເພື່ອ ປ້ອງກັນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການເໜັງຕີງ ຂອງພື້ນດິນ ແລະ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ສູງສຸດ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ. ສໍາລັບ ເຂື່ອນ ທີ່ອາດກໍ່ໃຫ້ເກີດ ຄວາມເປັນອັນຕະລາຍສູງ ໂດຍການພິຈາລະນາ ຈາກຂະໜາດ ຂອງເຂື່ອນ (ຄວາມສາມາດ ບັນຈຸນໍ້າ ແລະ ຄວາມສູງ) ແລະ ມີໂອກາດ ສ້າງຄວາມອັນຕະລາຍ ອັນມະຫາສານ ຖ້າຫາກ ມີຄວາມຜິດພາດ (ຕົວຢ່າງ: ບັນດາຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ທີ່ຢູ່ກ້ອງເຂື່ອນຫຼາຍ), ການອອກແບບ ປະຕູປ່ອຍນໍ້າ ຂອງເຂື່ອນ ຕ້ອງມີ ມາດຕະຖານ ທີ່ສູງ. ຄວາມສ່ຽງ ອາດສູງຂຶ້ນຕື່ມອີກ ຖ້າຫາກມີ ການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ ຫຼາຍເຂື່ອນຊ້ອນກັນ ຕາມລໍານໍ້າ ດຽວກັນ, ໝາຍວ່າ ຖ້າຫາກ ເຂື່ອນໜຶ່ງ ຢູ່ຕອນເທິງ ຫາກເພພັງ, ເຂື່ອນ ອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ຕອນລຸ່ມ ກໍມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຈະເພພັງ ເຊັ່ນກັນ.

ປະຈຸບັນ, ມາດຕະຖານ ວິຊາການ ກ່ຽວກັບ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ຂອງລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົານັ້ນ ໄດ້ກາຍເປັນ ມາດຖານທີ່ຈໍາເປັນ ຕໍ່ ຄວາມປອດໄພ ສູງສຸດ ຂອງ ເຂື່ອນ ທັງໃນໄລຍະ ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການນໍາໃຊ້. ມາດຕະຖານ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນເພື່ອ ການຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນເວລາທີ່ກໍາລັງ ມີໂຄງການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ມີ ລະດັບຄວາມໂປ່ງໃສ ເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນ. ເຖິງວ່າຈະມີ ຜົນກະທົບ ຈາກໂຄງການດັ່ງກ່າວ ແຕ່ກໍ ໄດ້ມີ ການວາງແຜນ ໃນການນໍາໃຊ້ ມາດຕະການ ແກ້ໄຂ ລ່ວງໜ້າ.

ແຜນການ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ

ອີງຕາມ ຂໍ້ບັນຍັດ ຂອງນະໂຍບາຍ ຂະແໜງການ ພະລັງງານ, ຊຶ່ງຂຽນຂຶ້ນໂດຍ ກົມໄຟຟ້າ ໃນເດືອນ ມີນາ 2001 ນັ້ນ, ຂໍ້ບັນຍັດ ບຸລິມະສິດ ຂອງຂະແໜງການ ພະລັງງານ ແມ່ນ:

- ຮັກສາ ແລະ ຂະຫຍາຍ ຄວາມສາມາດ, ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງ ການສະໜອງ ໄຟຟ້າ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜົນ ຈາກການເປັນ ປະເທດດ້ອຍໂອກາດ ໃນການດຶງດູດຄວາມສົນໃຈ ດ້ານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການລົງທຶນ ຂອງ ສປປ ລາວ.
- ສົ່ງເສີມ ການຜະລິດ ໄຟຟ້າ ເພື່ອ ການສົ່ງອອກ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ສ້າງລາຍໄດ້ ຊຶ່ງເພື່ອສາມາດ ບັນລຸເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ຂອງ ລັດຖະບານລາວ.
- ປັບປຸງ ແລະ ເສີມສ້າງ ຂອບວຽກງານ ດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອ ເປັນແນວທາງ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາ ຂະແໜງການ ພະລັງງານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.
- ປະຕິຮູບ ສະຖາບັນຕ່າງໆ ແລະ ບັນດາໂຄງສ້າງ ການຈັດຕັ້ງ ແນໃສ່ ເພື່ອ ກຳນົດ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ ຈະແຈ້ງຂຶ້ນ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂອງລະບົບການຄ້າ ແລະ ປັບປຸງ ການບໍລິຫານງານ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ບັນດາໂຄງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ທີ່ດໍາເນີນຢູ່ ແລະ ບັນດາໂຄງການ ທີ່ມີການ ວາງແຜນແລ້ວ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ການຊົມໃຊ້ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ ແຕ່ນີ້ ຫາ ປີ 2020 ແມ່ນໄດ້ຊື້ແຈງ ໃນ ຕາຕະລາງ 1.

ຕາຕະລາງ 1. ໂຄງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ

No.	ຊື່ ໂຄງການ	ເມກາວັດ (MW)	ກິກາວັດໂມງ (GWh)	ປີກໍ່ສ້າງສໍາເລັດ	ອ່າງຮັບນໍ້າ	ມູນຄ່າການກໍ່ສ້າງ (ເປັນລ້ານໂດລາສະ ຫະລັດ) (Mil. US\$)	ຊົມໃຊ້ພາຍໃນ / ສົ່ງອອກໃຫ້
ສ້າງແລ້ວ							
1	ເຊລະບຳ	5			–		
2	ນໍ້າດົງ	1		1970	–		
3	ນໍ້າຈຶ່ງມ 1	150		1970	ນໍ້າຈຶ່ງມ		
4	ເຊເສັດ	45		1994	ເຊໂດນ		
5	ນໍ້າຟ້າວ	1.6		1995	–		
6	ນໍ້າກໍ່	1.5		1996	–		
7	ນໍ້າເທີນຫິນບູນ	210		1998	ນໍ້າກະດິງ		
8	ຫ້ວຍເຫາະ	150		1999	–		
9	ນໍ້າລິກ	60		2000	ນໍ້າລິກ		
ມີແຜນການຈະສ້າງ							
1	ເຊເສັດ 2	76	227	2010	ເຊໂດນ	135.5	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ
2	ເຊໂປນ 3	75	338.8	2010	ເຊບັ້ງຫຼຽງ	138	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ
3	ຫ້ວຍລຳພັນໃຫຍ່	62	354		ເຊກອງ	84	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ
4	ນໍ້າບາກ 2B	180	389		ນໍ້າຈຶ່ງມ	220	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ

5	ນໍ້າຈຶ່ງວ/ນໍ້າຈຶ່ງບ 3A	1030	133		ນໍ້າຈຶ່ງບ	20	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ
6	ນໍ້າຟ້າ	100	334		ນໍ້າຟ້າ	160	ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ
7	ນໍ້າແບ່ງ	50	190		ນໍ້າແບ່ງ	73	ສົ່ງອອກ ໄທ
8	ນໍ້າເທີນ 2	1088	5173	2008	ນໍ້າກະດິງ	1580	ສົ່ງອອກ ໄທ
9	ນໍ້າໂມ	100	581	2011		150	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ
10	ເຊກະໝານ 3	250	1004	2010	ເຊກອງ	273	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ
11	ນໍ້າຈຶ່ງມ 3	334	1919	2009	ນໍ້າຈຶ່ງມ	630	ສົ່ງອອກ ໄທ
12	ນໍ້າຈຶ່ງມ 2	615	2310	2010	ນໍ້າຈຶ່ງມ	800	ສົ່ງອອກ ໄທ
13	ເຊກະໝານ 1	468	2073	2015	ເຊກອງ	518	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ
14	ເຊປຽນ / ເຊນຈໍ້ນ້ອຍ	390	1979	2013	ເຊກອງ	650	ສົ່ງອອກ ໄທ
15	ນໍ້າຈຶ່ງບ 1	260	1274	2013	ນໍ້າຈຶ່ງບ	340	ສົ່ງອອກ ໄທ
16?	ເຊກອງ 4	440	2192	2014	ເຊກອງ	820	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ
17?	ເຊກອງ 5	405	1793	2015	ເຊກອງ	310	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ
18	ນໍ້າເທີນ 3 / ຂະຫຍາຍ ເທີນຫີນບູນ	210	518	2011	ນໍ້າກະດິງ	339	ສົ່ງອອກ ໄທ
19	ນໍ້າເທີນ 1	474	1897	2013	ນໍ້າກະດິງ	526	ສົ່ງອອກ ໄທ
20	ນໍ້າກອງ 1	150	621	2016-20	ເຊກອງ	240	ສົ່ງອອກ ຫວຽດນາມ /ກໍາປູເຈຍ
ລວມ		5,757	24,740			7,133	

ການຂະຫຍາຍ ແລະ ປັບປຸງ ລະບົບຕາຂ່າຍ ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າຫຼັກ (main grids) ຈະສ້າງຂຶ້ນສະດວກ ໃຫ້ແກ່ ໂຄງການຕ່າງໆ ຊຶ່ງ ຈະຊ່ວຍ ເລັ່ງການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ລົບລ້າງ ຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດ

ຊົນນະບົດ ໃຫ້ໄວຂຶ້ນ ໂດຍປາສະຈາກ ການຖ່ວງດຶງ ຂອງຂະບວນການ ທາງການຄ້າ. ເບົ້າໝາຍ ຂອງ ຂະແໜງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແມ່ນ ຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃຫ້ໄດ້ 4,300 ລ້ານ ກິໂລວັດ/ຊົ່ວໂມງ ແລະ ສະໜອງ ໄຟຟ້າ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ໄດ້ 60% ໃນປີ 2005 ແລະ 90% ໃນປີ 2020.

ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າລາວ ຈະສືບຕໍ່ ບັນລຸ (i) ການພັດທະນາ ໂຄງການ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ຂະໜາດນ້ອຍ ເຖິງ ຂະໜາດກາງ ພາຍໃນ (ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນ ບໍ່ກາຍ 100 ເມກາວັດ), (ii) ການສັນຍາຮ່ວມ ກັບ ຜູ້ຜະລິດ ພະລັງງານ ເອກະລາດຕ່າງໆ (IPPs) ສໍາລັບ domestic off-take entitlements, ແລະ (iii) ການນໍາເຂົ້າ ຈາກ ປະເທດໃກ້ຄຽງ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ໃຫ້ບຸລິມະສິດ ແກ່ ການສໍາປະທານ ໂຄງການ ພາຍໃນ (ປະກອບດ້ວຍ ການໃຫ້ທຶນ ຊ່ວຍເຫລືອລ້າ ແລະ ກູ້ຢືມ ແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ຫລາຍຝ່າຍ) ໃນການສຶກສາ, ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການ.

ລັດຖະບານລາວ ຈະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ການຜະລິດ ພະລັງງານ ແລະ ການສະໜອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ແບບຍືນຍົງ ໃນເຂດທີ່ ບໍ່ໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ ຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ ເພື່ອ ປັບປຸງ ເງື່ອນໄຂ ການດໍາລົງຊີວິດ ໃນເຂດຊຸມຊົນ ຊົນນະບົດ ທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຂອກຫລີກ ແລະ ເພື່ອ ປະກອບສ່ວນ ຕໍ່ ບຸລິມະສິດ ດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອື່ນໆ ຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ. ໜຶ່ງໃນບັນດາ ແຫລ່ງສະໜອງ ພະລັງງານ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອ ຂະຫຍາຍ ແລະ ປັບປຸງ ການຕອບສະໜອງ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ໃນເຂດທີ່ບໍ່ ຕາຂ່າຍ ສາຍໄຟຟ້າ ເຊື່ອມຕໍ່ ແມ່ນ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດນ້ອຍ.

ການຄັດເລືອກ, ອອກແບບ, ສ້າງ ແລະ ດໍາເນີນງານ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈະເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ ບັນຫາ ຜົນກະທົບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ . ລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ແກ່ ການຫລຸດຜ່ອນ ການນໍາໃຊ້ ໄມ້ພືນ ແລະ ການນໍາເຂົ້າ ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ໂດຍ ສົ່ງເສີມ ການນໍາໃຊ້ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ທີ່ສາມາດທົດແທນໄດ້ ໃນບ່ອນທີ່ເປັນໄປໄດ້, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.

ລັດຖະບານ ຈະສືບຕໍ່ ເຊັນ ບົດບັນທຶກ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ການຄ້າຂາຍ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ກັບ ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ສົ່ງເສີມ ໂຄງການ ຜະລິດ ພະລັງງານ ຂອງ ຜູ້ຜະລິດ ພະລັງງານ ເອກະລາດ ເພື່ອ ສົ່ງອອກໄປ ປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ສ້າງໂອກາດ ໃນການສົ່ງອອກ ໄຟຟ້າ ສ່ວນເກີນ ຂອງ ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າລາວ. ລັດຖະບານ ຈະສືບຕໍ່ ສົ່ງເສີມ ການຄ້າຂາຍ ໄຟຟ້າ ສ່ວນເກີນ ຈາກບັນດາສະຖານີ ໄຟຟ້າຕ່າງໆ ຂອງ ລັດວິສາຫະກິດ ໄຟຟ້າລາວ ບົນພື້ນຖານ ຕ່າງຝ່າຍ ຕ່າງມິຜົນປະໂຫຍດ ໂດຍ ອີງໃສ່ ຫລັກການ ຊື້ຂາຍ ທີ່ປັບປຸງໄດ້ ຊຶ່ງ ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຜູ້ຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ.

ລັດຖະບານ ຊອກຫາ ຊ່ອງທາງ ໃນການສະໜອງ ໄຟຟ້າ ລາຄາຖືກ (least-cost supply) ໃນ ເຂດ ຊາຍແດນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບ ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ໃນການແລກປ່ຽນ ການສະໜອງ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ໃຫ້ແກ່ ທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຢູ່ລຽບ ຕາມເຂດຊາຍແດນ ລະຫວ່າງກັນ ໂດຍອີງໃສ່ ຂໍ້ໄດ້ປຽບ ຂອງ ທຸກຝ່າຍ. ບົນພື້ນຖານ ລາຄາຖືກ. ການສະໜອງ ໄຟຟ້າ ຂ້າມພົມແດນ ໃນຮູບແບບ ດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງ ກໍາລັງມີການພິຈາລະນາ ລວມມີ ການນໍາເຂົ້າ ໄຟຟ້າ ຈາກ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຫາ ສະຖານີ ສູນກາງຕ່າງໆ ຂອງ ກໍາປູເຈຍ ແລະ ການເຊື່ອມຕໍ່ ຊຶ່ງກັນແລະກັນ ກັບ ຕາຂ່າຍ ສາຍໄຟຟ້າ ຂອງ ມົນທົນ ຢຸນນານ ຢູ່ ບັນດາແຂວງ ພາກເໜືອ.

ຂະແໜງການ ເອກະຊົນ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ການສະໜອງ ຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ຂອງ ໂຄງການ ສົ່ງອອກ ພະລັງງານ ຂະໜາດໃຫຍ່ ຊຶ່ງລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໂດຍ

ນໍາໃຊ້ ວິທີການ “ສ້າງ-ດໍາເນີນງານ-ມອບໂອນ” (BOT). ລັດຖະບານ ຈະເປັນຜູ້ກໍານົດ ຂັ້ນຕອນ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງ ຜູ້ຜະລິດ ພະລັງງານ ເອກະລາດ ໄວ້ໃນ ລະບົບການ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆ ໃນ ຂັ້ນກະຊວງ ຊຶ່ງ ໃນນັ້ນ ແມ່ນຈະລະບຸ ກ່ຽວກັບ ພັນທະ ຂອງ ທັງສອງຝ່າຍ ໃນ ການປະຕິບັດ ຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ໃນ ການດຶງດູດ ໂຄງການ ຊຶ່ງ ຈະສາມາດ ເຫັນໄດ້ ຜົນຕອບແທນ ທີ່ສູງ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ໄວ ແກ່ ລັດຖະບານ, ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ, ຜົນກະທົບ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຢູ່ໃນ ຂອບເຂດ ຈຳກັດ ແລະ ຄວບຄຸມໄດ້, ຕິດພັນກັບ ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ເຂດ ໂຄງການ, ລວມທັງ ແຜນງານ ຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ-ສັງຄົມ ແລະ ການສະໜອງ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ທ້ອງຖິ່ນ.

ລາຍໄດ້ ຂອງ ລັດຖະບານ ແມ່ນ ໄດ້ຈາກ ຄ່າພາກຫລວງ ໃນການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດ, ພາສີລາຍໄດ້ ແລະ ອາກອນ ຂອງ ບໍລິສັດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ. ຂອງ ປະເທດ. ບັນດາໂຄງການ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໄວ ແລະ ສາມາດ ຈຳກັດ ແລະ ຄວບຄຸມ ຜົນກະທົບ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ຈະຖືວ່າ ເປັນບຸລິມະສິດ. ກົດໝາຍ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ (1999), ນະໂຍບາຍ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ປະຊາຊົນຖານ (ກຳລັງຮ່າງຢູ່ ໃນ ປະຈຸບັນ), ແຜນດໍາເນີນງານ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງ ລັດຖະບານ ໄດ້ກໍານົດ ຂັ້ນຕອນ ແລະ ມາດຕະຖານ ກ່ຽວກັບ ການປົກສາຫາລື ກັບ ປະຊາຊົນ, ການປະເມີນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຜົນກະທົບ ໃນດ້ານລົບ ຂອງ ໂຄງການ.

2.2.2. ຊົນລະປະທານ

ສະຖານະການ

ແຜນການ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ

ວຽກງານ ຊົນລະປະທານ ເປັນປັດໃຈພື້ນຖານ ຂອງ ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອ ຮັບປະ ກັນ ການສະໜອງນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ ຂອງຊາວກະສິກອນ, ໂດຍສະເພາະ ການຜະລິດລະດູແລ້ງ. ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ, ໂດຍ ໄດ້ກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ດ້ວຍຫລາຍຮູບແບບ, ຫລາຍຂະໜາດ ໃນ ບ່ອນທີ່ ມີເງື່ອນໄຂ ທາງດ້ານແຫລ່ງນໍ້າ ທໍາມະຊາດ. ມາຮອດປະຈຸບັນ ຈຳນວນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ມີທັງໝົດ 24,700 ແຫ່ງ, ສາມາດ ສະໜອງ ນໍ້າ ໃຫ້ ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ ໃນ ລະດູຝົນ 310,000 ເຮັກຕາ ແລະ ລະດູແລ້ງ 215,000 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ ຝາຍນໍ້າລິ້ນ 917 ແຫ່ງ, ອ່າງເກັບນໍ້າ 220 ແຫ່ງ, ຈັກສູບນໍ້າ 4,400 ແຫ່ງ, ປະຕູນໍ້າ ແລະ ຄູກັນນໍ້າ 83 ແຫ່ງ, ຝາຍກວຍຫີນ 133 ແຫ່ງ, ແລະ ຝາຍປະຖົມປະຖານ 18,943 ແຫ່ງ.

ເພື່ອ ເປັນບ່ອນອີງ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ບັນດາໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ນັ້ນ, ກົມ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ກໍານົດ ຂະໜາດ ຂອງ ໂຄງການ, ໂດຍຖືເອົາ ເນື້ອທີ່ ສະໜອງນໍ້າ ເປັນ ຫລັກ ແລະ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ ສາມ ຂະໜາດ ດັ່ງນີ້:

- ໂຄງການ ຂະໜາດນ້ອຍ ມີເນື້ອທີ່ ນ້ອຍກວ່າ 100 ເຮັກຕາ;

- ໂຄງການ ຂະໜາດກາງ ມີເນື້ອທີ່ ໃຫຍ່ກວ່າ 100 ເຮັກຕາ ແລະ ນ້ອຍກວ່າ 500 ເຮັກຕາ;
- ໂຄງການ ຂະໜາດໃຫຍ່ມີເນື້ອທີ່ ໃຫຍ່ ກວ່າ 500 ເຮັກຕາ.

ບັນດາ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ທີ່ໄດ້ກໍ່ສ້າງສໍາເລັດແລ້ວນັ້ນ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂຶ້ນ, ຊຶ່ງໄດ້ ຖືເອົາ ຂອບເຂດ ເນື້ອທີ່ ຂອງໂຄງການ ທີ່ກວມເອົາ ຫລື ກວມເອົາ ຄອບຄົວ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ ເປັນຫລັກ ໃນ ການສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ໃນປີ 1996 ເປັນຕົ້ນ ມາ ໄດ້ມີແນວຄວາມ ຄິດ ການມອບໂອນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ (Irrigation Management Transfer) ໃຫ້ກຸ່ມ ຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ນໍາໃຊ້ເອງ.

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການມອບໂອນ ໃນ ຊຸມປີຜ່ານມາ ກົມ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ປະສານ ກັບ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ສາກົນຕ່າງໆ ທີ່ມີບົດບາດ ແລະ ປະສິບການ ມາຊ່ວຍ ແນະນໍາ ວິທີການ, ຂັ້ນຕອນ ຂອງການ ມອບໂອນ, ແລະ ມາຮອດປະຈຸບັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດັ່ງກ່າວ ກໍຍັງສືບຕໍ່ ຜັນຂະຫຍາຍ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ, ພິເສດ ໂຄງການ ທີ່ກໍາລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການມອບໂອນ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກົມ ຊົນລະປະທານ ຄື: ໂຄງການ ກະຈາຍ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ (Decentralized Irrigation Development and Management) ເປັນ ໂຄງການ ເງິນກູ້ ຈາກ ທະນາຄານ ພັດທະນາ ອາຊີ (ADB) ທີ່ກວມເອົາ 6 ແຂວງ ໃນເນື້ອທີ່ 10,000 ເຮັກຕາ, ຊຶ່ງ ກິດຈະກຳ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ໂຄງການ ມີດັ່ງນີ້:

- ບັບປຸງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ມີຄວາມພ້ອມ, ຮັບປະກັນ ການສະໜອງ ນໍ້າ;
- ບັບປຸງ ແລະ ສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍ ຜ່ານ ຂະບວນການ ຝຶກອົບຮົມ;
- ມອບໂອນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກົມ ຊົນລະປະທານ ກໍໄດ້ອອກ ຂໍ້ແນະນໍາ ກ່ຽວກັບ ການເກັບເງິນ ຄ່າບໍລິການ ນໍ້າ (Irrigation Service Fee) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ໄດ້ມີ ງົບປະມານ ຈໍານວນໜຶ່ງ ເຄື່ອນໄຫວ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້. ລາຍລະອຽດ ຂອງ ການເກັບເງິນ ຄ່າບໍລິການ ນໍ້າ ໄດ້ສະແດງ ໃນ ຕາຕະລາງ 2 ຂ້າງລຸ່ມ.

ຕາຕະລາງ 2. ລາຍລະອຽດ ຂອງ ການເກັບເງິນ ຄ່າບໍລິການ ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ

ຄ່າບໍລິການ ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ	ກອງທຶນ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ (100 ກິໂລເຂົ້າເປືອກ/ເຮັກຕາ/ປີ)		ການບໍລິຫານ ພາຍໃນ ກຸ່ມ (50 ກິໂລເຂົ້າເປືອກ/ເຮັກຕາ/ປີ)		ຄ່າໄຟຟ້າ (ຕາມໃບບິນ)
	(10%-20%) ມອບເຂົ້າງົບປະມານ ຂອງ ເມືອງ	80%-90% ມອບເຂົ້າເປັນກອງທຶນ ຮັກສາໄວ້ ເພື່ອການສ້ອມແປງໃຫຍ່	(50%) -ຄ່າສິ້ນເປືອງຕ່າງໆຂອງກຸ່ມ; -ຄ່າຄະນະກຸ່ມ, ນາຍຈັກ, ນາຍເໝືອງ ແລະ ອື່ນໆ	(50%) ຄ່າສ້ອມແປງນ້ອຍ ໃນແຕ່ລະປີ	ກໍລະນີ ຈັກສູບນໍ້າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ

ການເກັບເງິນ ຄ່າບໍລິການ ນໍ້າ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ເປັນພຽງຂໍ້ແນະນໍາເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງ ກົມຊົນ ລະປະທານ, ສ່ວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ແມ່ນ ຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ຂອງແຕ່ລະແຂວງ, ແຕ່ລະ ໂຄງການ ແລະ ຄວາມພ້ອມ ຂອງ ກຸ່ມ ຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ, ໂດຍ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ຈະມີການ ປຶກສາຫາລື ແລະ ຕົກລົງກັນພາຍໃນ

ກອງປະຊຸມປະຈຳປີ ຂອງກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ໄດ້ກຳນົດເອົາ 2 ຄັ້ງຕໍ່ປີ, ພາຍຫລັງສິ້ນສຸດ ລະດູການຜະລິດ ເພື່ອ ປະເມີນຜົນຄືນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ວາງແຜນ ການຜະລິດໃນລະດູຕໍ່ໄປ.

ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ທາງດ້ານ ວິຊາການ ແລະ ລະບຽບການ ການບໍລິຫານ ໂຄງການ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ; ແລະ ເມື່ອເຫັນວ່າ ຊາວນາ ມີການຄຸ້ມຄອງ ດ້ວຍຕົນ ເອງໄດ້ ຈຶ່ງໄດ້ ມອບໂອນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການ ຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າໃຊ້ ໃຫ້ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ.

ການມອບໂອນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໃນ ໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນໄດ້ເນັ້ນໃສ່ ໂຄງການ ຂະໜາດກາງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ ໃນລະຫວ່າງ 100 ເຮັກຕາ ຫາ 500 ເຮັກຕາ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ມາຮອດປະຈຸບັນ ສາມາດ ມອບໂອນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ແລ້ວ ທັງໝົດ 900 ໂຄງການ.

ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ຈັດແບ່ງອອກເປັນ ດັ່ງນີ້:

- ໂຄງການ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ຄຸ້ມຄອງ ໂດຍ ຊາວກະສິກອນ/ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ, ເພາະ ເປັນ ໂຄງການ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສັບສົນ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ການນຳໃຊ້,
- ໂຄງການ ຂະໜາດໃຫຍ່ ເປັນການ ຄຸ້ມຄອງຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງ ລັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ /ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຄື: ຫົວໜ້າ ແລະ ຄອງເໝືອງແມ່ ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ໜ່ວຍງານລັດ, ສ່ວນຄອງເໝືອງຂັ້ນສອງ ລົງຮອດລະດັບໂຮ່ນາ ແມ່ນ ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ.

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ໄດ້ເກີດມີໄພນໍ້າຖ້ວມ ຈຶ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ ບັນດາໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ເປເພ, ເສັ້ຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ຮັບປະກັນໃນການສົ່ງນໍ້າໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ, ສະນັ້ນເພື່ອຮັບປະກັນການ ສະໜອງ ນໍ້າ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບແຜນພັດທະນາ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄລຍະໃໝ່ ຂະແໜງ ຊົນລະປະທານໄດ້ ກຳນົດ ໂຄງການ ທີ່ເປັນ ຈຸດສຸມ ຮັບປະກັນໃນການສົ່ງນໍ້າ ໃນແຕ່ລະແຂວງ, ດັ່ງນັ້ນ ໂຄງການ ຊົນລະ ປະທານ ທີ່ຮັບປະກັນການສົ່ງນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ ຈຶ່ງມີ 2,643 ໂຄງການ, ສະໜອງນໍ້າ ໃນລະດູ ຝົນ 280,000 ເຮັກຕາ ແລະ ໃນ ລະດູແລ້ງ 170,000 ເຮັກຕາ, ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດ ໄດ້ສະແດງໃນ ຕາຕະລາງ ໔໔໔ ຂ້າງລຸ່ມ.

ຕາຕະລາງ 3. ການສົ່ງນໍ້າ ໃນ ໂຄງການ ຈຸດສຸມ ຊົນລະປະທານ ທົ່ວປະເທດ

ລດ	ແຂວງ	ຈຳນວນໂຄງການ (ແຫ່ງ)	ເນື້ອທີ່ສະໜອງນໍ້າ ຊປທ (ຮຕ)	
			ລະດູຝົນ	ລະດູແລ້ງ
1	ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ	118	44,524	26,482
2	ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ	25	1,363	1,028
3	ແຂວງ ຫລວງນໍ້າທາ	79	5,118	2,810
4	ແຂວງ ອຸດົມໄຊ	132	6,303	2,227
5	ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ	89	6,025	2,848
6	ແຂວງ ຫລວງພະບາງ	148	4,873	2,859
7	ແຂວງ ຫົວພັນ	141	7,462	3,382
8	ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ	154	11,144	4,561

9	ແຂວງ ຊຽງຂວາງ	127	10,177	3,218
10	ແຂວງ ວຽງຈັນ	300	37,839	24,741
11	ແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ	229	25,122	17,391
12	ແຂວງ ຄໍາມ່ວນ	231	25,986	15,768
13	ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ	323	39,480	26,444
14	ແຂວງ ສາລະວັນ	136	18,665	11,979
15	ແຂວງ ຈໍາປາສັກ	351	31,542	29,605
16	ແຂວງ ເຊກອງ	34	1,495	730
17	ແຂວງ ອັດຕະປື	26	3,665	2,238
ລວມ		2,643	280,783	178,311

ເພື່ອຮັບປະກັນແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍ, ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານໄດ້ວາງທິດທາງແຜນພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ຮອດປີ 2010, ຊຶ່ງມີໜ້າວຽກທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ບັບປຸງບັນດາ ໂຄງການຊົນລະປະທານ ທີ່ມີແລ້ວ ໃຫ້ມີຄວາມຮັບປະກັນ ການສະ ໜອງນໍ້າ, ສໍາລັບ ໂຄງການທີ່ຈະກໍ່ສ້າງໃໝ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາ ທ່າແຮງ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເປັນຕົ້ນຕໍ, ໂດຍ ຈະເລັ່ງໃສ່ ໂຄງການ ນໍ້າໄຫລເອງ, ປະເພດ ອ່າງເກັບນໍ້າ ແລະ ຝາຍນໍ້າລື້ນ ໃນບ່ອນ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ທາງດ້ານ ແຫລ່ງນໍ້າ ເປັນຕົ້ນຕໍ.
- ບັບປຸງ, ປຸງແທນ ຝາຍປະຖົມປະຖານ ໃນເຂດພູດອຍ ບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ກາຍເປັນ ຝາຍນໍ້າລື້ນ ແບບຖາວອນ ດ້ວຍເບຕິງ, ເພື່ອຮັບປະກັນ ການສະໜອງນໍ້າ ໃຫ້ການຜະລິດຂອງຊາວພູດອຍ.
- ຈັດລຽງ ໂຄງການຊົນລະປະທານ ທີ່ເປັນຈຸດສູມ ຫລື ໂຄງການທີ່ມີການຈັດຕັ້ງຂອງກຸ່ມທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ແບບທົ່ວໄປ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງເຂົ້າໃສ່ການລົງທຶນການພັດທະນາ ໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກໍາ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງ.
- ບັບປຸງ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ມີຄວາມພ້ອມ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ ລະບົບຊົນລະປະທານ ດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການ ການຝຶກອົບຮົມ ຈາກໜ່ວຍງານຂອງລັດ ກໍຄື ຂະແໜງ ການ ຊົນລະ ປະທານ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ຢ່າງເປັນປະຈໍາ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ.
- ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນ ງົບປະມານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ, ມີ ຄວາມຈໍາເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ຜັນຂະຫຍາຍ ວຽກງານມອບໂອນ ລະບົບຊົນລະປະທານ ໃຫ້ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງໄດ້ປະ ເມີນຜົນຄົ້ນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການມອບໂອນ ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ເພື່ອຫາວິທີການ ທີ່ແທດເໝາະ ກັບເງື່ອນໄຂ ສະພາບຕົວຈິງ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໄດ້ແບ່ງໄລຍະ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດອອກ ເປັນ 02 ໄລຍະດັ່ງນີ້:
 - ໄລຍະຍາວ: ມອບໂອນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທັງໝົດ ໃຫ້ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້, ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ສາມາດບໍລິຫານດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ ແລະ ກາຍເປັນສະມາຄົມຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າ.

- ໄລຍະສັ້ນ: ຈະຕ້ອງໄດ້ ປະຕິບັດ ບາງກິດຈະກຳ ກ່ອນການ ມອບ ໂອນດັ່ງນີ້:
- ປັບປຸງສ້ອມແປງ ລະບົບ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ໃຊ້ງານໄດ້,
- ປັບປຸງ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ,
- ໂຄງການ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ ໄປພ້ອມໆ ກັບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ມອບໂອນ ໄປເລີຍ ພາຍຫລັງ ສຳເລັດ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງການ,
- ສ່ວນໂຄງການຂະໜາດໃຫຍ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ມອບ ເປັນໄລຍະໄປ.
- ປັບປຸງ, ດັດປັບ ການເກັບເງິນຄ່າບໍລິການນໍ້າ (ISF) ໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ສາມາດຮັບເອົາໄດ້ ແລະ ຍືນດີ ຈ່າຍ, ເພື່ອດັດສິມໄວ້ ເປັນກອງ ທຶນສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສ້ອມແປງ ລະບົບຊົນລະປະທານ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ແຜນການຮັບປະກັນເນື້ອທີ່ສະໜອງນໍ້າຊົນລະປະທານ ແຕ່ປີ 2006-2010 ໄດ້ສະແດງ ໃນ ຕາຕະລາງ ຂ້າງລຸ່ມ.

ຕາຕະລາງ 4. ແຜນການຮັບປະກັນເນື້ອທີ່ສະໜອງນໍ້າຊົນລະປະທານ ແຕ່ປີ 2006-2010

ລະດູການຜະລິດ	ແຜນການຮັບປະກັນເນື້ອທີ່ສະໜອງນໍ້າແຕ່ລະປີ (ເຮັກຕາ)			
	2006	2007	2008	2009
ລະດູຝົນ	242,000	251,000	260,000	270,000
ລະດູແລ້ງ	119,334	133,000	148,000	163,000
ລວມ	361,334	384,000	408,000	433,000

2.2.3. ການປ້ອງກັນອຸທົກກະໄພ

ສະຖານະການ

ເກືອບທຸກ ຕົວເມືອງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຕັ້ງຢູ່ ລຽບຕາມ ແຄມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາຕ່າງໆ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ຊຶ່ງ ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຍ້ອນ ນໍ້າລື້ນຕາຝັ່ງ ໃນລະດູຝົນ. ເຂດ ທີ່ມັກເກີດ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ສີ່ເຂດ ທີ່ໃຫຍ່ ກວ່າໝູ່ ຕັ້ງຢູ່ ຕາມແຄມ ແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ຕິດກັບ ແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ໃຫຍ່ໆ ເຊັ່ນ: ທົ່ງພຽງ ວຽງຈັນ, ທ່າແຂກ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ປາກເຊ. ນໍ້າຖ້ວມ ກະທັນຫັນ ແມ່ນ ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ຕອນລຸ່ມ ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂາຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ ພາກເໜືອ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກ ຂອງ ປະເທດ.

ນໍ້າຖ້ວມ ແມ່ນ ປະກົດການ ທາງທຳມະຊາດ ໂດຍ ຂຶ້ນກັບ ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ຂອງ ໜ້າດິນ. ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກ ໄພດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫລ ຈາກ ເໜືອກະແສ, ຜົນສະທ້ອນ ຈາກ ລະດັບ ນໍ້າຢື່ງ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ໃນທ້ອງຖິ່ນ, ການພັດທະນາ ທີ່ດິນ ໃນເຂດທີ່ ມັກເກີດ ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ແລະ ປັດໄຈ ອື່ນໆ. ນອກຈາກ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ທີ່ຕົກໃນ ແຕ່ລະໄລຍະ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ເກີດ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລ້ວ, ປັດໄຈຕ່າງໆ ທີ່ພາໃຫ້ ຜົນກະທົບ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຮຸນແຮງຂຶ້ນ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ, ການກໍ່ສ້າງ ຕາມແຄມນໍ້າ ຊຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ ມີ ການປ່ຽນຮູບຮ່າງ ຂອງ ຕາມຝັ່ງ ແລະ ທິດທາງ ໄຫລ ຂອງ ນໍ້າ, ການກໍ່ສ້າງ ທີ່ເຮັດໃຫ້ ພື້ນທີ່ ຊົມນໍ້າ ຫລຸດລົງ (ເຊັ່ນ ສ້າງທາງ ປູຢາງ, ການກໍ່ສ້າງ ເຄຫາສະຖານ, ແລະ ອື່ນໆ) ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫລເຊາະ ເທິງພື້ນດິນ ຫາຍຂຶ້ນ.
- ການບຸກລຸກ ເຂດ ດິນທາມ (ດິນບໍລິເວນ ນໍ້າ) ແລະ ເຂດ ພື້ນທີ່ຕ່າງໆ.
- ການວາງແຜນ ບໍ່ແທດເໝາະ ໂດຍ ອະນຸຍາດໃຫ້ ມີການຕັ້ງ ທີ່ພັກພາອາໄສ ໃນ ເຂດ ທີ່ມັກ ເກີດໄພນໍ້າຖ້ວມ.
- ການກໍ່ສ້າງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ ການຈຳກັດ ຫລື ຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ.
- ການກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຖະໜົນຫົນທາງ, ຄອງ ຫລື ຄູ່ກັນນໍ້າ ທີ່ມີການອອກແບບ ບໍ່ແທດເໝາະ ຊຶ່ງ ເປັນສາເຫດໃຫ້ ຄວາມສາມາດ ໃນ ການກັກເກັບນໍ້າ ໃນ ເຂດພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ຫລຸດລົງ.
- ວິທີການ ໃນ ການປົດເປີດ ປະຕູນໍ້າ ຂອງ ເຂື່ອນ ທີ່ຢູ່ ເໜືອກະແສ.

ໃນອານາຄົດ, ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ສະພາບ ພູມອາກາດ ອາດເຮັດໃຫ້ ມີ ລະລິມານ ແລະ ຄວາມຖີ່ ຂອງ ຝົນຕົກ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຫລາຍຂຶ້ນ ຊຶ່ງ ອາດພາໃຫ້ມີ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຫລາຍ ແລະ ຂຶ້ນ.

ໃນແຕ່ລະປີ ເນື້ອທີ່ການຜະລິດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວ 40,000 ເຮັກຕາ ຕໍ່ ປີ, ໂດຍສະເພາະ ໃນ ເຂດທົ່ງພຽງ ລຽບແມ່ນໍ້າຂອງ ຊຶ່ງ ໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ໃນແຕ່ ລະປີ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ, ສະນັ້ນ ເພື່ອ ກຽມພ້ອມ ໃນ ການແກ້ໄຂ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມເສຍຫາຍ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສື່ສານ, ສຳຫລວດ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ຄູ່ປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ປະຕູນໍ້າ ໃນ ເຂດ ທີ່ເຄີຍຖືກຖ້ວມ ໃນ ແຕ່ລະປີ ໃຫ້ມີຄວາມກຽມພ້ອມ ແລະ ຮັບປະກັນ ການຫລຸດຜ່ອນ ນໍ້າຖ້ວມ ໂດຍສະເພາະ ໃນ ເຂດລຽບ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າສາຂາ ໃຫ້ ເປັນລະບົບຄົບຊຸດ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

- ສຶກສາ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນ ນໍ້າຖ້ວມ ຝັ່ງຊ້າຍ ແລະ ຝັ່ງຂວາ ນໍ້າງື່ມ,
- ສຶກສາ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນນໍ້າຖ້ວມ ຈາກນໍ້າມັງ 3 ແລະ ສຶກສາການເຊື່ອມຕໍ່ຄອງເໝືອງນໍ້າມັງ 3 ໃສ່ຄອງເໝືອງ ໂຄງການສີຄູນເມືອງ ແລະ ຄອງເໝືອງຕານປ່ຽວ.
- ສຶກສາການປ້ອງກັນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມຈາກນໍ້າລຶກ ຝັ່ງຊ້າຍ ແລະ ຂວາ.
- ສຶກສາການປ້ອງກັນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມຈາກນໍ້າມັງ (ທ່າປົກ).
- ສຶກສາການປ້ອງກັນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມຈາກນໍ້າຂຸ້ນ ຝັ່ງຊ້າຍ ແລະ ຂວາ.
- ສຶກສາການປ້ອງກັນ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມຈາກນໍ້າເທີນ 2 ລຽບເຊບັ້ງໄຟຕອນເທິງ ແລະ ລຸ່ມ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ສຸມໃສ່ ວຽກງານ ການກໍ່ສ້າງ ຄູ່ກັນນໍ້າຖ້ວມ, ປະຕູ ແລະ ຈຸດລະບາຍ ນໍ້າຕ່າງໆ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ຕົວເມືອງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ຕາມແຄມ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ການສະໜອງ ງົບປະມານ ໃຫ້ແກ່ ວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ໄດ້ມາຈາກ ງົບປະມານ ຂອງ ລັດຖະບານ, ທຶນກູ້ຢືມ ແລະ ທຶນຊ່ວຍເຫລືອ ຈາກ ຕ່າງປະເທດ. ການກໍ່ສ້າງ ອ່າງເກັບນໍ້າ ເພີ່ມເຕີມ ໃນ ອະນາຄົດນັ້ນ ຄຳນຶງເຖິງ ການຫລຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໃນເຂດ ທົ່ງຮາບ ວຽງຈັນ ຜົນກະທົບ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ເຂົ້າໃນ ສັນຍາ ການຄວບຄຸມ ການປົດເປີດ ເຂື່ອນ.

ໄດ້ມີ ການກໍ່ສ້າງ ຄູ້ກັນນໍ້າຖ້ວມ, ປະຕູນໍ້າ ແລະ ຄອງຜັນນໍ້າ, ໂດຍສະເພາະ ໃນ ຕົວເມືອງໃຫຍ່ໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ລຽບຕາມ ແຄມແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊັ່ນ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ, ແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ, ຄໍາມ່ວນ ແລະ ຈໍາປາສັກ, ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ລຽບຕາມ ແມ່ນໍ້າສາຂາ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ.

ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ກົມ ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ກົມຂົວທາງ ແມ່ນ ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານ ການພະຍາກອນ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າຖ້ວມ, ໂດຍ ການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານວິຊາການ ຈາກ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ. ຂໍ້ມູນ ລະດັບ ນໍ້າ ໃນ ບັນດາ ສະຖານີ ວັດແທກ ສໍາຄັນຕ່າງໆ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ແລະ ຂໍ້ມູນ ນໍ້າຝົນ ໄດ້ສົ່ງໃຫ້ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ວຽກງານ ການພະຍາກອນ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າຖ້ວມ ຮັບໃຊ້ ທັງໝົດ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກ ຂອງ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ.

ຄະນະກຳມະການ ປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ລະດັບສູນກາງ ແລະ ແຂວງ. ປະທານ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຂຶ້ນສູນກາງ ແມ່ນ ທ່ານ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ມີລັດຖະມົນຕີ ຈາກ ກະຊວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນ ສະມາຊິກ. ປະທານ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ຂຶ້ນແຂວງ ແມ່ນ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງ ເປັນປະທານ.

ແຜນການ ພັດທະນາ ໃນ ຊຸມປີ ຕໍ່ໜ້າ ລວມມີ ແຜນການ ໃນ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງລ່າງ ຄວບຄຸມ ນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ເຂດ ທີ່ມັກເກີດ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຫລາຍທີ່ສຸດ, ການປັບປຸງ ວຽກງານ ການເກັບກຳ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ກະຈາຍ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ. ສ່ວນປະກອບ ທີ່ສໍາຄັນ ຂອງ ແຜນການ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ສະຖານີ ເຕືອນ ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ແລະ ສະຖານີ ວັດແທກ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫລ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາກ
- ບັນລຸ ການເກັບກຳ ແລະ ກະຈາຍ ຂໍ້ມູນ ແບບອັດຕະໂນມັດ ໃນ 13 ສະຖານີ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໂດຍຜ່ານ ດາວທຽມ.
- ປັບປຸງ ລະບົບ ການປ້ອງກັນ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໂດຍ ການຕິດຕັ້ງ ອິນເຕີເນັດ ໃນ 13 ສະຖານີ ວັດແທກ.
- ຮັບປະກັນ ລະບົບ ຫລຸດຜ່ອນ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ.
- ຮວບຮວມ ຂໍ້ມູນ ສະຖິຕິ ກ່ຽວກັບ ລະດັບ ແລະອັດຕາ ການໄຫລ ຂອງ ນໍ້າ.
- ສ້າງ ແຜນການ ກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ລະບາຍ ນໍ້າ ໃນ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ.
- ສືບຕໍ່ ກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ປ້ອງກັນ ນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ແມ່ນໍ້າສາຂາ ທີ່ມັກຖ້ວມ ຢູ່ ແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ ເຊັ່ນ ນໍ້າຊັນ ແລະ ນໍ້າກະດິງ.

ບາງ ມາດຕະການ ທີ່ອາດນໍາໃຊ້ ເພື່ອ ຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມສູນເສຍ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ອາດປະກອບດ້ວຍ:

- ການວາງແຜນ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນ ທີ່ເໝາະສົມ.
- ກຳນົດ ເຂດອະນຸລັກ ທາງໄຫລ ຂອງ ນໍ້າ ແລະ ເຂດປ້ອງກັນ ນໍ້າຖ້ວມ.
- ກໍ່ສ້າງ ຄູ້ກັນນໍ້າ ແລະ ການອອກແບບ ຄູ້ກັນນໍ້າ ໃຫ້ເໝາະສົມ.
- ສ້າງ ສະຖານີ ສູບນໍ້າ ແລະ ປະຕູນໍ້າ ເພື່ອ ລະບາຍນໍ້າ ເວລາ ມີນໍ້າມາກ.
- ລະບົບ ເຕືອນໄພ ແລະ ສຸກເສີນ ເວລາ ເກີດ ນໍ້າຖ້ວມ.

ຂໍ້ມູນ ເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ລະບຸ ໃນ ພາກທີ 8.3. ຂ້າງລຸ່ມ.

2.2.4. ການສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ສະຖານະການ

ວຽກງານ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ແມ່ນ ມີ ສອງ ກະຊວງ ຮັບຜິດຊອບ ໂດຍກົງ ຄື: ກະຊວງ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ (ນໍ້າປະປາ) ແລະ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ຮັບຜິດຊອບ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ (ນໍ້າສະອາດ). ອຳນາດການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ປະສານງານ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ການພັດທະນາ ພາຍໃນແຂວງ ໃນ ນາມຕົວແທນ ຂອງ ລັດຖະບານ.

2.2.4.1 ການສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ

ກົມ ເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ ແລະ ອົງການ ນໍ້າປະປາທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານ ການສະໜອງ ນໍ້າ. ກົມ ເຄຫາ ຜັງເມືອງ ເປັນ ເສນາທິການ ໃນການບໍລິຫານ ລັດ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ປະປາ ຊຶ່ງ ປະກອບມີ: 1). ສ້າງ ຍຸດທະສາດ (ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ) ຂອງ ຂະແໜງການ, 2). ກະກຽມ ແຜນງານ ຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ແລະ 3). ຮ່າງ ລະບຽບການ, ມາດຕະຖານ, ລາຍລະອຽດ ທາງດ້ານເຕັກນິກ (technical specifications) ແລະ ຕົວຊີ້ວັດ ຜົນງານໃນການດຳເນີນງານ.

ຂອບເຂດ ດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ອົງການ ນໍ້າປະປາ ແມ່ນ ຖືກກຳນົດ ພາຍໃຕ້ ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໂດຍວ່າ ອົງການ ດັ່ງກ່າວ ມີບົດບາດ ເປັນ ຜູ້ອອກລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ອຸດສາຫະກຳ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ 1). ອອກອະນຸມັດ ໃຫ້ແກ່ ພາກສ່ວນ ສະໜອງ ນໍ້າ ລວມທັງ ການກຳນົດ ຂອບເຂດ ໃນ ການສະໜອງ ແລະ ພັນທະ ຂອງ ພາກສ່ວນ ເຫລົ່ານັ້ນ, 2). ຮັບປະກັນ ໃຫ້ ພາກສ່ວນ ສະໜອງ ນໍ້າ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕາມ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງຕົນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນ ເອກະສານ ອອກອະນຸມັດ, ລະບຽບການ ແລະ ກົດໝາຍ, 3). ປົກປ້ອງ ມາດຕະຖານ ໃນ ການບໍລິການ ລູກຄ້າ, 4). ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ການດຳເນີນງານ ຂອງ ພາກສ່ວນ ສະໜອງ ນໍ້າ ມີປະສິດທິພາບ ຂຶ້ນ, 5). ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການ ແຂ່ງຂັນ ພາຍໃນ ຂະແໜງການ ໃນ ບ່ອນທີ່ເໝາະສົມ, 6). ຮັບປະກັນ ການດຳເນີນງານ ຂອງ ພາກສ່ວນ ສະໜອງນໍ້າ ບໍ່ສ້າງ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ. ອົງການ ນໍ້າປະປາ ຍັງມີໜ້າທີ່ ໃນ ການສົມທຽບ ລະດັບ ມາດຕະຖານ ໃນ ການສະໜອງ ນໍ້າ ຂອງ ພາກສ່ວນ ສະໜອງນໍ້າຕ່າງໆ ແນໃສ່ ເພື່ອ ຊ່ວຍ ພາກສ່ວນ ສະໜອງ ນໍ້າ ທີ່ມີມາດຕະຖານ ໃນ ການສາະໜອງ ຕໍ່ ໃຫ້ສາມາດ ປັບປຸງ ມາດຕະຖານ ຂອງຕົນ ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້. ລະບົບ ການສະໜອງ ນໍ້າ ປະປາ ແມ່ນ ຢູ່ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ແຂວງ ແລະ ດຳເນີນ ການເຄື່ອນໄຫວ ໃນ ຮູບ ຂອງ ວິສາຫະກິດ ຂອງ ລັດ.

ໃນ ປະຈຸບັນ ລັດຖະບານ ກຳລັງປັບປຸງ ແຜນການ ລົງທຶນ ໃນ ຂະແໜງ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ຕົວເມືອງ ທີ່ໄດ້ຖືກຮ່າງຂຶ້ນ ໃນ ປີ 1999 ແລ້ວນັ້ນ ແນໃສ່ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ທຸກຂົງເຂດ ຂອງ ປະເທດ ໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກ ການພັດທະນາ ທີ່ເທົ່າທຽມກັນ. ແຜນການ ລົງທຶນ ດັ່ງກ່າວ ຈະລະບຸ ກ່ຽວກັບ ສະພາບ ຂອງ ລະບົບ ການສະໜອງ

ນໍ້າ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ປະຈຸບັນ, ການລົງທຶນ ໃນ ໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ໃນປະຈຸບັນ. ແຜນການ ດັ່ງກ່າວ ຈະເປັນ ແນວທາງ ໃນ ການລົງທຶນ ຂອງ ຂະແໜງການ ນັບແຕ່ 2005 ເຖິງ 2020.

ຍຸດທະສາດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໃນ ແຜນການ ລົງທຶນ ໃນ ຂະແໜງ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ຕົວເມືອງ (2005 - 2020) ແມ່ນເພື່ອ:

- ສ້າງ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຮັບໃຊ້ ສັງຄົມ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໃນ ທຸກທຶນແຫ່ງ ຂອງປະເທດ, ລົງເສີມ ການພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ແລະ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ໃນ ຕົວເມືອງ ນ້ອຍ ຢ່າງແຂງແຮງ.
- ເນັ້ນໃສ່ ເມືອງ ທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ເທດສະບານ ເມືອງນ້ອຍ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ເຂດເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ຕົວເມືອງ ທີ່ມີເສດຖະກິດ ກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວ.
- ສືບຕໍ່ ລົງທຶນ ເຂົ້າໃນ ລະບົບ ສະໜອງນໍ້າ ຂອງ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ, ເທດສະບານ ແຂວງ ເພື່ອ ຮອງຮັບ ການກາຍເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ເທດສະບານ ເມືອງ ຢ່າງໄວວາ.

ຕາຕະລາງ 5. ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ຂະແໜງ ນໍ້າປະປາ ຮອດປີ 2020

ລດ.	ແຂວງ	ຈຳນວນ ເມືອງ			ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ຂະແໜງ ນໍ້າປະປາ ຮອດປີ 2020					
					2006 - 2010		2011 - 2015		2016 - 2020	
		ໃນ ແຂວງ	ມີ ລະບົບ ສະໜອງ ນໍ້າປະປາ	ບໍ່ມີ ລະບົບສະໜອງ ນໍ້າປະປາ	ຈຳນວນເມືອງ ທີ່ຈະມີ ການສ້າງ ລະບົບ ນໍ້າປະປາ	ຈຳນວນເມືອງ ທີ່ຈະໄດ້ຊື້ ມໃຊ້ ນໍ້າປະປາ ໃນ ປີ 2010	ຈຳນວນເມືອງ ທີ່ຈະມີ ການສ້າງ ລະບົບ ນໍ້າປະປາ ໃນ ປີ 2015	ຈຳນວນເມືອງ ທີ່ຈະມີ ການສ້າງ ລະບົບ ນໍ້າປະປາ ໃນ ປີ 2020	ຈຳນວນເມືອງ ທີ່ຈະໄດ້ຊື້ ມໃຊ້ ນໍ້າປະປາ ໃນ ປີ 2020	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ	9	8	1		8	1	9		9
2	ຜົ້ງສາລີ	7	3	4	2	5	1	6	1	7
3	ຫລວງນໍ້າທາ	5	2	3		2	2	4	1	5
4	ອຸດົມໄຊ	7	1	6	3	4	2	6	1	7
5	ບໍ່ແກ້ວ	5	2	3	1	3	1	4	1	5
6	ຫລວງພະບາງ	11	3	8	3	6	3	9	2	11
7	ຫົວພັນ	8	2	6	2	4	3	7	1	8
8	ໄຊຍະບູລີ	10	3	7	3	6	2	8	2	10
9	ຊຽງຂວາງ	8	2	6	1	3	2	5	3	8
10	ວຽງຈັນ	12	5	7	3	8	3	11	1	12
11	ບໍລິຄຳໄຊ	6	2	4		2	3	5	1	6
12	ຄຳມ່ວນ	9	3	6	1	4	1	5	4	9
13	ສະຫວັນນະເຂດ	15	5	10	3	8	6	14	1	15
14	ສາລະວັນ	8	3	5		3	1	4	4	8

15	ເຊກອງ	4	4	0		4		4		4
16	ຈຳປາສັກ	10	3	7	1	4	3	7	3	10
17	ອັດຕະປື	5	1	4	1	2	2	4	1	5
ຈຳນວນ		139	52	87	24	76	36	112	27	139

2.2.4.2 ການສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ

ສູນ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ (ສູນ ນໍ້າສະອາດ) ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ, ແລະ ສິ່ງເສີມ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ. ສູນ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ສຸມໃສ່ ການຍົກສູງ ຈິດສຳນຶກ, ຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ຂະບວນການ ພັດທະນາ ວຽກງານ ຂອງຕົນ. ພາຍຫລັງທີ່ ການກໍ່ສ້າງ ລະບົບ ສະໜອງນໍ້າ ສະອາດ ສຳເລັດລົງແລ້ວ ກໍໄດ້ມີ ການມອບໂອນ ໃຫ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໂດຍທີ່ ສູນດັ່ງກ່າວ ເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ. ນອກຈາກນັ້ນ ລັດຖະບານ ກໍໃຫ້ ການສະໜັບສະໜູນ ສູນ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ໃນ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃຫ້ແກ່ ເຂດ ຊົນນະບົດ ຫ່າງໄກສອກຫລີກ ແລະ ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ຂອງ ປະເທດ.

ໂຄງການ ພັດທະນາ ຂອງ ຂະແໜງ ນໍ້າ ຊົນນະບົດ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນ ສຸມໃສ່ ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ອຳນວຍໃຫ້ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ຂະບວນການ ພັດທະນາ ໂຄງການ, ແລະ ການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນ ໂດຍຕິດພັນກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການ. ສູນ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ມີ ບົດບາດ ໃນ ການອຳນວຍການຕ່າງໆ ຫລາຍກວ່າທີ່ຈະ ເປັນຜູ້ ໃຫ້ການບໍລິການ ເອງ ໃນ ເຂດທີ່ ປະຊາຊົນ ໂດຍທົ່ວໄປ ສາມາດ ຈ່າຍທົດແທນ ຄ່າລົງທຶນໄດ້ ແລະ ມີ ການລົງທຶນ ຂອງ ເອກະຊົນ. ໂຄງການ ນໍ້າສະອາດ ແມ່ນ ເລັ່ງໃສ່ ບ່ອນທີ່ ມີ ລະດັບ ຄວາມທຸກຈົນ ສູງ ແລະ ບ່ອນທີ່ ປະຊາຊົນ ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ແລະ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ໂຄງການ.

ອີງຕາມ “ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ” ໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ, ຊຶ່ງ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ ຢ່າງເປັນທາງການ ໃນ ປີ 1997 ແລະ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄືນໃໝ່ ໃນ ເດືອນມີນາ 2004 ໂດຍ ເນັ້ນໃສ່ ການປັບປຸງ ບົດບາດ ຂອງ ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນ ຊຸມຊົນ ຕາມ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມ.

ຈຸດປະສົງ ສະເພາະ ຂອງ “ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ຂະແໜງການ ສະໜອງ ນໍ້າ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ” ແມ່ນເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ລະບົບ ນໍ້າສະອາດ ແລະ ອະນາໄມ ທີ່ຕອບສະໜອງ ໃຫ້ໄດ້ຖືກຊົມໃຊ້ ຢ່າງໄດ້ຮັບຜົນດີ, ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ສູງສູດ. ເພາະສະນັ້ນ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈຶ່ງຈຳເປັນ ຕ້ອງມີ ສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີການປະກອບສ່ວນ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ທາງດ້ານແຮງງານ, ວັດຖຸ ທ້ອງຖິ່ນ, ງົບປະມານ ໃນ ການບຳລຸງຮັກສາ ລະບົບ ສະໜອງນໍ້າ. ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ໜັ້ນໜັກໃສ່ ຜູ້ຊົມໃຊ້ ຕ້ອງເປັນ ໃຈກາງ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ການເປັນສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີ ການປະກອບສ່ວນ ແບບສະໝັກໃຈ ແລະ ທາງເລືອກ ດ້ານເຕັກນິກ ທີ່ແທດເໝາະ ກັບ ທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນເອງ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ສູນ

ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ກໍ່ ມີໜ້າທີ່ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ, ຊ່ວຍເຫລືອ, ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ປັບປຸງ ການບໍລິການ ດ້ານ ນໍ້າ ແລະ ອະນາໄມ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກໍານົດ ການສະໜອງ ນໍ້າ ສະອາດ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ໃຫ້ໄດ້ເຖິງ 80% ແລະ ປະຊາຊົນ ໄດ້ມີ ລະບົບ ອະນາໄມ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ການນໍາໃຊ້ ວິດຖ່າຍ ໃຫ້ໄດ້ 70% ແລະວິດຖ່າຍ ໂຮງຮຽນ ໄດ້ໄດ້ 35% ໃນ ປີ 2020.

ລັດຖະບານ ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍ ໃນ ການສະໜອງ ນໍ້າ ທັງ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໃຫ້ໄດ້ 90%, ໃນຂະນະທີ່ ເປົ້າໝາຍ ພັດທະນາ ສະຫະສະວັດ ໄດ້ກໍານົດ ວ່າ “ປະຊາຊົນ 80% ໃນ ປີ 2015 ແລະ 70% ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ ຈະໄດ້ຮັບ ການສະໜອງ ນໍ້າໃຊ້ ຢ່າງຖາວອນ”.

ຂໍ້ມູນ ເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໄດ້ນໍາສະເໜີ ໃນ ພາກ 10.1.

2.2.5. ການປະມົງ

ປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໄດ້ສ້າງຜົນປະໂຫຍດ ອັນສໍາຄັນ ໃຫ້ແກ່ ເສດຖະກິດ ແຫ່ງຊາດ ທັງເປັນ ແຫລ່ງລາຍໄດ້ ແລະ ແຫລ່ງ ສະໜອງ ອາຫານ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ. ປະຊາຊົນ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ແມ່ນ ຫາຕາມແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍໜອງຄອງບຶງຕ່າງໆ. ອ່າງເກັບນໍ້າ ນໍ້າຖ້ຳ 1 ແມ່ນ ແຫລ່ງຫາປາ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ນັບແຕ່ ການກໍ່ສ້າງ ໄດ້ສໍາເລັດລົງ. ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ແມ່ນ ໄດ້ລິເລີ່ມຂຶ້ນ ໃນ ສອງ ທົດສະວັດ ຜ່ານມາ ແລະ ໃນ ປະຈຸບັນ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ຊຶ່ງ ກວມເອົາ ເກືອບ 40% ຂອງ ການບໍລິໂພກ ປາ.

ການລ້ຽງປາ ໃນ ອ່າງເກັບນໍ້າ ຖືວ່າ ເປັນ ການສະໜອງ ຊີ້ປາ ແບບຍືນຍົງ; ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນເມື່ອມີ ການສ້າງ ອ່າງເກັບນໍ້າ ຢູ່ ໜ້ອກະແສ ກໍ່ອາດສົ່ງ ປົນກະທົບ ຕໍ່ ການຕອບສະໜອງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ແລະ ການຂຶ້ນລົງ ຂອງ ສັດນໍ້າ ຕາມລຳນຳ. ໃນນີ້ ອາດເຮັດໃຫ້ ປະລິມານ ປາ ທີ່ຫາໄດ້ ຫລຸດລົງ ເມື່ອທຽບໃສ່ ກ່ອນສ້າງເຂື່ອນ. ການຮົ່ວໄຫລ ຂອງ ສານເຄມີ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ການເຊາະລ້າງ ແລະ ປະລິມານ ຕະກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນ ກິດຈະກຳ ການຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່ ກໍ່ແມ່ນ ຄວາມສ່ຽງໜຶ່ງ ທີ່ສໍາຄັນ ຕໍ່ ການປະມົງ.

ຊີ້ນປາ ແມ່ນ ແຫລ່ງອາຫານ ຕົ້ນຕໍ ອັນໜຶ່ງ ຂອງ ປະຊາຊົນລາວ ຊຶ່ງ ກວມເອົາ ປະມານ 42% ຂອງ ແຫລ່ງ ໂປຣຕິນ ທັງໝົດ ທີ່ໄດ້ຈາກ ການບໍລິໂພກ ຊີ້ນ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ບຸລິມະສິດ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ການປະມົງ. ນະໂຍບາຍລວມ ຂອງ ລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ການປະມົງ ແມ່ນ ສຸມໃສ່:

- ການປະກອບສ່ວນ ຂອງ ການປະມົງ ຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ໂດຍ ສຸມໃສ່ ການສະໜອງ ໂປຣຕິນ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ, ໂດຍສະເພາະ ຊາວກະສິກອນ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ.
- ການປະກອບສ່ວນ ຂອງ ການປະມົງ ຕໍ່ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ.
- ຊຸກຍູ້ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ແບບຍືນຍົງ ປະສົມປະສານກັບ ການຜະລິດ ການກະສິກໍາ ເທື່ອລະກ້າວ.
- ປະກອບສ່ວນ ດ້ານການສະໜອງ ສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ແກ່ ເຂດຕົວເມືອງ ທີ່ກໍາລັງ ຂະຫຍາຍຕົວ ໂດຍ ການລົງເສີມໃຫ້ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ຕາມ ເຂດ ຊານເມືອງ ເປັນອາຊີບເສີມ.

- ບາງ ບັດໄຈ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ການປະມົງ ປະກອບດ້ວຍ:
- ກະຈາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ ເພື່ອ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອຳນວຍໃຫ້ ມີ ການປະກອບສ່ວນ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະການ ຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ.
- ມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນ ການນຳໃຊ້ ມາດຕະການ ແນໃສ່ ເພື່ອ ກຳຈັດ ການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການ ຫາປາ ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ຜິດກົດໝາຍ.
- ນຳສະເໜີ ວິທີ ເຮັດ ການປະມົງ ໂດຍການມອບ ສິດ ໃນ ບາງ ອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ເຂດຫາປາ ທີ່ສຳຄັນ ຈຳນວນໜຶ່ງ.
- ສົ່ງເສີມ ຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງ ການປະມົງ ນ້ຳຈືດ ຕໍ່ກັບ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ ໃນ ເຂດ ທ້ອງຖິ່ນ.

ກິດຈະກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ຈະສຸມໃສ່ ການພົ້ນພ່ຽ ແຫລ່ງວາງໄຂ່ ຂອງ ປາ, ຂະຫຍາຍ ການຜະລິດ ແລະ ການຈຳໜ່າຍ ຊັ້ນປາ, ພັດທະນາ ເຄື່ອງມື ເພາະພັນປາ ຂະໜາດນ້ອຍ ໃນ ລະດັບ ທ້ອງຖິ່ນ, ການພັດທະນາ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ການປັບປຸງ ການລ້ຽງປາ.

ສົ່ງເສີມ ກາຍຂະຫຍາຍ ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໃນ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ຂອງ ປະເທດ ຊຶ່ງ ມີເງື່ອນໄຂ ໃນ ການສະໜອງ ນ້ຳ ແລະ ຢູ່ໃກ້ ຕະຫລາດ ຈຳໜ່າຍ. ອີງຕາມ ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ແຜນການ ດ້ານການປະມົງ ປະຈຳປີ 2001 - 2002, ການຜະລິດ ຊັ້ນປາ ບັນລຸ 57,000 ໂຕນ, ແລະ ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ແຜນການ ດ້ານການປະມົງ ປະຈຳປີ 2002 - 2003 ແມ່ນ 83,000 ໂຕນ.

2.2.6. ດິນບໍລິເວນນ້ຳ

ເບິ່ງໃນ ເອກະສານ E Flow of IUCN

2.2.7. ການເດີນເຮືອ, ການຂົນສົ່ງທາງນ້ຳ ແລະ ກິດຈະກຳ ການກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ ຕາມລຳນ້ຳ ແລະ ແຄມນ້ຳ

ການເດີນເຮືອ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ບໍ່ສາມາດ ເດີນໄດ້ ໃນ ບາງຊ່ວງ ຍ້ອນນ້ຳໄຫລສ້ຽວ ແລະ ມີດອນຊາຍ. ຈາກ ການປັບປຸງ ຄອງເດີນເຮືອ ແລະ ຕິດຕັ້ງ ເຄື່ອງໝາຍ ເດີນເຮືອ ໃນ ໄລຍະຜ່ານມາ ແຕ່ ຈາກ ຊາຍແດນ ຈີນ ເຖິງ ສາມລ່ຽມ ທອງຄຳ, ການຂົນສົ່ງ ທາງນ້ຳ ໂດຍນຳໃຊ້ ເຮືອ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນເທິງ ຈຶ່ງສາມາດ ເປັນໄປໄດ້ ທັງ ໃນ ລະດູ ຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ການລ່ອງເຮືອ ທ່ອງທ່ຽວ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ຈາກ ພາກເໜືອ ເຖິງ ຫລວງ ພະບາງ ແມ່ນສາມາດ ດຶງດູດ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ຫລາຍຂຶ້ນ. ຄາດວ່າ ການເດີນເຮືອ ຢູ່ ພາກ ສ່ວນເໜືອ ຂອງ ແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຊຶ່ງ ບໍ່ມີ ການແຂ່ງຂັນ ກັບ ການຂົນສົ່ງ ແລະ ໂດຍສານ ທາງບົກ ຍ້ອນວ່າ ເສັ້ນທາງ ແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 13 ແມ່ນຢູ່ຫ່າງໄກ ຈາກ ແມ່ນ້ຳຂອງ.

ຊ່ວງ ວຽງຈັນ - ສະຫວັນນະເຂດ ເຄີຍເປັນ ເຂດທີ່ ມີການເດີນເຮືອ ຫລາຍທີ່ສຸດ ໃນ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນ ລະດູຝົນ ກ່ອນທີ່ຈະມີ ການປັບປຸງ ຖະໜົນ ເຊື່ອມຕໍ່ ລະຫວ່າງ ສອງຕົວເມືອງ. ປະລິມານ ສິນຄ້າ ຂົນສົ່ງ ທາງນ້ຳ ໃນ ຊຽງນີ້ ໄດ້ຫລຸດລົງ ຍ້ອນ ມີການແຂ່ງຂັນ ກັບ ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ເສັ້ນທາງ ແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 13.

ຊ່ວງ ສະຫວັນນະເຂດ - ປາກເຊ ແມ່ນ ບໍ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ ໃນ ລະດູແລ້ງ ຍ້ອນ ລະດັບ ນໍ້າຕົ້ນເຂີນ. ໃນ ລະດູຝົນ ການເດີນເຮືອ ໃນ ຊ່ວງ ດັ່ງກ່າວ ກໍ່ມີໜ້ອຍ ຍ້ອນ ການປັບປຸງ ເສັ້ນທາງ ທາງບົກ ເຊື່ອມຕໍ່ ສອງຕົວເມືອງ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ດີຂຶ້ນຫລາຍ.

ການເດີນເຮືອ ຕາມແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ກໍ່ບໍ່ມີຄວາມສະດວກ ແລະ ປະລິມານ ບັນທຸກ ສູງສູດ ແມ່ນ ປະມານ 3 ໂຕນ ຢູ່ ນໍ້າຊູ ແລະ ເຊກອງ. ສ່ວນ ແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ອື່ນໆ ແມ່ນ ມີປະລິມານ ບັນທຸກ ໄດ້ໜ້ອຍກວ່າຫລາຍ ຊຶ່ງ ມີໄລຍະ ທີ່ສາມາດເດີນເຮືອໄດ້ ປະມານ 50 ກິໂລແມັດ ນັບແຕ່ ປາກແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ທີ່ປ່ອງໃສ່ ແມ່ນໍ້າຂອງ ຂຶ້ນໄປ.

ອີງໃສ່ ບົດລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງ ຂະແໜງການ ຂົນສົ່ງ ໃນ ໄລຍະ 25 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ, 1976 - 2000, ແລະ ແຜນພັດທະນາ 2001 - 2020 (ເລກທີ 025/ກຂສ, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2001), ຍຸດທະສາດ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ການຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ ແມ່ນ ມີການປະສານສົມທົບ ກັບ ການຂົນສົ່ງ ທາງບົກ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ເປົ້າໝາຍ ຍຸດທະສາດ ຂອງ ທັງສອງ ຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອ ປັບປຸງ ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ການໂດຍສານ ໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຂຶ້ນ, ສະດວກສະບາຍ ແລະ ບໍລິການ ກົງຕາມເວລາ. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ແມ່ນ ເພື່ອ ເພີ່ມ ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ໂດຍສານ ໃນ ລະດັບ 7% ຕໍ່ປີ ຈົນເຖິງ ປີ 2020.

ຈຸດປະສົງ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ຂອງ ການຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ ແມ່ນເພື່ອ ປັບປຸງ, ຂະຫຍາຍ ແລະ ເປີດ ກ້ວາງ ດ້ານປະລິມານ ໃຫ້ ພຽງພໍ ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ການຈະລາຈອນ ແຈກຢາຍ ໃນ ລະດັບສູງ ດ້ວຍຄຸນນະພາບ ທຽບເທົ່າກັບ ສາກົນ, ປັບປຸງ ເສັ້ນທາງ ທາງນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໍ້າຂອງ ໃຫ້ເປັນ ລະບົບ ບໍລິການ ຂົນສົ່ງ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ.

ວຽກງານ ການຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ ແມ່ນ ຮູບການໜຶ່ງ ທີ່ມີທ່າແຮງ ຍ້ອນວ່າ ສາມາດ ຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ປະເພດໜັກ ໄດ້ປະລິມານຫຼາຍ, ມີ ຄວາມປອດໄພ ສູງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໜ້ອຍ, ການຄຸ້ມຄອງ ຂະແໜງການ ຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ ດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ສົມທົບກັບ ພາກສ່ວນ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ແກ້ໄຂ ປະກົດການ ຫຍໍ້ຫັດຖ່າງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃຫ້ຄ່ອຍໆ ລຸດນ້ອຍຖອຍລົງ ເທື່ອລະກ້າວ ເພື່ອ ແນໃສ່ ເຮັດໃຫ້ ການ ຂົນສົ່ງ ເປັນປັດໃຈ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ການຄ້າ, ການລົງທຶນ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ການຜະລິດ ແລະ ການຈໍລະຈອນແຈກຢາຍ ຢ່າງແທ້ຈິງ, ໂດຍເອົາ ໃຈໃສ່ ປັບປຸງ ການບໍລິການ ດ້ານການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ໂດຍສານ, ລວມທັງ ປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ຂອງ ພາຫະນະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ອື່ນໆ ທີ່ຮັບໃຊ້ ໃຫ້ແກ່ ການຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ. ປັບປຸງ ເສັ້ນທາງ ທາງນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ຕອນເໜືອ ແລະ ສາຂາແມ່ນໍ້າຂອງ.

ນອກຈາກນັ້ນ ຂະແໜງການ ການຂົນສົ່ງ ແລະ ໂດຍສານ ທາງນໍ້າ ຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ເພີ່ມທະວີ ການເຊື່ອມໂຍງ ກັບ ບັນດາປະເທດ ອ້ອມຂ້າງ ແລະ ຂົງເຂດ ວ່າດ້ວຍ ການເດີນເຮືອ ເພື່ອ ການຄ້າ ຕາມລຳ ແມ່ນໍ້າຂອງ - ແມ່ນໍ້າລ້ານຊ້າງ ລະຫວ່າງ ສ.ປ.ປ.ລາວ, ສ.ປ.ຈີນ, ສະຫະພາບ ມຽນມາ ແລະ ຣາຊະອານາຈັກໄທ, ບົນພື້ນຖານ ການເຄົາລົບ ຄວາມເປັນເອກະລາດ, ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງມີຜົນປະໂຫຍດ. ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ ຄວາມສຳຄັນ ໃນ ການປັບປຸງ ວຽກງານ ການຂົນສົ່ງ ເຂົ້າສູ່ ລະບົບ ລະ ບຽບກົດໝາຍ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຂົນສົ່ງ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອ ເຂົ້າສູ່ ລະບົບ ການຂົນສົ່ງ ອາຊຽນ, ເພາະວ່າ ສ.ປ.ປ.ລາວ ມີເງື່ອນໄຂ ທຳມະຊາດ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ການຂະຫຍາຍຕົວ

ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ມີ ຊາຍແດນ ຕິດກັບ 5 ປະເທດ ແລະ ມີ ແມ່ນໍ້າຂອງ ເປັນ ແມ່ນໍ້າ ສາຍຫລັກ ທີ່ສາມາດ ຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານ ພາຍໃນ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດ. ສະນັ້ນ ທິດທາງ ແຜນ ພັດທະນາ ຂະແໜງການ ຂົນສົ່ງ ທາງນໍ້າ ຈຶ່ງເອົາໃຈໃສ່ ປັບປຸງ ລະບົບ ການບໍລິການ ຂົນສົ່ງ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ຄື:

ປັບປຸງ ສະມາຄົມ ຜູ້ດໍາເນີນ ການຂົນສົ່ງ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ;

ປັບປຸງ ພາຫະນະ ທີ່ຮັບໃຊ້ແກ່ ການຂົນສົ່ງ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງ;

ປັບປຸງ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ - ຂ່າວສານ ໃຫ້ທັນສະໄໝ (ຄົ້ນຄ້ວາ ຈັດຫາ ອຸປະກອນ ເຄື່ອງມື ຕິດຕໍ່ສື່ສານ ລະຫວ່າງ ທ່າເຮືອ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ຕອນເໜືອ).

ບໍ່ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນ, ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ກໍ່ໄດ້ເນັ້ນເຖິງ ການປັບປຸງ ການຮ່ວມມື ເຊື່ອມຕໍ່ ກັບ ສາກົນ ຄື:

ປັບປຸງ ລະບົບ ເອກະສານ ກ່ຽວກັບ ການຂົນສົ່ງ ໃຫ້ເຂົ້າກັບ ສາກົນ.

ປັບປຸງ ລະບົບ ການບໍລິການ ໃຫ້ມີຄວາມສະດວກ, ວ່ອງໄວ, ທັນເວລາ ແລະ ທັນສະໄໝ.

2.2.8. ສິ່ງແວດລ້ອມ

ຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ຮອດປີ 2020 ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ ແຕ່ ປີ 2006 - 2010 ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໂດຍ ດໍາລັດ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ, ເລກທີ 120/ນຍ, ລົງວັນທີ 27 ສິງຫາ 2004. ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ເລັງໃສ່ ຮັບປະກັນ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ, ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ “ໄດ້ກຳນົດ ແນວທາງລວມ, ເປົ້າໝາຍ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງ ມີໄລຍະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທັງ ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເຖິງປີ 2020. ຊ່ວຍ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ການຈັດປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ກົດໝາຍ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ”.

ບາງ ບັນຫາ ພື້ນຖານ ທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ລວມມີ ແນວຄວາມຄິດ ທີ່ວ່າ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຄວນດໍາເນີນ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ ແນໃສ່ ເພື່ອ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອະນຸລັກ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ການພັດທະນາ ດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ດໍາເນີນ ຄຽງຄູ່ກັບ ວຽກງານ ການປ້ອງກັນຊາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງ ລັດ, ຕິດພັນກັບ ການສ້າງ ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ນິຕິກຳ, ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ ໝົດທຸກຄົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ແລະ ການຟື້ນຟູ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ມີຄວາມຕ້ອງການ ການສ້າງກົນໄກ ດ້ານການເງິນ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການລົງທຶນ ໃນ ວຽກງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ມີຈຸດຍືນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໜັກແໜ້ນ ເພື່ອ ສ້າງໂອກາດ ໃນ ການປະສານງານ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບ ສາກົນ.

ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ, ຂະຫຍາຍ ການສຶກສາ

ແລະ ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ, ເຮັດໃຫ້ ໝົດທຸກຄົນ ໄດ້ຮັບຮູ້ ກຽວກັບ ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ອໍານວຍໃຫ້ ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເພື່ອ ບັນລຸ ເປົ້າໝາຍ ດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ບັນດາ ວຽກງານ ດັ່ງນີ້:

- ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ອໍານວຍໃຫ້ ແກ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ການພັດທະນາ ທີ່ຍືນຍົງ; ແລະ ປັບປຸງ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- ປົກປ້ອງ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ທີ່ຮັ່ງມີ ແລະ ມີຄຸນຄ່າ; ເພື່ອ ອະນຸລັກ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທໍາມະຊາດ ແລະ ລະບົບນິເວດ, ຮັບປະກັນ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ການພັດທະນາ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ການປັບປຸງ ເສດຖະກິດ ຂອງ ຊາດ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- ຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການນໍາໃຊ້ ແບບຫລາຍຈຸດປະສົງ ແລະ ຍືນຍົງ, ປະຊາຊົນ ທຸກຄົນ ສາມາດ ນໍາໃຊ້ໄດ້ ແລະ ເພື່ອ ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ການພັດທະ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ.
- ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການນໍາໃຊ້ ດິນ ໂດຍ ຮັບປະກັນ ໃຫ້ຊີວະນານາພັນ ຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ການຜະລິດ ພາຍໃນ, ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ.
- ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການປະເມີນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ໂຄງການຕ່າງໆ ໃນ ຂົງເຂດ ກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ, ບໍ່ແຮ່, ພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງ ແລະ ພັດທະນາ ຕົວເມືອງ.
- ສົ່ງເສີມ ການນໍາໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ສະອາດ ແລະ ມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ວຽກງານ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແນໃສ່ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ປະເທດ ມີຄວາມສະອາດ, ມີສີຂຽວ ແລະ ສົດຊື່ນ.
- ນໍາໃຊ້ ມາດຕະການ ປ້ອງກັນ ຜົນກະທົບ ທີ່ບໍ່ເພິ່ງປາຖະໜາ ຈາກ ປະກົດການ ທໍາມະຊາດ ໂດຍ ສ້າງຕັ້ງ ໜ່ວຍງານ ກູ້ໄພ ແລະ ລະບົບ ເຕືອນລ່ວງໜ້າ.
- ປົກປ້ອງ ແລະ ພື້ນຟູ ສະຖານທີ່ ທໍາມະຊາດ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທໍາ, ຮີດຄອງປະເພນີ ຂອງ ປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມ ການທ່ອງທ່ຽວ.
- ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ຂະບວນການ ພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ໃນ ລະດັບ ສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ, ປະຕິບັດ ພັນທະ ແລະ ສັນຍາ ສາກົນ ທີ່ສ.ປ.ປ.ລາວ ເປັນພາຄີ.
- ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ມີ ການຮ່ວມມື ໃນ ລະດັບ ຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

2.2.9. ການທ່ອງທ່ຽວ

ການທ່ອງທ່ຽວ ເປັນ ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກໍາ ໜຶ່ງ ທີ່ມີ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງ ວ່ອງໄວ ແລະ ກວ້າງຂວາງ ຢູ່ບັນດາປະເທດໃນໂລກ. ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ ຫຼາຍປະເທດ ໃນທົ່ວໂລກ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ເປັນພິເສດ ຕໍ່ ການພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຖືເປັນ ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ ປາຍແຫຼມ ເພື່ອ ພັດທະນາ

ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ປະເທດ ຕົນທັງນີ້ ຍ້ອນວ່າ: ການທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ນໍາເອົາ ເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາ ໃນ ປະເທດ; ຊຸກຍູ້ ການລົງທຶນ ທາງທຸລະກິດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມເຊັ່ນ: ທຸລະກິດ ການ ນໍາທ່ຽວ, ທຸລະກິດການພັກແຮມ, ທຸລະກິດບໍລິການອາຫານ, ການຂົນສົ່ງ, ການຂາຍ ເຄື່ອງທີ່ລະນຶກ ແລະ ອື່ນໆ; ຊຸກຍູ້ການລົງທຶນໃສ່ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫົນທາງ, ສະໜາມບິນ, ທ່າເຮືອໂດຍສານ, ລະບົບ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ອື່ນໆ; ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ໃນຂະແໜງບໍລິການ ແລະ ການຜະລິດ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການສົ່ງ ອອກກັບທີ່; ພາໃຫ້ມີການສະສົມເງິນຕາ ແລະ ມີການໝູນວຽນເງິນຕາພາຍ ໃນປະເທດເປັນຢ່າງດີ ແລະ ການກະຈາຍ ລາຍໄດ້ ໄປສູ່ ທ້ອງຖິ່ນ, ຊົນນະບົດ ທ່າງໄກສອກຫລີກ.

ພາຍຫລັງ ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ IV ຂອງພັກໃນປີ 1986 ທີ່ໄດ້ກຳນົດ ແນວທາງ ການປ່ຽນແປງໃຫມ່ ຮອບດ້ານ ແລະ ການເປີດກວ້າງ ການຮ່ວມມື ກັບ ຕ່າງປະເທດ, ການທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ຄ່ອຍໆ ເຂົ້າມາ ມີບົດບາດ ໃນ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ປະເທດ ພວກເຮົາ. ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການທ່ອງທ່ຽວສະບັບເລກທີ 10/ສພຊ, ລົງວັນທີ 09/11/2005 ລັດຖະບານ ໄດ້ກຳນົດ ແລະ ປະກາດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານການທ່ອງທ່ຽວໃນ ການພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວ ວັດທະນະທຳ, ທຳມະຊາດ ແລະ ປະຫວັດສາດ ເພື່ອ ຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການບໍລິການ ອື່ນໆ ໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ລັດຖະບານໄດ້ທຸ້ມເທ ໃສ່ ການພັດທະນາ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຢ່າງຫລວງ ຫລາຍ ດ້ວຍ ການສ້າງ ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ ໃຫ້ ເຊື່ອມຈອດກັນ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ແລະ ເຊື່ອມຈອດກັນ ກັບບັນດາປະເທດ ເພື່ອນບ້ານ ບໍ່ວ່າຢູ່ ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້.

ໃນໄລຍະ 4-5 ປີຜ່ານມາ ລັດຖະບານກໍໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມສູງ ເພື່ອຂະຫຍາຍດ້ານ ເຂົ້າ-ອອກ ປະເທດ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນເພື່ອເຊື່ອມໂຍງກັບບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ໃນໂລກ, ຍົກເວັ້ນ ວິຊາໃຫ້ ແກ່ປະເທດອາຊຽນ ຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ຂະຫຍາຍສະໜາມບິນເພື່ອຮອງຮັບ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວ. ປັດຈຸບັນ ສປປລາວ ມີດ່ານສາກົນທົ່ວປະເທດທັງໝົດ 16 ແຫ່ງ ສາມາດເອົາວິຊາກັບ ດ່ານໄດ້ 13 ແຫ່ງ ; ມີສະໜາມບິນສາກົນ 3 ແຫ່ງ ຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ເມືອງຫລວງພະບາງ ແລະ ເມືອງປາກເຊ.

ອຸດສາຫະກຳ ການທ່ອງທ່ຽວ ແມ່ນ ມີການພົວພັນ ກັບ ຫລາຍຂະແໜງການ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຕ່າງ ປະເທດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ, ອຸດສາຫະກຳ-ທັດຖະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ຄົມມະນາຄົມ, ແລະ ອື່ນໆ. ເວົ້າສະເພາະ ການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ມີສ່ວນພົວພັນ ກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ນັ້ນ ແມ່ນ ຕິດພັນກັບ ການຄົມມະນາຄົມ ທາງນໍ້າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ ຕາມລຳນໍ້າ, ການສະໜອງ ນໍ້າສະອາດ ແລະ ສຸຂາພິບານ, ປ່າໄມ້ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ບັນຫາ ຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ຕິດພັນກັບ ຂະແໜງການ ນໍ້າ ນັ້ນ ແມ່ນ ປະກອບດ້ວຍ: ພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງ ການຄົມມະນາຄົມ ທາງນໍ້າ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ຫລາຍດ້ານ ເຊັ່ນ ພາຫະນະ ເກົ່າແກ່ ແລະ ຂາດເຂີນ, ຄວາມຈຳກັດ ຂອງ ເສັ້ນທາງ ການເດີນເຮືອ ແລະ ທ່າເຮືອ, ຂາດ ລະບົບ ສະໜອງນໍ້າ ສະອາດ ແລະ ສຸຂາພິບານ ທີ່ເໝາະສົມ ໃນ ສະຖານທີ່ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ທີ່ພັກຕ່າງໆ ຂອງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໃນ ຂົງເຂດ ຊົນນະບົດ, ແລະ ອາດເກີດມີ ບັນຫາ ມົນລະພິດ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກ ການທ່ອງທ່ຽວ ໃນບາງບ່ອນ.

ປະຈຸບັນນີ້ ໄດ້ມີທຸລະກິດເຮືອທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ຕົວເມືອງໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ຢູ່ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເມືອງປາກເຊ ແຂວງ ຈຳປາສັກ ການທ່ອງ ທ່ຽວໃນຮູບແບບ ດັ່ງກ່າວນີ້

ໄດ້ສ້າງຄວາມສົນໃຈຈາກນັກທ່ອງທ່ຽວເປັນ ຈໍານວນ ຫຼວງຫຼາຍ ແຕ່ ເນື່ອງຈາກວ່າການຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ ລະຫວ່າງ ແຂວງ ຕໍ່ແຂວງ ແມ່ນ ພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ມີລະດັບນໍ້າ ແຕກໂຕນກັນ ບາງບ່ອນກໍມີແກ້ງ.

ອີງຕາມ ແຜນ ຍຸດທະສາດ ພັດທະນາ ການທ່ອງທ່ຽວ 2006-2020:

- ໄດ້ມີ ການກຳນົດ ເສັ້ນທາງ ທ່ອງທ່ຽວ ທາງນໍ້າ ຄື: ເປີດ ເສັ້ນທາງ ການທ່ອງທ່ຽວ ທາງນໍ້າ ກັບ ສ.ປ.ຈີນ: ຊຽງຮຸ່ງ - ສາມຫລ່ຽມທອງຄຳ - ຫ້ວຍຊາຍ - ປາກແປງ - ຫລວງພະບາງ; ກັບປະເທດໄທ: ຊຽງຂອງ - ຫ້ວຍຊາຍ - ປາກແປງ - ຫລວງພະບາງ.
- ສິ່ງເສີມ ການທ່ອງທ່ຽວ ທາງນໍ້າ ຕາມສາຂາ ແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ມີການ ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ປັດຈຸບັນເປັນຕົ້ນ: ນໍ້າທາ ແຂວງ ຫຼວງ ນໍ້າທາ, ນໍ້າອູ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ນໍ້າຄານ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ, ນໍ້າ ຊອງ ເມືອງ ວັງວຽງ, ນໍ້າຳມ ແຂວງ ວຽງຈັນ ແລະ ອື່ນໆ.
- ການອະນຸລັກ ແລະ ຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ອຸດສາຫະກຳ ການທ່ອງທ່ຽວ. ອີງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຫ່ງຊາດ ປະສານສົມທົບ ກັບ ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ (ອົງການພັດທະນາບໍລິຫານຕົວ ເມືອງ) ແລະ ຫ້ອງການ ທ່ອງທ່ຽວ ແຕ່ລະ ແຂວງ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ເພື່ອ ວາງ ແຜນການ ກຳຈັດ ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ການບຳບັດ ນໍ້າເບື້ອນ ຈາກໂຮງແຮມ, ເຮືອນພັກ ແລະ ຮ້ານອາຫານ. ວາງແຜນ ເພື່ອ ຈັດສັນ ສະຖານທີ່ ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ, ຫ້ອງນໍ້າ ສາທາລະນະຊົນ, ລະບົບບຳບັດ ນໍ້າເບື້ອນ ໃນ ສະຖານທີ່ ທ່ອງທ່ຽວ.

2.2.10. ອຸດສາຫະກຳ

ອີງຕາມ ຍຸດທະສາດ ພັດທະນາ ຂອງ ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ຮອດປີ 2020, ຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ກວມອັດຕາສ່ວນ ຂອງ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ແຫ່ງຊາດ ສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆເຊັ່ນ: ໃນ ປີ 1996 ກວມ 20.6%, ປີ 2000 ກວມ 22.3% ແລະ ປີ 2002 ກວມ 24.45%. ຈໍານວນ ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ທັງໝົດ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ໃນ ປີ 2002 ແມ່ນ ມີ 24,742 ແຫ່ງ, ແຕ່ ສ່ວນໃຫຍ່ ຄື ປະມານ 97% ແມ່ນເປັນ ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ຂະໜາດນ້ອຍ, ມີພຽງ 2.4% ເປັນ ໂຮງງານ ຂະໜາດກາງ ແລະ 0.5% ເປັນ ໂຮງງານ ຂະໜາດໃຫຍ່ (ຕົວເລກ ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນ ລວມທັງ ໂຮງງານ ໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກ ເຂົ້ານໍ້າ). ໂດຍລວມແລ້ວ ເຫັນວ່າ ພື້ນຖານ ວັດຖຸເຕັກ ນິກ ທີ່ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ພາກ ທຸລະກິດ ອຸດສາຫະກຳ ສ່ວນໃຫຍ່ ຍັງຢູ່ໃນ ລະດັບ ຫລ້າສະໄຫມ, ມີພຽງ ບາງແຫ່ງ ເທົ່າ ນັ້ນ ທີ່ໄດ້ໃຊ້ ເຄື່ອງຈັກ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄຫມ.

ປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ ຍັງບໍ່ທັນມີ ການປະເມີນ ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ເປັນທາງການ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງ ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ຕໍ່ກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນ ເອກະສານ ສະພາບລວມ ຂອງ ຂະແໜງການ ນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ສະບັບ ປີ 1999 ໄດ້ ປະເມີນວ່າ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ເຂົ້າໃນ ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ແມ່ນມີປະມານ 5% ຈາກ ລະບົບ ການສະໜອງນໍ້າ ສາທາລະນະ, ຊຶ່ງ ໃນນັ້ນ ນໍ້າ ທີ່ນຳໃຊ້ແລ້ວ ແມ່ນ ມີພຽງ ປະມານ 35% ທີ່ມີການບຳບັດ ຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ປ່ອຍອອກ ສູ່ ແຫລ່ງ ທຳມະຊາດ ທັງໝົດ ໂດຍ ບໍ່ມີ ການນຳກັບຄືນມາໃຊ້ໃໝ່.

ໃນ ສະພາບ ປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຍັງບໍ່ທັນຖືວ່າ ເປັນປະເທດ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ຍ້ອນ ການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍ້ອນ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງວ່ອງໄວ ຂອງ ຂະແໜງ

ການ ອຸດສາຫະກຳ, ຄາດວ່າ ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ຜົນກະທົບ ຂອງ ອຸດສາຫະກຳ ຕໍ່ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຈະມີທ່າອ່ຽງ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການນໍາໃຊ້ ມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອ ຫລຸດຜ່ອນ ແລະ ຈຳກັດ ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຈາກ ການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ ກໍ່ນັບມື້ ນັບໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ເປັນລະບົບ.

3. ພື້ນຖານ ທາງດ້ານກົດໝາຍ

3.1. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ດຳລັດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສະພາແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບຮອງ ເອົາ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນວັນທີ 11 ຕຸລາ 1996. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ຫລັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ຈຳເປັນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ຂຸດຄົ້ນ, ນໍາໃຊ້, ພັດທະນາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ເພື່ອ ແນໃສ່ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຄົງຕົວຕະຫລອດໄປ, ທັງຮັບປະກັນ ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ. ຍ້ອຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຢູ່ດີກິນດີ ຂອງ ປະຊາຊົນ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຈຶ່ງ ໃຫ້ກຳມະສິດ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃຫ້ເປັນຂອງ ວົງຄະນະຍາດ ແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງ ລັດ ເປັນຕົວແທນ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກຳນົດ ການແບ່ງປັນ ໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ໄດ້ນໍາໃຊ້ ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ.

ຈາກ ເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລັດ ມີໜ້າທີ່ ສົ່ງເສີມ ການນໍາໃຊ້, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ, ລວມທັງ ການປ້ອງກັນ ພະຍາດ ທີ່ເກີດຈາກນໍ້າ ແລະ ການກະທຳ ທີ່ເປັນສາຍເຫດ ໃຫ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຂຸດໂຊມ ແລະ ເກືອດແຫ້ງ; ສ່ວນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແມ່ນ ມີໜ້າທີ່ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ, ແລະ ອື່ນໆ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ໄດ້ກຳນົດ ຫລັກການ ທີ່ກວມລວມ ແລະ ປະລິມະສານ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ, ເຊິ່ງ ລວມທັງ ແຫຼ່ງ ນໍ້າ ໜ້າດິນ, ໃຕ້ດິນ ແລະ ອາກາດ, ແລະ ຈັດແບ່ງ ແຫລ່ງນໍ້າ ເຫລົ່ານັ້ນ ຕາມ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການນໍາໃຊ້ ເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ ໃນ ຄົວເຮືອນ, ການນໍາໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ວຽກງານ ຊົນລະປະທານ, ການປະມົງ ແລະ ການເພາະພັນປາ, ການຜະລິດ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ການລ້ຽງສັດ, ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ, ການຜະລິດ ອຸດສາຫະກຳ, ຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກິລາ ແລະ ການພັກຜ່ອນ ລວມທັງ ການທ່ອງທ່ຽວ, ການຮັກສາ ສຸຂະພາບ ແລະ ສຸຂະອານາໄມ ແລະ ອື່ນໆ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ຍັງໄດ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ວິທີການ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໂດຍຖືເອົາ ອ່າງຮັບນໍ້າ ເປັນຫົວໜ່ວຍ, ໂດຍ ມີການກຳນົດ ເປັນ 3 ປະເພດ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຄື: ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່, ອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂາ (ສາຂາແມ່ນໍ້າ ຂອງ ຫຼືສາຂາແມ່ນໍ້າ ອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ໃນ ຊາຍແດນ ຂອງ ສປປລາວ), ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ ກິ່ງງ່າ (ແມ່ນໍ້າ ທີ່ໄຫຼເຂົ້າສູ່ສາຂາ ແມ່ນໍ້າ ຂອງ ຫຼື ສາຂາແມ່ນໍ້າ ອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ໃນດິນແດນ ສປປລາວ). ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໄດ້ມອບໃຫ້ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນຜູ້ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ.

ການກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ທີ່ໄດ້ລະບຸ ໃນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແມ່ນ ມີລັກສະນະ ກວ້າງຂວາງ ຊຶ່ງ ນອນໃນ ມາດຕາຕ່າງໆ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ການກຳນົດ ການແບ່ງປັນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ (ມາດຕາ 12);
- ກິດຈະການ ພັດທະນາແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ກິດຈະການ ພັດທະນາແຫລ່ງນໍ້າ (ມາຕາ 20 ແລະ 23);
- ການສົ່ງເສີມ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ສ້າງ ອ່າງເກັບນໍ້າ (ມາດຕາ 26);
- ການອະນຸມັດ ໃນ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ຂະໜາດ ກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ (ມາດຕາ 18);
- ການອະນຸມັດ ໃນ ການອວ່າຍ, ແຍກ ຫລື ປ່ຽນທາງໄຫລ ຂອງ ນໍ້າ ຂະໜາດ ກາງ (ມາດຕາ 27);
- ການອະນຸມັດ ການຍົກຍາຍ ປະຊາຊົນ ອອກຈາກສະຖານທີ່ ແລະ ບໍລິເວນ ໂຄງການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ (ມາດຕາ 28);
- ການປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຊຶ່ງ ໄດ້ມີ ການກຳນົດ ເຂດ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ເຂດ ອະນຸລັກ ໂດຍ ໄດ້ມີ ການອອກ ຂໍ້ເກືອດຫ້າມຕ່າງໆ (ມາດຕາ 29, 30 ແລະ 31);
- ການອະນຸມັດ ການສ້າງຕັ້ງ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ແຫລ່ງກຳເນີດ ຂອງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ (ມາດຕາ 24);
- ການກຳນົດ ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ດື່ມ ແລະ ນໍ້າເບື້ອນ (ມາດຕາ 32);
- ການສະກັດກັ້ນ ແລະ ການຕ້ານ ຜົນຮ້າຍ ທີ່ເກີດຈາກ ນໍ້າ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ການຕ້ານ ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ການສະກັດກັ້ນ ແລະ ການຕ້ານ ການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການປ້ອງກັນ ມົນລະພິດ ໃນ ນໍ້າ. (ມາດຕາ 39, 40, 41 ແລະ 42);
- ການຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ (ມາດຕາ43);
- ການຮ່ວມມື ກັບ ສາກົນ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ (ມາດຕາ 44);
- ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ (ມາດຕາ 38 ແລະ 45).

ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ສະບັບເລກທີ 204/ສນຍ, ລົງວັນທີ 9 ຕຸລາ 2001 ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ, ກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ກະຊວງ ແລະ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງ ອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ. ໂດຍ ອີງໃສ່ ມາດຕາ 3 ຂອງ ດຳລັດ ສະບັບດັ່ງກ່າວ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ ປະກອບດ້ວຍ:

- 1 ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ການຊຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນ ຂະແໜງການ ກະສິກຳ, ກັນ ແລະ ຕ້ານ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ເຂດ ກະສິກຳ, ສຳຫລວດ, ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ອຸ ຕຸນິຍົມ - ອຸທິກກະສາດ ໃນ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳ ອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ນອກອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສຳ ຫລວດຂຶ້ນບັນຊີ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ຂະແໜງການ ແລະ ວຽກງານ ສັງຄົມ;
2. ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ມີໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ ການຊຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນ ຂະແໜງການ ຄົມມະນາຄົມ ຂົນສົ່ງ, ປ້ອງກັນ ຕະຝັ່ງເຈື່ອນ, ກັນ ແລະ ຕ້ານ

ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ການລະບາຍນໍ້າ ໃນ ຕົວເມືອງ, ນໍ້າປະປາ, ພ້ອມທັງ ມີໜ້າທີ່ ສໍາຫລວດ, ເກັບກໍາ ຂໍ້ມູນ ອຸທິກກະສາດ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ວຽກງານ ຂອງຕົນ (ແຜນທີ່ ທ້ອງນໍ້າ, ຂໍ້ມູນ ນໍ້າ ສໍາລັບ ການເດີນເຮືອ);

3. ກະຊວງ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຫັດຖະກໍາ ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ການຂຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້າ, ອຸດສາຫະກໍາ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ ຈາກ ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກໍາ, ຫັດຖະກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່;

4. ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ການຂຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ປົນປົວ ສຸຂະພາບ ຂອງ ປະຊາຊົນ;

5. ກະຊວງ ການຄ້າ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ການຂຸດຄົ້ນ, ພັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນ ຂະແໜງການ ທ່ອງທ່ຽວ;

6. ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີໜ້າທີ່ ປະສານງານ ກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ສ້າງ ຂໍ້ກໍານົດ, ລະບຽບການ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ, ຈັດຕັ້ງ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ບໍລິການ ວຽກງານ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ;

7. ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ ລາວ ມີໜ້າທີ່ ປະສານສົມທົບ ກັບ ບັນດາພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການ ພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ຊຶ່ງ ນອນຢູ່ໃນ ແຜນການ ພັດທະນາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ໃນ ດິນແດນ ແຫ່ງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ໂດຍ ຮ່ວມມື ກັບ ບັນດາປະເທດ ທີ່ຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ບັນດາປະເທດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ອື່ນໆ, ຮ່າງກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ຂໍ້ກຳນົດ ລະບຽບການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ທີ່ພົວພັນກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໃນ ຂອບເຂດ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບ ສາກົນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນ ສົນທິສັນຍາ ຊຽງລາຍ ຄັ້ງວັນທີ 5 / 4 / 1995;

8. ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ມີໜ້າທີ່ ຕົ້ນຕໍ ປະສານງານ ກັບ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ຄົ້ນຄວ້າ ສະເໜີ ຮ່າງ ນະໂຍບາຍ, ຮ່າງ ແຜນ ຍຸດທະສາດ, ແຜນດຳເນີນງານ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແກ່ ການວາງແຜນ, ຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ພ້ອມທັງ ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ຊຸກຍູ້, ສິ່ງເສີມ ແລະ ລາຍງານ ແຕ່ລະໄລຍະ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ. ຖ້າຈຳເປັນ ກໍອາດສາມາດ ສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຂຶ້ນ ໃນ ລະດັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ ໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງ ມີໜ້າທີ່ ລາຍ ງານ ຕໍ່ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຂັ້ນສູນກາງ.

ກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ຂ້າງເທິງນີ້ ມີໜ້າທີ່ ປະສານສົມທົບ ກັບ ອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນ ການກຳນົດ ລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ການແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ພາຍໃນ ຂະແໜງການ ຂອງຕົນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ.

3.2. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ເອົາໃນວັນທີ 3 ເມສາ 1999 ຊຶ່ງໄດ້ ກຳນົດ ບັນດາລະບຽບການ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງ ການປົກປັກຮັກສາ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຕໍ່ ຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ, ກໍຄື ຕໍ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ຊາດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ. ໂດຍອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ແນໃສ່ ເພື່ອ ປ້ອງກັນ ທຸກໆເຫດການ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເຊິ່ງ ອາດທຳລາຍ ຫລື ເຮັດໃຫ້ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ ເຊື່ອມໂຊມລົງ, ເຮັດໃຫ້ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃສສະອາດ ແລະ ບໍ່ມີມົນລະພິດ ໂດຍ ບໍ່ສ້າງ ຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ ໃຫ້ແກ່ ຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ, ແລະ ເພື່ອຄວາມສົມດູນ ຂອງ ລະບົບນິເວດ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍຍັງໄດ້ກຳນົດ ພັນທະ ຂອງ ບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເພື່ອ ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ໃຫ້ ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ກຸ້ມຄຳ, ແລະ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ຊີວະນາໆພັນ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງໄດ້ກຳນົດວ່າ ໃຫ້ ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ ອອກລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອເປັນ ການກຳນົດ, ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊຶ່ງ ປະກອບມີ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ໃນ ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງບັນດາໂຄງການ ທີ່ຈະດຳເນີນ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ຕາມ ມາດຕະການຕ່າງໆ ເຫລົ່ານັ້ນ. ຍ້ອນວ່າ ອົງປະກອບ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ລວມທັງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ, ດັ່ງນັ້ນ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງ ລັດຖະບານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຶ່ງມີ ການພົວພັນຊຶ່ງກັນແລະກັນ ກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ.

3.3. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ທີ່ດິນ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ທີ່ດິນ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ເອົາ ໃນວັນທີ 12 ເມສາ 1997 ແລະ ຖືກດັດແກ້ ໃນວັນທີ 21 ຕຸລາ 2003. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ບັນດາຫລັກການ ກ່ຽວກັບ ກຳມະສິດ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການຍັງຢືນ ກຳມະສິດ ແລະ ສິດທິ ການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍຍັງໄດ້ ຈັດແບ່ງ ທີ່ດິນ ອອກເປັນ ເຂດ ແລະ ປະເພດ, ລວມທັງ ທີ່ດິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງ ນໍ້າ, ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍ ທີ່ດິນ ບໍລິເວນ ນໍ້າ ຄື: ທີ່ດິນ ພື້ນນໍ້າ, ທີ່ດິນ ຍອດນໍ້າ, ທີ່ດິນ ແຄມນໍ້າ, ທີ່ດິນ ກາງນໍ້າ, ທີ່ດິນ ປົ່ງໃໝ່, ທີ່ດິນ ນໍ້າປົກປະ ຫລື ທີ່ດິນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຈາກ ການດັດແປງ ຫລື ອວ່າຍແລວນໍ້າ,

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ທີ່ດິນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ຜູ້ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ຕ້ອງບໍ່ສ້າງ ຜົນກະທົບ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ບໍລິເວນນໍ້າ ຕ້ອງມີພັນທະ ໃນ ການ ປ້ອງກັນ ຕາຝັ່ງເຈື່ອນ, ການກົດຂວາງ ທາງໄຫລ ຂອງ ນໍ້າ, ການເຮັດໃຫ້ ນໍ້າປົກແຫ້ງ ຫຼື ນໍ້າລື້ນ ຕາຝັ່ງ, ການເຮັດໃຫ້ເກີດ ມົນລະພິດ ໃນ ນໍ້າ, ການຕັດຕົ້ນໄມ້ ແລະ ທຳລາຍປ່າໄມ້ ໃນ ເຂດ ທີ່ດິນ ຍອດນໍ້າ. ຜູ້ນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ຕ້ອງບໍ່ຂຸດ ເອົາດິນ ອອກຈາກ ບຶງ ຫລື ບໍ່ ໂດຍ ບໍ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ ຈາກ ອຳນາດການປົກຄອງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3.4. ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້

ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃນ ວັນທີ່ 11 ຕຸລາ 1996. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ບັນດາ ຫລັກການ ແລະ ມາດຕະການ ພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນ ປ່າໄມ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ຈັດແບ່ງ ປ່າໄມ້ ອອກເປັນ ປະເພດຕ່າງໆ, ລວມທັງ ປ່າປ້ອງກັນ ຊຶ່ງ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອ ປົກປັກຮັກສາ ຍອດນໍ້າ ແລະ ປ້ອງກັນ ດິນເຊາະເຈື່ອນ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ລະບຸວ່າ ປ່າປ້ອງກັນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການປົກປັກຮັກສາ ຢ່າງເຂົ້າງວດ. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບສິດ ໃນ ການນໍາໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ມີ ພັນທະ ໃນ ການປະຕິບັດ ຕາມສັນຍາ ແລະ ກົດໝາຍ, ປົກປັກຮັກສາ ຍອດນໍ້າ, ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນໍ້າ, ສັດປ່າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

3.5. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ບໍ່ແຮ່

ກົດໝາຍ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ເອົາ ໃນວັນທີ່ 12 ເມສາ 1997. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ລະບົບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ແຮ່ທາດຕ່າງໆ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ ການຊົມໃຊ້ ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ນິຍາມວ່າ “ແຮ່ທາດ ແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ທີ່ມີຈຸດປະສົງ ສະເພາະ ຊຶ່ງ ຊຶ່ງຄົນໃໝ່ບໍ່ໄດ້, ແມ່ນ ລັກສະນະ ທາງດ້ານ ເຄມີ ແລະ ພິຊິກ ແມ່ນ ຢູ່ໃນ ສະພາບ ແຂງ, ສະພາບ ແຫລວ ຫລື ເປັນອາຍ: ລວມທັງ ນໍ້າອຸ່ນ, ນໍ້າແຮ່ທາດ ແລະ ນໍ້າຮ້ອນ ທຳມະຊາດ”, ແລະ “ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນ ແຫລ່ງສະສົມ ແຮ່ທາດ ຕາມທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ດ້ານເສດຖະກິດ ຊຶ່ງ ມີຢູ່ ໜ້າດິນ ພື້ນດິນ ແລະ ພື້ນນໍ້າ”. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ກຳນົດໃຫ້ ຜູ້ທີ່ ດຳເນີນ ກິດຈະການ ຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່ ມີພັນທະ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນ ກໍລະນີ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ດິນ ກໍຕ້ອງໄດ້ມີ ການບູລະນະພື້ນຜູ້ ຄົນ.

3.6. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ໃນວັນທີ່ 10 ຕຸລາ 1998,. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ບັນດາຫລັກການ, ລະບົບການ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານ ດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງ ປະເທດ, ລວມທັງ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ກິດຈະການ ແລະ ການຜະລິດ ກະສິກຳ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ ໄດ້ນິຍາມ “ກິດຈະການ ກະສິກຳ ແມ່ນ ວຽກງານ ກ່ຽວກັບ ການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ”, ຊຶ່ງ ແບ່ງ ອອກເປັນ ຫລາຍໆ ປະເພດ, ລວມທັງ ກິດຈະການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຊົນລະປະທານ,. ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສາກຳ, ການຊົນລະປະທານ ແມ່ນ ການສະໜອງ ນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ດ້ວຍຫລາຍວິທີ ເຊັ່ນ: ການສ້າງ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ຝາຍ, ປະຕູນໍ້າ, ຈັກສູບນໍ້າ ແລະ ຄອງ ຊົນລະປະທານ. ການນໍາໃຊ້ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນ ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕໍ່ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ສະມັດຖະພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງ ການຜະລິດ ສູງຂຶ້ນ, ທັງນີ້ ກໍຍ້ອນວ່າ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ຂອງ ປະເທດ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງ ປະເຊີນກັບ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ. ຍ້ອນເຫດຜົນ ດັ່ງກ່າວ ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ເປັນພິເສດ ໃນ ການສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ ໃນລະດັບ ແລະ ຂະໜາດຕ່າງໆ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ກະສິກຳ ຍັງໄດ້ກຳນົດວ່າ ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ເຂົ້າໃນ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ເອົາ ໃນວັນທີ່ 12 ເມສາ 1997. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ລະບອບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການຜະລິດ, ການນຳສົ່ງ ແລະ ຈຳໜ່າຍ ລວມທັງ ການສົ່ງອອກ ແລະ ການນຳເຂົ້າ ກະແສໄຟຟ້າ ດ້ວຍວິທີການ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ໄດ້ນຳມາ ວ່າ “ໄຟຟ້າ ແມ່ນ ພະລັງງານ ຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ປະກອບດ້ວຍ ກຳລັງ ໄຟຟ້າ, ກະແສ ໄຟຟ້າ, ແຮງດັນໄຟຟ້າ ແລະ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ທີ່ຖືກຜະລິດ ໂດຍ ແຫລ່ງພະລັງງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ພະລັງງານ ນໍ້າ, ພະລັງງານ ລົມ, ພະລັງງານ ແສງອາທິດ, ນໍ້າມັນ ແລະ ຖ່ານຫີນ. ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ກຳນົດ ອີກວ່າ ລັດຖະບານ ສົ່ງເສີມໃຫ້ ທຸກ ຂະແໜງການ ເສດຖະກິດ ລົງທຶນ ເຂົ້າໃນ ການຜະລິດ ໄຟຟ້າ, ເພື່ອໃຫ້ພຽງພໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ, ລວມທັງ ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ເພື່ອ ການສົ່ງອອກ, ໂດຍ ສຸມໃສ່ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໂດຍ ການນຳໃຊ້ ແຫລ່ງນໍ້າຕ່າງໆ ຊຶ່ງແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ທີ່ມີ ທ່າແຮງ ຂອງປະເທດ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ໄຟຟ້າ ຍັງໄດ້ກຳນົດ ໃຫ້ບັນດາ ນັກລົງທຶນ ທີ່ຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ມີພັນທະ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຊັ່ນ ຕ້ອງມີການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ທຳມະຊາດ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ລະບົບ ນິເວດ, ເພື່ອຈຳກັດ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງສັດປ່າ. ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງ ປະກອບດ້ວຍ ທິດທາງ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ເພື່ອຈຳກັດ ຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ເນື້ອທີ່ ທີ່ຢູ່ ໄຕ້ເຂື່ອນ ຊຶ່ງ ອາດມີຄວາມສ່ຽງສູງ ໃນ ລະດູຝົນ ຊຶ່ງ ອາດຈະແກ້ໄຂ ໂດຍ ການສ້າງ ຄອງ ຊົນລະປະທານ ຫລື ມາດຕະການ ອື່ນໆ ເພື່ອ ອວ່າຍກະແສນໍ້າ ໃນ ເວລາຈຳ ເປັນ.

3.7. ລະບຽບການ ຂັ້ນສອງ

ດຳລັດ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງ ກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການຂຸດຄົ້ນ, ການພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ປະກອບ ມີດັ່ງນີ້:

- ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ເລກທີ 85/ນຍ, ລົງວັນທີ 11 ມີນາ 1997.
- ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສະບັບເລກທີ 09/ນຍ, ລົງວັນ 08 ກຸມພາ 1999.
- ດຳລັດ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າ ຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ, ສະບັບເລກທີ 197/ນຍ, ລົງວັນ 15 ພະຈິກ 1999.
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວ່າດ້ວຍ ສະມາຄົມ ຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າ, ເລກທີ 1056/ກປ, ລົງວັນທີ 31 ພຶດສະພາ 1993.
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ວ່າດ້ວຍ ການປ່ອຍຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ ອອກຈາກ ໂຮງຈັກ ໂຮງງານ, ເລກທີ 180/ອຫ, ລົງວັນທີ 03 ພະຈິກ 1994.
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກ, ເລກທີ ... /ອຫ, ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 1998.
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ປ່າໄມ້, ສັດນໍ້າ ແລະ ສັດປ່າ, ເລກທີ 524/ກປ, ລົງວັນທີ 07 ມິຖຸນາ 2001.

ກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ມີໜ້າທີ່ ປະສານສົມທົບ ກັບ ອຳນາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນ ການກຳນົດ ລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ການແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ພາຍໃນ ຂະແໜງການ ຂອງຕົນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ.

3.8. ສິດທິ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ອີງຕາມ ກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ : ສິດທິ ໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ລະດັບ(ຂະໜາດນ້ອຍ, ກາງ ແລະ ໄຫ່ຍ) ແລະ ການກຳນົດ ຂະໜາດ ຂອງ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຕ້ອງດຳເນີນໄປຕາມ ການວາງແຜນ ການຈັດສັນນໍ້າ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ມອບ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ບັນດາ ກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການອອກ ລະບຽບການ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອະນຸຍາດ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ກາງ ແລະ ການດຳເນີນ ກິດຈະກຳ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ. ການຍື່ນໃບຄຳຄຳຮ້ອງ ໃນການດຳເນີນ ກິດຈະການ ພັດທະນາແຫຼ່ງນໍ້າ ໃນຂະໜາດໃຫຍ່ ຈະຕ້ອງ ປະກອບດ້ວຍ ບົດສຶກສາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ບົດສຶກສາ ຜົນກະທົບ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໃວ້ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ບູລິມະສິດ ໃຫ້ແກ່ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແຕ່ລະປະເພດ, ແຕ່ໄດ້ກຳນົດ ເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ມີການສົ່ງເສີມ ສ້າງອ່າງເກັບນໍ້າ ໂດຍປະຊາຊົນ” ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ຜະລິດຕະພັນ ປ່າໄມ້, ການປູກຝັງ ແລະ ການລ້ຽງສັດ” (ມາດຕາ 26), ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນການຜະລິດ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ຕາມສະຖານທີ່ໆ ມີເງື່ອນໄຂ ທີ່ເໝາະສົມ (ມາດຕາ 25). ອີກບັນຫາໜຶ່ງ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ໃຫ້ມີ ການຜະລິດ ສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດ ສິນຄ້າ (ລວມທັງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ) ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໃນ 8 ແຜນບູລິມະສິດ ຂອງ ລັດຖະບານ (ເບິ່ງໃນຫົວຂໍ້ 2.1 ຢູ່ ຂ້າງເທິງ), ເຊິ່ງສາມາດ ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ຄວາມຕ້ອງການ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເຂົ້າໃນຂະແໜງການ ກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ.

3.9. ການຈັດສັນນໍ້າ ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ກຳນົດ ການແບ່ງປັນ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ນໍາໃຊ້ “ ໄດ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຢ່າງທີ່ເຖິງ ຕາມ ເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ ຂອງເຂົາເຈົ້າ” ອີງຕາມ ດຳລັດ ຂອງນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ ມີໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການກະກຽມ ແຜນການ ອ່າງຮັບນໍ້າ (RBP) ແລະ ແຜນການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ (WRMP); ແລະ ບັນດາ ກະຊວງຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີໜ້າທີ່ ຄຸ້ມຄອງ ແຜນການ ແບ່ງປັນ ຢູ່ພາຍໃນ ຂະແໜງການ ຂອງ ຕົນເອງ ເພື່ອ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບເນື້ອໃນ ຂອງ ແຜນການ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ແຜນການ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ທີ່ຖືກຮັບຮອງເອົານັ້ນ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ບໍ່ໄດ້ເວົ້າເຖິງ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ.. ມີພຽງແຕ່ເວົ້າເຖິງ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຈາກສະພາວະຄວາມເປັນຈິງ, ຊຶ່ງຈະໄດ້ມີການ ແກ້ໄຂ ແບບມິດຕະພາບ

ໂດຍອໍານາດ ການປົກຄອງ, ໃນກໍລະນີ ຫາກບໍ່ສາມາດ ຕົກລົງກັນໄດ້ ແມ່ນ ຈະຕ້ອງສົ່ງ ໃຫ້ ສານ ເປັນຜູ້ ພິຈາລະນາ ແກ້ໄຂ(ມາດຕາ 38). ແຕ່ວ່າ ດໍາລັດ ຂອງ ນາຍົກລັດຖະມົນ ຕີ ວ່າດ້ວຍ ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດໍາເນີນງານ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ດັ່ງກ່າວ ມີ ຄວາມສາມາດ ພິຈາລະນາ ແກ້ໄຂຂໍ້ ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ. ພ້ອມດຽວກັນ, ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ຂອງ ນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ມອບໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີຄວາມສາມາດ ແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຈາກການ ນໍາໃຊ້ ນໍ້າໃຕ້ດິນ (ມາດຕາ 10). ສໍາລັບ ການຂັດແຍ່ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ, ແມ່ນ ໄດ້ກຳນົດ ໃນຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງກະຊວງ ວ່າດ້ວຍ ສະມາຄົມ ຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າ, ເລກທີ 1056/ກປ, ລົງວັນທີ 14 ມີນາ 1997 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ ຕ້ອງແກ້ໄຂ ແບບມິດຕະພາບ ນໍາກັນ ພາຍໃນ ສະມາຄົມຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າກ່ອນ,, ຖ້າຫາກ ການໄກ່ເກ່ຍ ຫາກບໍ່ສາມາດ ຕົກລົງກັນໄດ ແມ່ນຈະໄດ້ສະເໜີ ໄປຫາ ພາກສ່ວນ ທີ່ມີສິດອໍານາດ.

3.10. ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 8 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ກຳນົດ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມວ່າ: “ວິທີການ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ລ່ວງໜ້າ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເນື່ອງມາຈາກ ບັນດາໂຄງການ ພັດທະນາ ແລະ ບັນດາ ຈິດຈະກຳຕ່າງໆ ດ້ວຍ ການນໍາໃຊ້ ວິທີການ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອແກ້ໄຂ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທໍາມະຊາດ”. ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງ (3.1.2), ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຖືກມອບໝາຍ ໜ້າທີ່ ໃຫ້ຮັບຜິດຊອບ ອອກລະບຽບການລວມ ທີ່ກ່ຽວພັນ ກັບການກະກຽມ ແລະ ວາງມາດຕະການ ສໍາລັບ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ ດັ່ງກ່າວ ຍັງກຳນົດອີກວ່າ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວພັນ ກັບ ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ແມ່ນ ມີໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ກະກຽມ ອອກລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ໃນ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຂະແໜງການຂອງຕົນ. ອີງໃສ່ ມາດຕານີ້ ໂຄງການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ມີ ບົດລາຍງານ ການປະເມີນຜົນ ກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ສອດຄ່ອງ ກັບລະບຽບການ ວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນ ຜົນ ກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ; ບົດລາຍງານ ດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ນໍາສະເໜີ ຕໍ່ ອົງການ ທີ່ຮັບຜິດຊອບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອ ພິຈາລະນາ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ວ່າ ບັນດາໂຄງການ ແລະ ກິດຈະການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ດໍາເນີນງານ ກ່ອນກົດໝາຍ ປະກາດໃຊ້ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ບັນດາກິດຈະການເຫຼົ່ານັ້ນ ຈະຕ້ອງມີ ມາດຕະການ, ວິທີການ ແລະ ການດໍາເນີນງານ ເພື່ອແກ້ໄຂ ບັນຫາ

ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ນໍາສະເໜີ ຕໍ່ອົງການ ທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເພື່ອພິຈາລະນາ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການປະເມີນຜົນກະທົບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຈາກອໍານາດ ການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ,, ອົງການຈັດຕັ້ງ ມະຫາຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ ການພັດທະນາ.

ໃນປະຈຸບັນ ສໍາລັບ ໂຄງການ ການກໍ່ສ້າງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ຊຶ່ງເລີ້ມ ຈາກ ຊ່ວງໄລຍະ ການວາງແຜນ ຫາ ໄລຍະການກໍ່ສ້າງ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການ ການຮັບຮອງເອົາ ຈາກ ອຳນາດ ການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3.11. ການບັງຄັບໃຊ້

ຕາມເນື້ອໃນ ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ, ການບັງຄັບໃຊ້ ປະກອບດ້ວຍ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ກົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ. ການບັງຄັບໃຊ້ ຍັງປະກອບດ້ວຍ ການ ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ຢ່າງເປັນປະຈໍາ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ມາດຕະການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ:

- ມາດຕະຖານ, ບໍລິມາດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງນໍ້າ;
- ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຕ້ອງສອດຄ່ອງ ກັບປະເພດ ແລະ ລະບົບ ຂອງ ການນໍາໃຊ້.
- ການດໍາເນີນ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງການໄດ້ໜຶ່ງ ທີ່ພົວພັນ ກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ຕ້ອງສອດຄ່ອງ ກັບ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ແຜນການ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ແຜນສັງລວມ ແລະ ແຜນການກໍ່ສ້າງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ

ອີງຕາມ ການບັງຄັບໃຊ້, ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຄົນໃດ ລະເມີດ ກົດມາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈະໄດ້ມີການປັບໃໝ ຫຼື ປະຕິບັດ ວິໄນ ຕາມກົດໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໄດ້ຖືກມອບໝາຍ ໃຫ້ມີໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ການຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດໍາເນີນງານ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

3.12. ການຕີລາຄາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ນະໂຍບາຍ ຫຼື ແຜນຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ຂອງ ສປປລາວ ຍັງບໍ່ທັນ ຄົບຖ້ວນ ແລະ ຈໍາກັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອີງໃສ່ ສິ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ສາມາດ ເຫັນໄດ້ ນະໂຍບາຍລວມ 5 ອັນ ເຊັ່ນ :

- ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແມ່ນ ຊັບສົມບັດ ຂອງ ຊາດ, ລັດແມ່ນ ເປັນຜູ້ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດສັນ ໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ສໍາລັບການ ນໍາໃຊ້ ແບບຍືນຍົງ ຢ່າງທີ່ວ່າເຖິງ, ເທົ່າທຽມ ແລະ ຍຸດຕິທໍາ.
- ລັດ ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ ປະຊາຊົນ ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ສ້າງ ຈິດສໍານຶກ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ພັນທະ ໃນການປົກປັກຮັກສານໍ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ ແບບປະຢັດ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ.

- ການຄຸ້ມຄອງ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນຕ້ອງ ອີງໃສ່ ຫຼັກການ ການຄຸ້ມຄອງ ແບບລວມສູນ ແລະ ປະສົມປະສານ ແລະ ແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ສອດຄ່ອງ ກັບແຜນການຈັດສັນ ຂອງ ລັດຖະບານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.
- ລັດຖະບານ ສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນການຜະລິດ ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່, ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ພາຍໃນ, ເພື່ອ ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍສົ່ງອອກ ໄປບັນດາ ປະເທດໄກ້ຄຽງ.
- ລັດຖະບານ ສະໜັບສະໜູນ ປະຊາຊົນ ພັດທະນາ, ຂຸດຄົ້ນ, ນໍາໃຊ້, ອານຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ, ກໍ່ສ້າງຝາຍ ແລະ ສ້າງອ່າງເກັບນໍ້າ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບ ການຜະລິດ ກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ແລະ ການລ້ຽງສັດ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍເປັນການປ້ອງກັນ ຜົນເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກ ນໍ້າ ແລະ ການກະທໍາອື່ນໆ ທີ່ອາດກໍ່ໃຫ້ ມີການທໍາລາຍ.

ບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນໄດ້ມີນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ຂອງ ຂະແໜງການໃຜລາວ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ບັນດາ ນະໂຍບາຍ ເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ໄດ້ປະສານ ກັບ ນະໂຍບາຍ ອື່ນໆກໍຕາມ. ແຕ່ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ລວມທັງ ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຊົນລະປະທານ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການເດີນເຮືອ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການປະມົງ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຈັດຫານໍ້າສະອາດ ໃນຕົວເມືອງ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຈັດຫານໍ້າສະອາດ ຊົນນະບົດ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການທ່ອງທ່ຽວ, ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຂະບວນການ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຫັດຖະກໍາ.

ແນວຄວາມຄິດ ພື້ນຖານ ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ເວົ້າເຖິງ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ເປັນບັນຫາ ທີ່ ສໍາຄັນ, ຊຶ່ງ ກົດໝາຍ ໄດ້ມອບໃຫ້ ບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ໃນການພັດທະນາ ແລະ ຂຸດຄົ້ນ ສໍາລັບ ປະເພດ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສະເພາະ, ໂດຍ “ ການປະສານງານ” ລະຫວ່າງ ການນໍາໃຊ້ ເຫຼົ່ານັ້ນ. ວິທີການດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ຮັບ ຄວາມສໍາເລັດ ໃນ ສປປລາວ. ອົງການ ປະສານງານ (ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າ ຂອງ ແຫ່ງຊາດ) ຍັງອ່ອນນ້ອຍ,, ຄວາມອາດສາມາດ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ ແລະ ສິດອຳນາດທາງດ້ານນິຕິກຳ ໃນການດຳເນີນ ການປະສານງານ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຍັງຈຳກັດ. ” ວິທີການ ການປະ ສານງານ” ມີທ່າອ່ຽງ ເພື່ອ ແກ້ໄຂ ໂຄງຮ່າງ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ບຸກຄະລະກອນ ແລະ ງົບປະມານ ທີ່ມີຈຳນວນຈຳກັດ ກໍຖືກ ຈັດແບ່ງໃຫ້ ແກ່ ອົງການຕ່າງໆ.

ບາງກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນມີ ພາລະບົດບາດ ຫຼາຍອັນ ເຊັ່ນ ເປັນຜູ້ຮ່າງ ລະບົບການ, ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເປັນຜູ້ໃຫ້ ການບໍລິການ ໃນເວລາດຽວກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ຢ່າງເໝາະສົມ, ເຊິ່ງ ບາງຄັ້ງ ບາງວຽກງານ ກໍມີການຊໍ້າຊ້ອນກັນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ມະໂຍບາຍ ໃນການແບ່ງປັນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ອຳນາດ ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ ສະແດງອອກຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ລະອຽດ. ຊຶ່ງອາດ ຈະນຳໄປສູ່ ຄວາມ ທີ່ ບໍ່ເດັດຂາດ ໃນການຕັດສິນ ບັນຫາ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນອຳນາດ ການປົກຄອງ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍຍັງ ເບິ່ງຄືວ່າ ເປັນການມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ແກ່ ອົງການ ທີ່ ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ນໍ້າ ສະເພາະໃດໜຶ່ງ ຫຼາຍເກີນໄປ. ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ອາດຈະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.

ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ສົມບູນ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນບັນຫາ ສຳຄັນ ເຊັ່ນວ່າ: ການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າໄຕ້ດິນ, ການປະກອບສ່ວນ (ຄ່າຊົດເຊີຍ) ຈາກ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກ ກົດຈະກຳ ການພັດທະນາ ນໍ້າ, ມາດຕະການ ການປ້ອງກັນ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດ ຈາກ ໃພແຫ້ງແລ້ງ, ມາດຕະການ ການບຳບັດ ນໍ້າເບື້ອນ ກ່ອນທີ່ຈະປ່ອຍ ເພື່ອປ້ອງກັນ ບັນຫາມົນລະພິດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ ກຳນົດອອກ ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ດຳລັດ ຕ້ອງມີ ເນື້ອໃນຄົບຖ້ວນ ແລະ ລົງເລິກ ບັນຫາລະອຽດ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ຕໍ່ ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ສຳຄັນ.

ການເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອຳນາດ ການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຍັງ ຊັກຊ້າຫຼາຍ. ສ້າງຈິດສຳນຶກ ຂອງ ປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ແລະ ວິທີການ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ມີລັກສະນະ ປະສົມປະສານ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ຂອງ ລັດຖະບານ ຍັງບໍ່ກວ້າງຂວາງ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນອົງການທີ່ນຳໃຊ້ນໍ້າ ຄວນຮັບຮູ້ ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບ ພາລະບົດບາດ ຂອງຕົນເອງ ທີ່ພົວພັນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ພາລະ ບົດບາດ ຂອງອົງການ ຕົນເອງ.

ລະດັບຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ທັງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳ. ບັນດາ ພະນັກງານ ອາວຸໂສ ຂອງ ບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຍັງຂາດ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ເຖິງ ຈຸດປະສົງ ອັນລະອຽດ ຂອງ ວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ບັນດາສາຂາຫຼັກ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ກໍ່ຍັງຂາດ ການວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ. ດັ່ງນັ້ນ ການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ເຕັກນິກໄໝ້ໆ, ວິທີການ, ຕົວແບບຈຳລອງ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງດ້ານວິຊາການ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ມີຄວາມຕ້ອງການສູງ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ການຝຶກອົບຮົມ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) ກໍ່ຍັງ ບໍ່ທົ່ວເຖິງ. ການຜັນ, ດັດແປງ ການໄຫຼ ຂອງນໍ້າ ຫຼື ການປ່ຽນທາງນໍ້າໄຫຼ ທຳມະຊາດ ແມ່ນ ບັນຫາທີ່ລະອຽດອ່ອນ ຊຶ່ງໄດ້ ກຳນົດໄວ້ ທັງໃນ ກົດໝາຍ ພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ມັກກໍ່ ໃຫ້ເກີດ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ໃນເຂດ ຕົ້ນນໍ້າ ແລະ ທ້າຍນໍ້າ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ມີ ການກວດສອບ ຢ່າງລະມັດລະວັງ ໂດຍຄຳນຶກເຖິງ ບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການ ຂອງປະເທດອື່ນໆ.

4. ການຈັດຕັ້ງ

4.1. ໂຄງຮ່າງ ການຈັດຕັ້ງ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາ ໃນພາກທີ 2 ແລະ 3 ຂ້າງເທິງນັ້ນ, ມີ ກະຊວງ, ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ແລະ ອຳນາດ ການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ, ໃນນີ້ ຈຳນວນໜຶ່ງ ແມ່ນໄດ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໂດຍກົງ ແລະ ສ່ວນອື່ນໆ ແມ່ນ ຮັບຜິດຊອບ ການສະໜອງນໍ້າ ຫຼື ໃຫ້ການບໍລິການ ທີ່ຕິດພັນກັບ ນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ບັນດາ ຂະແໜງການຕ່າງໆ, ໃນຂະດຽວກັນ ກໍມີບາງ ພາກສ່ວນ ທີ່ໃຫ້ ການບໍລິການ ທີ່ມີ ຄວາມສຳຄັນ ໃນການດຳເນີນງານ ຂອງ ຂະແໜງການນໍ້າ. ຕາຕະລາງທີ 1 ແມ່ນຈະສະແດງ ການແບ່ງປະເພດ ແບບທົ່ວໄປ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ເຫຼົ່ານັ້ນ. ຕາຕະລາງທີ 2 ການຕອບສະໜອງ ຊຸ້ມມືນເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບໜ້າທີ່ ຂອງ ບັນດາ ອົງການ ຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ.

ຕາຕະລາງ 6. ສະພາບລວມ ຂອງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ໃນ ສປປ ລາວ

ໜ້າທີ່ທົ່ວໄປ	ກະຊວງ/ ອົງການ
<p>ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າ ໂດຍກົງ, ພັດທະນາ ບັນດາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນ ການ ສຳລັບ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າ</p>	<p>1. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມແຜນການ(ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງແບບປະສົມ ປະສານ) • ກົມປ່າໄມ້ <p>ກົມ2. ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່</p> <p>ກົມໄຟຟ້າ(ພະແນກຄຸ້ມຄອງ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ)</p> <p>3. ສຳນັກງານນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ</p> <p>ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ</p> <p>ຄະນະ ກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ</p> <p>ຄະນະ ກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ</p>
<p>ຕອບສະໜອງ ການບໍລິການນໍ້າ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ , ສ້າງບັນດາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ</p>	<p>1. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມຊົນລະປະທານ • ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ <p>2. ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ, ຂົນສົ່ງ, ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ອົງການ ນໍ້າປະປາ • ກົມເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ • ກົມຂົວທາງ (ພະແນກ ຄຸ້ມຄອງທາງນໍ້າ) • ກົມຂົນສົ່ງ(ພະແນກຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ)

	<p>3. ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມອຸດສາຫະກຳ • ກົມບໍ່ແຮ່ • ໄຟຟ້າ ແຫ່ງປະເທດລາວ <p>4. ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມອະນາໄມ ແລະ ກັນພະຍາດ(ສູນອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຈັດຫານນໍ້າສະອາດ) • ກົມອາຫານ ແລະຢາ •
<p>ການປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ ເຊິ່ງເປັນ ຜົນສະທ້ອນໂດຍກົງ ຕໍ່ຂະແໜງ ການນໍ້າ</p>	<p>1. ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມແຜນການສັງລວມ • ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ • ພະແນກ ແຜນການ ການລົງທຶນ • ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ • ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ • ກອງລົງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ <p>2. ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມຮ່ວມມື ເສດຖະກິດ ກັບຕ່າງປະເທດ • ກົມກົດໝາຍ ແລະ ຂົນທົນສັນຍາ <p>3. ກະຊວງຍຸຕິທຳ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ກົມກົດໝາຍ • ກົມໂຄສະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ <p>4. ສຳນັກງານນາຍົກ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຂະແໜງ ພູມສາດແຫ່ງຊາດ <p>6. ມະຫາ ວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດລາວ</p>

ຕາຕະລາງ 7. ຕາຕະລາງທີ 5 ໜ້າທີ່ ຂອງ ບັນດາອົງການ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ

ກະຊວງ/ ອົງການ	ໜ້າທີ່
ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ	
ກົມແຜນການສັງລວມ	ສຶກສາ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ພັກ ແລະ ລັດ ເພື່ອ ການ ຮ່າງແຜນຍຸດ

	<p>ທະສາດ, ແຜນພັດທະນາ ໂຄງການ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນໄລຍະຍາວ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະສັ້ນ ຂອງ ແຕ່ລະຂະແໜງການ ໃນຂົງເຂດ ທົ່ວປະເທດ, ໃນລະດັບຂົງເຂດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອສືບຕໍ່ ການພັດທະນາ ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຫັນສະໄໝ</p> <p>ເປັນສູນສັງລວມ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການຈັດ ຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນ ໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ນໍາສະເໜີ ຕໍ່ລັດຖະບານ</p> <p>ຕິດຕາມກວດກາ, ນໍາພາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ຂະແໜງການ, ຂົງເຂດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.</p>
<p>ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາ ເສດຖະກິດ ແຫ່ງຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ສຶກສາ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຕອບສະໜອງ ສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຮ່າງ ແຜນການ, ກວດກາ, ປະເມີນ ແລະ ເກັບກຳ ສະຖິຕິ • ໃຫ້ຄໍາແນະນຳ ວິທີການ ການວາງແຜນ ໃຫ້ແກ່ ຂະແໜງການ, ຂົງເຂດ, ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ມີ ຄວາມເປັນ ເອກກະພາບ ໃນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ ໃນທົ່ວ ປະເທດ ▪ ສຶກສາ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການ ບໍລິການສັງຄົມ.
<p>ກົມຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ປະສານງານ ກັບ ກະຊວງການເງິນ ແລະ ນໍາສະເໜີ ຕໍ່ລັດຖະບານ ເພື່ອພິຈາລະນາ ການແບ່ງປັນການ ລົງທຶນ ຂອງລັດຖະບານ ໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ຂົງເຂດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ▪ ກຳນົດ ການວາງແຜນ ແລະ ຮ່າງ ແຜນງົບປະມານ ສຳລັບຂະແໜງການຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາສະເໜີ ຕໍ່ລັດຖະບານ ພິຈາລະນາ.
<p>ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ເປັນສູນກາງ ສຳລັບ ການສ້າງຕັ້ງ ລະບົບ ສະຖິຕິ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ, ສັງລວມ ແລະ ວິເຄາະ ສະຖິຕິ ທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ	
ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ	
ກົມຮ່ວມມືເສດຖະກິດ ກັບຕ່າງ ປະເທດ	<ul style="list-style-type: none"> ຮ່ວມມື ກັບບັນດາ ຂະແໜງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ຕິດຕາມກວດກາ, ຕີລາຄາ ແລະ ສັງລວມ ຂໍ້ມູນ ສໍາລັບ ການຮ່ວມມື ດ້ານ ເສດຖະກິດ ກັບ ສາກົນ ແລະ ຂົງເຂດ ເສດຖະກິດອື່ນໆ, ລວມເຖິງ ການລົງທຶນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. <p>ການພົວພັນ ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອຊອກຫາ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຮ່ວມມື ໃນການສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາ ເສກຖະກິດ - ສັງຄົມ.</p>
ກົມກົດໝາຍແລະ ສົນທິສັນຍາ	ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ ໃນການ ເຈລະຈາ, ການເຊັນສັນຍາ ແລະ ຕິດຕາມ ການປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງ ກັບ ຕ່າງປະເທດ; ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ ທາງດ້ານນິຕິກຳ ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ.
ກະຊວງຍຸຕິທຳ	
ກົມໂຄສະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ	ສຶກສາ ແລະ ນຳສະເໜີ ຍຸດທະສາດ ກ່ຽວກັບ ການ ພັດທະນາ ລະບົບນິຕິກຳ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານສຶກສາ ກ່ຽວກັບການ ບັບປຸງ ກົດໝາຍ ຍຸຕິທຳ, ບັນດາ ກົດໝາຍ, ບັນດາ ຂໍ້ຕົກລົງ, ສົນທິສັນຍາ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ຕາມການມອບມາຍ ຈາກ ລັດຖະບານ; ໃຫ້ ຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ດ້ານກົດໝາຍ, ຂັ້ນຕອນ ການພັດທະນາ ລະບຽບການ ຂອງ ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ; ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການພັດທະນາ ລະບຽບການ ຂອງບັນດາ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຕາມ ຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ຂອງ ບັນດາ ອົງການ ຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ; ປະກອບສ່ວນ ໃນການສ້າງ ບັນດາເອກະສານ ຊີ້ແຈງ ດ້ານກົດໝາຍ
ສຳນັກງານນາຍົກ	
ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	<ul style="list-style-type: none"> ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ວຽກງານດ້ານ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ປະສານງານ ການບໍລິການ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງອົງການຕ່າງ

	<p>ທີ່ກ່ຽວພັນກັບ ການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ເພື່ອຮັບ ປະກັນໃຫ້ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ທັນສະໄໝ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ. ວາງລະບຽບການ ການລະບາຍນໍ້າເບື້ອນ.</p>
<p>ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ໃຫ້ການປຶກສາ ແກ້ລັດຖະບານ ບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ຍັງມີ ພາລະບົດບາດ ໃນການປະສານງານ ການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ, ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ການພັດທະນາ ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບ ນະໂຍບາຍ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງລັດຖະບານ.
<p>ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສ້າງນະໂຍບາຍ, ວາງແຜນຍຸດທະສາດ, ໂຄງການ ແລະ ແຜນງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ເພື່ອ ເປັນການ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄວາມ ສົມດຸນ ດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ຊຸມຊົນ ແລະ ພັດທະນາ, ການຮ່ວມມື ກັບບັນດາ ປະເທດ ທີ່ຕ້າຍຢູ່ ແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າ ຂອງ, ປະເທດອື່ນໆ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ. • ແນໃສ່ເພື່ອຮັບປະກັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ມີ ໝາກຜົນ ຂອງການພັດທະນາ, ເບົ້າ ໝາຍ ພື້ນຖານ ຂອງ ກອງເລຂາ ຄະນະ ກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ບັນດາກະຊວງ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ.
<p>ກົມແຜນທີ່ ແຫ່ງຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສຶກສາ ແລະ ສ້າງ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ຫຼັກການ ໃນ ການສຳຫລວດ ແລະ ການວັດແທດ ແຜນທີ່ ແລະ ຮູບຖ່າຍ ທາງອາກາດ.

	<ul style="list-style-type: none"> • ບັນທຶກກ່ຽວກັບ ວັນທີ ຂອງວິຊາການ ແລະ ປະຕິບັດ ການສໍາຫຼວດ, ວັດແທກ ເພື່ອສ້າງແຜນທີ່, ແລະ ຮູບພາບ ທາງອາກາດ ໃນທົ່ວ ປະເທດ • ສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານວິຊາການ ແລະ ຝຶກອົບ ຮົມ ນັກວິຊາການ ເພື່ອກະກຽມ ເຂົ້າ ໃນການ ຂະຫຍາຍ ຂອງວຽກງານ ການສໍາຫຼວດ, ວັດແທກ ເພື່ອ ສ້າງແຜນທີ່, ແລະ ຮູບຖ່າຍ ທາງອາກາດ ໃນອະນາຄົດ.
<p>ອົງການທ່າງທ່ຽວແຫ່ງຊາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສ້າງ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການ ສໍາລັບການ ທ່ອງທ່ຽວ
<p>ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ, ຂົນສົ່ງ, ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ</p>	
<p>ອົງການນໍ້າປະປາ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ດ້ານວິຊາການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາ ລະບົບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນເຂດຕົວເມືອງ
<p>ກົມ ເຄຫາ ແລະ ຜັງເມືອງ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຮັບຜິດຊອບ ໃນການວາງແຜນ ພັດທະນາ ໃນເຂດ ຕົວເມືອງ, ປັບປຸງ ນະໂຍບາຍ, ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ແຜນ ສໍາລັບ ການ ສະໜອງນໍ້າປະປາ, ການລະບາຍ ນໍ້າ ເສດ ແລະ ນໍ້າເປື້ອນ ໃນເຂດ ຕົວເມືອງ
<p>ກົມຂົນສົ່ງ, ພະແນກ ຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ດ້ານວິຊາການ ໃນ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ດ້ານລະບຽບຫລັກການ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດ ວຽກງານ ການຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ, ເປັນປັດໄຈ ການເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ແກ່ ການຄ້າ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຈໍລະຈອນ ແຈກຢາຍ ສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານ. • ປັບປຸງ ຄຸນນະພາບ ຂອງ ພາຫະນະ ຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍ ຄວາມສະດວກອື່ນໆ ທີ່ຮັບໃຊ້ ໃຫ້ແກ່ ການບໍລິການ, ຮັບປະກັນ ຄວາມປອດໄພ, ທັນເວລາ ແລະ ມີລະບົບ ການຂົນສົ່ງ ທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ. • ຂະຫຍາຍ ແລະ ເປີດກວ້າງ ການຂົນສົ່ງ ຫລາຍຮູບແບບ, ປະສົມປະສານ ແບບຕໍ່ເນື່ອງ ກັບ ປະເທດ ໃກ້ຄຽງ ທີ່ມີຊາຍແດນ ມີແມ່ນໍ້າຂອງ ເປັນແມ່ນໍ້າ ສາຍຫລັກ ທີ່ສາມາດ ຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານ.
<p>ກົມຂົວທາງ, ພະແນກ ຄຸ້ມຄອງ ທາງນໍ້າ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ອຸທິກກະສາດ, ວຽກງານອຸທິກກະສາດ ແລະ ກິດຈະກຳ ການກໍ່ສ້າງ ຕາມແຄມຝັ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ແມ່ນໍ້າ

	<p>ຂອງທີ່ສໍາຄັນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ກິດຈະກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ທາງນໍ້າ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການເດີນເຮືອ ເຊັ່ນ ກໍ່ສ້າງ ທ່າເຮືອ, ການປ້ອງກັນ ຕາຝັ່ງເຈື່ອນ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ ຊາຍ.
<p>ກະຊວງສາທາ ລະນະສຸກ</p>	
<p>ກົມອະນາໄມ ແລະ ກັນພະຍາດ (ສູນອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຈັດຫານນໍ້າ ສະອາດ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຄວບຄຸມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຖິງບັນຫາສຸກຂະພາບ ດ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງ ແລະ ວຽກງານ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນນະບົດ ໃນ ຂອບເຂດ ທົ່ວປະ ເທດ. • ໃຫ້ຄໍາປຶກສາ, ອໍານວຍຄວາມ ສະດວກ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ບັນດາ ກິດຈະກຳ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ ໃນທຸກໆ ລະດັບ. • ເປັນສູນ ທີ່ມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ (i) ໃຫ້ການ ຊ່ວຍ ເຫຼືອ ດ້ານວິຊາການ, ການປະສານງານ ແລະ ບໍລິການ ໃນການ ສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂະພິບານ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງ ໂດຍອີງຕາມ ນະໂຍບາຍ ຂອງ ກະຊວງ ສາລະນະສຸກ (II) ຄວບຄຸມ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າດື່ມ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ (iii) ວາງແຜນ ແລະ ອອກແບບ ລະບົບ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະພິບານ ໃນ ຊົນນະບົດ.
<p>ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ສ້າງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ມາດຕະຖານ ຂອງ ນໍ້າ ປະປາ (ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າດື່ມ)
<p>ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້</p>	
<p>ກົມແຜນການ ໜ່ວຍງານ ຄຸ້ມ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແບບປະສົມປະ ສານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຊ່ວຍ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ວາງແຜນ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ໃນເຂດພື້ນຖານ ຂອງ ແຫຼ່ງນໍ້າ ຍ່ອຍ. • ສະໜັບສະໜູນ ບັນດາ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃນການວິເຄາະ ຂໍ້ມູນ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ການວາງແຜນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແບບປະສົມ ປະສານ ໃນຂັ້ນເມືອງ.
<p>ກົມປ່າໄມ້</p>	

<p>ກອງສົ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ມີໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍ ໃນການວາງແຜນ ວຽກງານ ການສົ່ງເສີມ ໃນລະດັບຊາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໜ້າທີ່ ຂອງ ກອງສົ່ງ ເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ຍັງປະກອບມີ ດັ່ງນີ້: <ol style="list-style-type: none"> 1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານການສົ່ງເສີມ ດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ 2. ຮ່ວມມື ກັບອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສຶກສາ, ສ້າງລະບຽບການ, ວິທີການ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຂອງ ວຽກງານ ການສົ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້. • ຝຶກອົບຮົມ ເຕັກໂນໂລຊີ ໃໝ່ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ ແກ່ຊາວນາ • ຝຶກອົບຮົມ ດ້ານວິຊາການ ໃຫ້ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ; • ສ້າງຈິດສໍານຶກ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ • ຮ່ວມມື ກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນ ແລະ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ.
<p>ກົມຊົນລະປະທານ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ມີໜ້າທີ່ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານ ຂອງຂອງ ລັດຖະບານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ, ການລະບາຍນໍ້າ ແລະ ການຄວບຄຸມ ນໍ້າຖ້ວມ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ນອກຈາກນີ້ ກໍຍັງ ຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ຕີລາຄາ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບບັນຫາ ຊົນລະປະທານ ເຊັ່ນ ອອກມາດຕະຖານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ການສໍາຫຼວດ ແລະ ອອກແບບ ຊົນລະປະທານ.
<p>ກົມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາແລະ ອຸທິກກະສາດ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ເກັບກໍາ, processing, ເກັບຮັກສາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ດ້ານອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ. • ດໍາເນີນງານ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ ສະຖານນີ ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ມີຢູ່, ແລະ ຂະຫຍາຍ ເຄືອຂ່າຍ ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ຢູ່ພາຍໃນກົມ. • ສະໜອງຂໍ້ມູນ ສະເພາະ ກ່ຽວກັບອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ສໍາລັບການກະສິກໍາ, ອຸດສະຫະກໍາ, ການບິນ ພົນລະ

	ເຮືອນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆ.
ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດນະໂຍບາຍ, ແຜນການ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສຳລັບ ການພັດທະນາ ການລ້ຽງສັດ, ສັດຕະວະແພດ ແລະ ການປະມົງ ໃນທົ່ວປະເທດ ສົ່ງເສີມ ການປ່ຽນແປງ ຈາກການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ແບບທຳມະຊາດ ແລະ ກຸ້ມຕົນເອງ ມາເປັນ ການຜະລິດ ແບບ ສິນຄ້າ.
ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່	
ກົມໄຟຟ້າ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດ ນະໂຍບາຍ, ແຜນການ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ສຳລັບ ການພັດທະນາ ແລະ ກວດກາ ການຜະລິດ ແລະ ແຈກຈ່າຍ ກະແສໄຟຟ້າ. ທົບທວນ ແລະ ຕີລາຄາ ບົດສະເໜີ, ສັນຍາ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ໂຄງການ ພະລັງງານ. ເຂົ້າສ່ວນຮ່ວມ ໃນຂະບວນການ ປະເມີນຜົນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງໂຄງການ ພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່.
ກົມບໍ່ແຮ່	
ໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດລາວ(ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ)	<ul style="list-style-type: none"> ເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ດຳເນີນງານ ການຜະລິດ, ສົ່ງ ແລະ ແຈກຈ່າຍ ໄຟຟ້າ. ດຳເນີນ ໂຄງການ ພັດທະນາ ແລະ ຮ່ວມມື ລົງທຶນ.
ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ	
<ul style="list-style-type: none"> ຄະນະ ແລະ ພະແນກການ ປະກອບດ້ວຍ: ພະແນກ ວິສະວະກຳ ຊົນລະປະທານ, ຄະນະ ປ່າໄມ້, ພະແນກຄຸ້ມຄອງ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ຄະນະເສດຖະ ສາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ພະແນກ ວິສະວະກຳ ພົນລະເຮືອນ, ສູນສຶກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ພັດທະນາ. ບັນດາ ຄະນະ ແລະ ພະແນກການ ໄດ້ ຕອບສະໜອງ ການສຶກສາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບຂົງເຂດຕົນເອງ ແລະ ດຳເນີນການ ການຄົ້ນຄ້ວາຈຳນວນໜຶ່ງ ແລະ ບໍລິການ ວິຊາການ. 	

4.2. ກົນໄກ ການປະສານງານ

ຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 2 ຂ້າງເທິງນັ້ນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ບັນດາ ໜ້າທີ່ ແບບກວ້າງໆ ຂອງ ອົງການ ຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດຳລັດ ຂອງນາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ແບບລວມໆ ໃນການ ຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ, ການຊຸດຄົ້ນ, ການພັດທະນາ ແລະ ການ ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ດັ່ງນັ້ນ ການປະສານງານ ຈຶ່ງມີຄາມຈໍາເປັນ ລະຫວ່າງບັນດາ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອໍານາດ ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອ ກໍານົດ ລາຍລະອຽດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຂອບເຂດ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ພາຍໃນ ຂະແໜງການຂອງຕົນເອງ.

ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ປະສານງານ ກັບອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ, ແຜນງານ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ຈໍາເປັນ ຮັບໃຊ້ ການວາງແຜນການ, ການຄຸ້ມຄອງ , ການນໍາໃຊ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຍັງ ມີໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ, ກວດກາ, ສົ່ງເສີມ ແລະ ລາຍງານ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກໍານົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດຄື: “ປະສານງານ ກັບ ອົງການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອດຳເນີນ ການສຶກສາ ແລະ ປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານ ຂອງໂຄງການ ພັດທະນາ ແມ່ນໍ້າຂອງໃນປະເທດລາວ ຊຶ່ງລວມເຖິງ ແຜນພັດທະນາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງ , ຊຶ່ງໄດ້ ມີການກະກຽມ ໂດຍການ ປະສານງານ ກັບບັນດາ ປະເທດໃນຂົງເຂດ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ປະເທດອື່ນໆ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ຄະນະ ກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ ຍັງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຮ່າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ອາດມີຄວາມຈໍາເປັນ ຊຶ່ງເປັນ ຜົນ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ສົນທິສັນຍາຊຽງລາຍ ສະບັບ ລົງວັນທີ 05 ເມສາ 1995 “

ພາລະບົດບາດດັ່ງກ່າວນີ້ ສະແດງໃຫ້ ໜ້າທີ່ ໃນການປະສານງານ, ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ແຜນງານ ທີ່ເຫັນວ່າ ຍັງມີຄວາມ ຊຳຊ້ອນ, ເຖິງ ແມ່ນວ່າຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ ຈະມີພາລະບົດບາດ ທີ່ເໝັ້ນໜັກ ໃສ່ບັນຫາ ຂອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນລະດັບສາກົນ ພາຍໃຕ້ ຂອບເຂດ ຂອງ ຄະນະ ກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ, ແຕ່ ຄວາມແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວ ກໍບໍ່ຈະແຈ້ງ ໃນພາກປະຕິບັດ.

ທັງສອງອົງການນີ້ ບໍ່ມີອົງການໃດ ທີ່ສາມາດ ດຳເນີນ ການແກ້ໄຂ ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ. ດັ່ງທີ່ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ , ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ມອບ ໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາ ກະຊວງ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ມີ ໜ້າທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການ ພັດທະນາ ແລະ ຊຸດຄົ້ນນໍ້າ ຊຶ່ງອົງການເລົ່ານັ້ນ ຈະຕ້ອງ ມີການພົວພັນນຳກັນ ດ້ວຍການປະສານງານໂດຍຜ່ານ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດລາວ.

ມາຮອດປະຈຸບັນ ການປະສານງານ ພາຍໃນ ຂະແໜງການນໍ້າ ຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ຮັບປະສິດທິຜົນ ສຳເລັດ ເທົ່າທີ່ຄວນ. ອົງການ ປະສານງານ ທັງສອງ ຍັງເປັນອົງການນ້ອຍ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ອໍານາດ ທາງດ້ານກົດໝາຍ ໃນການປະສານງານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສິປະສານ ຍັງມີ ຂອບເຂດຈຳກັດ. ການປະສານງານ ຍັງເໝັ້ນໃສ່ “ການປະສານງານ” ທີ່ມີທ່າອ່ຽງ ເພື່ອຮັກສາໂຄງຮ່າງ ການຈັດຕັ້ງ ແບບແບ່ງແຍກ

ໃນຂະແໜງການນໍ້າ , ພ້ອມກັນນັ້ນ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ການເງິນ ທີ່ມີຢູ່ ຢ່າງຈໍາກັດ ກໍໄດ້ຖືກແບ່ງປັນ ໃຫ້ແກ່ຫຼາຍ ອົງການ. ມາຮອດປະຈຸບັນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ໃນພາກຕົວຈິງ ຍັງບໍ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ກ່ຽວກັບ ພາລະບົດບາດ ຂອງ ກະຊວງໃດໜຶ່ງ, ກະຊວງນໍ້າພາ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສໍາລັບ ການນໍາໃຊ້ ຫຼາຍຈຸດປະສົງ ຍັງມີຄວາມ ຈໍາກັດຢູ່.

ອົງການວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີໜ້າທີ່ຮັບປະກັນ ປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສ້າງ ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເພື່ອການຄົ້ນຄ້ວາ ດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

o ການປະສານງານ ໃນ ລະດັບ ແຂວງ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ

ບັນຫາ ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ກ່ຽວກັບ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ບັນດາອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ໃນລະດັບຊາດ ກໍ ຍັງໄດ້ສະແດງອອກ ໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ປະສົບກັບ ຫລາຍໆບັນຫາ ໃນການແລກປ່ຽນ ຂ່າວສານ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ຫລື ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຍັງຈໍາກັດຫຼາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນ ຮູ້ວ່າ ຄວນຈະມີວິທີ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຄືແນວໃດ ພາຍໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ບັນດາ ພະແນກການ ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ປະສານງານແບບຂະໜານ ແລະ ພົວພັນກັບ ບັນດາ ກະຊວງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໜ້າທີ່ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ກໍຍັງບໍ່ທັນລະອຽດຈະແຈ້ງ ເຊັ່ນວ່າ: ການໃຈ້ແຍກ ໜ້າທີ່ ການພັດທະນາ ແລະ ບໍລິການ.

ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ບັນດາແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ມີບົດບາດ ອັນສໍາຄັນ ໃນຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ ແຫ່ງຊາດ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ, ພະແນກແຜນການຂັ້ນແຂວງ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ປະສານງານ ແຜນການພັດທະນາ ທີ່ໄດ້ສົ່ງ ຂຶ້ນມາ ຈາກ ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ບ້ານ. ແຕ່ຍ້ອນ ຂາດຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ບໍ່ມີ ກົນໄກ ທີ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ ບັນດາແຂວງ ມີການປຶກສາຫາ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມ ປະສານ ພາຍໃນອ່າງຮັບນໍ້າ, ບັນດາແຂວງ ກໍມີຄວາມຈໍາກັດ ທາງດ້ານ ຄວາມອາດສາມາດ ທີ່ຈະດໍາເນີນງານ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີ ປະສິດທິຜົນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນໍ້າ ກໍບໍ່ໄດ້ ກຳນົດ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ຄະນະກຳມະການ ຂັ້ນແຂວງ ຫລື ຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນລະດັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ.

ການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂັ້ນແຂວງຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ ການປະສານງານ ຂອງບັນດາ ຂະແໜງການ ທີ່ປະກອບສ່ວນ ໃນ ກົດຈະກຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບນໍ້າ ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ການແລກປ່ຽນ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ກໍຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ. ການວາງແຜນໂຄງການ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກໍຈະສາມາດ ນຳເອົາເຂົ້າ ລວມຢູ່ໃນ ແຜນການ ອ່າງຮັບນໍ້າ, ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ ລະບົບ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ລະບົບການ ວາງແຜນແຫ່ງຊາດ ມີການພົວພັນກັນ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຫລາຍຂຶ້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຕ່ລະແຂວງ ມີ ຄວາມຈຳເປັນ

ທີ່ຈະຕ້ອງມີ ພະແນກການ ໃນການນໍາພາ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເຊິ່ງຈະເປັນພາກສ່ວນ ໜຶ່ງ ຂອງຫ້ອງການ ວຕສ ແຂວງ. ຫ້ອງການດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ ຮັບ ການຊ່ວຍເຫລືອ ໃນການປັບປຸງ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເຊັ່ນ : ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດອື່ນໆ.

ການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຫຼື ກົນໄກ ການປະສານງານ ປະເພດໃດໜຶ່ງ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອ ປະສານງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ພາຍໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ຂຶ້ນຕອນ ການປະສານງານ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະຕ້ອງ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ ແຕ່ລະແຂວງ ຮ່ວມມືກັນ ໃນການພັດທະນາ ແຜນການ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ, ມີການປຶກສາຫາລື ນໍາກັນ, ເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັນ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ເຮັດວຽກງານ ກັບອົງການ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາ ເອກກະຊົນ ມີປະສິດທິຜົນ ຫລາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອຕິດຕາມ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ ອ່າງຮັບນໍ້າ. ໃນປະຈຸບັນ, ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ກໍຍັງເປັນບັນຫາ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂເທື່ອ.

ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຊາດ ແລະ ພາກພື້ນ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກໍານົດ ໃນມາດຕາ 44 ໄວ້ວ່າ ການພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ສາກົນ ຕ້ອງດໍາເນີນ ໃຫ້ສອດຄອງ ກັບກົດໝາຍ ສາກົນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ທີ່ໄດ້ເຊັນນໍາກັນ, ບົນພື້ນຖານ ຄວາມຍຸຕິທໍາ, ສົມເຫດ ສົມຜົນ, ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ເຄົາລົບເອກະລາດ , ອະທິປະໄຕ ແລະ ຜືນແຜນດິນ ອັນຄົບຖ້ວນ ຂອງກັນ ແລະ ກັນ, ໃນທາງປະຕິບັດ ໄດ້ປະກົດມີ 2 ຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມື ພາຍໃນ ແຜນວຽກ ຂອງ ອ່າງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ການຮ່ວມມື ກັບບັນດາ ປະເທດໄກ້ຄຽງ ກ່ຽວກັບ ອ່າງຮັບນໍ້າອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ນອກ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ.

ໃນປັດຈຸບັນ ການຮ່ວມມື ສາກົນ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ພາຍໃຕ້ ແຜນວຽກ ຂອງ ຄະນະ ກໍາມາທິການແມ່ນໍ້າ ຂອງ(MRC), ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ບັນດາ ປະເທດ ສະມາຊິກ: (ກໍາປູເຈຍ, ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ), ແລະ ປະເທດ ສັງເກດການ : (ຈີນ ແລະ ພະມ້າ) ແລະ ບັນດາ ປະເທດ ທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ສາກົນ. ຄະນະກໍາມະການແມ່ນໍ້າ ຂອງແຫ່ງຊາດລາວ ໄດ້ຖືກມອບໝາຍໃຫ້ ມີ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານ ກັບ ຄະນະກໍາມະການແຫ່ງຊາດ ຂອງ ບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກ, ປະເທດ ທີ່ໃຫ້ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ. ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກໄດ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຢູ່ພາຍໃຕ້ ແຜນວຽກ ຂອງ “ສົນທິສັນຍາ ກ່ຽວກັບ ການຮ່ວມມື ເພື່ອການພັດທະນາ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແບບຍືນຍົງ” ຫຼື “ສົນທິສັນຍາຊຽງລາຍ” ວັນທີ5 ເມສາ 1995.

ກ່ຽວກັບ ການຮ່ວມມື ໃນອ່າງຮັບນໍ້າອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ ນອກອ່າງ ແມ່ນໍ້າຂອງ, ແມ່ນຍັງ ຢູ່ໃນ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ມີພຽງແຕ່ ສາຍນໍ້າ ບາງສາຍ ທີ່ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ຊຶ່ງໄດ້ໄຫຼ ລົງໄປສູ່ ປະທດຫວຽດນາມ. ມາຮອດປະຈຸບັນ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນນະບົດ ບາງແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍ

ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກຕ່າງປະເທດ, ພາຍໄຕ້ ແຜນວຽກ ຂອງ ໂຄງການ ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ແບບປະສົມປະສານ ເພື່ອຢຸດຕິ ການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ ແລະ ການປູກຝົນ. ໂດຍອີງໃສ່ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາ ກອນ ແຫຼ່ງນໍ້າ ທຸກໆບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວພັນ ກັບ ການຮ່ວມມື ສາກົນ ໃນການຂຸດຄົ້ນ , ນໍ້າໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພັດທະນາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ສາກົນ ທີ່ນອນ ຢູ່ນອກ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ ການກວດກາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ.

ກ່ຽວກັບບັນຫາ ດັ່ງກ່າວນີ້, ໃນມາດຕາທີ 30, ວັກທີ1 ໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ວ່າ ການຂຸດຄົ້ນ, ນໍ້າໃຊ້ , ຄຸ້ມຄອງ , ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ລະຫວ່າງຊາດ ພາຍໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນຢູ່ພາຍ ໃຕ້ການນຳພາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດລາວ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ, ເຊິ່ງເປັນວຽກງານ ທີ່ມີການຊຳ້ຊ້ອນກັນ ລະຫວ່າງ ສອງ ອົງການ ດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງອາດ ນຳໄປສູ່ ຄວາມຂັດແຍ່ງ ອຳນາດ ແລະ ໜ້າທີ່ ລະຫວ່າງສອງອົງການນີ້.

ການຮ່ວມມື ສາກົນ ປະກອບດ້ວຍ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສິ່ງທີ່ ກ່ຽວພັນເຖິງ ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນມາດຕາທີ 45 ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ໄດ້ກຳນົດວ່າ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດ ຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ບັນດາປະເທດ ໄກ້ຄຽງ ກ່ຽວກັບ ການຂຸດຄົ້ນ, ນໍ້າໃຊ້, ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ການປ້ອງກັນ ຜົນເສຍຫາຍ ຈາກນໍ້າ ຕ້ອງແກ້ໄຂ ບົນພື້ນຖານ ມິດຕະພາບ, ສະເໝີພາບ ໂດຍຜ່ານທາງ ການທູດ ແລະ ຕາມທີ່ໄດ້ ບົ່ງໄວ້ ໃນສັນຍາ ລະຫວ່າງຊາດ ທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ ເຂົ້າຮ່ວມ ເປັນພາຄີ.

ພາຍໃຕ້ ແຜນວຽກ ຂອງ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງ ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກໄດ້ກຳນົດ ຢູ່ ມາດຕາ34 ແລະ 35 ຂອງສົນທິສັນຍາ ຊຽງລາຍ. ແຕ່ບໍ່ເວົ້າເຖິງ ການແກ້ ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ອາດຈະ ເກີດຂຶ້ນ ກັບບັນດາປະເທດ ທີ່ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກ, ຫຼັກການ ມິດຕຕພາບ ແລະ ສະເໝີພາບ ແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ ສຳລັບ ການແກ້ໄຂ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ; ຫຼັກການ ກົດໝາຍ ລະຫວ່າງຊາດ ແມ່ນມີຄາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ. ດັ່ງນັ້ນ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ສຶກສາ ຫຼື ຊອກຫາ ຂອງທາງ ເພື່ອ ເຂົ້າເປັນ ພາຄີ ຂອງ ສົນທິສັນຍາ ຂອງ ສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ການເດີນເຮືອ ໃນ ແມ່ນໍ້າ ສາກົນ.

5. ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ

ປະຈຸບັນ, ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ນໍ້າ ຢູ່ໃນ ສປປລາວ, ໄດ້ດຳເນີນການໂດຍຫຼາຍອົງການ ໂດຍແຕ່ລະອົງການ ຊຶ່ງ ແຕ່ລະອົງການ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ສະເພາະອົງການໃຜລາວ ອີງໃສ່ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບສະເພາະຂອງຕົນ. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ມີພຽງເລັກນ້ອຍ ທີ່ໄດ້ມີ ການແບ່ງປັນ ຫລື ກຽມພ້ອມ ໃຫ້ ມວນຊົນ ນຳໃຊ້. ປະຈຸບັນ, ບໍ່ມີອົງການຈັດຕັ້ງລັດໃນລະດັບຊາດ ທີ່ດຳເນີນ ການປະສານງານ ແລະ ລວບລວມ ຂໍ້ມູນ ຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ ແລະ ບໍ່ມີ ຖານຂໍ້ມູນ ສຳລັບ ຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ໄດ້ເກັບກຳໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ຄ້າຍຄືກັນ ທາງດ້ານຄຸນນະພາບ, ຮູບແບບ ແລະ

ລັກສະນະຕ່າງໆ. ຍ້ອນຈຶ່ງເປັນສາເຫດ ເຮັດໃຫ້ ຂໍ້ມູນສະເພາະ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ແມ່ນໄດ້ມາດ້ວຍຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ. ພ້ອມກັນ ນັ້ນ ກໍມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວາງແຜນການນໍ້າໃຊ້ ໃນຮູບແບບ ທີ່ຍືນຍົງ. ລະບຽບ ກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງລາວ ໄດ້ກຳນົດ ພຽງແຕ່ ຫລັກການລວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ. ເນື່ອງຈາກ ບໍ່ມີດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫລື ລະບຽບການສະເພາະ ຢູ່ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ, ສະນັ້ນ, ອົງການທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຈຶ່ງມີ ການກຳນົດ ແລະ ດຳເນີນງານ ລະບົບ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢ່າງ ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ.

5.1. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ມີ ສອງອົງການ ທີ່ຮັບຜິດຊອບ ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄື : ກົມອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ ຢູ່ໃນ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີໜ້າທີ່ ເກັບກຳ ແລະ ຮັກສາຂໍ້ມູນ ໄວ້ເປັນຊຸດຢ່າງຄົບຖ້ວນ :

- ຂໍ້ມູນ ອຸຕຸວິທະຍາ: 17 ສະຖານີ ອຸຕຸວິທະຍາ ຂັ້ນແຂວງ ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ກະສິກຳ ອຸຕຸວິທະຍາ (agro-meteorological) - ປະລິມານນໍ້າຝົນ, ອຸນຫະພູມ, ຄວາມຊຸ່ມ, ການລະເຫີຍ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງມີ 25 ສະຖານີ ອຸຕຸວິທະຍາ ຂັ້ນແຂວງ, ແລະ ສະຖານີ ວັດແທກ ນໍ້າຝົນ 147 ແຫ່ງ (ແຕ່ມີພຽງ 100 ສະຖານີ ທີ່ມີ ຂໍ້ມູນ), ແລະ ສະຖານີ ວັດແທກ ອຸ່ນຫາພູມ 8 ແຫ່ງ ທີ່ ບັນທຶກ ຂໍ້ມູນອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ.
- ຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດ: ປະມານ 49 ສະຖານີ ວັດແທກລະດັບນໍ້າ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ລະດັບນໍ້າ, ບໍລິມາດ, ຕົກຕະກອນ ແລະ ຕົວກຳນົດ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ບາງອັນ. ກົມ ອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຄຸ້ມຄອງ 56 ສະຖານີ ພ້ອມກັບ ພະນັກງານວັດແທກນໍ້າ (ລະດັບນໍ້າ). ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີການ ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ປະລິມານນໍ້າ ແບບບໍ່ປະຈຳ ຢູ່ ຈຸດເກັບກຳ 49 ແຫ່ງ.
- ຂໍ້ມູນຜ່ານມາ: ຂໍ້ມູນ ອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ໄດ້ຖືກເກັບກຳ ເລີ້ມແຕ່ ໄລຍະທ້າຍ ຂອງຊຸມປີ 1800 ເປັນຕົ້ນມາໂດຍ ພະແນກ ອຸຕຸວິທະຍາ ອິນໂດຈີນ. ບາງຂໍ້ມູນ ໄດ້ເກັບໄວ້ ຢູ່ກົມອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ບາງອັນ ກໍເກັບໄວ້ຢູ່ ປະເທດຫວຽດນາມ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຂໍ້ມູນ ກ່ອນປີ 1971 ໄດ້ເກັບໄວ້ ເປັນຮູບແບບເອກະສານ ແລະ ເປັນການຍາກ ໃນການເຂົ້າຫາ ແລະ ວິເຄາະ.
- ເຖິງແມ່ນວ່າ ບໍ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍ ດ້ານການເງິນ ຈາກ ອົງການ ອຸຕຸວິທະຍາໂລກ ແຕ່ ກົມອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ກໍໄດ້ມີ ການຮ່ວມມື ແລະ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອ ດ້ານວິຊາການ, ຈາກອົງ ການ ດັ່ງກ່າວ.

ພະແນກ ຄຸ້ມຄອງ ທາງນໍ້າ ໃນ ກະຊວງ ຄົມມະນາຄົມ, ຂົນສົ່ງ, ໄປສະນີ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ກໍຍັງໄດ້ມີການເກັບກຳ ເອົາ ຫລາຍໆ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ອຸທິກກະສາດ - ອຸຕຸວິທະຍາ ເຊັ່ນວ່າ:

- ຂໍ້ມູນອຸຕຸວິທະຍາ : ຂໍ້ມູນ ປະລິມານນໍ້າຝົນ ຈາກ 23 ສະຖານີ ພ້ອມທັງ ຂໍ້ມູນ ທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບ ການຄາດຄະເນ ນໍ້າຖ້ວມ.

- ຂໍ້ມູນອຸທິກກະສາດ: ລະດັບນໍ້າ, ການວັດແທກ ປະລິມານນໍ້າ, ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນຢູ່ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ຕົ້ນຕໍ ຈຳນວນໜຶ່ງ, ໂດຍອີງຕາມ ສະຖານີ ອຸທິກກະສາດ 64 ແຫ່ງ (ປະກອບມີ ພະນັກງານ ວັດແທກ 53 ຄົນ)
- ນອກຈາກນີ້ ຂໍ້ມູນ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ ເກັບກຳ ໃນ“ເວລາຕົວຈິງ” ຈາກ 2 ສະຖານີ ຢູ່ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ໃນ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງແມ່ນ ເຄືອຂ່າຍ ຂອງໂຄງການ ປັບປຸງ ເຄືອຂ່າຍ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ເໝາະສົມ (AHNIP) ທີ່ມີ ສະຖານີ 18 ແຫ່ງ ຢູ່ຕາມແຄມນໍ້າ, ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແມ່ນມີ ຈຸດປະສົງ ເພື່ອຄາດຄະເນ ນໍ້າຖ້ວມ (ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີ 1 ສະຖານີ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ບໍ່ ໄດ້ດຳເນີນງານ).

ນອກຈາກ ສອງອົງການ ທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ດັ່ງກ່າວນີ້, ກໍຍັງມີ ອົງການ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍກົງ, ຫລື ຮັບ ເອົາຂໍ້ມູນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈຳນວນໃດໜຶ່ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບວຽກງານ ຂອງຕົນ ຈາກອົງການອື່ນໆ. ກົມທໍລະນີສາດ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຂອງ ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ ກໍໄດ້ເກັບກຳ ບາງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າໄຕ້ດິນ, ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ ມີການເກັບກຳ ຈາກ ຫຼາຍໆ ອົງການ, ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ກົມຊົນລະປະທານ ຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ສູນຕິດຕາມ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ອົງການ ອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ສູນສະຖິຕິ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົມແຜນທີ່ ແຫ່ງຊາດ ມີຂໍ້ມູນ ເປັນຈຳນວນ ຫຼວງຫຼາຍ, ແຕ່ ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນ ສ່ວນຫລາຍ ບໍ່ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສະເພາະ.

ກົມອຸຕຸວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ພະແນກ ຄຸ້ມຄອງ ທາງນໍ້າ ແລະ ອົງການ ອື່ນໆ ປະສົບ ກັບ ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນມີ ງົບປະມານ ບໍ່ພຽງພໍ ຊຶ່ງ ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ອາດຈະເປັນ ການ ເຮັດໃຫ້ ການນຳໃຊ້ ງົບປະມານດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ຮັບ ປະສິດທິຜົນສູງ, ໃນນີ້ ໝາຍ ຄວາມວ່າ ຍັງມີ ບັນຫາຄົງຄ້າງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ອຸປະກອນນຳໃຊ້ ບໍ່ພຽງພໍ, ຂາດການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານ ແລະ ບັນຫາອື່ໆ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.

5.2. ການນຳສົ່ງ ແລະ ເກັບຮັກສາ ຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ຖືກນຳສົ່ງມາຈາກ ສະຖານີປະຕິບັດງານ ໂດຍຜ່ານ ຫ້ອງການຂັ້ນແຂວງ ໄປຫາ ຫ້ອງການ ສູນລວມຂໍ້ມູນ ດ້ວຍຫລາຍໆວິທີ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ການສົ່ງທາງໂທລະສັບ, ແຟັກ, ວິທະຍຸ ແລະ ໄປສະນີ. ບາງຄັ້ງ ບາງຂໍ້ມູນ ໄດ້ຖືກສົ່ງ ເປັນຂໍ້ມູນເກົ່າ; ມີພຽງຂໍ້ມູນ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ຖືກສົ່ງມາຕາມເວລາຕົວຈິງ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນການເຕືອນໄພນໍ້າຖ້ວມ ຫລື ການປະຕິບັດງານ ຂອງ ອ່າງເກັບນໍ້າ.

ຂໍ້ມູນ ອາດຖືກເກັບຮັກສາໄວ້ ໃນ ຮູບແບບ ສຳເນົາເອກະສານ ແລະ ຮູບແບບ ເອເລັກໂທນິກ (Electronic Format) ຢູ່ທີ່ຕັ້ງ ສະຖານີ, ແຂວງ ແລະ ສູນ. ລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນ ເອເລັກໂທນິກຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອເກັບຮັກສາ ແລະ ວິເຄາະ. ບາງລະບົບເຫລົ່ານີ້ ແມ່ນ ລະບົບສະເພາະ ໂດຍອີງໃສ່ ມາດຕະຖານ ຂອງ ອົງການ ອຸຕຸນິຍົມ ໂລກ. ພ້ອມ ກັນນັ້ນ, ລະບົບ ຂ່າວສານ ພູມສາດ (GIS) ກໍໄດ້ ຖືກ ນຳໃຊ້ ຢູ່ໃນ ບາງອົງການ ເພື່ອເກັບຮັກສາ, ວິເຄາະ ແລະ ຜະລິດ ຂ່າວສານອາວະກາດ (spatial information).

ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ກໍໄດ້ປະສົບກັບ ບັນຫາຫຼາຍຢ່າງ ໃນການ ນຳສົ່ງ ແລະ ເກັບຮັກສາ. ການຂາດເຂີນ ທົນຮອນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ດີ ໝາຍເຖິງ ການນຳສົ່ງ ຊັກຊ້າ ແລະ ອາດເປັນຜົນເຮັດ ໃຫ້ ຂໍ້ມູນ ສູນເສຍ.

5.3. ການແຈກຢາຍ ແລະ ເຂົ້າຫາ ຂໍ້ມູນ

ກົມ ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ພະແນກ ຄຸ້ມຄອງ ທາງນໍ້າ ແລະ ອົງການ ອື່ນໆ ຕອບສະໜອງສະໜອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ດ້ວຍຮູບການຕ່າງໆ. ບາງຂ່າວສານ, ປະກອບດ້ວຍ ຂ່າວສານ ສະພາບອາກາດ ແລະ ການເຕືອນໄພ ນໍ້າຖ້ວມ ໄດ້ຖືກ ສະໜອງ ໃຫ້ ແກ່ ສົມວນຊົນ. ບາງຂໍ້ມູນ ໄດ້ ຖືກ ສະໜອງໃຫ້ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ຫລື ຜູ້ນຳໃຊ້ອື່ນໆ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ນອກຈາກ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ແລະ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດ, ກໍຍັງບໍ່ມີ ການນຳໃຊ້ ອິນເຕີເນັດ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃນການເຜີຍແຜ່ ຂ່າວສານ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ອົງການ ສ່ວນຫລາຍ ໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ພວກເຂົາ ກໍໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນ ເພື່ອແກ້ໄຂ ຕາມການຮ້ອງຂໍ ສະເພາະ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກໍຍັງມີ ຂໍ້ຄິດເຫັນທີ່ວ່າ ຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທີ່ຈະໄດ້ ຂ່າວສານ ດ້ວຍການຮ້ອງຂໍ ສະເພາະ. ໃນບາງກໍລະນີ, ກໍຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຫຼື ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ ໃນການຂໍອະນຸມັດ ການໃຫ້ ຂໍ້ມູນ. ບາງອົງການ ກໍໄດ້ມີການເກັບ ຄ່າທຳນຽມ ສຳລັບ ການເອົາ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຫລື ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍໄດ້ເສຍຄ່າ ບໍລິການ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການຕອບສະໜອງ ຂໍ້ມູນ.

ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ເກັບກຳ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ແຈກຈ່າຍຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ໃນ ບັນດາ 4 ປະເທດລຸ່ມແມ່ນໍ້າຂອງ (ສປປ ລາວ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ ແລະ ຫວຽດນາມ). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ກໍຍັງໄດ້ກະກຽມ ນະໂຍບາຍ ແລະ ບົດແນະນຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການເກັບກຳ ແລະ ແບ່ງປັນ ຂໍ້ມູນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ບົດແນະນຳເຫລົ່ານັ້ນ ສ່ວນຫລາຍ ໄດ້ຖືກ ກະກຽມ ສຳລັບ ການນຳໃຊ້ ລະບົບ ຂ່າວສານ ຂອງ ຄະນະກຳມະທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, ຊຶ່ງບັນຈຸ ຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ຊຶ່ງສາມາດນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງ ລາວ.

5.4. ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ

ໜຶ່ງໃນບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນ ການຂາດ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ອົງການ ແລະ ໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ລະບົບ ການປະສານງານ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບດ້ວຍ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ເກັບກຳ, ເກັບຮັກສາ, ນຳໃຊ້ ແລະ ແຈກຢາຍ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກໍຍັງມີ ບັນຫາ ຫຼາຍສິ່ງ ຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັນ, ຊຳຊ້ອນກັນ ແລະ ຊ່ອງວ່າງຕ່າງໆ ຢູ່ໃນ ລະບົບດັ່ງກ່າວ. ອົງການ ຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ບໍ່ໄດ້ຮັບ ຄຳຕຳໜິຕິຊົມ, ຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ແລະ ທົນປະກອບສ່ວນ ຈາກ ຜູ້ນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ. ອາດມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນການປັບປຸງ ວຽກງານ ການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ດ້ວຍການເຮັດໃຫ້ ມີການປະສານງານ ທີ່ດີ ລະຫວ່າງ ກົມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ພະແນກ

ຄຸ້ມຄອງ ທາງນໍ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການປະສານງານ ກໍຄວນຈະໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງ ລະຫວ່າງ ກອງເລຂາ ຄະນະ ກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ.

ຄວາມຍືນຍົງ ທາງດ້ານການເງິນ ກໍຍັງ ເປັນບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເບິ່ງຄືວ່າ ແມ່ນສາເຫດ ຂອງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການດຳເນີນງານ ທີ່ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ກຳລັງ ປະເຊີນຢູ່. ຄວນສ້າງຕັ້ງ ຮູບແບບໃດໜຶ່ງ ໃນການແບ່ງປັນ ຕົ້ນທຶນ ຈາກຜູ້ນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ. ອີກດ້ານໜຶ່ງ ກໍຄວນ ຈະຕ້ອງ ປັບປຸງ ການປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ຕໍ່ ຜູ້ນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນ ເປັນການຕອບແທນ.

ລະບົບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ. ພາຍໄຕ້ການນຳພາ ຂອງ ອົງການ ປະສານ ງານ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວ ສານ ຄວນມີການປະເມີນ ແບບຄົບຖ້ວນ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ຜູ້ນຳໃຊ້ ຂໍ້ມູນ. ບັນດາ ບຸລິ ມະສິດຕ່າງໆ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ລະບົບ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ນຳສະເໜີ ແລະ ປະກອບເປັນ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ຍຸດທະສາດ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ.

ຖານຂໍ້ມູນ (ກໍຄື “meta-data base”) ຄວນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳ ວ່າ ຂ່າວສານອັນໃດແດ່ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້, ລັກສະນະພິເສດ ຂອງ ຂໍ້ມູນເປັນຄືແນວໃດ, ມີຢູ່ໃສ ແລະ ມີເງື່ອນໄຂ ອັນໃດ ໃນການເຂົ້າຫາ ຂໍ້ ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ ຜົນຜະລິດ ຂ່າວສານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຖານຂໍ້ມູນ ຍັງຈະຕ້ອງເປັນ ເຄື່ອງມື ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ເພື່ອ ປະເມີນ ກາລະໂອກາດ ສຳລັບ ການປະສານງານ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງມີຄວາມຕ້ອງການ ລະບຽບການທີ່ ເຂັ້ມແຂງ ສຳລັບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ໃນປະຈຸບັນ, ມີພຽງແຕ່ການກຳນົດ ແບບລວມໆ ກ່ຽວກັບ ອົງການ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ບົດແນະນຳ ທາງການ ກ່ຽວກັບ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ ປະຕິບັດຕາມນັ້ນ (ຂັ້ນຕອນ ໃນການເຂົ້າຫາຂໍ້ມູນ) ແມ່ນຍັງມີ ຈຳກັດ.

ສິ່ງສຳຄັນ ໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ແມ່ນ ການສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່. ການປະເມີນ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການຝຶກອົບຮົມ ທີ່ກວ້າງຂວາງ ຄວນຈະຕ້ອງ ໄດ້ ຮັບການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການວາງແຜນ ທີ່ມີການປະສານງານ ຄວນໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອແນໃສ່ ແກ້ໄຂ ຄວາມຕ້ອງການ ການ ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕົ້ນຕໍ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ ຝຶກອົບຮົມ ຄວນຈະຕ້ອງໄດ້ ອີງໃສ່ ການຕົກລົງ ຈາກບັນດາ ອົງການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ຢູ່ໃນລະບົບ ທີ່ ມີການປະສານງານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການເຂົ້າຫາ ຂໍ້ ມູນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສະດວກຂຶ້ນ.

6. ລະບົບ ການວາງແຜນ

6.1. ພື້ນຖານ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ປະເພດ ຂອງ ແຜນການ

ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືກກຳນົດ ໂດຍ ດຳລັດ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 135/ນຍ, ລົງວັນທີ 07 ສິງຫາ 2002 ວ່າດ້ວຍ ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດ ຈຸດປະສົງ, ຄວາມສຳຄັນ, ຫລັກການ, ການສ້າງຕັ້ງ, ປະເພດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການກວດກາຕິດຕາມ, ລາຍງານ ແລະ ການປະເມີນແຜນການ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ດຳລັດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ກຳນົດ ພັນທະ ສຳລັບ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ ປະຕິບັດຕາມ ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ ໃນສິ່ງ ທີ່ໄດ້ ຮັບ ການຮັບຮອງ ຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ.

ອີງຕາມ ດຳລັດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ການວາງແຜນ ສາມາດ ຈະ ອີງໃສ່ ໄລຍະເວລາ ແລະ ເນື້ອໃນ ຫລື ແຜນງານ ຂອງ ແຜນການ. ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນ ທີ່ອີງໃສ່ ໄລຍະເວລານັ້ນ ມີ 3 ປະເພດ ເຊັ່ນ:

- ແຜນການ ໄລຍະຍາວ ທີ່ ມີໄລຍະ 10 ປີ ຫລື ຫລາຍກວ່າ. ແຜນການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດ ສະພາບລວມ, ຍຸດ ທະສາດ ແລະ ບູລິມະສິດ ຂອງ ຊາດ ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງເອີ້ນວ່າ “ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ”
- ແຜນການໄລຍະກາງ ທີ່ມີ ໄລຍະຕໍ່າ ກວ່າ 10 ປີ, ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ໃນແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ໃນໄລຍະ 5 ປີ. ແຜນການ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ ກຳນົດ ນະໂຍບາຍ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍໄດ້ ມີການວາງທິດທາງ ໂດຍ ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງ ພັກ ແລະ ກຳນົດ ພື້ນຖານ ການຄັດເລືອກ ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ຂະແໜງການ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆ ນຳໄປ ຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຜນການ ພັດທະນາ ໄລຍະ 5 ປີ ຍັງໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍ ສຳລັບການພັດທະນາ ແລະ ນະ ໂຍບາຍ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ແຕ່ລະຂະແໜງ ການ, ແລະ ສຸດທ້າຍ ແມ່ນການຈັດສັນແຫ່ງທຶນ ໃຫ້ແຕ່ລະຂະແໜງການ ອີງໃສ່ ບູລິມະສິດ ແລະ ຄວາມ ສຳຄັນ ຂອງ ແຜນການ.
- ແຜນປະຈຳປີ ຊ່ວຍ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາ ເປົ້າໝາຍ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ແຜນການ 5 ປີ, ກຳນົດ ລະອຽດ ບັນດາ ກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການ ສຳລັບ ງົບປະມານແຕ່ລະປີ ແລະ ພ້ອມທັງ ກຳນົດ ຈຸດປະສົງ, ເປົ້າໝາຍ, ຕົວເລກສະຖິຕິ ແລະ ຕົວເລກຄາດມາຍ ທັງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ແຂວງ, ນະໂຍບາຍ, ມາດຕະການ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ໃນແຜນປະຈຳປີ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຜນປະຈຳປີ ຍັງປະກອບດ້ວຍ ການຈັດສັນ ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ (PIP) ສຳລັບ ແຕ່ລະຂະແໜງການ ແລະ ແຂວງ.

ກ່ຽວກັບ ແຜນການ ທີ່ອີງໃສ່ ເນື້ອໃນ ຫລື ແຜນງານ, ເຊິ່ງປະກອບມີ 5 ປະເພດ :

- ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ກຳນົດ ໜ້າທີ່, ຈຸດປະສົງ, ການແນະນຳ, ຍຸດ ທະສາດ ແລະ ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ທີ່ກວມເອົາທົ່ວປະເທດ, ແລະ ແຜນ ການ ໄດ້ຖືກກະກຽມ ໂດຍ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ເພື່ອໃຫ້ ລັດຖະບານ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດໃນໄລຍະ ຜ່ານມາ ແລະ ນຳສະເໜີ ທິດທາງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

- ແຜນການ ຂອງ ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງລັດ ໄດ້ກຳນົດ ບົດແນະນຳ, ຍຸດທະສາດ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ສະເພາະ ສຳລັບ ຂະແໜງການ ຫລື ອົງການ ບໍລິຫານ, ແລະ ແຜນການນັ້ນ ແມ່ນ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ. ແຜນການ ຂອງ ຂະແໜງການ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກ ກະກຽມ ໂດຍຂະແໜງການ ແລະ ອົງການ ບໍລິຫານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ກະຊວງ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ການ ສ້າງບົດສະຫລຸບ ຂອງ ຂະແໜງການ ເຊິ່ງ ໃນນັ້ນ ປະກອບດ້ວຍ ແຜນການ ຂອງ ຂະແໜງການ ຂັ້ນແຂວງ.
- ແຜນການ ເຂດ ເສດຖະກິດ ພິເສດ ແລະ ພາກພື້ນ ແມ່ນການສັງລວມ ຂອງ ແຜນການຂັ້ນແຂວງ ໃນ ພາກພື້ນ ແລະ ພາກສ່ວນ ສະເພາະອື່ນໆ ຂອງ ປະເທດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຜນການດັ່ງກ່າວ ກໍໄດ້ ອອກແບບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊ່ອງທາງ ການຕະຫລາດ ໃນບັນດາປະເທດໄກ້ຄຽງ. ລັດຖະບານ ໄດ້ແບ່ງ ປະທດ ອອກເປັນ 4 ພາກ ເຊັ່ນ: ພາກເໜືອ, ພາກກາງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ພາກໃຕ້. ແຜນການ ເຂດ ເສດຖະກິດ ແມ່ນ: ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ສີ່ຫລ່ຽມ, ແຜນການ ພັດທະນາ ພູພຽງ ບໍລິເວນ ແລະ ແຜນການອື່ນໆ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.
- ແຜນການຂັ້ນແຂວງ ທີ່ໄດ້ກະກຽມ ສຳລັບ ແຕ່ລະແຂວງ ແມ່ນການສັງລວມ ເປົ້າໝາຍ, ໜ້າທີ່, ແຜນ ງານ ແລະ ໂຄງການ ພາຍໃນແຂວງ ຊຶ່ງອີງໃສ່ ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ ຫລື ຂະແໜງການ ຢູ່ໃນແຂວງ ນັ້ນໆ.
- ແຜນການ ຂອງ ໜ່ວຍງານ ການຜະລິດ ແລະ ຕົວເມືອງ, ເຊິ່ງໄດ້ ນຳໃຊ້ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທິດທາງ ແລະ ນະໂຍບາຍ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ, ແລະ ຫັນປ່ຽນ ເປັນ ແຜນວຽກ ລະອຽດ ແລະ ໂຄງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບຂະແໜງການ, ເມືອງ ແລະ ແຜນການທ້ອງ ຖິ່ນ. ແຜນ ການ ຂອງ ເມືອງ ຄວນເຮັດໃຫ້ສັ້ນລົງ ແລະ ກວມເອົາພຽງແຕ່ ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳ ລະອຽດ. ແຜນການ ຂອງ ໜ່ວຍງານ ການຜະລິດ ເປັນແຜນການ ທີ່ລົງເລິກເຂົ້າໃນ ກິດຈະກຳ ຂອງການ ຜະລິດ ຫລື ໜ່ວຍງານ ບໍລິການ. ແຜນການດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງບັນລະຍາຍ ກ່ຽວກັບ ບັນດາກິດຈະກຳ ລະອຽດ ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດ ເວລາ ຢ່າງຈະແຈ້ງ.

ແຜນການທັງໝົດ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການຈັດສັນ ແລະ ນຳໃຊ້ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ ແລະ ອະທິບາຍ ເຖິງ ແຜນງານ ບູລິມະສິດ ຂອງ ລັດຖະບານ. ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ (PIP) ໄດ້ຈັດລຽງ ແຜນງານ ຂອງ ຂະ ແໜງການ ແລະ ໂຄງການລະອຽດ ທີ່ຈະນຳໄປ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຊຶ່ງແມ່ນ ພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍຜ່ານ ງົບປະມານລັດ. ໃນແຜນການ ລົງທຶນ ຂອງ ລັດ, ງົບປະມານ ໄດ້ຖືກຈັດສັນ ໃຫ້ແກ່ ໂຄງການ, ຂະແໜງການ ແລະ ແຂວງ. ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ ປະຈຳປີ ຈະໄດ້ຖືກຍື່ນສະເໜີ ໃຫ້ແກ່ ສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ ອະນຸມັດ ໃນລະຫວ່າງ ເດືອນ ກັນຍາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ຂອງ ແຕ່ລະປີ.

6.2. ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ

ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເປັນປະສົມປະສານກັນ ຂອງການວາງແຜນ ຈາກ ເທິງຫາລຸ່ມ ແລະ ລຸ່ມຫາເທິງ, ທີ່ລິເລີ້ມ ຈາກ ທິດທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ບົດແນະນໍາ ທີ່ອອກ ໂດຍ ອົງການ ຂັ້ນສູນກາງ. ອີງຕາມ ຄໍາ ແນະນໍາ ແລະ ທິດທາງ ເຫລົ່ານັ້ນ, ອໍານາດການປົກຄອງ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ເມືອງ ກະກຽມ ແລະ ນໍາສະເໜີ ຄວາມ ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໃນການພັດທະນາ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ໃຫ້ແກ່ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນລະດັບແຂວງ, ແລະ ແຂວງ ຈັດສົ່ງໄປຫາ ລັດຖະບານ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍສົ່ງໃຫ້ ສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງ. ຕົວຢ່າງ, ຂັ້ນຕອນ ໃນການກະກຽມ ແຜນການ 5 ປີ ແລະ ແຜນການ ປະຈຳປີ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

- ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ໃຫ້ ຄໍາແນະນໍາ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາ ລັດຖະມົນຕີ ແລະ ເຈົ້າແຂວງ, ໃນການກຳນົດ ນະ ໂຍບາຍ, ບູລິມະສິດ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ການແນະນໍາ ສໍາລັບ ແຜນການ ໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ.
- ຄໍາແນະນໍາ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ ຖືກນໍາສົ່ງ ໄປໃຫ້ທຸກໆ ພະແນກການຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ ໃນ ແຂວງ ໂດຍຜ່ານເຈົ້າແຂວງ.
- ແຕ່ລະສາຍງານ ຂອງ ກະຊວງ ແລະ ອົງການ ບໍລິຫານ ຂອງລັດ ສ້າງ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການ ແລະ/ຫຼື ແຜນການ ຂັ້ນແຂວງ ຂອງຕົນ ໂດຍອີງໃສ່ ທິດທາງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ກຳນົດ ໂດຍກະຊວງ ຕາມ ສາຍງານ.
- ອໍານາດ ການປົກຄອງຂັ້ນ ບ້ານ ແລະ ເມືອງ ກະກຽມ ແລະ ນໍາສະເໜີ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໃນການ ພັດທະນາ ຂອງ ພວກເຂົາ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ໃນລະດັບແຂວງ.
- ພະແນກ ແຜນການ ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ນໍາເອົາ ແຜນການ ຂອງ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ມາຮວມເຂົ້າກັນ ແລະ ສ້າງຄວາມເປັນເອກະພາບ ໂດຍຜ່ານການປະຊຸມ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ຫຼາຍໆຄັ້ງ ເພື່ອກຳນົດ ບູລິມະສິດ ແລະ ການຈັດສັນ ແຫລ່ງທຶນ ສໍາລັບ ແຂວງ. ຂັ້ນຕອນນີ້ ປະກອບດ້ວຍ ໄລຍະທຳອິດ ຂອງ ການກຳນົດ ບູລິມະສິດ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງການ;
- ເຈົ້າແຂວງ ຮັບຮອງເອົາ ແຜນການຂັ້ນແຂວງ ແລະ ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງລັດ ກ່ອນທີ່ຈະ ນໍາສົ່ງ ໄປໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນ ແຜນການແຫ່ງຊາດ;
- ຄະນະກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ໄດ້ດຳເນີນ ໄລຍະ ທີ 2 ຂອງ ການກຳນົດ ບູລິມະສິດ ລະຫວ່າງ ຂະ ແໜງການ ແລະ ທົບທວນ ແຜນການ ຂັ້ນແຂວງ ດ້ວຍການຈັດ ກອງປະຊຸມ ລະດັບພາກພື້ນ 3 ຄັ້ງ ເຊິ່ງໃນ ນັ້ນ ຈະໄດ້ ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ແຜນການ ຂັ້ນແຂວງ. ອີງໃສ່ຜົນຂອງ ການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ຈະໄດ້ກະກຽມ ແຜນການແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ ເຊິ່ງຖືກ ນໍາສະເໜີ ຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງຂັ້ນສຸດທ້າຍ.
- ໃນເມື່ອ ແຜນການ ແລະ ແຜນງານ ການລົງທຶນ ຂອງ ລັດ ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ, ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ຈະໄດ້ກະກຽມ ຄໍາແນະນໍາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ ແຕ່ລະແຂວງຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການຈັດສັນ ງົບປະມານ ທີ່ໄດ້ ຮັບການຮັບຮອງ ໃນຂັ້ນສຸດທ້າຍ ແລະ ຄໍາ ແນະນໍາອື່ນໆ ທີ່ກຳນົດອອກ ໂດຍ ສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສະຫລຸບ, ຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ ແມ່ນ ເລີ່ມຈາກຂັ້ນລຸ່ມ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງ ທີ່ໄດ້ ປະກອບສ່ວນ ເຂັ້ມ : ບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ (ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເຂດພິເສດ), ກະຊວງຕ່າງໆ (ອົງການຈັດຕັ້ງທຽບເທົ່າ), ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ, ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ (ລັດຖະບານ) ແລະ ສະພາແຫ່ງຊາດ.

6.3. ການວາງແຜນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ (ແຜນການໄລຍະ 5 ປີ ແລະ ແຜນ ການປະຈຳປີ), ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ ເຖິງ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ໃນປີ 1993, ແຜນການໄລຍະ 8 ປີ (1993-2000) ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ໄດ້ສະເໜີ ທິດທາງຊັ້ນນໍ້າໃໝ່ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາ ຄວາມສາມາດ ຂອງມະນຸດ, ການພັດທະນາຊົນນະບົດ, ວັດທະນາທຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຢູ່ໃນແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 3 (1991 - 1995) ເພື່ອເປັນການປັບປຸງ ແຜນການ ດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍຕາມ, ກໍຍັງ ບໍ່ທັນໄດ້ມີ ທິດທາງຊັ້ນນໍ້າ ໃນການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີລັກສະນະລວມ, ແຕ່ລະຂະແໜງການ ມີໜ້າທີ່ປະຕິບັດວຽກງານກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ພາຍໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຕົນ. ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ການວາງແຜນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດ ບົນພື້ນຖານ ໄປແຕ່ລະໂຄງການ.

ເບິ່ງຄືວ່າ, ຢູ່ໃນ ບົດແນະນຳ ການສ້າງ ແຜນການ ພັດທະນາ 5 ປີ ແລະ ປະຈຳປີ ຂັ້ນແຂວງ, ອໍານາດ ການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຖືກສະເໜີ ໃຫ້ ສະໜອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ:

- ບັນດາແມ່ນໍ້າ ທີ່ສຳຄັນ ທີ່ຢູ່ໃນ ຫລື ຂ້າມຊາຍແດນ ເຂດແດນ ການປົກຄອງ ຂອງ ເຂົາເຈົ້າ
- ຈຳນວນໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຢູ່ ແລະ ໄດ້ວາງແຜນໄວ້
- ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ແລະ ໂຄງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ທີ່ວາງແຜນໄວ້.
- ປະລິມານ ການສະໜອງນໍ້າ, ການຊົມໃຊ້ ນໍ້າຕົ້ມທີ່ປອດໄພ ແລະ ອື່ນໆ

ດັ່ງນັ້ນ, ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຈຳກັດ ແລະ ກະແຈກກະຈາຍ ຢູ່ໃນ ກະຊວງ ແລະ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ.

ອົງຕາມດຳລັດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້, ຂະແໜງການ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງ ທ້ອງຖິ່ນ “ຄວນສ້າງແຜນພັດທະນາ ຂອງ ເຂົາເຈົ້າເອງ, ໂດຍອີງໃສ່ ຈຸດພິເສດ, ທ່າແຮງ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ຂອງເຂົາເອງ, ນຳແຜນການນັ້ນ ສະເໜີ ໃນກອງປະຊຸມ ໃນລະດັບ ຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອ ການພິຈາລະນາ ຈາກນັ້ນ ກໍນຳສົ່ງ ໄປໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື ແຫ່ງລັດ” (ມາດຕາທີ 6, ວັກທີ 2) ແລະ “ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຄຸ້ມ ຄອງ ແຜນການ ຕ້ອງຮັບປະກັນ ການປະສານງານ ຢ່າງໄກ້ຊິດ ລະຫວ່າງ ທຸກຝ່າຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ແລະ ສອດຄ່ອງ ກັບ ຫລັກການ ທີ່ເລີ່ມຈາກ ລະດັບ ຮາກຖານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ (ມາດຕາທີ 3, ວັກທີ3). ນີ້ຖືໄດ້ວ່າທຸກໆຝ່າຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄວນຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບຸລິມະສິດ ຂອງ ຕົນ (ລວມທັງ ຂົງເຂດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ) ໃນໄລຍະ ການກຳນົດ ແຜນການ ພັດທະນາ ຂອງຕົນ.

ແຕ່ໃນທາງປະຕິບັດ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມແລ້ວກໍຕາມ ປະຊາຊົນ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ໃນການວາງແຜນ ພັດທະນາ ອາດຈະ ບໍ່ໄດ້ຮັບ ຂໍ້ມູນທີ່ຈໍາເປັນ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຍ້ອນວ່າ ຂໍ້ມູນເຫລົ່ານີ້ ມີຢູ່ ຢ່າງກະແຈກ ກະຈາຍ ໃນຫລາຍໆອົງການ; ແລະ ບໍ່ມີກົນໄກ ໃນການປະສານງານ (ກ່ອນການສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານ ງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ) ເພື່ອເກັບກຳ ແລະ ລຽບລຽງ ຂໍ້ມູນ ຈາກອົງການເລົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ມີ ຫຼັກການ ທີ່ມີ ປະສິດທິ ຜົນ ໃນການແລກປ່ຽນ ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ລະຫວ່າງ ອົງການເລົ່ານັ້ນ. ໃນຄວາມຈິງແລ້ວ, ຂອບເຂດ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແມ່ນກວ້າງຂວາງ ແລະ ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫລາຍ ແລະ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນ ຮູບການ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນເປັນບັນຫາ ທາງ ດ້ານວິຊາການ. ດັ່ງນັ້ນ, ການວາງແຜນ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຮຽກຮ້ອງ ຄວາມຮູ້ ດ້ານວິຊາການ ແລະ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈາກ ປະຊາຊົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການດຳເນີນ ການວາງແຜນ.

ໃນປີ 2000, ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໄດ້ຮ່າງ ເອກະສານ “ຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ 2000-2005” ຂຶ້ນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ໄດ້ມີ ການວິເຄາະ ສະພາບ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ, ການ ພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແລະ ຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ. ພ້ອມດຽວ ກັນນັ້ນ, ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ກໍຍັງໄດ້ຮ່າງ “ແຜນ ດຳເນີນງານ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ 2000-2005” ເຊິ່ງໄດ້ສະເໜີ ໃຫ້ມີການສ້າງ ແຜນການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຂຶ້ນ. ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ການວາງແຜນການ ໃນລະດັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ (ແຜນການ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ - RBMP) ເພື່ອ ກຳນົດ ເປົ້າໝາຍ ສຳລັບ ການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ໂດຍ ຄຳນຶງເຖິງ ບັນດາ ບັນຫາຕ່າງໆ ເຊັ່ນ:

- ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ
- ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ເພື່ອການນຳໃຊ້ ແລະ ການພັດທະນາ ອື່ນໆ
- ການນຳໃຊ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ບັນດາ ຂະແໜງການຍ່ອຍ ແລະ ເພື່ອ ບັບປຸງ ເງື່ອນໄຂ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.
- ຄວາມສ່ຽງ ໃນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ທີ່ເກີດຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພພິບັດ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ, ລວມທັງ ການຄຸ້ມຄອງ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກ ການພັດທະນາ.
- ການປະເມີນ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ, ສະພາບ, ທ່າອ່ຽງ, ລວມທັງ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ,, ນໍ້າໜ້າດິນ ແລະ ນໍ້າໄຕ້ດິນ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນວ່າ: ປາ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນລຳນໍ້າ, ສະພາບ ຂອງ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ.
- ແຜນງານ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ໄດ້ມີການສະເໜີວ່າ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນຈະເປັນ ອົງການ ທີ່ ຮັບຜິດຊອບ ສຳລັບ ການລິເລີ້ມ ແລະ ຮ່ວມ ປະສານງານ ການພັດທະນາ ແຜນງານ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ນຳສະເໜີ ສຳນັກງານ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເພື່ອຮັບຮອງເອົາ. ເວົ້າອີກແນວໜຶ່ງ, ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນຮັບຜິດຊອບ ໃນການນໍາສະເໜີ ແຜນການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມ ປະສານ ໃຫ້ແກ່ ສໍານັກງານ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເພື່ອຮັບຮອງເອົາ. ການພັດທະນາ ແຜນງານ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບ ນໍ້າ ຄວນຈະປະກອບດ້ວຍ ອໍານາດ ການປົກຄອງ ລະດັບສູນກາງ ແລະ ແຂວງ, ອົງການ, ຜູ້ນໍາໃຊ້, ອົງການທີ່ບໍ່ ແມ່ນຂອງ ລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງມີການສະເໜີ ໃຫ້ມີ ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ອ່າງຮັບນໍ້າ, ເຊິ່ງຈະໄດ້ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການສ້າງ ຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ແຜນດໍາເນີນ ງານ ສໍາລັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ.

ໃນປະຈຸບັນ, ທັງສອງເອກະສານ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ຫລື ອະນຸມັດ ຈາກລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ. ໄດ້ມີການຮັບຮູ້ກັນວ່າ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ມີຜົນກະທົບທີ່ສໍາຄັນ ຕໍ່ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ປະເທດ, ບັນຫາ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ຄວນຈະໄດ້ຮັບ ການພິຈາລະນາ ໃຫ້ ເປັນເລື່ອງ ທີ່ຮີບດ່ວນ.

ໃນການວາງແຜນ ທີ່ໄດ້ນໍາສະເໜີ ໂດຍຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ແມ່ນມີ ແນວຄວາມຄິດ ທີ່ຄ້າຍຄື ກັນ ກັບສິ່ງ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸ ຢູ່ໃນ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ, ເຊັ່ນວ່າ: ຫລັກການ ການກະຈາຍອໍານາດ, ການ ປະສານງານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ອໍານາດການປົກຄອງ ຂັ້ນແຂວງ ໃນຂັ້ນຕອນ ການວາງແຜນ, ການມີສ່ວນ ຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫລື ຖືກກະທົບ ຈາກໂຄງການ ຫລື ແຜນງານ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອື່ນໆ.

ແຕ່ໃນຂະນະດຽວກັນ, ກໍມີແນວຄວາມຄິດໃໝ່ໆ ເຊັ່ນວ່າ: ແຜນການ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອົງ ການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ປະກົດຂຶ້ນ, ເຊິ່ງອາດເບິ່ງຄືເປັນແຜນ ທີ່ຫລາຍເກີນໄປສໍາລັບ ລັດຖະບານ. ແຜນການ ການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນການວາງແຜນ ຕາມຂອບເຂດ ອຸທິກກະສາດ, ເຊິ່ງ ໂດຍພື້ນຖານ ບໍ່ໄດ້ແຕກຕ່າງ ຈາກ ການຄຸ້ມຄອງ ແຫລ່ງນໍ້າ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ແຫລ່ງນໍ້າ ໄດ້ມີການຮັບຮູ້ ຈາກ ລັດຖະບານແລ້ວ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ອົງການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ເປັນ ເລື່ອງທີ່ສໍາຄັນ, ອົງຕາມ ການສະເໜີ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຄວນຈະຮັບຜິດຊອບ ການປະສານງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການ, ກວດກາຕິດຕາມ ການປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ລາຍງານ ຜົນຄົບໜ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຈະຕ້ອງ ປະຕິບັດ ທຸກໆວຽກງານ ທີ່ຖືກມອບ ຈາກ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ຍິ່ງກວ່ານັ້ນ, ການສ້າງ ແຜນການ ຄຸ້ມຄອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ມີງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາ ກອນມະນຸດ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງທາງລັດຖະບານ ອາດບໍ່ ສາມາດສະໜອງໃຫ້ໄດ້.

ເພື່ອຫລີກລ້ຽງການຊໍາຊ້ອນ ວຽກງານ ຫລື ອົງການ ແລະ ບົດບາດທີ່ທັບຊ້ອນກັນ ລະຫວ່າງ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການ ແຫ່ງລັດ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ ການນໍາໃຊ້ ກິນ ໄກ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ກ່ຽວກັບ ການວາງແຜນ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມ ທີ່ສຸດ. ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈະປະສານງານ ກັບ ບັນດາອົງ

ການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ ເພື່ອກຳນົດ ແຜນການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ເຊິ່ງຈະນຳ ສະເໜີ ຕໍ່ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການ ແຫ່ງລັດ ຄືກັນກັບ ແຜນການ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ແລະ ຄະນະ ກຳມະການ ແຜນການແຫ່ງລັດ ຈະນຳເອົາ ແຜນການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ ເຂົ້າໃນ ແຜນການ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນເພື່ອ ພິຈາລະນາ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ພາຍໄດ້ ຮູບແບບ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ເຮັດຄືແນວນັ້ນ, ການວາງແຜນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງໄດ້ ມີການກຳນົດ ລະອຽດໄວ້ ຢູ່ໃນແຜນວຽກ ແລະ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ແຜນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.

7. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ

ແຜນງານ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແມ່ນເປັນໜຶ່ງ ໃນ ແປດແຜນງານ ບູລິມະສິດ ຂອງ ລັດຖະ ບານ ລາວ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກຍອມຮັບ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ທີ່ຈຳເປັນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົນໄກ ເສດຖະກິດ ໃໝ່ ໃຫ້ສຳເລັດ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ການຈັດຕັ້ງ ການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ຢູ່ໃນກະຊວງຕ່າງໆ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ດ້ວຍການ ສະໜັບສະໜູນ ດ້ານການເງິນ ໃນລະດັບຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ

7.1. ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ລັດ

ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ໃນປະເທດລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງ ຢູ່ໃນ ມະຫາວິທະ ຍາໄລ, ໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ, ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ, ສູນຝຶກອົບຮົມ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການສຳມະນາ ແລະ ການໄປທັດສະນະສຶກສາ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ພະນັກງານ ວິຊາການ ຂອງລັດ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນໄດ້ຮັບ ການບູລິມະສິດ ຈາກ ຕ່າງປະເທດ. ໃນບາງຄັ້ງ ກໍໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຝຶກອົບຮົມ ໄລຍະ ຍາວ ແລະ ສັ້ນ, ສຳມະນາ ແລະ ທັດສະນະສຶກສາ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ.

ໃນຂໍ້ທີ 4 ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງ ບັນດາອົງການ ທີ່ພົວພັນກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ ໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ. ອົງການດັ່ງກ່າວ ເປັນເສນາທິການ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບ ການດຳ ເນີນງານ, ການວາງແຜນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາກວດກາ. ອົງການ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທາງອ້ອມ ໃຫ້ການ ບໍລິການ ເຊັ່ນ: ດ້ານການສຶກສາ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳ ດ້ານວິທະຍາສາດທົ່ວໄປ. ບາງອົງການ ເຮັດໜ້າທີ່ ໃນການເຜີຍແຜ່ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ປັບປຸງ ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ.

ອົງການ ການຈັດຕັ້ງ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ຮັບໃຊ້ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ປະກອບດ້ວຍ : ຄະນະ ຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ 4 ຄະນະ, ສູນສຶກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ ຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ວິທະຍາສາດ ການສຶກສາ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ກະຊວງ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິມ ສິສານມວນຊົນ ຂອງ ກະຊວງ ຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນາທຳ. ໃນທຸກໆປີ, ໄດ້ມີນັກຮຽນຈຳນວນ 700 ກວ່າຄົນ ໄດ້ສຳເລັດການສຶກສາ ຈາກ ຂະແໜງ ວິຊາຕ່າງໆ ຈາກ 4 ຄະນະ ຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ ກ່າວມານັ້ນ.

ໂຮງຮຽນ ຊັ້ນສູງ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນໂຮງຮຽນ ວິຊາຊີບ ພຽງແຕ່ແຫ່ງດຽວ ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ໃນການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ຈຳນວນ ນັກວິຊາການ ທີ່ໄດ້ສຳເລັດການສຶກສາ ໃນປີ 2004 ມີ 220 ຄົນ ແລະ ທຸກໆປີ ກໍມີນັກຮຽນ ຈຳນວນ 120 ຄົນ (ໂດຍສະເລ່ຍ) ໄດ້ລົງທະບຽນ ເຂົ້າຮຽນ ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນແຫ່ງນີ້. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ໃນລະດັບຊາດ ກໍຍັງມີ ສູນຝຶກອົບຮົມ ແຫ່ງໜຶ່ງ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການພັດທະນາ ຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ. ສູນຝຶກອົບຮົມແຫ່ງນີ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ. ໃນປີ 2004 ໄດ້ມີ ຜູ້ທີ່ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບ ຜູ້ຄຸ້ມຄອງເຂື່ອນຈຳນວນ 20 ຄົນ.

7.2. ການປັບປຸງ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ຫລາຍໆອົງການຊ່ວຍເຫລືອ ຈາກຕ່າງປະເທດ ໃນຂະແໜງການຊົນລະປະທານ ໄດ້ກຳນົດ ບູລິມະສິດທີ່ສຳຄັນ ໃນການຝຶກອົບຮົມ ສຳລັບ ວຽກງານ ການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ, ເຊິ່ງປະກອບມີ ການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ ຄູ່ຝຶກ ທາງດ້ານວິຊາການ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ທ້ອງຖິ່ນ. ບັນດາ ຫລັກສູດ ໄດ້ກວມເອົາ ຫລາຍໆບັນຫາ ເຊັ່ນວ່າ: ໂຄງການ ການວາງແຜນ ແລະ ອອກແບບ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຊຸມຊົນ, ການມອບໂອນ ການຄຸ້ມຄອງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການດຳເນີນງານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ. ຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ ໃນຂະແໜງການສະໜອງນໍ້າ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໄດ້ຮັບ ການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ໃນຫົວຂໍ້ ກ່ຽວກັບ ການກໍ່ສ້າງ ໂຄງການ ສະໜອງນໍ້າ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ເຄືອຂ່າຍ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ຊອກຫາບ່ອນນໍ້າຮິວ ແລະ ແຜນງານ ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຜູ້ນຳໃຊ້ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກນໍ້າ ໄດ້ຮັບຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈາກທາງສົມວນຊົນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ໜັງສືພິມ, ວິທະຍຸ, ໂທລະພາບ, ຈິດໝາຍຂ່າວ ແລະ ໃບໂຄສະນາ ດ້ານວິຊາການ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ໃນການຕິດຕໍ່ສື່ສານ. ການໃຫ້ ຂ່າວສານ ທາງສົມວນຊົນ ແມ່ນວິທີການ ທີ່ມັກໃຊ້ ໃນການເຜີຍແຜ່ ແລະ ປັບປຸງ ຈິດສຳນຶກ ຂອງຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.

ໄດ້ມີການໂຄສະນາ ແຜນງານ ທີ່ມີປະໂຫຍດ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບນໍ້າ ຜ່ານ ວິທະຍຸ ກະຈາຍສຽງ ແລະ ໂທລະພາບ ເຊັ່ນວ່າ: ແຜນງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນງານ ສຶກສາແບບໃໝ່ ແລະ ມິດກະສິກອນ. ບັນດາແຜນງານ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ສ້າງຈິດສຳນຶກ ຊຸມຊົນ ຢ່າງກວ້າງຂວງ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ໃນອານາຄົດຕໍ່ໜ້າ, ໂດຍຜ່ານໂຄງການ ພັດທະນາ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຈຶ່ງມ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ທັງໃນໂລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວ ຢູ່ໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ຫລັກສູດ ດັ່ງກ່າວ ຈະລວມເອົາ ຫລາຍໆບັນຫາ ເຊັ່ນວ່າ: ຫລັກການ ແລະ ແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ, ການຄຸ້ມຄອງ ແຫຼ່ງນໍ້າ ແບບປະສົມປະສານ, ອຸທິກກະສາດ, ການວາງແຜນອ່າງຮັບນໍ້າ, ການສ້າງແບບ ກ່ຽວກັບ ອຸທິກກະສາດ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ນໍ້າໄຕ້ດິນ, ການຄຸ້ມຄອງ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຈະໄດ້ ຈັດການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບ ພາສາອັງກິດ, ຝຣັ່ງ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂ່າວສານ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

7.3. ການສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຢູ່ໃນ ໂຮງຮຽນ

ການສຶກສາ ລະດັບສາມັນ ຢູ່ ສ.ປ.ປ.ລາວ ປະກອບດ້ວຍ ບັນດາໂຮງຮຽນ ທີ່ໃຫ້ການສຶກສາ ໃຫ້ແກ່ ເຍົາວະຊົນ ໂດຍອີງໃສ່ ຫລັກສູດ ການສຶກສາ ລະດັບ ສາມັນ (ຈາກລະດັບ ປີທີ 1 ເຖິງ ປີທີ 11). ການສຶກສາ ລະດັບສາມັນ ແມ່ນ ໄດແບ່ງອອກເປັນ 3 ລະດັບ ຄື: ປະຖົມສຶກສາ, ເຊິ່ງປະກອບມີ ປີທີ 1 ເຖິງ 5, ມັດທະຍົມ ສຶກສາ ຕອນຕົ້ນ ຈາກ ລະດັບ ປີທີ 6 ເຖິງ 8 ແລະ ມັດທະຍົມສຶກສາ ຕອນປາຍ ຈາກລະດັບ ປີທີ 9 ຫາ 11).

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຍັງບໍ່ທັນ ມີວິຊາຮຽນ ທີ່ລົງເລິກ ສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຢູ່ໃນ ລະດັບ ສາມັນສຶກສາ. ໃນປະຈຸບັນ, ການສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໄດ້ສອດເຂົ້າໃນ ວິຊາ ພູມສາດ, ການ ສຶກສາ ພົນລະເມືອງ, ວິຊາ ໂລກອ້ອມຕົວ. ຫົວຂໍ້ ຂອງ ວິຊາ ດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ ການໝູນວຽນ ຂອງ ນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ເນື້ອໃນ ຂອງ ວິຊາອ້ອມຕົວ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ການນໍາສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທາ ມະຊາດ ຂອງ ປະເທດ ເຊັ່ນ: ແມ່ນໍ້າຕ່າງໆ, ລະດູການ, ສະພາບ ດົນພ້າອາກາດ, ແລະ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ນໍ້າ ຕໍ່ ການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ. ໂດຍສະເພາະ ໃນ ແຕ່ລະປີ ແມ່ນໄດ້ມີ ກິດຈະກຳ ພິເສດ ເຊັ່ນ ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ນັກຮຽນ ໃນ ກິດຈະກຳ ວັນປູກຕົ້ນໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ວັນທີ 1 ມິຖຸນາ.

8. ການປະເມີນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

8.1. ພາກສະເໜີ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 Km² ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ ໃຈກາງ ແຟນ ອາຊີຕາ ເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແລະ ຢູ່ເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ. ອາກາດ ເຂດຮ້ອນ ປະກອບມີ 2 ລະດູຄື: ລະດູຝົນ ໃນຊ່ວງໄລຍະ ລົມມໍລະສຸມ ຈາກເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ແລະ ລະດູແລ້ງໃນລະຫວ່າງ ເດືອນພະຈິກ ຫາ ມີນາ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ເດືອນເມສາ ເປັນເດືອນ ທີ່ຮ້ອນທີ່ສຸດ ຂອງປີ ແລະ ເປັນຈຸດປ່ຽນ ຈາກລະດູແລ້ງ ໄປຫາ ລະດູຝົນ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ, ອັດຕາ ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ ປະຈຳປີ ປະມານ 462 Km³ , ກະແສໃຫຼ ໃນແມ່ນໍ້າ ສະເລ່ຍ ປະມານ 142 Km³ , ປະລິມານ ນໍ້າ ສະເລ່ຍໄຫຼເຂົ້າສູ່ ປະເທດແມ່ນ 85 ກມ³, ນໍ້າ ໄຫຼອອກ ສະເລ່ຍຈາກປະເທດ ແມ່ນ 178 ກມ³, ແລະ ກະແສ ນໍ້າສະເລ່ຍ ໄຫຼອອກໄປສູ່ ປະເທດອື່ນໆ ແມ່ນ 15 ກມ³ ໄຫຼ ໄປເຂົ້າສູ່ ປະເທດ ຫວຽດນາມ (ນອກອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ), 6 ກມ³ ໄຫຼ ເຂົ້າສູ່ ປະເທດ ກຳປູເຈຍ ໃນນໍ້າເຊກອງ ແລະ 234 ກມ³ໄຫຼ ໄປສູ່ ປະເທດ ກຳປູເຈຍ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ສ ປ ປ ລາວ ມີຈຳນວນ ປະຊາກອນ ປະມານ 6 ລ້ານຄົນ. ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ຈຳນວນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໜ້າດິນ 272 ກມ³, ແມ່ນເທົ່າກັບ 230 ມ³ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ປີຕໍ່ຫົວຄົນ. ຖ້າທຽບໃສ່ກັບ ບັນດາ ປະເທດ ອາຊີ, ສ ປ ປ ລາວ ມີ ປະລິມານ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ຫົວຄົນ ສູງກວ່າໝູ່ (ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນໄດ້ຈາກ FAO, AQUASTAT). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຊົມໃຊ້ ນໍ້າ ຢູ່ພາຍໃນ ປະເທດ ມີພຽງມ້ອຍດຽວ. ຄວາມສາມາດ ໃນການເກັບ ຂອງອ່າງເກັບນໍ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ມີພຽງແຕ່ 7,000 ລ້ານ ມ³ ຫຼື ເທົ່າກັບ 2.6% ຂອງ ປະລິມານນໍ້າ ໜ້າດິນປະຈຳປີ.

ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງມີ 14 ສາຂາ ທີ່ນອນ ຢູ່ໃນ ສ ປ ປລາວ ຊຶ່ງ ປະກອບມີ : ນໍ້າທາ, ນໍ້າແປ່ງ, ນໍ້າອູ, ນໍ້າຊວງ, ນໍ້າຄານ, ນໍ້າຖີ່ (ເຊິ່ງປະກອບມີ ນໍ້າລີກ/ ນໍ້າຊອງ) ນໍ້າງຽບ, ນໍ້າຊັນ, ນໍ້າກະດິງ, ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຼຽງ, ເຊໂດນ ແລະ ເຊກອງ. ນໍ້າມ້າ ແມ່ນເປັນ ແມ່ນໍ້າທີ່ ຢູ່ນອກອ່າງ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ເຊິ່ງນໍ້າເລີ້ມໄຫຼ ອອກຈາກ ປະເທດ ຫວຽດນາມ, ໄຫຼຜ່ານ ແຂວງຫົວພັນ ທາງພາກເໜືອ ຂອງ ສ ປ ປລາວ, ແລະ ໄຫຼກັບຄືນລົງສູ່ ປະເທດ ຫວຽດນາມ. ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າມ້າ ຢູ່ໃນ ສ ປ ປລາວ ແມ່ນມີຈໍານວນນ້ອນໜຶ່ງ ປະມານ 1,000 ກມ². ນໍ້າເຊກອງ ໄຫຼຕັ້ງແຕ່ ທາງພາກໄຕ້ ຂອງ ສ ປ ປລາວ ແລະ ໄຫຼເຂົ້າສູ່ ປະເທດ ກໍາປູເຈຍ ຊຶ່ງ ເປັນບ່ອນ ຕິດຈອດ ກັບແມ່ນໍ້າຂອງ . ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊກອງ ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນ 22,179 ກມ² ຫຼື ປະມານ 78% ຂອງ ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າເຊກອງ ທັງໝົດ.

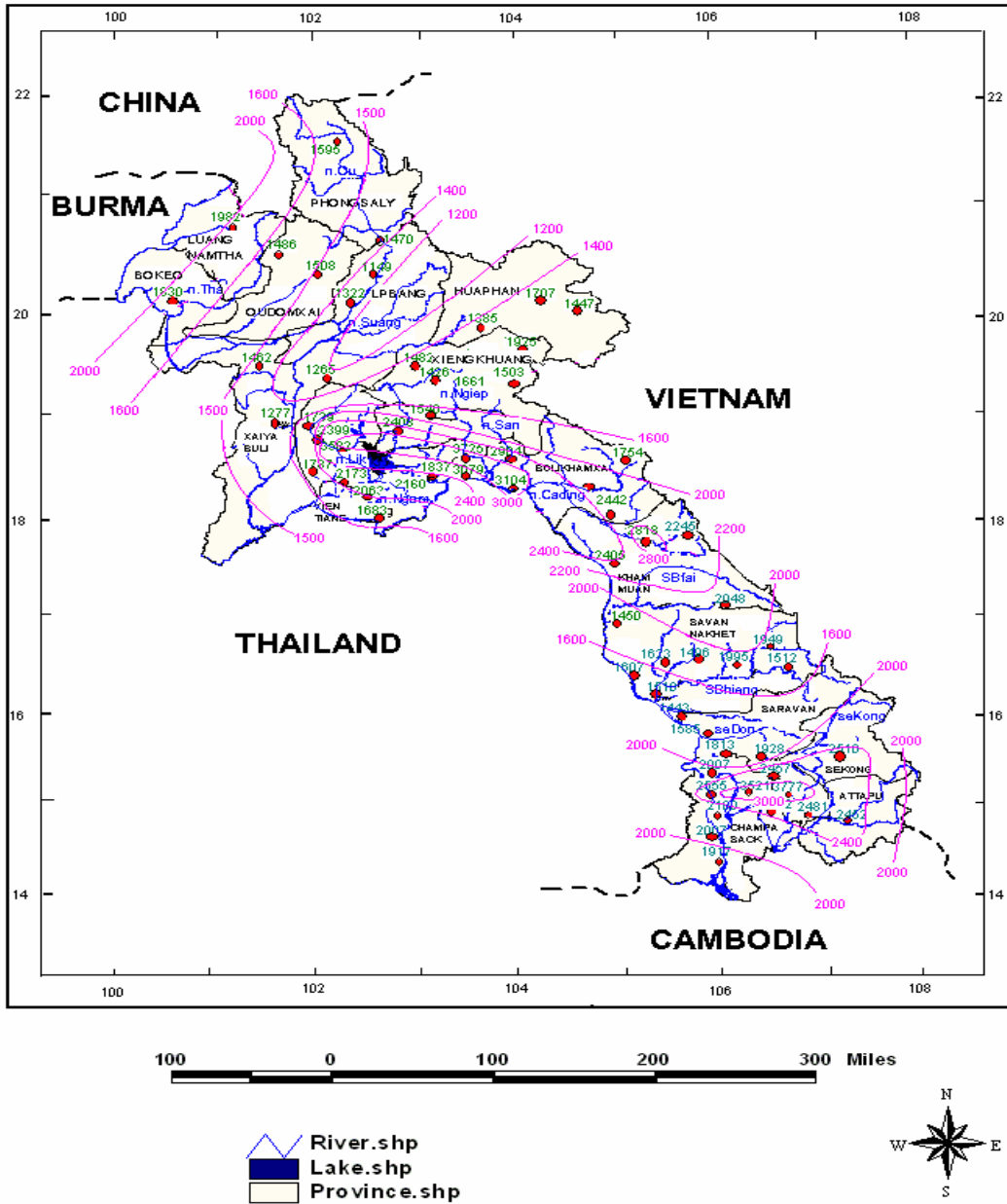
92% ຂອງເນື້ອທີ່ ຂອງປະເທດ ລາວ ແມ່ນນອນ ຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ຊຶ່ງກວມເອົາ ເນື້ອທີ່ 25% ຂອງ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງທັງໝົດ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ປະລິມານ ກະແສໄຫຼ ສະເລ່ຍ ປີ ປະມານ 39% ຂອງ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ສະເລ່ຍ ປີ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງ ທັງໝົດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໃນອັດຕາ ຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ , ນໍ້າ ແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນ ພື້ນຖານ ໃນການຜະລິດ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຊຶ່ງ ໄດ້ຖືກ ກໍານົດ ວ່າແມ່ນ ກາລະໂອກາດ ຂອງການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ສໍາຄັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ນໍ້າ ກໍຍັງ ແມ່ນຂໍ້ກະແຈ ໃຫ້ແກ່ ຫຼາຍໆຂະແໜງການ ເຊັ່ນ: ຂົນລະປະທານ ແລະ ການປະມົງ ແລະ ມີຄວາມ ສໍາຄັນ ສໍາລັບ ການທ່ອງທ່ຽວ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນ ອັນຮີບດ່ວນ ໃນການສ້າງ ຮູບພາບ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ຄວາມສາມາດ ສໍາລັບ ບູລິມະສິດ ການພັດທະນາ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ່າແຮງ ຂອງການແຂ່ງຂັນ ລະຫວ່າງ ບັນດາຂະແໜງການ ຫຼື ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ.

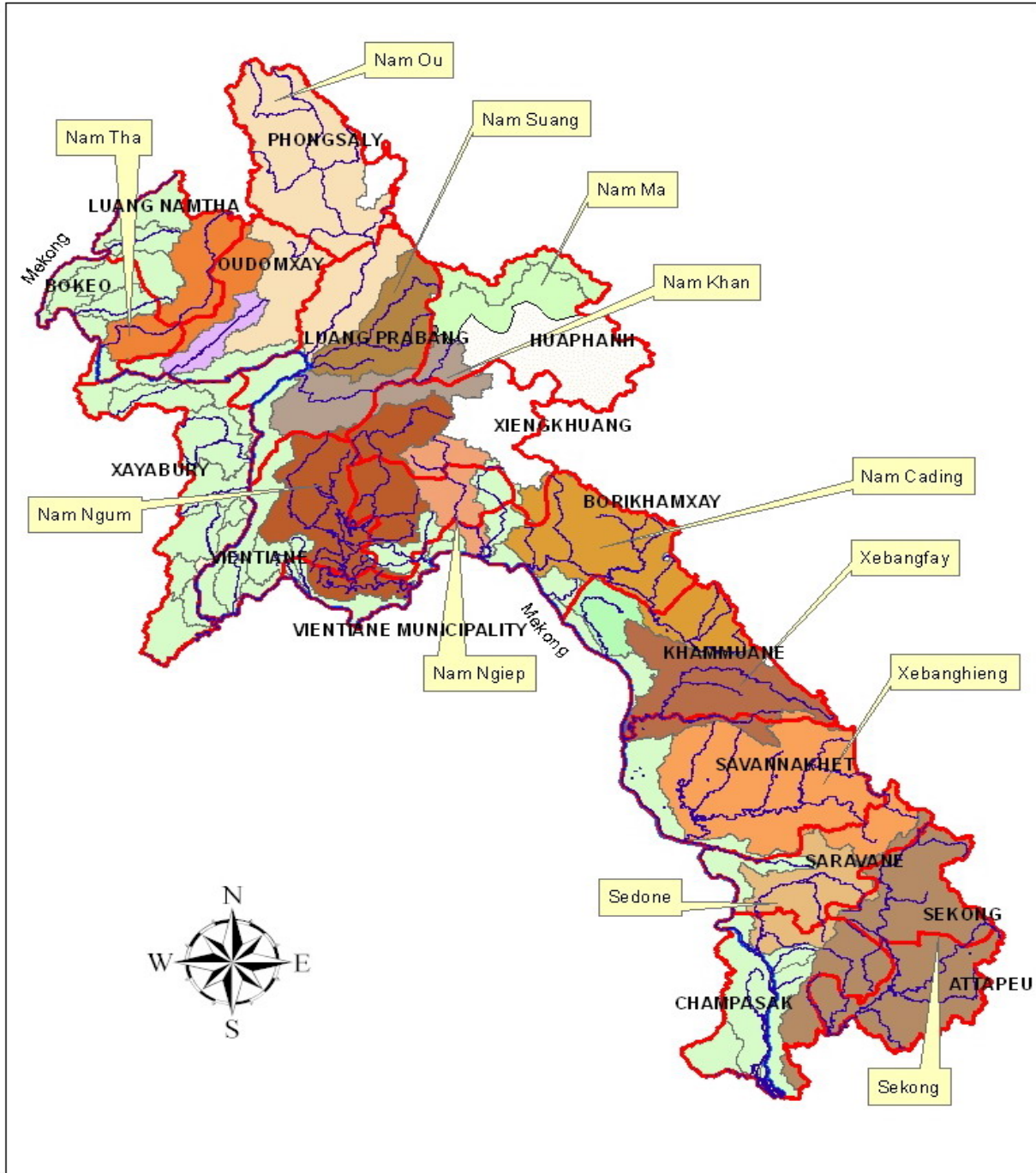
8.2. ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ຕາຕະລາງ ທີ 1 ໄດ້ສະແດງເຫັນ ບົດສະຫຼຸບລວມຂອງ ບັນດາອ່າງຮັບນໍ້າແຫ່ງຊາດ ຕົ້ນຕໍ ເຊິ່ງປະກອບມີ ຂະໜາດຂອງ ອ່າງ, ປະຊາກອນ, ປະລິມານ ນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ ປະຈໍາປີ, ປະລິມານນໍ້າໄຫຼສະເລ່ຍ ປະຈໍາປີ ແລະ “ການພົວພັນ”ກັບ ກະແສໄຫຼຕໍ່າ - ເດືອນທີ່ມີ ກະແສໄຫຼ ຕໍ່າ ທີ່ສຸດ ສະເລ່ຍ ປະຈໍາເດືອນ ສາມາດຄາດ ຄະເນ ໄດ້ວ່າ ເທົ່າກັບ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວາ 80 % ຂອງປີ. ຮູບພາບ ລຸ່ມນີ້ ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນ ແຜນທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນ ສປປ ລາວ.

ຮູບພາບ1: ແຜນທີ່ປະລິມານນໍ້າຝົນ ຂອງ ສປປ ລາວ

ຮູບພາບ2: ອ່າງແມ່ນໍ້າ ແລະ ບັນດາແຂວງ ໃນ ສປປ ລາວ

ນ້ຳອູ

ນ້ຳອູ ເປັນ ສາຍນໍ້າ ທີ່ຍາວທີ່ສຸດ ຢູ່ ພາກເໜືອ ຂອງ ສ ປ ປລາວ (390 ກມ). ສາຂາຕົ້ນຕໍ ຂອງນ້ຳອູ ແມ່ນ ນ້ຳເລັງ, ນ້ຳບາກ, ນ້ຳງາ ແລະ ນ້ຳໂກະ. ປະລິມານ ນ້ຳຝົນ ສະເລ່ຍ ປະຈຳປີ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳແມ່ນ 1,600 ມມ ແລະ ສະເລ່ຍ ປະລິມານນ້ຳໃຫຼ ສະເລ່ຍ ປະຈຳປີ ແມ່ນຕໍ່ກ່ວາ 500 ມ³ /ວນທ. ເມື່ອເຂົ້າ ລະດູ ລົມມໍລະສຸມ ເຂດຮ້ອນ ປະລິມານ ການໃຫຼຂອງ ຂອງນ້ຳ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ສູງສຸດ ເກີດຂຶ້ນ ໃນເດືອນສິງຫາ ແລະ ປະລິມານ ສະເລ່ຍໃນເວລາ ນ້ຳຖ້ວມ ສູງສຸດ ແມ່ນ 3,612 ມ³ /ວນທ. ປະລິມານ ນ້ຳຖ້ວມ ສູງສຸດ 7,017ມ³ /ວນທ ໄດ້ຖືກ ບັນທຶກໄວ້ ໃນເດືອນ ກໍລະກົດ 1996. ປະລິມານ ນ້ຳ ຕໍ່ສູດ ເກີດຂຶ້ນ ໃນໄລຍະເດືອນ ມີນາ ຫາ ເດືອນເມສາ. ປະລິມານ ນ້ຳ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ສູດ ປະຈຳປີ ແມ່ນ 63.8 ມ³ /ວນທ, ໃນຂະນະທີ່ ປະລິມານນ້ຳ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ສູດ 37.8ມ³ /ວນທ ແມ່ນໄດ້ ບັນທຶກໄວ້ ໃນເດືອນ ເມສາ1979. ປະລິມານ ນ້ຳ ປີ ປະມານ 84% ແມ່ນ ປະກົດມີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 16% ໃນລະດູແລ້ງ.

ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳອູ ແມ່ນມີ ຫຼາຍກ່ວາ24,000 ກມ², ເຊິ່ງເປັນອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ໃຫຍ່ກ່ວາໝູ່ ຢູ່ໃນ ປະເທດລາວ. ອ່າງຮັບນ້ຳ ກວມເອົາ ແຂວງຜົ້ງສາລີ ທັງໝົດ, ປະມານ 30% ຂອງແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ປະມານ 50% ຂອງ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ. ແລະ ສ່ວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ຂອງອ່າງ ແມ່ນ ຢູ່ໃນປະເທດ ຫວຽດນາມ. ຈຸດລວມສູນ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງປະຊາກອນ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ແມ່ນ ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ເມືອງອອຍ ແລະ ປະຊາກອນ ທັງໝົດ ເກື້ອບເທົ່າ 430,000 ຄົນ.

ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ປົກຫຸ້ມ ກວມເອົາ 40% ແລະ ເນື້ອທີ່ ກະສິກຳ 20% ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ. ພາຍໄຕ້ໂຄງການ ພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ແບບປະສົມປະສານ, ແຂວງຜົ້ງສາລີ ກຳລັງ ຈັດປະຕິບັດ ການເຮັດວຽກໂຄງການ ຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼາຍໆໂຄງການ ເພື່ອ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ, ພະລັງງານ ໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ການສະໜອງນ້ຳ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ສ່ວນຫຼາຍ ບັນດາ ຊົນເຜົ່າ ຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນ້ຳ ອາໄສຢູ່ໃນ ເນື້ອທີ່ ຊົນນະບົດ ແລະ ອາໄສ ການເຮັດ ກະສິກຳ ແບບພໍ່ກຸ່ມກິນ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ນ້ຳອູ ຍັງມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການຂົນສົ່ງ ລະຫວ່າງ ປາກອູ ແລະ ບ້ານຫາດສາ. ໃນປະຈຸບັນ, ການປັບປຸງ ເຄືອຂ່າຍ ເສັ້ນທາງ ໄດ້ນຳ ຜົນດີ ມາສູ່ ການພັດທະນາ ຊົນນະບົດ ແບບປະສົມປະສານ. ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນ້ຳອູ ຍັງບໍ່ມີອ່າງເກັບນ້ຳ.

ຕາຕະລາງ 8. ຕາຕະລາງ ທີ່ 1 ສະຫຼຸບລວມ ກ່ຽວກັບ ອ່າງຮັບນ້ຳ

ອ່າງຮັບນ້ຳ	ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ (ກມ ²)	ປະຊາກອນ (2005)	ປະລິມານນ້ຳຝົນ ສະເລ່ຍປະຈຳປີ(ມມ)Mean Annual Rainfall (mm)	ປະລິມານສະເລ່ຍ ປະຈຳປີ(m ³ /s) Mean Annual Discharge (m ³ /s)	80% Reliable Annual Discharge (m ³ /s)
ນ້ຳອູ	24,637	429,000	1,600	498	398
ນ້ຳຊວງ	6,578	181,000	1,282	131	105
ນ້ຳຄານ	7,490	206,000	1,300	115	92
ນ້ຳງຸ່ມ 1	16,906	941,000	2,000	726	580
ນ້ຳລີ /ນ້ຳຊອງ	5,250	130,000	2,481	232	186

ນໍ້າງຽບ	4,577	64,000	2,736	208	167
ນໍ້າຊັນ	2,649	23,000	2,849	151	121
ນໍ້າກະດິງ	14,820	103,000	2,500	546	437
ເຊບັ້ງໄຟ	10,345	231,000	2,300	523	418
ເຊບັ້ງຮຽງ	19,223	817,000	1,500	577	462
ເຊໂດນ	7,229	380,000	2,000	181	145
ເຊກອງ 2	22,179	113,000	2,149	879	703

ນໍ້າຊວງ

ນໍ້າຊວງມີຄວາມຍາວ 150 ກມ ແລະ ສາຂາຕົ້ນຕໍ ຂອງນໍ້າຊວງ ແມ່ນ ນໍ້າແຊງ. ສະເລ່ຍປະລິມານນໍ້າ ຝົນປະຈຳປີ ໃນອ່າງມີພຽງແຕ່ 1,321 ມມ, ເປັນອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ມີ ລຳດັບນໍ້າຝົນ ຕ່ຳທີ່ສຸດ ໃນ 12 ອ່າງຮັບນໍ້າ ຕົ້ນຕໍ ຢູ່ໃນປະເທດ. ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼ ສະເລ່ຍ ປີແມ່ນ 131 ມ³/s, ເຊິ່ງເປັນ ປະລິມານ ທີ່ຕ່ຳ ອັນດັບ ທີສອງ. ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼ ສະເລ່ຍ ສູງສຸດ ປີແມ່ນ 1,289 ມ³/sec ແລະ ຍາມແລ້ງ ປະລິມານ ນໍ້າໜ້ອຍສຸດ ແມ່ນ 16 ມ³/sec. ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼ ປີ 84% ແມ່ນເກີດຂຶ້ນ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 16% ໃນລະດູແລ້ງ.

ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າຊວງ ມີປະມານ 6,600 ກມ² ແລະ ນອນຢູ່ໃນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ອ່າງຮັບນໍ້າຊວງ ແມ່ນສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນເຂດ ພູດອຍ. ມີປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ກວມເອົາພຽງແຕ່ 22% ຂອງ ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ, ເປັນບ່ອນທີ່ມີ ປ່າໄມ້ ປົກຫຸ້ມ ນ້ອຍທີ່ສຸດ ໃນ ປະເທດ, ເນື່ອງມາຈາກ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ແບບເລື່ອນລອຍ. ວຽກງານ ກະສິກຳ ກວມເອົາ 20% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງ. ຊົນລະປະທານໃນລະດູແລ້ງມີຄວາມ ຕ້ອງການນໍ້າ ພຽງແຕ່ 2-3 ມ³/s, ຊຶ່ງ ເປັນບໍລິມາດ ທີ່ຕ່ຳຫຼາຍ ເມື່ອປຽບທຽບໃສ່ ທ່າແຮງຂອງອ່າງ ແລະ ຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຊວງ ບໍ່ມີອ່າງເກັບນໍ້າ ເລີຍ.

ນໍ້າຄານ

ນໍ້າຄານ ມີຄວາມຍາວ 250 ກມ ແລະ ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ປະມານ 7,500 ກມ². ສາຂາຕົ້ນສຕໍ ຂອງນໍ້າຄານ ແມ່ນ ນໍ້າບາກ . ນໍ້າຄານໄດ້ກວມຢູ່ໃນແຂວງ ຫຼວງພະບາງ. ນໍ້າຄານ ມີ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ສະເລ່ຍ ຕ່ຳສຸດ ອັນດັບ ທີສອງ ຂອງ 12 ອ່າງຮັບນໍ້າ ຕົ້ນຕໍ (1300 ມມ) ແລະ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼ ສະເລ່ຍປີ ຕ່ຳສຸດ (115ມ³/ວນທ). ມີ ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ປະມານ 30%.

ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼ ສະເລ່ຍ ປີ ແມ່ນ 115 ມ³/sec, ປະລິມານ ເດືອນ ສະເລ່ຍ ສູງສຸດ ສູງກ່ວາ 1000 ມ³/ວນທ ນ້ອຍໜຶ່ງ, ໂດຍຍົກເວັ້ນ ປະລິມານ ນໍ້າຖ້ວມ ສູງສຸດ ໃນປີ 1963 ຊຶ່ງຫຼາຍກ່ວາ 5,200ມ³/ວນທ. 80% ຂອງປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼປີ ແມ່ນມີຢູ່ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 20% ໃນລະດູແລ້ງ.

ຕົວເມືອງຫຼວງພະບາງ (ມີປະຊາກອນ 20,000ຄົນ), ເປັນເມືອງທີ່ ສຳຄັນ ທາງວັດທະນາທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ອັນຍາວນານ, ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຄານ. ຕົວເມືອງ ສາມາດ ດຶງດູດ ເອົາ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເປັນຈຳນວນ ຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ມີ ຂະແໜງການ ບໍລິການ ທີ່ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ໂຮງແຮມ, ບ້ານພັກ, ສູນຫັດຖະກຳ, ຫາງຮ້ານ ແລະ ຮ້ານອາຫານ. ໃນແຕ່ລະປີ ຈະມີ ການແຂ່ງຂັນ ຊ່ວງເຮືອ ຢູ່ຕາມລຳ ນໍ້າຄານ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ນຳໃຊ້ ແມ່ນໍ້າຄານ ຄຽງຄູ່ ກັບ ແມ່ນໍ້າຊວງ ຊຶ່ງເພີ່ມ ຄວາສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ແລະ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຄານ ບໍ່ມີອ່າງເກັບນໍ້າໃຫຍ່ ຈັກແຫ່ງ.

ນໍ້າຈຶ່ມ, ນໍ້າລຶກ, ນໍ້າຊອງ

ນໍ້າຈຶ່ມມີຄວາມຍາວທັງໝົດ ຫຼາຍກ່ວາ 1400 ກມ ແລະ ສາຂາໃຫຍ່ຂອງນໍ້າຈຶ່ມ ແມ່ນ ນໍ້າລຶກ ແລະ ນໍ້າຊອງ. ຂອບເຂດລວມກັນ ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າເກືອບເທົ່າ 17,000 ກມ², ເຊິ່ງເຮັດເປັນ ອ່າງຮັບນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່ສຸດ ອັນດັບທີ 4 ຂອງ ປະເທດ. ນໍ້າຈຶ່ມໄດ້ປົກຄຸ້ມເອົາສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ, ແຂວງ ວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ແລະ ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ຍັງເປັນບ່ອນ ທີ່ ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ ເປັນຈຳນວນ ຫຼາຍທີ່ສຸດ(ຫຼາຍກ່ວາ 940, 000ຄົນ) ຂອງບັນດາ ອ່າງຮັບນໍ້າໃຫຍ່ ຢູ່ໃນປະເທດ. ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມຫຼາຍກ່ວາ 40%.

ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ແມ່ນ 726 ມ³/sec . ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຈຶ່ມ 1 ໄດ້ສ້າງສຳເລັດ ໃນປີ 1971 ເຊິ່ງເປັນເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ໃນປະເທດລາວ(ລະດັບຂເດໜ້າດີນ ປະມານ 400 ກມ² ຢູ່ລະດັບ ການສະໜອງທັງໝົດ) ແລະ ໄດ້ວາງ ຂໍ້ກຳນົດນໍ້າໄຫຼ ສຳລັບ ສ່ວນຕອນລຸ່ມ ຂອງອ່າງ. ໂດຍທົ່ວໄປ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດ ແມ່ນຫຼາຍກ່ວາ 3000 ມ³/s ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ກໍ່ຍັງ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ບັນເທົາ ບໍ່ໃຫ້ນໍ້າໄຫຼຖ້ວມ ເຂົ້າໃນ ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນ ເຮັດກສິກຳສ່ວນໃຫຍ່. ຍ້ອນການທຳງານ ຂອງ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ໃນລະດູຝົນ ແມ່ນ 71% ແລະ 29% ໃນລະດູແລ້ງ.

ໃນປະຈຸບັນ ນໍ້າລຶກ ແລະ ນໍ້າຊອງ ກວມເອົາ ຫຼາຍກ່ວາ 5,200 ກມ² ແລະ ບໍ່ທັນໄດ້ ຈັດວາງ ລະບຽບການ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ນໍ້າໄດ້ຖືກປ່ຽນ ທິດໄຫຼ ຈາກນໍ້າຊອງ ໄປຫາອ່າງເກັບນໍ້າ ນໍ້າຈຶ່ມ 1. ຍ້ອນວ່າ ອ່າງຮັບນໍ້າລຶກ ແລະ ນໍ້າຊອງ ບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດວາງ ລະບຽບການ, ແມ່ນນໍ້າເລົ່ານີ້ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າກັນ ເປັນສາເຫດໃຫ້ນໍ້າ ຢູ່ໃນບ່ອນຕ່ຳ ຂອງ ອ່ານໍ້າຈຶ່ມ.

ຄາດໄວ້ວ່າ ໃນຂັ້ນສຸດທ້າຍ ຂອງອ່າງນໍ້າຈຶ່ມ ຈະສາມາດ ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກໄດ້ 5 ແຫ່ງ ໃນ 5 ຫາ 10 ປີຂ້າງໜ້າ.(ການສ້າງ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຈຶ່ມ 2 ໄດ້ເລີ້ມສ້າງ ໃນປີ 2006) ແລະ ໄດ້ວາງແຜນການ ສ້າງເຂື່ອນ ໄຟຟ້າທີ່ສຳຄັນ 1 ແຫ່ງຢູ່ທາງຕົ້ນນໍ້າຊອງ ອ່າງຮັບນໍ້າລຶກເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ນໍ້າມາປະຈວບກັບ ນໍ້າຊອງ, ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງໃຫ້ຄວາມສາມດບົ່ມຊ້ອນ ໃນການບັນເທົານໍ້າຖ້ວມ ຢູ່ແມ່ນໍ້ານັ້ນ.

ຄວາມຕ້ອງການ ນໍ້າໃຊ້ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນປະມານ13 ມ³/s ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າລຶກ ແລະ 50 – 60 ມ³/s ໃນເຂດທົ່ງພຽງ ວາງຈັນ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນ ວາງແຜນການ ຂະຫຍາຍ ຊົນລະປະທານ.

ນໍ້າງຽບ

ນໍ້າງຽບ ຕັ້ງຢູ່ໄກ້ກັບ ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ກວມເອົາສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ແຂວງ . ນໍ້າງຽບ ມີຄວາມຍາວ 156 ກມ, ຂອບເຂດ ອ່າງຮັບນໍ້າ 4,577 ກມ² ແລະ ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງ ນໍ້າງຽບແມ່ນ ນໍ້າຊຽມ ແລະ ນໍ້າຈຽນ. ນໍ້າຕັ້ງຢູ່ ໄກ້ກັບເມືອງ ພອນສະຫວັນ ຢູ່ເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງ, ຂ້ອນຂ້າງ ເປັນເຂດທີ່ປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍ ເຕັມໄປດ້ວຍ ປະຊາກອນ ທີ່ມີຄວາມໂຫນາແໜ້ນ. ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ປ່າໄມ້ກວມເອົາ ທັງໝົດ ຫຼາຍກ່ວາ 50% ແລະ ເນື້ອທີ່ນາ 23%. ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າປະຈຳປີແມ່ນ 208 ມ³/sec, ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ1,047

ມ³/sec, ແລະ ສະເລ່ຍ ການປ່ອຍນໍ້າໜ້ອຍສຸດ 22 ມ³/s . 82% ຂອງປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 18% ໃນລະດູແລ້ງ. ອ່າງຮັບນໍ້າງຽບ ບໍ່ໄດ້ມີ ອ່າງເກັບນໍ້າໃຫຍ່, ແຕ່ຫຼາຍ ໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໄດ້ມີແຜນສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໄວ້ແລ້ວ (ນໍ້າງຽບ 1,2 ແລະ 3). ການນໍາໃຊ້ ຊົນລະປະທານ ໃນອ່າງນໍ້າງຽບ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ນໍາໃຊ້ປະມານ (15 - 20ມ³/s) ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຍັງເປັນອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ມີດິນປຽກຊຸມ .

ນໍ້າຊັນ

ນໍ້າຊັນມີເນື້ອທີ່ທີ່ນ້ອຍ ແລະ ປະຊາກອນໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ແຕ່ຈຳນວນ ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ປະຈຳປີ ສູງກວ່າໝູ່ໝົດ ໃນ12 ອ່າງຮັບນໍ້າໃຫຍ່ ຂອງ ລາວ. ແມ່ນໍ້າ ມີຄວາມຍາວ 120 ກມ ແລະ ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງນໍ້າຊັນ ແມ່ນ ນໍ້າພັດ ແລະ ນໍ້າລັດ. ອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ກວມເອົາສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ແຂວງ . ຂອບເຂດ ອ່າງຮັບນໍ້າຊັນແມ່ນ 2,649 ກມ² , ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ແມ່ນ 151 ມ³/sc .89% ຂອງການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 11% ໃນລະດູແລ້ງ.

ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າກວມ ປະມານ 60% ແລະເນື້ອທີ່ ກວມເອົາ 24%. ປະຈຸບັນຄວາມ ຕ້ອງການສໍາລັບ ເຮັດນາແຊງ ແມ່ນ ປະມານ 22 ມ³/sc ໃນລະດູແລ້ງ. ແລະ ບໍ່ມີອ່າງເກັບນໍ້າໃຫຍ່ ຢູ່ໃນ ອ່າງນໍ້າຊັນ.

ນໍ້າກະດິງ

ນໍ້າກະດິງ ມີຄວາມຍາວ 138 ກມ ແລະ ຂອບເຂດອ່າງ ມີເນື້ອທີ່ 14820 ກມ² , ເຊິ່ງ ລວມມີ ອ່າງຮັບນໍ້າເທີນ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ຫຼາກວ່າ 4000 ກມ² . ອ່າງຮັບນໍ້າເລົ່ານີ້ ປະກອບ ເປັນພາກສ່ວນ ຂອງ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ແລະ ບໍລິຄໍາໄຊ. ແມ່ນໍ້າ ມີສາຂາ ແມ່ນໍ້າ ຈຳນວນໜຶ່ງ. ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ແມ່ນ 546 ມ³/sec ແລະ ສະເລ່ຍ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳເດືອນຕໍ່ສູດ ແມ່ນ 22ມ³/sec. 88% ຂອງປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 11% ໃນລະດູແລ້ງ.

ອ່າງຮັບນໍ້າເທີນ ປະກອບດ້ວຍ ໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ເທີນຫີນບູນ(ສ້າງສໍາເລັດໃນ ປີ 1999) ເຊິ່ງໄດ້ປ່ຽນທິດນໍ້າໄຫຼເຂົ້າ ໄປສູ່ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າເທີນຫີນບູນ ແລະ ນໍ້າເທີນ 2 (ກໍາລັງປະຕິບັດໃນປີ 2006) ເຊິ່ງປ່ຽນທິດນໍ້າໄຫຼ ເຂົ້າສູ່ ເຂັບ້ງໄຟ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 1 ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ແລ້ວ ແລະ ຈະກໍ່ສ້າງ ໃນໄລຍະປີ 2010 - 2015. ນໍ້າກະດິງ ມີນໍ້າຖ້ວມສູງ (ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ສູງສຸດຫຼາຍກວ່າ 3000 ມ³/s ຕາມທີ່ໄດ້ ບັນທຶກໄວ້ ໃນເດືອນ ກັນຍາ 1996 ຜ່ານມາ). ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທີ່ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ ຈະຄວບຄຸມ ລະບົບການ ນໍ້າໄຫຼ ແລະ ຈະຫຼຸດຜ່ອນນໍ້າຖ້ວມ . ເຖິງຢ່າງໃດ ກໍ່ຕາມ ການປ່ຽນທິດໄຫຼ ຂອງນໍ້າ ຈາກນໍ້າເທີນ ໄປຫາເຂັບ້ງໄຟ ກໍ່ຍັງລຸດຜ່ອນໃຫ້ນໍ້າລຸດລົງ.

ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນ ປະມານ 60% ແລະ ເຮັດກະສິກໍາ ກວມເອົາຫຼາຍກວ່າ 25%ຂອງ ອ່າງ. ຄວາມຕ້ອງການ ຊົນລະປະທານ ຄາດວ່າປະມານ 15ມ³/s, ສ່ວນຫຼາຍ ຢູ່ໃນທົ່ງພຽງຄໍາເກີດ ແລະ ພູພຽງນາປີ.

ເຊບັ້ງໄຟ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊບັ້ງໄຟ ມີເນື້ອທີ່ 10, 345 ກມ² ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງຂອງ ສ ປ ປ ລາວ. ສະເລ່ຍ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ແມ່ນ 523ມ³/s, ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ສູງສຸດ ແມ່ນ 2,973 ມ³/s, ແລະ ສັງເກດເຫັນ ວ່າ ປະລິມານ ນໍ້າຖ້ວມ ສູງສຸດ ແມ່ນຫຼາຍກ່ວາ 4, 00 ມ³/s

ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນເກືອບເທົ່າ 60% ແລະ ດົນນາ ແລະ ດົນບູກ ກະສິກຳ ແມ່ນປະມານ 30%. ອ່າງຮັບນໍ້າ

ມີປະລິມານ ນໍ້າລົດລົງ ໃນລະແລ້ງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ທໍລະນີສາດ ວິທະຍາ ຂອງອ່າງ. 93% ຂອງ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີໃນລະດູຝົນ ແລະ 7% ໃນລະດູແລ້ງ. ຈົນຮອດ ປີ 2010 ເມື່ອນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ ຈະໄດ້ຮັບການ ປ່ຽນທິດນໍ້າໄຫຼຈາກ ໂຄງການນໍ້າເທີນ, ການຂາດແຄນນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ ຈະຈຳກັດ ດ້ານຊົນລະປະທານ.

ໃນພາກສ່ວນທ້າຍນໍ້າ ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ 700 ກມ² ຂອງ ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ມີຢູ່ ດ້ານກະສິກຳ, ລວມທັງເນື້ອທີ່ປຽກຊຸມ. ໃນຂອບເຂດ ດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ມີ ໂຄງການ ສູບນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ແລ້ວ. ການປ່ຽນທິດນໍ້າໄຫຼ ຈາກນໍ້າເທີນ ໄປຫາ ເຊບັ້ງໄຟ ຈະສະໜອງນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ຢູ່ໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ ກໍ່ຄື ການປ່ຽນແປງ ທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ໃນຮູບຮ່າງ ລັກສະນະ ຂອງ ແມ່ນໍ້າ.

ເຊບັ້ງຫຼຽງ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊບັ້ງຫຼຽງ ສ່ວນຫຼາຍ ກວມເອົາ ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ, ນໍ້າໄຫຼຈາກຊາຍແດນ ລາວ-ຫວຽດນາມໄປສູ່ແມ່ ນໍ້າຂອງ ທີ່ຢູ່ຈຸດທ້າຍນໍ້າປະມານ 90 ກມ ຂອງ ຊາຍແດນ ສະຫວັນນະເຂດ. ແມ່ນນໍ້າມີຄວາມຍາວ 370 ກມ ແລະ ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງເຊບັ້ງຫຼຽງ ແມ່ນ ເຊໂປນ, ເຊທາມຸກ ແລະ ເຊຈຳພອນ, ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ປະມານ 55% ແລະ ເນື້ອທີ່ປູກຝັງ ກະສິກຳ ຫຼາຍກວ່າ 30% . ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ແມ່ນ 577 ມ³/s , ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ສູງສຸດ ແມ່ນ 4, 690ມ³/s, ແລະ ປະລິມານ ນໍ້າຖ້ວມສູງສຸດແມ່ນ 8, 500ມ³/sec ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ໃນປີ 1974. ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫຼປະຈຳເດືອນ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແມ່ນ 28 ມ³/sec.

ຄືກັນກັບ ບັນດາແມ່ນໍ້າອື່ນໆ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, ອ່າງຮັບນໍ້າສ່ວນໃຫຍ່ມີການຂາດແຄນນໍ້າ ແລະ ຈຶ່ງເປັນຜົນໃຫ້ນໍ້າໃນ ລະດູແລ້ງລົດລົງ. 90% ຂອງ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 10% ໃນລະດູແລ້ງ.

ອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ມີຈຳນວນປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍທີ່ສຸດເປັນອັນດັບ2 (ຫຼາຍກ່ວາ 800,000ຄົນ) ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໃຫຍ່ 12 ແຫ່ງ ຂອງລາວ ແລະ ປະກອບດ້ວຍ ເມືອງ ສະຫວັນນະເຂດ. ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນ ປະມານ 46 ມ³/sec, ໝາຍຄວາມວ່າ ການຂະຫຍາຍ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນຈຳກັດຫຼາຍ ຍ້ອນນໍ້າລົດລົງໃນລະດູແລ້ງ.

ເຊໂດນ

ອ່າງຮັບນໍ້າເຊໂດນ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ແຂວງ. ຢູ່ໃຈກາງ ຂອງ ສ ບ ປ ລາວ. ແມ່ນໍ້າດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມຍາວ 1574 ກມ, ເນື້ອທີ່ ຂອງອ່າງ 7,229 ກມ² ແລະ ເຊິ່ງເລີ້ມຈາກ ເບື້ອງທິດຕາເວັນອອກສຽງເໜືອ ຂອງພູພຽງບໍລິເວນ. ສາຂາໃຫຍ່ ຂອງ ແມ່ນໍ້າເຊໂດນ ແມ່ນ ເຊເຊັດ ເຊິ່ງໄຫຼຈາກພູພຽງບໍລິເວນ. ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ຫຼາຍກ່ວາ 55% ແລະ 35% ເນື້ອທີ່ດິນ ເຮັດການ ກະສິກໍາ. ເຊິ່ງເປັນບ່ອນເຕົ້າໂຮມ ປະຊາຊົນ ຈາກແຂວງ ສາລະວັນ, ຄົງເຊໂດນ ແລະ ປາກເຊ.

ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈໍາປີ ແມ່ນ 181 ມ³/s, ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ຫຼາຍທີ່ສຸດ ປະຈໍາເດືອນ ແມ່ນ 3,249 ມ³/s ແລະ ປະລິມານ ນໍ້າຕໍ່ສຸດ ພຽງແຕ່ ແມ່ນ 9 ມ³/s ດັ່ງນັ້ນ ອ່າງຮັບນໍ້າສ່ວນໃຫຍ່ ມີການຂາດແຄນນໍ້າ ຍ້ອນ ທໍລະນີວິທະຍາ ແລະ ນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ ແມ່ນຖືກຈໍາກັດຫຼາຍ, ຈຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຂາດແຄນນໍ້າ ໃນລະດູແລ້ງ.92% ຂອງ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈໍາປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 8% ໃນລະດູແລ້ງ.

ເຊກອງ

ເຊກອງ ຕັ້ງຢູ່ໄກ້ກັບ ຂາຍແດນ ລາວ-ຫວຽດນາມ ແລະ ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າສູ່ ປະເທດກໍາປູເຈຍ ໄກ້ຢູ່ກັບເມືອງໄໝ່ ແຂວງ ອັດຕາປີ ແລະ ກໍ່ໄຫຼເຂົ້າມາ ປະຈວບກັບ ແມ່ນໍ້າຂອງ ໃນປະເທດ ກໍາປູເຈຍ. ເນື້ອທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຢູ່ເທິງຂາຍແດນ ລາວ-ກໍາປູເຈຍ ແມ່ນ 22,179 ກມ² , ໝາຍຄວາມເກືອບ 80% ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໃນ ສ ບ ປລາວ.ເຊນໍ້ານ້ອຍ ແລະ ເຊກະມານ ແມ່ນສາຂາແມ່ນໍ້າທີ່ສໍາຄັນ.

ຈໍານວນສະເລ່ຍ ປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ຂອງ ເຊກອງຢູ່ຂາຍແດນ ລາວ-ກໍາປູເຈຍ ແມ່ນ 879 ມ³/s.76% ຂອງປະລິມານ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈໍາປີ ໃນລະດູຝົນ ແລະ 24% ໃນລະດູແລ້ງ.

ການຂະຫຍາຍ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ແລ້ວ ສໍາລັບ ແມ່ນໍ້າເຊກອງ, ສ່ວນໃຫຍ່ ເປັນໂຄງການ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຂະໜາດກາງ.

8.3. ນໍ້າຖ້ວມ

ນໍ້າຖ້ວມໃນ ສ ບ ປລາວ ອາດເປັນຜົນ ເນື່ອງມາຈາກ ປະລິມານນໍ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຕາມລະການ ຢູ່ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ (ນໍ້າຖ້ວມ ໃນຂອບເຂດ ຕາມຝັ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ໜອງບຶງທີ່ຕິດກັບແມ່ນໍ້າໃຫຍ່ ເປັນຜົນສະທ້ອນໃຫ້ພາກສ່ວນ ຕອນລຸ່ມ ຂອງ ສາຂາ ແມ່ນໍ້າຂອງ) ປະລິມານນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນເອງ ຢູ່ໃນສາຂາ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ກໍ່ຍັງເປັນຜົນເນື່ອງຈາກ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນໃນທ່ອງຖິ່ນ ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕາມທໍາມະດາແລ້ວ, ນໍ້າຖ້ວມ ເນື່ອງຈາກ ແມ່ນໍ້າຂອງເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນເດືອນ ກໍລະກົດ, ສິງຫາ ແລະ ກັນຍາ. ທົ່ງພຽງຢູ່ໄກ້ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສ່ວນໃຫຍ່ ເປັນບ່ອນທີ່ນໍ້າຖ້ວມງ່າຍ ໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ:ເຂດທົ່ງພຽງວຽງຈັນ, ທົ່ງພຽງ ບໍລິຄໍາໄຊ ຈາກປາກຊັນ ໄປຫາປາກກະດິງ, ທົ່ງພຽງ ເຊບັ້ງໄຟ ຢູ່ແຂວງຄໍາມ່ວນ, ທົ່ງພຽງໃຫຍ່ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊບັ້ງຮຽງແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າເຊ ໂດນ ຢູ່ໃນເຂດຂອງແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ

ຈໍາປາສັກ. ຂອບເຂດ ຢູ່ໃນແຂວງ ອັດຕາປີຕາມລໍານໍ້າເຊກອງ ແລະ ສາຂາ ຂອງ ເຊກອງ ອາດປະສົມກັບ ນໍ້າຖ້ວມໄວ.

ນໍ້າຖ້ວມ ເນື່ອງມາຈາກ ປະລິມານ ນໍ້າຝົນ ໃນທ່ອງຖິ່ນ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກໆແຫ່ງ ເມື່ອປະລິມານ ນໍ້າຝົນຂຶ້ນເກີນ 60 ມມ/ມື້. ອ່າງໂຕ່ງນໍ້າຢູ່ແຖບພູເຂົາ ຢູ່ເຂດ ພາກເໜືອ ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂ ນໍ້າຖ້ວມໄວ ແລະ ດົນເຈື່ອນ. ຍ້ອນນໍ້າຖ້ວມຢ່າງ ຫນັກໜ່ວງ, ເຮັດໃຫ້ ປະຊາຊົນເສຍຊີວິດ 52 ຄົນ, ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນແຂວງ ອຸດົມໄຊ ໃນປີ 1986. ປະຊາຊົນ ໃນທ່ອງຖິ່ນອື່ນໆຈໍານວນໜຶ່ງ ກໍ່ໄດ້ປະສົບກັບ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ຢ່າງຫນັກໜ່ວງໃນໄລຍະປີຖ້ວມນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຈໍານວນ ສະເລ່ຍ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ປະຈໍາປີ(ຢູ່ສະຖານີ ວັດແທກນໍ້າ, ບໍ່ແມ່ນສໍາລັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ ທັງໝົດ) ຖ້າທຽບໃສ່ ປະລິມານນໍ້າຖ້ວມ ສາມາດ ຄາດກະ ສະເລ່ຍ ໜຶ່ງຄັ້ງ ໃນທຸກໆປີ 10 ດ 50 ແລະ 100 ປີ.

ຕາຕະລາງ 9. ປະລິມານນໍ້າຖ້ວມ

ແມ່ນໍ້າ	ສະເລ່ຍ ປະລິມານ ນໍ້າໄຫລ ປະຈໍາປີ (Mean Annual Discharge)	ໄລຍະຮອບວຽນ ການເກີດ ນໍ້າຖ້ວມ (ປີ) Return Period (Year)		
		10	50	100
		ແມັດກ້ອນ / ວິນາທີ (m ³ /s)		
ນໍ້າອູ	398	6577	9435	10694
ນໍ້າຊວງ	116	1921	2302	2434
ນໍ້າຄານ	93	1748	2563	2928
ນໍ້າຖິ້ມ ¹	709	3834	4737	5097
ນໍ້າລຶກ / ນໍ້າຊອງ	216	3003	4035	4470
ນໍ້າງຽບ	194	1354	1537	1601
ນໍ້າຊັນ	135	1616	1888	1982
ນໍ້າເທີນ	223	2468	2906	3059
ເຊບັ້ງໄຟ	432	3615	4078	4252

ເຊບັ້ງຮຽງ	561	7474	10100	11211
ເຊໂດນ	153	3224	4211	4620
ເຊກອງ	416	9620	13360	14974

1 ລວມທັງ ນໍ້າລຶກ ແລະ ນໍ້າຊອງ

ຕາຕະລາງທີ 2 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແມ່ນໍ້າບາງສາຍ ມີລະດັບນໍ້າຖ້ວມສູງ ພໍສົມຄວນ. ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ເຊໂດນ ແລະ ເຊກອງ ທີ່ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດ ເຊິ່ງ ປະສົບກັບ ປະລິມານນໍ້າຝົນຕົກລົງມາຢ່າງໜັກໜ່ວງ , ມີບົດລາຍງານ ຜົນນໍ້າຖ້ວມ ໃນໄລຍະ 10 ປີ ມີປະມານ 20 ຄັ້ງ ໃນການສະເລ່ຍ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ປະຈຳປີ ແລະ ບົດລາຍງານນໍ້າຖ້ວມ ໃນໄລຍະ 100ປີ ປະມານ 30 ຄັ້ງ ໃນການສະເລ່ຍ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ປະຈຳປີ ຕາຕະລາງທີ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການຄາດຄະເນ ຜົນເສ່ຍຫາຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກ ນໍ້າຖ້ວມ ໃນລະຫວ່າງປີ 1996 ແລະ 2002.

ຕາຕະລາງ 10. ການຄາດຄະເນ ຜົນເສ່ຍຫາຍ ຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ

ປີ	ຈຳນວນເສ່ຍຫາຍ(\$ ລ້ານ)	ຂອບເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ
1966	13.8	ພາກກາງ ປະເທດລາວ
1976	9.0	ທາງພາກເໜືອ ຂອງປະເທດລາວ
1978	5.7	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
1993	21.0	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
1994	21.2	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
1995	35.5	ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
1996	21.0	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
1998	3.5	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
2000	5.0	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ
2002	3.5	ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດລາວ

ຂໍ້ມູນ: ໄດ້ຈາກ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ

8.4. ປະລິມານນໍ້າ ຕໍ່ສູດ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ

ປົກກະຕິແລ້ວ ລະດູແລ້ງ ໃນສ ບ ປລາວ ເລີ້ມ ຈາກເດືອນ ພະຈິກ ຫາເດືອນ ເມສາ. ໃນລະຫວ່າງ ໄລຍະເດືອນພະຈິກ ຫາ ເດືອນ ມັງກອນ ນໍ້າໃນສາຂາໃຫຍ່ ຂອງ ແມ່ນໍ້າຂອງແມ່ນໄດ້ລົດລົງ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ນໍ້າມີປະລິມານ ພຽງພໍ ເພື່ອ ການນໍາໃຊ້ ຫຼາຍໆ ຈຸດປະສົງ. ຈາກເດືອນກຸມພາ ຫາ ເດືອນ ເມສາ, ໂດຍສະເພາະ ໃນເດືອນ ມີນາ ແມ່ນໍ້າ ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ທີ່ສຸດ.

ຕາຕະລາງທີ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຈໍານວນສະເລ່ຍ ປະລິມານ ນໍ້າລົງລົດ ປະຈໍາວັນ ສໍາລັບ ບັນດາແມ່ນໍ້າທີ່ສໍາຄັນ ໃນໄລຍະ 30,60 ແລະ 120 ວັນ.

ຕາຕະລາງ 11. ປະລິມານ ນໍ້າໄຫລ ຕໍ່ສູດ

ອ່າງຮັບນໍ້າ	ໄລຍະເວລາ(ວັນ)		
	30	60	120
	m ³ /s		
ນໍ້າຊູ	73.0	77.3	88.9
ນໍ້າຊວງ	15.7	17.4	21.5
ນໍ້າຄານ	18.3	20.2	24.3
ນໍ້າຖ້ຳ	57.1	63.8	74.6
ນໍ້າງຽບ	36.2	37.9	43.3
ນໍ້າຊັນ	14.5	16.1	18.2
ນໍ້າກະດິງ	22.5	24.9	30.0
ເຊບັ້ງໄຟ	24.5	25.8	30.1
ເຊບັ້ງຫຼຽງ	28.8	33.2	44.0
ເຊໂດນ	9.4	10.6	13.8
ເຊກອງ	64.5	70.3	86.0

ດັ່ງທີ່ໄດ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນ ຂໍ້ທີ່ 8.2 ຂ້າງເທິງນັ້ນ, ແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າໄດ້ ປ່ຽນແປງ ໄປຕາມທໍລະນີ ວິທະຍາ ຂອງພວກມັນ ຕາມເງື່ອນໄຂ ຄວາມສາມາດເກັບນໍ້າ ແລະ ປ່ອຍນໍ້າ ໃນລະດູແລ້ງ, ດັ່ງຂອບເຂດ ຫີນປູນ

ທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກ ກໍ່ຄື ພູພຽງບໍລິເວນ ທີ່ເກີດຈາກ ພູເຂົາໄຟ ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ມີຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເກັບນໍ້າ ໄວ້ທີ່ສຸດ ແລະ ໃນລະດູແລ້ງ ນໍ້າຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ.

ແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງອາດ ຈະເປັນຍ້ອນ ການປ່ຽນແປງ ໃນການນໍາໃຊ້ດິນ ແລະ ຖ້າເປັນເຊັ່ນນັ້ນ ທ່າອ່ຽງດັ່ງກ່າວສາມາດ ຄາດຄະເນ ໄປເລື້ອຍໆ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ເຫດການ EL Nino ໃນປີ 1998 ເປັນເຫດໃຫ້ ໃນການປ່ອຍນໍ້າ ປະມານ 50 % ເກີນປົກກະຕິ.

ໃນດ້ານໜຶ່ງອີກ ໃນເຂດທົ່ງພຽງ, ນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 10 % ໃນໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມານີ້. ຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ ອາດຈະພົວພັນເຖິງ ການກໍ່ສ້າງຂອງອ່າງເກັບນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ຂະໜາດນ້ອຍ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຈົນເຖິງ ອ່າງເກັບນໍ້າ.

8.5. ນໍ້າໃຕ້ດິນ

ຂໍ້ມູນ ດ້ານນໍ້າໃຕ້ດິນ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ແມ່ນ ມີຈຳກັດ. ມີພຽງ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ການປະເມີນ ທ່າແຮງ ຂອງ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຢູ່ພື້ນທີ່ ຂອງ ແຂວງ ຈຳປາສັກ ແລະ ສາລະວັນ ທີ່ ອົງການ ຮ່ວມມື ສາກົນ ຂອງ ຍີ່ປຸ່ນ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແມ່ນ ມີຄວາມສຳຄັນ ຊຶ່ງ ຖືວ່າ ເປັນແຫລ່ງ ສະໜອງ ນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ ການຜະລິດ ອຸດສາຫະກຳ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ການຜະລິດ ລະດັບ ຄອບຄົວ. ໄດ້ມີ ການຂຸດເຈາະ ນໍ້າສ້າງ ຢູ່ຫລາຍໆ ແຫ່ງ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ເພື່ອ ຮັບໃຊ້ ຈຸດປະສົງ ທີ່ກ່າວມາ ຂ້າງເທິງນັ້ນ ລວມທັງ ເປັນແຫລ່ງ ສະໜອງ ນໍ້າ ຊົນລະປະທານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ນໍ້າສ້າງ ທີ່ຮັບໃຊ້ ວຽກງານ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນນະບົດ ໃນ ເຂດ ທົ່ງພຽງ ແມ່ນ ມີຄວາມເລິກ ລະຫວ່າງ 30 ແລະ 45 ແມັດ ແລະ ມີສະມັດທະພາບ ແຕ່ ປະມານ 1 ລິດ ຕໍ່ ວິນາທີ ເຖິງ ບໍ່ເກີນ 5 ແມັດ ຕໍ່ ວິນາທີ (ທະນາຄານ ພັດທະນາ ອາຊີ, 1998). ຄາດວ່າ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຈະຍັງເປັນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຕົ້ນຕໍ ເພື່ອ ສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງນ້ອຍ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໃນ ເຂດທົ່ງພຽງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ທ່າງໄກ ຈາກ ແຫລ່ງນໍ້າ ໜ້າດິນ. ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ອາດເກີດມີ ຕໍ່ ແຫລ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນ ອາດເກີດຈາກ ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າ ຢູ່ ເຂດ ໜີ້ອກະແສ ແລະ ອາດເກີດຈາກ ຊຸມຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ນັ້ນເອງ ທີ່ນໍາໃຊ້ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຫລາຍເກີນໄປ ຫລື ເຮັດໃຫ້ ແຫລ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນ ເປີດເບື້ອນ ຍ້ອນ ຂາດຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າໃຕ້ດິນ.

ຖ້າວ່າ ໃນຕໍ່ໜ້າ ນໍ້າໜ້າດິນ ຫາກປົກແຫ້ງ ແລະ ລະດັບນໍ້າ ຫລຸດລົງ, ການໄຫລ ຂອງ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ກໍ່ຈະຫລຸດລົງ ແລະ ອາດເຮັດໃຫ້ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຫລຸດໜ້ອຍຖອນລົງ. ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ ອາດຍັງບໍ່ທັນເກີດຂຶ້ນ ໃນ ອະນາຄົດ ອັນໃກ້ນີ້, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ການສຳຫລວດ ແລະ ເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ສະພາບ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ ສາມາດ ປະເມີນ ຄວາມສ່ຽງ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ໃນ ອະນາຄົດໄດ້.

ໃນ ລະດັບ ອ່າງຮັບນໍ້າ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ໃນ ປະຈຸບັນ ຖືວ່າ ຍັງມີຄຸນນະພາບ ດີ ຍ້ອນ ຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງ ພື້ນລະເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ ຍັງຕ່ຳ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຄວາມສ່ຽງ ໃນ ບາງທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະ ໃນ ບາງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ ມີ ການຂຸດຄົ້ນ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ໃກ້ ເຂດ ນິຄົມ ອຸດສາຫະກຳ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ເພາະວ່າ ອາດເກີດມີ ການສ້າງ ມົນລະພິດ ຢູ່ໃກ້ກັບ ບໍລິເວນ ນໍ້າສ້າງ ທີ່ ປະຊາຊົນ ໃຊ້ດື່ມກິນ ແລະ ນໍາໃຊ້. ນອກຈາກນັ້ນ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ຍັງອາດສາມາດ ເປັນພາຫະ ນໍາເອົາ ມົນລະພິດ ໄຫລລົງສູ່ ແຫລ່ງນໍ້າ ໜ້າດິນ ໄດ້.

8.6. ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຕອບສະໜອງ ນໍ້າ

ສປປ ລາວ ຂ້ອນຂ້າງເປັນ ປະເທດ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມ ໄປດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຖ້າທຽບໃສ່ ທັງຈຳນວນທັງໝົດ ແລະ ຕໍ່ຫົວຄົນ, ໂດຍການຄຳນຶ່ງ ເຖິງ ການໄຫຼຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊິ່ງໄຫຼເຂົ້າສູ່ ປະເທດ ທີ່ມາຈາກທາງ ຕົ້ນນໍ້າ.

ຈຳນວນ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າທີ່ ເຮັດຂຶ້ນມາໃໝ່ ມີຫຼາຍກ່ວາ 63,000ມ³/ປີ/ຫົວຄົນ. ທີ່ສຳຄັນກ່ວາໝູ່, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຂອງລາວ ມີຫຼາຍກ່ວາ ບັນດາປະເທດ ອື່ນໆໃນຂົງເຂດ ພາກພື້ນ.

ຕາຕະລາງ 12. ການສົມທຽບ ລະຫວ່າງ ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ

	ສະເລ່ຍ ການປ່ອຍນໍ້າ ປະຈຳປີ	80% ການປ່ອຍນໍ້າ ຄົງທີ່	ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ໃນດ້າຊີບປະທານ		ຄວາມສົມດຸນ ຂອງ ນໍ້າ	
			ປະຈຸບັນ	ໃນຕໍ່ໜ້າ	ປະຈຸບັນ	ໃນຕໍ່ໜ້າ
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e=bc)	(f=bd)
ນໍ້າອູ	498	58	13	15	45	43
ນໍ້າຊວງ	131	13	2	5	11	8
ນໍ້າຄານ	115	15	2	5	13	10
ນໍ້າຖ້ຳ 1	726	267	54	171	213	96
ນໍ້າລຶກ/ນໍ້າຊອງ	232	30	16	25	14	5
ນໍ້າງຽບ	208	29	15	17	14	12
ນໍ້າຊັນ	150	12	20	23	8	11
ນໍ້າກະດິງ	546	18	15	25	3	7
ເຊບັ້ງໄຟ	523	20	15	30	5	10
ເຊບັ້ງຮຽງ	577	23	46	70	23	47
ເຊໂດນ	181	8	16	24	8	16
ເຊກອງ	878	52	2	8	50	44

ປະກອບດ້ວຍ ນໍ້າລຶກ / ນໍ້າຊອງ

ຕາຕະລາງທີ່ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ປະລິມານ ການຄິດໄລ່ ການສົມດູນ ຂອງນໍ້າ ລະຫວ່າງ ການສະໜອງນໍ້າທີ່ ມີຢູ່ໃນ ປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ໃນຕໍ່ໜ້າໜ້າ. ການສະໜອງນໍ້າທີ່ມີຢູ່ແມ່ນອີງໃສ່ ໄລຍະ 30 ວັນ ຂອງການສະເລ່ຍ ປະລິມານ ນໍ້າທີ່ລົດລົງ ຕໍ່ສຸດ . ຈາກນີ້ໄດ້ຄິດໄລ່ເປັນຕົວເລກ ສະຫຼັບຄືງທີ່ 80%. ສ່ວນ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ໃນໄລຍະ 30 ວັນນັ້ນ ສາມາດຄາດຄະເນ ໄດ້ ທັງໝົດວ່າ ຄວາມແຫ້ງແລ້ງທີ່ສຸດ ຂອງ ປີແມ່ນ 20 % .ນອກຈາກນັ້ນ ການໄຫຼຂອງນໍ້າທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຄວາມສາມາດ ຄາດຄະເນໄດ້ 80% ໃນແຕ່ລະຄັ້ງ ຂອງເດືອນທີ່ແຫ້ງແລ້ງທີ່ສຸດ ຂອງປີ. ນີ້ແມ່ນການກຳນົດທີ່ແນ່ນອນ ຂອງການ ໄຫຼຂອງນໍ້າ ທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ຢູ່ແຕ່ລະແມ່ນໍ້າ ຢ່າງເໝາະສົມ.

ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການນໍ້າ ເຊິ່ງສະແດງ ຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ່ 4 ແມ່ນອີງໃສ່ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງ ຊົນລະປະທານ ໃນລະດູແລ້ງ, ທັງໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ໂຄງການ ໃນອານາຄົດຕໍ່ໜ້າ.

ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນພຽງແຕ່ 3 ອ່າງຮັບນໍ້າ ຄື (ນໍ້າຊັນ, ເຊບັງໄຟ, ເຊໂດນ) ທັງໝົດແມ່ນມີ ການຂາດແຄນນໍ້າ ທີ່ມີລະດັບຕໍ່ກ່ວາ ການພັດທະນາຊົນນະບົດ ໃນປະຈຸບັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ໃນສະພາບດັ່ງກ່າວ ກໍຍັງໄດ້ປະກອບເຂົ້າໃນການ ສະຫຼຸບລວມ ຂອງ ແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນຂໍ້ທີ່ 8.2 ຂ້າງເທິງ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າມີຄວາມຕ້ອງການ ຊົນລະປະທານ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຖັນ “d ” ຂອງ ຕາຕະລາງທີ່ 4, ມັນອາດຈະປະສົບກັບ ການຂາດແຄນນໍ້າ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ກະດິງ ແລະ ເຊບັງໄຟ ກໍຄື ນໍ້າຊັນ, ເຊບັງຮຽງ ແລະ ເຊໂດນ.

ການວິເຄາະຕົວເລກ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຄວນນຖືກຄິດໄລ່ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ຂັ້ນຕອນທີໜຶ່ງ, ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າ ແມ່ນອີງໃສ່ ພຽງແຕ່ ໃນດ້ານຊົນລະປະທານ ໃນລະດູແລ້ງເທົ່ານັ້ນ. ໃນຂະນະທີ່ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນການນໍາໃຊ້ນໍ້າເປັນຕົ້ນຕໍ, ແຕ່ຕົວເລກສະຫຼັບ ໃນຕາຕະລາງທີ່ 4 ໄດ້ຕີລາຄາຕໍ່ໂພດ ກັບຈຳນວນ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຕົວຈິງ.

ຂັ້ນຕອນທີ 2 , ໃນກໍລະນີ ຂອງນໍ້າຖ້ືມ ແລະ ເຊບັງໄຟ, ຕົວເລກສະຫຼັບ ການສະໜອງນໍ້າຄືງທີ່ ເປັນຜົນສະທ້ອນໃຫ້ ການດຳເນີນງານ ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຖ້ືມ 1 ແລະ ການແຍກນໍ້າ ຂອງ ນໍ້າເທີນ 2 .ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜົນສະທ້ອນ ຂອງບັນດາອ່າງເກັບນໍ້າ ຫຼື ການແຍກລະຫວ່າງ ອ່າງຮັບນໍ້າ ໃນພາຍໜ້າ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ. ແລະ ຄາດກະໄວ້ວ່າ ການປະຕິບັດງານ ຂອງອ່າງເກັບນໍ້າ ຈະຫຼຸດຜ່ອນ ສາຍເຫດ ການລຸດລົງ ຂອງນໍ້າ ໃນຫຼາຍກໍລະນີ.

ຂັ້ນຕອນທີ 3 , ຕົວເລກສະຫຼັບ ໃນຕາຕະລາງທີ່ 4 ບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຫຍັງ ໃຫ້ແກ່ຜົນກະທົບທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ຈາກ ການປ່ຽນແປງ ການນໍາໃຊ້ດິນ ບໍລິເວນດິນນໍ້າ ທັງບໍ່ມີຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເຖິງການປ່ຽນແປງ ພູມອາກາດ ໃນໄລຍະຍາວນານ. ປະສົບການຜ່ານມາ ໄດ້ແນະນຳວ່າ ປັດໃຈເຫຼົ່ານີ້ ຈະສ້າງການລຸດລົງ ຂອງ ນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ.

ຕາຕະລາງທີ່ 4 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າ ມີອ່າງຮັບນໍ້າ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ຂອງ ສ ປ ປລາວ ເຊິ່ງປະຈຸບັນ ກຳລັງ ປະສົບກັບ ການຂາດແຄນນໍ້າ ແລະ ຍິ່ງຈະເພີ່ມຂຶ້ນຕື່ມ ໃນອານາຄົດຕໍ່ໜ້າ. ການຂາດແຄນດັ່ງກ່າວນີ້ ຄາດວ່າ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບ ໃຫ້ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອບໍລິໂພກ ເຊັ່ນວ່າ: ຊົນລະປະທານ, ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນໂຄງການ ຂະໜາດນ້ອນ ແລະ ທັງສົ່ງຜົນສະທ້ອນ ໃຫ້ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການບໍລິໂພດ ເຊັ່ນວ່າ: ສົ່ງແວດລ້ອມ ໃນນໍ້າ ແລະ ການປະມົງ ການຂາດແຄນນໍ້າ ບໍ່ພຽງແຕ່ສົ່ງຜົນກະທ້ອນ ໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ, ແຕ່ກໍຍັງສົ່ງຜົນສະທ້ອນ ໃຫ້ຄຸນນະພາບນໍ້າ. ມັນລະພິດໃນນໍ້າ ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ ກ່ວາເກົ່າ ໃນລະຫວ່າງ ໃນໄລຍະປະລິມານນໍ້າລົດລົງ ຍ້ອນວ່າຄວາມສາມາດດູດຊຶມ ຂອງ ແມ່ນໍ້າແຕ່ລະສາຍ ຫຼຸດລົງ.

ເຫັນໄດ້ວ່າ ພາຍໄຕ້ຜົນໄດ້ຮັບ ທີ່ມີຄວາມສົມດູນ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າທັງໝົດ ເຫຼົ່ານີ້, ການຂາດ ແຄນນໍ້າທີ່ຈຳກັດ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການຂາດແຄນນໍ້າ ກໍາລັງຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ. ແມ່ນໍ້າແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແລະ ສາຂາແມ່ນໍ້າ ອາດປະສົບກັບ ການຂາດແຄນນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຈຳນວນໜຶ່ງ ອາດໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນ ຈາກ ການ ຂາດແຄນນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ. ຕົວຢ່າງ: ແມ່ນໍ້າໃດໜຶ່ງ ຍັງຄົງມີນໍ້າເຫຼືອຢູ່, ແຕ່ຜູ້ນໍາໃຊ້ ບາງຈຳນວນ ອາດພົບກັບ ຄວາມຫຍຸ້ງຫຍາກ ໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຍ້ອນວ່າ ປະເພດ ຂອງ ລະບົບຮັບນໍ້າເຂົ້າ.

ປະຈຸບັນ ການຂາດແຄນນໍ້າ ໄດ້ຕີລາຄາ ແລະ ສັງເກດຢູ່ໃນທ່າອ່ງ ຂອງຂະແໜງການທີ່ມີຜົນກະທົບ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຢູ່ທາງ ທ້າຍນໍ້າ ແລະ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຢູ່ທາງຕົ້ນນໍ້າດັ່ງກ່າວ ເປັນຜູ້ທີ່ມີ ຄວາມສາມາດໜ້ອຍ ທີ່ຈະລົງທຶນໃຫ້ວິທີການ ທີ່ຈະປ້ອງກັນ ຈາກການ ຂາດແຄນນໍ້າ. ຈາກວິທີການຂາດແຄນນໍ້າ, ການຂາດແຄນນໍ້າ ອາດຈະໝົດໄປ ໂດຍການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ເຊັ່ນວ່າ ໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກ/ ອ່າງເກັບນໍ້າທີ່ມາໝູນໃຊ້ໄດ້ໃນຫຼາຍໆ ຈຸດປະສົງທີ່ມີທ່າອ່ງ ບັນເທົ່າ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງການ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລົດລົງ ຂອງ ນໍ້າ . ພ້ອມກັນນັ້ນການຂາດນໍ້າ ອາດແນ່ໃສ່ໂດຍການແກ້ໄຂ ທີ່ບໍ່ມີຮູບຮ່າງ ເຊັ່ນ: ການຈັດສັນ ນໍ້າ (ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ໃບອະນຸຍາດນໍາໃຊ້) ຫຼື ໂດຍການ ສ້າງຈິດສາມິກມວນຊົນ ຫຼື ການສົ່ງເສີມ ດ້ານການເງິນ ແລະ ການປັບໄໝ ຜູ້ນໍາໃຊ້ເພື່ອບໍລິໂພກ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ.

9. ສະພາບ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ

9.1. ການຄຸ້ມຄອງ ແຫລ່ງນໍ້າ

9.1.1. ສະພາບ ແລະ ທ່າອ່ງ ໃນ ການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ປະເທດ

ສ.ປ.ປ.ລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ມີ ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ເຂດຮ້ອນຊຸ່ມ ຕາມທຳມະຊາດ ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ໃນ ອາຊີ ຕາເວັນອອກ ສູງໆໃຕ້. ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຊຶ່ງ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ໃນ ການຊົມໃຊ້ ແລະ ການສ້າງລາຍໄດ້ ອັນຈຳເປັນ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນລາວ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ປະຊາຊົນ ຊາວຊົນນະບົດ ທີ່ທຸກຍາກ. ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ຍັງເປັນທີ່ພັກພາອາໄສ ຂອງ ສັດປ່າ ນາໆຊະນິດ; ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ເປັນບ່ອນຢູ່ ແລະ ແຫລ່ງອາຫານ ຂອງ ສັດສາວາສິ່ງຕ່າງໆ ລວມທັງ ມົກ ທີ່ອາໄສຢູ່ ແລະ ອົບພະຍົບໄປມາ. ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ມີປ່າໄມ້ ຫລາຍປະເພດ - ປ່າໄມ້ ດົງດິບ ແຫ້ງແລ້ງ (dry evergreen forest), ມີພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ຜັດໃບ ເຂດເນີນສູງ (tropical montane deciduous) ຢູ່ ເປັນຍ່ານໆ ແລະ ມີພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ເນີນສູງ ໃກ້ເຂດຮ້ອນ (subtropical montane forest) ຢູ່ ໜ້ອຍໜຶ່ງ. ຕາມ ເຂດເນີນສູງ ຂອງ ສາຍ ພູຫລວງ (Annamite Mountains) ແລະ ພູພຽງ ບໍລະເວນ (Boloven Plateau) ມີ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ດົງດິບ ເນີນສູງ ເຂດຮ້ອນ (Tropical montaine evergreen forest) ແລະມີ ພື້ນທີ່ ປ່າແປກ (pine forest) ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດ ຫີນປູນ (forest on limestone) ຢູ່ ໜ້ອຍໜຶ່ງ. ທົ່ງຮາບ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນ ປົກຄຸມໄປດ້ວຍ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ເຄິ່ງ ປ່າດົງດິບ ເຂດຕ່ຳ (lowland semievergreen dipterocarp forest); ນອກນັ້ນ ກໍມີ ພື້ນທີ່ ປ່າໂຄກ (dry dipterocarp forest) ແລະ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ຜັດໃບ ປະສົມ (mixed deciduous forests) ຢູ່ ພາກໃຕ້ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ.

ເຊັ່ນດຽວກັບ ກັບ ປະເທດຕ່າງໆ ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ຕອນລຸ່ມ, ສ.ປ.ປ.ລາວ ແມ່ນປະເຊີນກັບ ສະພາບ ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການຊຸດໂຊມ ຂອງ ປ່າໄມ້ ໃນ ລະດັບ ສູງ ໃນ ໄລຍະ 50 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ

ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີການສູນເສຍ ຜະລິດຕະຜົນ, ຊີວະນານາພັນ ແລະ ລະບົບນິເວດ ໃນ ລະດັບ ພໍລິມະສານ. ໃນ ປີ 1940 ມີ ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ກວມເອົາ ປະມານ 70% ຂອງ ປະເທດ, ໃນ ປີ 1989 ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ຍັງເຫລືອ 47% ແລະ ປີ 2004 ຍັງເຫລືອ 43% ຂອງ ເນື້ອທີ່ ປະເທດ. ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ ແມ່ນ ນັບແຕ່ ປະມານ 65 - 70% ໃນ ບັນດາແຂວງ ທີ່ຢູ່ເຂດໃຕ້ສຸດ ເຖິງ ພຽງແຕ່ 25% ໃນ ບາງ ແຂວງ ພາກເໜືອ. ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຊຶ່ງ ມີການຫວງຫ້າມ ແລະ ຖືກລົບກວນ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແມ່ນ ຢູ່ ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດ. ການຫຼຸດລົງ ຂອງ ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ເຫັນວ່າ ມີທ່າອ່ຽງ ຫຼຸດລົງ ຄື ປະມານ 53,000 ເຮັກຕາ ຕໍ່ ປີ.

ທ່າອ່ຽງ ຕົ້ນຕໍ ໄລຍະເວລາ ໝູນວຽນ ຂອງ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ໃນ ປະຈຸບັນ ແມ່ນ ຫລຸດລົງ ຢ່າງໄວວາ ຍ້ອນ ຄວາມຕ້ອງການ ການນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ປະຊາກອນ ຢ່າງໄວວາ ເຮັດໃຫ້ ການຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານສະບຽງອາຫານ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ພາໃຫ້ ປະຊາຊົນ ທີ່ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ ຕ້ອງໄດ້ໝູນມາ ເຮັດໄຮ່ ຕອນທີ່ ສະພາບ ຂອງ ດິນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ ການພື້ນຟູ ຕາມທໍາມະຊາດ ໄວກວ່າທີ່ເຄີຍເປັນມາ. ຮອບວຽນ ຂອງ ການເຮັດໄຮ່ ແຕ່ 15 ເຖິງ 20 ປີ ຖືວ່າ ຈະບໍ່ມີບັນຫາຫຍັງ. ໃນໄລຍະປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ ຮອບວຽນ ຂອງ ການເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ ແມ່ນ ມີພຽງ 3 ເຖິງ 5 ປີ. ຮອບວຽນ ໃນ ການກັບມາ ເຮັດໄຮ່ ບ່ອນເກົ່າ ສັ້ນລົງ ຈະເຮັດໃຫ້ ສະພາບ ດິນ ເຊື່ອມໂຊມ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ພາໃຫ້ ຕົ້ນໄມ້ ບໍ່ສາມາດ ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ກາຍເປັນ ທົ່ງຫຍ້າ ທີ່ບໍ່ມີ ທາດບໍາລຸງ.

9.1.2. ກິດຈະກຳ ຂອງ ຄົນ ທີ່ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ແຫລ່ງນໍ້າ

ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫລີກ ຕັ້ງແຕ່ໃດມາ ແມ່ນ ດຳລົງຊີວິດ ຕິດພັນກັບ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ທຳ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ ໂດຍ ປຸງແປງ ຕາມ ສະພາບ ພູມິສາດ ແລະ ລະດັບ ຄວາມສູງ ຂອງ ພື້ນທີ່. ໃນ ເຂດ ເນີນສູງ (ພູດອຍ) ຊຶ່ງ ເປັນເຂດທີ່ ບໍ່ສາມາດ ເຮັດນາ ແບບຄົງທີ່ໄດ້ນັ້ນ, ການຜະລິດ ກະສິກຳ ໂດຍ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ ໄດ້ກາຍເປັນ ລະບົບ ການຜະລິດ ທີ່ແຜ່ກວ້າງ ໂດຍ ກວມເອົາ ເກືອບ 70% ຂອງ ພື້ນທີ່. ການຜະລິດ ກະສິກຳ ໂດຍການຖາງປ່າ ແມ່ນ ລະບົບ ການກະສິກຳ ແບບເລື່ອນລອຍ, ແລະ ໃນ ປະຫວັດສາດ ລະບົບ ການກະສິກຳ ດັ່ງກ່າວ ໃນ ປະເທດລາວ ແມ່ນ ມີ ຮອບວຽນ ຍາວ ຊຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ ຜົນຜະລິດ ບໍ່ຕົກຕ່ຳ, ຊຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ ສັດປ່າ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ສາມາດ ນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້ ທີ່ເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນໃໝ່ ໃນ ພື້ນທີ່ ທີ່ຖືກຖາງ ນັ້ນໄດ້. ຍ້ອນວ່າ ລະບົບ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກປະຕິບັດກັນມາ ຢູ່ເຂດພູດອຍ ຂອງ ປະເທດ ເປັນເວລາ ຫລາຍພັນປີແລ້ວ, ເກືອບ ທັງໝົດ ຂອງ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ຟັດຖືກຖາງ ເປັນປະຈຳ ປັນເວລາ ຫລາຍສະຕະວັດ. ຖືໄດ້ວ່າ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ຂອງ ປະເທດ ແມ່ນຖືກປັບປຸງ ໂດຍ ການກະທຳ ຂອງ ຄົນ.

ການຊຸດໂຊມ ຂອງ ດິນ ມີຫລາຍແບບ, ເຊັ່ນ ທາດບໍາລຸງ ຂອງດິນໝົດໄປ, ໂຄງສ້າງ ຂອງດິນ ບໍ່ແຂງແຮງ ແລະ ດິນແຂງກະດ້າງ, ຊີວະພາບ ຂອງດິນ ຫລຸດລົງ, ທາດເຄມີ ຂອງດິນ ເຊື່ອມໂຊມ (ເຊັ່ນ ກາຍເປັນດິນເຄັມ), ແລະ ດິນເຊາະເຈື່ອນ. ດິນ ປ່າໄມ້ ເຂດຮ້ອນ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ດິນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງ, ມີລັກສະນະ ທີ່ມັກພາໃຫ້ ເກີດມີ ບັນຫາ ການຊຸດໂຊມ ຂອງ ປ່າໄມ້. ການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ດິນ ສ່ວນໃຫນ່ ແມ່ນ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໃນ ເຂດທີ່ ມີຄວາມກົດດັນ ດ້ານປະຊາກອນ ຊຶ່ງ ພາໃຫ້ ຮອບວຽນ ຂອງ ການເຮັດໄຮ່ ສັ້ນລົງ ຫລື ເຂດທີ່ ມີຊາວກະສິກອນ ໃນ ເຂດທົ່ງພຽງ ບຸກລຸກ ພື້ນທີ່ ເຂດເນີນສູງ ທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ ເພື່ອ ຊ່ວຍ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ຜົນຜະລິດ ກະສິກຳ ຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ຕົກຕ່ຳ. ສິ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ແມ່ນວ່າ ເກີດມີ ບັນຫາ

ແຫລ່ງນໍ້າ ຊຸດໂຊມ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ເກີດຈາກ ການເຮັດໄຮ່ ເລື້ອນລອຍ. ຢູ່ໃກ້ກັບ ເຂດທີ່ມີຄົນອາໄສຢູ່, ຊາວກະສິກອນ ໃນ ເຂດທົ່ງພຽງ ໄດ້ເຮັດໄຮ່ເລື້ອນລອຍ ເສີມ ກັບ ການຜະລິດ ກະສິກໍາ ໃນ ເຂດທົ່ງພຽງ.

ບົດລາຍງານ ສະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ປີ 2001 ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະມານ 16% ຂອງ ເນື້ອນທີ່ ປະເທດ ແມ່ນຊຸດໂຊມລົງ ຍ້ອນ ການກະທໍາ ຂອງຄົນ ໃນ ລະດັບເບົາບາງ, 83% ແມ່ນ ໃນ ລະດັບ ປານກາງ ແລະ 1% ແມ່ນ ໃນ ລະດັບ ໜັກໜ່ວງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ສາຍເຂດ ຕົ້ນຕໍ ຂອງ ດິນ ເຊື່ອມໂຊມ ແມ່ນຍ້ອນ ການຊຸມໂຊມ ຂອງ ປ່າໄມ້ ຈາກ ການເຊາະ ຂອງ ນໍ້າ (NORAD ແລະ UNEP, 2001). ຄຸນຄ່າ ດ້ານຊີວະນານາພັນ ແມ່ນ ກໍາລັງຖືກທໍາລາຍ ຢ່າງທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ. ສາຍເຫດ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ການສູນເສຍ ແລະ ເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ປ່າໄມ້ ຕົ້ນຕໍ ຈໍານວນໜຶ່ງ ແມ່ນ ມາຈາກ ການອະນຸລັກດິນ ເພື່ອ ການກະສິກໍາ, ການຕັດໄມ້ ທີ່ ຖືກກົດໝາຍ ແລະ ເຖື່ອນ ເພື່ອ ເປັນການຄ້າ, ການເຮັດໄຮ່ ເລື້ອນລອຍ, ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງ ພື້ນຖານ, ແລະ ໄຟໄໝ້ປ່າ ທີ່ຄວບຄຸມບໍ່ໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ ຜົນສະທ້ອນ ຂອງ ການຖິ້ມລະເບີດ ແລະ ສານເຄມີ ໃນ ປາງສົງຄາມ ກໍ່ພາໃຫ້ ທັງ ຄຸນນະພາບ ແລະ ພື້ນທີ່ ປ່າໄມ້ ຫລຸດລົງ.

9.1.3. ຜົນກະທົບ ຂອງ ການປ່ຽນແປງ ແຫລ່ງນໍ້າ

ການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ ອາດຈະນໍາມາຊຶ່ງ ການເຮັດໃຫ້ ປະລິມານ ນໍ້າ ໜ້າດິນ ຫລຸດລົງ ໃນ ລະດູແລ້ງ. ການຕົກຕະກອນ ແລະ ນໍ້າຖ້ວມ ໃຫຍ່ ໃນ ລະດູຝົນ ໄດ້ກາຍເປັນ ບັນຫາ ທີ່ສໍາຄັນ ຕໍ່ກັບ ການກະສິກໍາ ກໍ່ຄື ຂະແໜງການ ອື່ນໆ ເຊັ່ນ ການຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າ (ຈາກ ປະລິມານ ຕະກອນ ໃນ ອ່າງເກັບນໍ້າ ສູງ). ການຫລຸດລົງ ດ້ານຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງ ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້, ການຊຸດຄົ້ນ ໄມ້ ສູງເກີນ ລະດັບ ຄວາມຍືນຍົງ - ບວກກັບ ການຂະຫຍາຍ ພື້ນທີ່ ກະສິກໍາ ຖາວອນ ກວ້າງອອກ - ການຕັດໄມ້ ອອກຈາກພື້ນທີ່ ແລ້ວ ຫັນພື້ນທີ່ ດັ່ງກ່າວ ມາເປັນ ເຂດຜະລິດ ກະສິກໍາ ຖາວອນ ຢູ່ ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດ ຖືວ່າ ເປັນການປະກອບສ່ວນ ໃນ ການຕັດໄມ້ທໍາລາຍປ່າ. ການສຸມໃສ່ ການສ້າງຜົນກໍາໄລ ໃຫ້ໄດ້ສູງສຸດ ໃນ ໄລຍະສັ້ນ ໂດຍບໍ່ຄໍານຶງເຖິງ ພັນທະ ໃນ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນໄດ້ຮັບ ແບບຍືນຍົງ ຈະເປັນ ການສ້າງຄວາມກົດດັນ ໃຫ້ແກ່ ປ່າໄມ້ ໃນ ຕໍ່ໜ້າ.

ການປ່ຽນແປງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ທີ່ມີຢູ່ ຍັງສາມາດ ສ້າງຜົນກະທົບ ໂດຍກົງ ຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ທາງເລືອກ ໃນ ການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ. ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງ ປະຊາກອນ ບວກກັບ ການພັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ຂອງ ລັດຖະບານ ໃນ ປະຈຸບັນ (ການຢຸດຕິ ການປູກຝົນ, ການຢຸດຕິ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເລື້ອນລອຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ) ເຮັດໃຫ້ ປະຊາຊົນ ຈໍານວນຫລວງຫລາຍ ຕ້ອງມີ ການແຂ່ງຂັນກັນ ຫລາຍຂຶ້ນ ໃນ ສະພາບ ທີ່ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ມີການຫລຸດລົງ ຊຶ່ງ ທັງໝົດເຫລົ່ານັ້ນ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບ ທາງລົບ ໃຫ້ແກ່ ສະພາບ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ.

9.1.4. ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ ກ່ຽວກັບ ການນໍາໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ

ສ.ປ.ປ.ລາວ ໄດ້ເນີນ ບາດກ້ານ ທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການຄຸ້ມຄອງ ການນໍາໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ມີຄວາມຍືນຍົງ. ກອງປະຊຸມ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ເທື່ອທໍາອິດ ໃນ ປີ 1989 ໄດ້ກໍານົດ ບາດກ້າວ ທີ່ຈໍາເປັນ ໃນ ການອະນຸລັກ ແລະ ຂະຫຍາຍ ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້

ປົກຫຸ້ມ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ລັດຖະບານ ກໍໄດ້ອອກ ກົດໝາຍ ແລະ ດໍາລັດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທໍາມະຊາດ ແບບຍືນຍົງ - ກ່ຽວກັບ ການຢຸດຕິ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ, ການຄຸ້ມຄອງ ການລ່າເນື້ອ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນ ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ອວຕສ) ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ປີ 1993 ແລະ ໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາ ແຜນດໍາເນີນງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ປີ 1994, ລັດຖະບານ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ປີ 1999, ແລະ ສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລະຫວ່າງ ກະຊວງ ໃນ ປີ 2002. ໃນ ປີ 2005 ກໍໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາ ຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ຮອດປີ 2020, ແຜນງານ ພັດທະນາ ຊຸມນະບົດ ແລະ ປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ, ຍຸດທະສາດ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຫ່ງຊາດ ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນ ດໍາເນີນງານ ແຫ່ງຊາດ ດ້ານຊີວະນານາພັນ.

ດິນ ຖືວ່າ ເປັນ ຊັບສິນ ຂອງ ວົງຄະນະຍາດ ແຫ່ງຊາດ ໂດຍ ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງ ລັດ ເພື່ອ ນໍາໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ເປັນ ພາຫະນະ ໃນ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ລັດຖະບານ ໄດ້ມີ ນະໂຍບາຍ ໃນ ການມອບໂອນ ທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ເພື່ອ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ປົກປ້ອງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້. ໃນ ປະຈຸບັນ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ທີ່ຖືກຮັບຮອງເອົາແລ້ວນັ້ນ ເຊັ່ນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ດິນ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ປ່າໄມ້ ແມ່ນ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມ ການວາງແຜນ ນໍາໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ດິນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ທັງສອງກົດໝາຍ ທີ່ກ່າວມານັ້ນ ໄດ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຂັ້ນບ້ານ ໃນ ການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການສໍາຫລວດ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ ຊັບພະຍາກອນ ປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກໍາ, ເພື່ອ ກຳນົດ ຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນຄອບຄົວ, ເພື່ອ ຈັດສັນ ທີ່ດິນ ໂດຍອີງໃສ່ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດ ດ້ານແຮງງານ, ແລະ ເພື່ອ ອອກໃບຕາດິນ ທີ່ໝັ້ນຄົງ ຊຶ່ງ ເປັນການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ມີສະມັດຖະພາບ ແລະ ອີງໃສ່ ຂໍ້ແນະນໍາ ທີ່ບໍ່ຕາຍຕົວ.

9.2. ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ

9.2.1. ສະພາບລວມ ດ້ານຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ປະເທດ

ອີງຕາມ ເອກະສານ ການສຶກສາ ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ໂດຍ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ, “ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນ ຍັງຢູ່ໃນ ສະພາບດີ, ຍົກເວັ້ນ ຢູ່ ບາງບ່ອນ”. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍ້ອນ ຄວາມກົດດັນ ຈາກ ການເຕີບໂຕ ຂອງ ປະຊາກອນ ຢ່າງໄວວາ, ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການຂະຫຍາຍຂອງຕົວເມືອງ, ຄຸນນະພາບນໍ້າ ໄດ້ມີ ການເຊື່ອມໂຊມລົງ. ທ່າອ່ຽງ ດັ່ງກ່າວ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ຈະມີ ການຄວບຄຸມ ແຫລ່ງມົນລະພິດ ທາງນໍ້າ. ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ອະນາຄົດ ອາດມາຈາກ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຊຶ່ງ ຈະເຮັດໃຫ້ ລະບົບ ການໄຫລວຽນ ຂອງ ນໍ້າ ມີການປ່ຽນແປງ ຍ້ອນ ການເກັບກັກນໍ້າ ຂອງ ເຂື່ອນ. ໃນ ປະຈຸບັນ ໄດ້ມີການປະເມີນ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍອີງໃສ່ ບົດຮຽນ ຂອງ ສາກົນ ມາປັບໃຊ້ ໃນ ໂຄງການ ໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກ ຂະໜາດ ກາງ ແລະ ໃຫຍ່ ເຊັ່ນ ນໍ້າເລິກ ແລະ ນໍ້າເທີນ 2. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນ ການແກ້ໄຂ ບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ.

ໃນ ປີ 2004, ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ໄດ້ດໍາເນີນ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ດ້ານຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາຫລັກ ຊຶ່ງ ໄດ້ຂໍສະຫລຸບວ່າ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄຸນນະພາບນໍ້າ

ທີ່ວັດແທກ ຈາກ ສະຖານີຕ່າງໆ ຕາມ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນ ມີຄຸນນະພາບ ແຕ່ “ດີຫລາຍ” ຫາ “ດີ”. ຈາກ ການສຶກສາ ຕັ້ງແຕ່ ເໜືອກະແສ ເຖິງ ໃຕ້ກະແສ ສັງເກດເຫັນວ່າ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ບໍ່ໄດ້ມີ ການເຊື່ອມໂຊມ, ຍົກເວັ້ນ ຢູ່ ລະຫວ່າງ ວຽງຈັນ ທີ່ສັງເກດເຫັນວ່າ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງ ອົກຊີແຊນ ລະລາຍໃນນໍ້າ (Dissolved Oxygen - DO) ຕໍ່າ. ສັງເກດເຫັນວ່າ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງ ຕະກອນ ໃນ ນໍ້າ (Total Suspended Solid -TSS) ສູງ ແມ່ນຍ້ອນ ບັນຫາ ການເຊາະເຈື່ອນ ຢູ່ ເໜືອກະແສ ຂອງ ວຽງຈັນ. ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງ ຕະກອນ ໃນ ນໍ້າ ເບິ່ງຄືວ່າ ກໍາລັງມີທ່າອ່ຽງ ຫລຸດລົງ ຕະຫລອດ ນັບແຕ່ ປີ 1992 ເປັນຕົ້ນມາ ຊຶ່ງ ໄດ້ມີການຫລຸດລົງ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ໄປພ້ອມໆ ກັບ ການສ້າງ ເຂື່ອນໃໝ່ ຢູ່ ຕອນເທິງ ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າ.

9.2.2. ແຫລ່ງ ມົນລະພິດ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ປະຈຸບັນ ແລະ ອາດເກີດຂຶ້ນ ໃນ ຕໍ່ໜ້າ

ອີງຕາມ ການທົບທວນຄືນ ຂອງ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ ກ່ຽວກັບ ຄວາມສຸກເສີນ ດ້ານຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ (ກັນຍາ 2005) ແຫລ່ງ ມົນລະພິດ ທາງນໍ້າ ໃນ ປະຈຸບັນ ແລະ ອາດເກີດຂຶ້ນ ໃນ ອະນາຄົດ ປະກອບມີ:

• **ຄວາມສ່ຽງ ຈາກ ແຫລ່ງ ທຳມະຊາດ**

ຄາມສ່ຽງ ຈາກ ແຫລ່ງ ທຳມະຊາດ ແມ່ນ ພະຍາດ ທີ່ເກີດຈາກ ນໍ້າ ຊຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນ ໃນ ລະຫວ່າງ ແລະ ພາຍຫລັງ ເກີດມີ ໄພນໍ້າຖ້ວມ. ບ່ອນທີ່ເກີດ ພະຍາດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ລຽບຕາມ ແຄມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ. ເນື່ອງຈາກ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ຕາມປະເພນີ (ອາບ ແລະ ຊັກລ້າງ ໃນ ແມ່ນໍ້າ ໂດຍກົງ, ການຂາດ ລະບົບ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ ການດົມນໍ້າ ດິບ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການບຳບັດ ຫລື ຕົ້ມ ເສຍກ່ອນ), ປະຊາຊົນ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ໃຕ້ກະແສ ອາດມີຄວມສ່ຽງ ຕໍ່ ພະຍາດ ທີ່ເກີດ ຈາກ ນໍ້າ.

• **ຄວາມສ່ຽງ ຈາກ ພາລະບົດບາດ**

ດັ່ງທີ່ຮູ້ກັນດີແລ້ວວ່າ ສ.ປ.ປ.ລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ຊຶ່ງ ອຸດສາຫະກຳ ຫັກ ຍັງບໍ່ທັນມີຫລາຍ. ໃນ ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ໃນ ປະຈຸບັນ ຊາວກະສິກອນ ຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ໃນ ເຂດ ຊົນນະບົດ ຍັງຄົງ ນຳໃຊ້ ຝຸ່ນສັດ ເຂົ້າໃນ ການຜະລິດ ກະສິກຳ. ຝຸ່ນ ເຄມີ ແລະ ຍາປາບສັດຕູພືດ ຍັງບໍ່ທັນຖືກນຳໃຊ້ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເທື່ອ ໃນ ທົ່ວປະເທດ.

9.2.3. ນະໂຍບາຍ, ມາດຕະຖານ ແລະ ແຜນງານ ດ້ານການຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ

ປະຈຸບັນ ສ.ປ.ປ.ລາວ ມີ ຫ້ອງວິໄຈ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ທັງໝົດ 4 ແຫ່ງ, ບັນດາຫ້ອງວິໄຈ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ດຳ ເນີນການ ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ແຕ່ ກໍມີ ການຮ່ວມມືກັນ ໃນ ການເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ. ການກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ແມ່ນ ຢູ່ພາຍໃຕ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຫ້ອງວິໄຈ ຄຸນ ນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ກົມ ຊົນລະປະທານ, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ໂດຍສຸມໃສ່ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ບໍລິເວນ ຕາມລຳນໍ້າ (ambient water quality). ໃນ ປະຈຸບັນ ມີ ສະຖານີ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ 34 ແຫ່ງ: 4 ແຫ່ງ ແມ່ນຢູ່ ແມ່ນໍ້າຂອງ, 15 ແຫ່ງ ແມ່ນຢູ່ 9 ສາຂາ ຫລັກ, ສ່ວນ 10 ແຫ່ງ ທີ່ຍັງເຫລືອ ນັ້ນ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ ບ່ອນທີ່ ອາດ ມີ ການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ເຊັ່ນ: ຢູ່ໃຕ້ ອ່າງເກັບນໍ້າຕ່າງໆ ແລະ ບຶງ ທາດຫລວງ, ນະຄອນຫລວງ ວຽງ

ຈັນ. ການເກັບກຳ ຕົວຢ່າງ ນໍ້າ ໄດ້ດຳເນີນ ເປັນ ລາຍເດືອນ ເພື່ອມາ ວິໄຈ ດ້ານເຄມີ ແລະ ຊີວະ. ຫ້ອງວິໄຈ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ ສະເພາະ ການວິໄຈ ນໍ້າເບື້ອນ ຈາກ ຕົວເມືອງ, ໃນນັ້ນ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ 14 ສະຖານີ ເພື່ອ ເກັບເອົາ ຕົວຢ່າງ ຕາມ ຄອງລະບາຍນໍ້າຕ່າງໆ ໃນ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ. ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ການວິໄຈ ແມ່ນດຳເນີນ ເປັນ ລາຍອາທິດ. ຫ້ອງວິໄຈ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ລັດວິສາຫະກິດ ນໍ້າປະປາ ນະຄອນຫລວງ ແມ່ນ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ດິບ ໃນ ບ່ອນທີ່ ສູບເອົານໍ້າ ແລະ ໃນ ລະບົບ ຖໍ່ສົ່ງນໍ້າ. ຫ້ອງວິໄຈ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຂອງ ກົມ ອະນາໄມ ແລະ ກັນພະຍາດ, ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າດິ່ມ ໃນ ທົ່ວປະເທດ.

ໃນ ປະຈຸບັນ ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ແມ່ນຖືກກຳນົດຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ມາດຕະຖານ ຂອງ ອົງການ ອະນາໄມໂລກ, ເຊັ່ນ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າດິ່ມ, ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ບໍລິເວນ ຕາມລຳນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ຈາກ ຕົວເມືອງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ.

9.3. ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ

9.3.1. ສະພາບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຂອງ ປະເທດ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ບັນຫາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຈະບໍ່ຖືກກ່າວເຖິງ ໃນ ລະດັບ ຊາດ ກໍຕາມ, ມີ ຫລາຍໆ ກໍລະນີ ສຶກສາ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ ບັນຫາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ. ໃນນັ້ນ ໄດ້ມີ ການສຶກສາ ກ່ຽວກັບ ບົດບາດ ແລະ ຄຸນຄ່າ ກ່ຽວກັບ ທາດອາຫານ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນໍ້າ ຕໍ່ກັບ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ຂອງ ແຂວງ ອັດຕະປື ໂດຍ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ອົງການ ອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO), ອົງການ ລາເຮັກ (LARReC), ອົງການ ອະນຸລັກ ທຳມະຊາດ ສາກົນ (IUCN) ແລະ ອົງການ ນໍ້າ ແລະ ທຳມະຊາດ (Water and Nature Initiative), ຊຶ່ງ ໄດ້ນຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ໃນນີ້ ລວມມີ ສະພາບ ຖາວອນ ແລະ ຕາມລະດູ, ການໂຫລ ແລະ ນັ້ງ ຂອງ ລຳນໍ້າ ຕາມທຳມະຊາດ ແລະ ທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນ. ແຕ່ລະ ປະເພດ ລຳນໍ້າ ແມ່ນ ມີ ລັກສະນະ ຮອບວຽນ ອຸທິກກະສາດ ສະເພາະ ຂອງ ໃຜມັນ, ໂດຍ ອີງຕາມ ກຸ່ມ ອົງຄະທາດ ທີ່ມີຊີວິດໃນ ນໍ້າ ແລະ ວິຖີ ໃນ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ຂອງ ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ. ປະເພດ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ນັ້ນ ປະກອບມີ ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ທີ່ມີນໍ້າ ຕະຫລອດປີ, ໜອງ ທີ່ມີນໍ້າຂັງ ຕະຫລອດປີ ແລະ ທົ່ງນາ, ໜອງ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ຕາມລະດູການ.

ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ທີ່ມີນໍ້າ ຕະຫລອດປີ ແມ່ນ ອົງປະກອບ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ເຂດ ທົ່ງພຽງ ແລະ ແມ່ນແຫລ່ງ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ປາ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນໍ້າ ອື່ນໆ. ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນໍ້າ ຕະຫລອດປີ, ພ້ອມນັ້ນ ກໍມີ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ລະດັບ ນໍ້າ ໃນ ລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ ຂອງ ປີ. ຍ້ອນວ່າ ມີນໍ້າຢູ່ຕະຫລອດ, ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງກາຍເປັນ ບ່ອນອາໄສ ຂອງ ປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ສະນິດຕ່າງໆ ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ແລະ ເປັນແຫລ່ງທີ່ຢູ່ ສຳຄັນ ຂອງ ຊະນິດພັນ ສັດ ແລະ ພືດ ທີ່ຂາດນໍ້າບໍ່ໄດ້.

ໜອງ ທີ່ມີນໍ້າ ຕະຫລອດປີ, ບຶງ ແລະ oxbows ປົກກະຕິ ແມ່ນ ມີຢູ່ຕາມ ເຂດທົ່ງຮາບ ທີ່ມີນໍ້າຖ້ວມ ປະຈຳ. ໜອງ ແລະ ບຶງ ດັ່ງກ່າວ ມີໜ້າທີ່ ອັນສຳຄັນ ໃນ ການຮັບເອົາ ປະລິມານ ນໍ້າ ທີ່ມີຫລາຍ ໃນ ລະດູຝົນ ແລະ ເກັບນໍ້າໄວ້ ຕະຫລອດ ລະດູແລ້ງ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ໜອງ ແລະ ບຶງ ແມ່ນ ຕົ້ນ ມີຂະໜາດ ແຕກຕ່າງກັນ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ຕາມ ແຕ່ລະ ລະດູການ ຂອງ ປີ, ໃນ ລະດູຝົນ ແມ່ນ ຂະຫຍາຍ ກວ້າງອອກ ແລະ ໃນ ລະດູແລ້ງ

ແມ່ນ ແຄບເຂົ້າ. ໜອງ ແລະ ບຶງ ດັ່ງກ່າວ ເປັນ ບ່ອນອາໄສ ຂອງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ສະນິດຕ່າງໆ ໃນ ລະດູແລ້ງ ແລະ ເປັນແຫລ່ງ ຂອງ ປາ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ ເຂດທີ່ງຽບ ທີ່ມັກມີນ້ຳຖ້ວມ ໃນ ລະດູຝົນ. ຊະນິດພັນ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນ ປາ ທີ່ອາໄສ ຢູ່ ເຂດທີ່ງຽບ ທີ່ມັກມີນ້ຳຖ້ວມ ແຕ່ ກໍຍັງມີ ປາ ທີ່ມັກອາໄສ ຢູ່ຕາມແມ່ນ້ຳ ປະປົນຢູ່ ແມ່ນ ປະລິມານ ນ້ຳ ຫລຸດລົງ ຫລັງຈາກ ລະດູ ນ້ຳມາກ. ຍ້ອນວ່າ ນ້ຳ ໃນ ເຂດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ມີທາດບຳລຸງສູງ ແລະ ຕົ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ໄປດ້ວຍ ພືດນ້ຳ, ຫອຍ molluscs, ຫອຍ crustaceans, ສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນ້ຳ ແລະ ສັດເລືອຄານ. ການຫາປາ ໃນ ແຫລ່ງນ້ຳ ຖາວອນ ເຊັ່ນ ໜອງ, ບຶງ ແລະ oxbows ແມ່ນ ບໍ່ຍາກ ເທົ່າກັບ ການຫາ ໃນ ແມ່ນ້ຳ ແລະ ການລົງທຶນ ກໍ່ໜ້ອຍ. ເຂດ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ສຸດ ຕໍ່ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກ. ເມື່ອ ນ້ຳ ຫລຸດລົງ ແລະ ນ້ຳແຫ້ງ ຕາມລະດູການ ຫລື ມີການນຳເອົາ ນ້ຳ ໄປໃຊ້.

ຄວາມຫລາກຫລາຍ ຂອງ ແນວພັນປາ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນ້ຳ. ຄາດວ່າ ໃນ ປະຈຸບັນ ມີ ປາ ປະມານ 1,200 ຊະນິດ ແລະ 500 ຊະນິດ ອາໄສຢູ່ ໃນ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ໃນ ຈຳນວນ ດັ່ງກ່າວ, 9 ຊະນິດ ແມ່ນ ຖືກລົບກວນ, ແລະ 25 ຊະນິດ ແມ່ນ ມີຄວາມເໝາະສົມ ໃນ ການລ້ຽງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແນວພັນປາ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນ ແມ່ນ້ຳຂອງ ອາດຖືວ່າ ຈັດຢູ່ໃນປະເພດ ທີ່ມີຄວາມຫລາກຫລາຍທີ່ສຸດ. ໃນນັ້ນ, ແມ່ນເຂດ ທີ່ມີ ແນວພັນ ທີ່ຫລາກຫລາຍທີ່ສຸດ ໃນ ປະຫວັດສາດ ຂອງ ພາກພື້ນ, ເມື່ອ ຫລາຍໆສ່ວນ ຂອງ ພາກພື້ນ ໄດ້ຖືກແບ່ງອອກ ແລະ ໂຮມກັນໃໝ່ ຕາມ ກາລະເວລາ. ການປ່ຽນແປງ ລະບົບນິເວດ ຂອງ ພື້ນທີ່ ທີ່ມັກມີນ້ຳຖ້ວມ ທຳມະຊາດ ກໍ່ພາໃຫ້ ມີການເຄື່ອນຍ້າຍ ຂອງ ປາ, ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນ ມີໄລຍະທາງ ເຄື່ອນຍ້າຍໄກ, ຊຶ່ງ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ເຮັດໃຫ້ ມີການປະສົມ ເຊື້ອແນວ ແລະ ແຜ່ຜາຍ ອານາເຂດ ອາໄສ ຂອງ ຊະນິດພັນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈະມີ ການສຶກສາ ພຽງແຕ່ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ ຊະນິດພັນ ທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ມີລາຍລະອຽດ ພໍປະມານ ກໍ່ຕາມ, ປະເມີນວ່າ ສັດສ່ວນ ສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງ ຈຳນວນ ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ (MAF and STEA, 2004).

ເຂົ້າໃຈວ່າ ດິນທາມ (ດິນບໍລິເວນນ້ຳ) ແມ່ນ ລະບົບ ທາງນ້ຳ ທີ່ມີການເຄື່ອນໄຫວ ຊ້າ, ຕົ້ນ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ ມີຢູ່ ຕາມເຂດ ດິນ ທີ່ນ້ຳຊຶມຜ່ານ ຍາກ (MAF and STEA, 2004). ບໍ່ໄດ້ມີການ ສຶກສາ ລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ຊັ້ນດິນ ຂອງ ດິນທາມ, ໄດ້ມີ ການປະເມີນ ຂອບເຂດ ແລະ ປະເພດ ຂອງ ດິນທາມ ໃນ ເບື້ອງຕົ້ນ ໃນ ເຂດ ເຊື້ອແນວ ຂອງ ແມ່ນ້ຳຂອງ 50 ກິໂລແມັດ. ລາຍງານ ດັ່ງກ່າວ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະຈຸບັນ ມີ ເນື້ອທີ່ ປ່າຝຸ່ມ ເກືອບ 60,000 ເຮັກຕາ ທີ່ຖືກຖ້ວມ ຕາມລະດູ, 27,000 ເຮັກຕາ ເປັນເຂດ ປ່າບຶງ ທີ່ມີນ້ຳ ຕະຫລອດ, ແລະ ມີພຽງ 120 ເຮັກຕາ ທີ່ເປັນເຂດປ່າ ທີ່ຖືກຖ້ວມ ຕາມລະດູ. ເຂດ ດິນທາມ ທີ່ສຳຄັນ ຂອງ ສ.ປ.ປ.ລາວ ແມ່ນ ດິນທາມ ເຂດ ແມ່ນ້ຳຂອງ, ເຊຈຳພອນ, ໜອງຫລວງ, ບຶງໜອງຍົມ, ເຊປຽນ, ຕາດ ຄອນ (ສີພັນດອນ), ທົ່ງຮາບ ເຊກອງ, ສຸກຊຸມ ແລະ ນ້ຳເທີນ (ພູພຽງ ນາກາຍ).

9.3.2. ຜົນກະທົບ ຈາກ ກິດຈະກຳ ຂອງ ຄົນ ຕໍ່ກັບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນ້ຳ

ເພື່ອ ຮັກສາ ຊີວະນານາພັນ ທາງນ້ຳ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ດັ່ງກ່າວໄວ້, ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ຄຸ້ມຄອງ ການເຮັດນາເຂົ້າ ແລະ ລ້ຽງປາ ໃຫ້ດີຂຶ້ນຕື່ມ. ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງເຂົ້າໃຈ ລະບົບ ນິເວດ ແມ່ນມີການພົວພັນ ກັນຄືແນວໃດ. ການຜະລິດ ກະສິກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ ສານເຄມີ ຫລາຍຂຶ້ນ ຈະສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ຊີວະນານາພັນ ທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນ້ຳ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງ ປະຊາຊົນ ຊົນນະບົດ ຢ່າງຫລືກລ່ຽງບໍ່ໄດ້ ຊຶ່ງ

ຜົນກະທົບ ດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີ ການຄຸ້ມຄອງ. ການປ່ຽນໄປ ນໍ້າໃຊ້ ວິທີການ ລ້ຽງປາ ເພື່ອ ທົດແທນ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຮັບປະກັນໄດ້, ເນື່ອງຈາກວ່າ ພື້ນທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ ໃນ ການເຮັດໜອງປາ ແມ່ນ ມີຈຳກັດ, ແລະ ປາທີ່ຢູ່ໃນ ນາ ກໍ ບໍ່ແມ່ນ ປາ ທີ່ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຈະເປັນເຈົ້າຂອງ. ຜົນກະທົບ ຈາກ ການສູນເສຍ ຊີວະນານາພັນ ທາງນໍ້າ ສິ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ປະຊາຊົນ ຜູ້ທຸກຍາກ ໃນ ລະດັບ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຊຶ່ງ ການດຳລົງຊີວິດ ຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ (MAF, Program Operation Manual).

ການປະມົງ ໃນ ເຂດ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ຕອນລຸ່ມ ແມ່ນ ຖືກຂົ່ມຂູ່ ຢ່າງຮ້າຍແຮງ ຈາກ ຄວາມເຊື່ອມໂຊມ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ບັນຫາ ນໍ້າເຄັມ. ສະມັດຖະພາບ, ການກະຈາຍ ແລະ ສ່ວນປະກອບ ຂອງ ປາ ທີ່ມີຢູ່ ໃນ ທຳມະຊາດ, ການຜະລິດ ປາ ທີ່ສຳຄັນ ແລະ ການພັດທະນາ ການປະມົງ ແມ່ນ ຕິດພັນ ຢ່າງໃກ້ຊິດ ກັບ ລະບົບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນ ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ. ການເຊື່ອມໂຊມ ຂອງ ພື້ນຖານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ ມີຜົນກະທົບ ດ້ານລົບ ຕໍ່ ສະມັດຖະພາບ ຂອງ ການປະມົງ ໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ (Interim Committee for Coordination of Investigation fr Lower Mekong Basin, 1992).

ປາ, ຫອຍ crustaceans, ສັດເຄິ່ງປົກເຄິ່ງນໍ້າ, ຫອຍ molluscs, ສັດເລືອຄານ ແລະ ພືດ ຊຶ່ງ ເປັນ ຊີວະນານາພັນ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ ໃນ ລະດັບ ສູງ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ຊັບພະຍາກອນ ທາງນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ມີບົດບາດສຳຄັນ ຕໍ່ ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ເປັນແຫລ່ງສະໜອງ ໂປຣຕີນ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ຊາວຊົນນະບົດ ຜູ້ທຸກຍາກ. ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ທາງນໍ້າ ຂອງ ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ແມ່ນເປັນກິດຈະກຳ ທີ່ມີ ຢ່າງແຜ່ກວ້າງ. ບົດລາຍງານ ສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ (the Country Environment Review) (ADB, 2000) ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ບັນດາ ບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ດິນທາມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ໃນ ເຂດດິນທາມ ແມ່ນ:

- ການຫາປາ ແບບບໍ່ຍືນຍົງ - ນຳໃຊ້ ມອງຖີ່, ການຫາປາ ແບບດັບສູນ, ນຳໃຊ້ ສານພິດ, ສູບນໍ້າ ອອກຈາກ ດິນທາມ, ການນຳໃຊ້ ຕຸ້ມ / ໄຊ ທີ່ບໍ່ແທດເໝາະ (ກະທົບ ຕໍ່ ພັນປາ ທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍ).
- ການລ່າ ສັດປ່າ ແລະ ນົກນ້ຳ ທີ່ອົບພະຍົບໄປມາ.
- ການຄ້າຂາຍ ສັດປ່າ ຈາກ ດິນທາມ.
- ຜົນກະທົບ ຈາກ ເຂື່ອນ: ຕົວຢ່າງ ການປ່ອຍນໍ້າ ອອກ ແລະ ເຂົ້າ ດິນທາມ, ຊຶ່ງ ມີຄວາມສຳຄັນ ຕໍ່ ການວາງໄຂ ແລະ ເຂດວາງໄຂ ຂອງ ປາ; ກິດກັ້ນ ທາງຂຶ້ນລົງ ຂອງ ປາ ຫລື ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ມີການປ່ຽນແປງ ຊຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ ປະລິມານປາ ຫລຸດລົງ ຫລື ໝົດໄປ, ອາດເຮັດໃຫ້ ເກີດ ພະຍາດ ທີ່ເກີດຈາກນໍ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ (ເຊັ່ນ ໄຂ້ຍຸງ, ພະຍາດ ຕັບ); ແລະ ສ້າງຜົນກະທົບ ຕໍ່ ການຜະລິດ ເຂົ້າ.
- ການພັດທະນາ ອຸດສາຫະກຳ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ ມົນລະພິດ ເພີ່ມຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຢູ່ລຽບຕາມ ແຄມແມ່ນໍ້າຂອງ.
- ການຕັດໄມ້ ທີ່ບໍ່ແທດເໝາະ ຊຶ່ງ ຕິດພັນກັບ ການຕັດໄມ້ ເພື່ອຂາຍ ແລະ ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ ເບິ່ງຄືວ່າ ຈະເປັນ ສາຍເຫດ ໃຫ້ ຕະກອນ ໃນແມ່ນໍ້າ, ຫ້ວຍນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ.

9.3.3. ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ

ການຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ວາງໄຂ່ ຂອງ ປ່າ ຂອງ LARREC ໂດຍ ການຮ່ວມມື ກັບ ຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ສາກົນ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນ ໃນ ປະຈຸບັນ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ເພື່ອ ຊອກຫາ ຂໍ້ມູນ ທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງ ຍັງບໍ່ທັນ ຈະແຈ້ງ. ຜົນ ຂອງ ການຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງກ່າວ ຄາດວ່າ ຈະຖືກເຜີຍແຜ່ ໃນ ໂວງນີ້. ການນຳສະເໜີ ການປະສົມພັນປາ ຊະນິດອື່ນໆ ກໍ່ແມ່ນຫົວຂໍ້ ຂອງ ການຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງກ່າວ.

9.4. ສະຫຼຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ຂະແໜງການ ນໍ້າ

ສ.ປ.ປ.ລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ. ຕັ້ງແຕ່ໃດມາ, ປະຊາຊົນ ລາວ ແມ່ນ ດຳລົງຊີວິດ ຕິດພັນກັບ ປ່າໄມ້ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ໂດຍ ມີການຜະລິດ ກະສິກຳ ສະເພາະ ໂດຍອີງໃສ່ ພື້ນທີ່ ແລະ ຄວາມຄ້ອຍຊັນ ຂອງ ຫນ້າດິນ. ໃນ ເຂດ ເນີນສູງ (ພູດອຍ), ການຜະລິດ ກະສິກຳ ໂດຍ ການຖາງປ່າເຮັດໄສ່ ເລື້ອນລອຍ ໄດ້ກາຍເປັນ ລະບົບ ການຜະລິດ ທີ່ແຜ່ກວ້າງ ໂດຍ ກວມເອົາ ເກືອບ 70% ຂອງ ພື້ນທີ່. ເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ ຂອງ ປະເທດ ແມ່ນຖືກປັບປຸງ ໂດຍ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງ ຄົນ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການຖາງປ່າເຮັດໄສ່ ເລື້ອນລອຍ, ໄຟໄໝ້ປ່າ ທີ່ຄວບຄຸມບໍ່ໄດ້, ການອະນຸລັກດິນ ເພື່ອ ການກະສິກຳ, ແລະ ອື່ນໆ. ຫຼັກກຳນົດ ທີ່ມີ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ ປົກຫຸ້ມ ຂອງ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຈາກ 70% ຫາ 43% ໃນ ໄລຍະ ເຄິ່ງສະຕະວັດ ທີ່ຜ່ານມາ ຄື ນັບແຕ່ ປີ 1940 ເຖິງ 2004. ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ ພາໃຫ້ ປະລິມານ ນໍ້າຫນ້າດິນ ຫຼຸດລົງ ໃນ ລະດູແລ້ງ. ປະລິມານ ຕະກອນ ສູງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ໃນ ລະດູຝົນ ການເປັນ ຜົນກະທົບ ທີ່ສຳຄັນ ຕໍ່ ການຜະລິດ ກະສິກຳ ຂອງ ປະເທດ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ທີ່ວັດແທກ ຈາກ ສະຖານີຕ່າງໆ ຕາມ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນ ມີຄຸນນະພາບ ແຕ່ “ດີຫລາຍ” ຫາ “ດີ”. ປະຈຸບັນ ໄດ້ມີ ການກຳນົດ ມາດຕະຖານ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ແລະ ມີ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຮັບຜິດຊອບ. ກົມ ຊົນລະປະທານ, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ມີໜ້າທີ່ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ໃນ ບໍລິເວນ ຕາມລຳນໍ້າ (ambient water quality); ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບ ວິໄຈ ນໍ້າເບື້ອນ ຈາກ ຕົວເມືອງ; ລັດວິສາຫະກິດ ນໍ້າປະປາ ນະຄອນຫລວງ ແມ່ນ ກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າ ທີ່ສະໜອງ ໃນ ເຂດຕົວເມືອງ; ແລະ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການກວດກາ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າດື່ມ.

ຍັງບໍ່ທັນມີ ການສຶກສາ ດ້ານ ສະພາບ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຂອງ ປະເທດ ຢ່າງພຽງພໍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມີ ກໍລະນີ ສຶກສາ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ, ຊຶ່ງ ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງ ປະເພດ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ, ບົດບາດ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ກັບ ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ, ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ດິນທາມ. ປະເພດ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ນໍ້າ ຕົ້ນຕໍ ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ນັ້ນ ປະກອບມີ ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ທີ່ມີນໍ້າ ຕະຫລອດປີ, ໜອງ ທີ່ມີນໍ້າຂັງ ຕະຫລອດປີ, oxbows ແລະ ທົ່ງນາ, ໜອງ ແລະ ຫ້ວຍນໍ້າ ຕາມລະດູການ. ປາ, ຫອຍ crustaceans, ສັດເຄິ່ງປົກເຄິ່ງນໍ້າ, ຫອຍ molluscs, ສັດເລືອຄານ ແລະ ພືດ ຊຶ່ງ ເປັນ ຊີວະນານາພັນ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ ໃນ ລະດັບ ສູງ ໃນ ສ.ປ.ປ.ລາວ. ຊັບພະຍາກອນ ທາງນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ມີບົດບາດສຳຄັນ ຕໍ່ ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ເປັນແຫລ່ງສະໜອງ ໂປຣຕີນ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ຊາວຊົນນະບົດ ຜູ້ທຸກຍາກ. ໃນ ຊຸມ ທົດສະວັດ ທີ່ຜ່ານມາ ໄດ້ມີ ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນ ນໍ້າ

ຫລາຍກວ່າ ການຄຸ້ມຄອງ. ໃນ ປະຈຸບັນ ໄດ້ມີ ການປະຕິບັດ ແຜນງານ ຄົ້ນຄວ້າ ຫລາຍຢ່າງ, ແນໃສ່ ເພື່ອ ໃຫ້ມີ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກຳນົດ ຍຸດທະສາດ.

ສ.ປ.ປ.ລາວ ໄດ້ເນີນ ບາດກ້າວ ທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອ ເຮັດໃຫ້ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ການຄຸ້ມຄອງ ການນຳໃຊ້ ປ່າໄມ້ ແລະ ດິນ ມີຄວາມຍືນຍົງ. ນັບແຕ່ ປີ 1993 ເປັນຕົ້ນມາ, ໄດ້ມີ ການກຳນົດ ໂຄງປະກອບ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ມີ ການອອກ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົດໝາຍ ທີ່ດິນ, ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ, ແລະ ອື່ນໆ.

10. ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໃນ ດ້ານສັງຄົມ

10.1. ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ

ຫລາຍກວ່າທົດສະວັດແລ້ວ ລະບົບການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໃນ ສປປລາວ ໄດ້ມີການປັບປຸງ ຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງ. ລັດຖະບານ ແມ່ນໄດ້ເລັ່ງໃສ່ ການປັບປຸງ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງລະບົບດັ່ງກ່າວ ແລະ ປັບປຸງຊຸມຊົນ ແລະ ສຸຂາອະນາໄມ ຂອງຄົວເຮືອນ. ໃນປະຈຸບັນ, ປະມານ 10% ຂອງປະຊາກອນ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງລະບົບການສະໜອງນໍ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 20% ທຽບໃສ່ ປີ 1996.

ສ່ວນໃຫຍ່ ການສະໜອງນໍ້າພາຍໃນປະເທດ ໃນ ສປປລາວ ຈາກແມ່ນໍ້າ ແລະ ສາຍນໍ້າຕ່າງໆ ແມ່ນພຽງພໍ. ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ໃນເຂດຊົນະບົດ ເອົານໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າມາໃຊ້, ເກັບນໍ້າຝົນ ແລະ ເອົານໍ້າ ຈາກທີ່ສິ່ງນໍ້າຂອງລັດ ຫລື ນໍ້າສ້າງ ສຳລັບການດື່ມ ແລະ ແຕ່ງອາຫານ. ສຳລັບ ການອາບນໍ້າ ແລະ ຊັກເຄື່ອງນຸ່ງ ໂດຍປົກກະຕິ ແມ່ນໄປໃຊ້ນໍ້າຢູ່ຕາມລຳແມ່ນໍ້າໂດຍກົງ ແລະ ຢູ່ທີ່ສິ່ງນໍ້າຈາກລັດ ທີ່ໄດ້ຈັດໄວ້ໃຫ້. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ບາງສ່ວນຂອງປະເທດ ໄດ້ປະສົບ ກັບການຂາດແຄນນໍ້າ ໃນລະດູແລ້ງ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ອອດນໍ້າ ຂອງແມ່ນໍ້າບາງສາຍ ແລະ ໃນເຂດທີ່ໄກຈາກແມ່ນໍ້າ.

ໃນເມືອງທີ່ທຸກຍາກແດ່ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ມີໂຄງການນໍ້າປະປາ ຕໍ່ໄປເຖິງຄົວເຮືອນ. ບາງເມືອງ ໄດ້ຮັບການບໍລິການນໍ້າ ໃນຂັ້ນພື້ນຖານ ໂດຍຜ່ານສະຖານທີ່ຂອງຊຸມຊົນ ຫລື ການບໍລິການ ຂະໜາດນ້ອຍ ຈາກເອກະຊົນ. ນໍ້າຖືກສະໜອງ ໂດຍທີ່ ໃຫ້ແກ່ຄົວເຮືອນໄກ້ຄຽງ ຊຶ່ງນໍ້າໄປມ ຈາກນໍ້າສ້າງ ຫລືແມ່ນໍ້າ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມີການບຳບັດ. ປະຊາຊົນ ຍັງເກັບນໍ້າດິບ ຈາກນໍ້າສ້າງ ຂອງ ເຂົາເຈົ້າເອງ, ຈາກສາຍນໍ້າ, ຫລື ຈາກລະບົບທີ່ ເຊື່ອມຕໍ່ນໍ້າອອກບໍ່ ຫລື ສາຍນໍ້ານ້ອຍ ຊຶ່ງ ໂດຍປົກກະຕິ ປະກອບດ້ວຍ ໂຄງລ່າງແບບງ່າຍດາຍ ແລະ ໃຊ້ຫີນ ສະໜອງນໍ້າສະອາດ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ບຳບັດ ຜ່ານທີ່. ເຖິງແນວກໍຕາມ, ໂຄງການທີ່ນໍ້າ ມີຄວາມສາມາດຈຳກັດ ແລະ ສາມາດ ສະໜອງນໍ້າໄດ້ຫນ້ອຍດຽວ ໃຫ້ແກ່ຄົວເຮືອນ ໃນຕົວເມືອງ. ດັ່ງນັ້ນ ປະຊາຊົນ ໃນຊົນນະບົດ ຕ້ອງນຳໃຊ້ແຫລ່ງນໍ້າ ຈາກຫລາຍປ່ອນ ຊຶ່ງຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂທ້ອງຖິ່ນ.

ເກືອບເຖິງ 58% ຂອງຄົວເຮືອນ ໃນຕົວເມືອງ ໄດ້ຖືກຮັບການປັບປຸງ ການສະໜອງນໍ້າ, ໃນຂະນະ 42% ຍັງຂຶ້ນກັບນໍ້າສ້າງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າຫນ້າດິນອື່ນໆ. ປະມານ 2/3 ຂອງປະຊາກອນ

ໃນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ ແລະ 4 ຕົວເມືອງໃຫຍ່ (ຫລວງພະບາງ, ທ່າແຂກ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ປາກເຊ) ສາມາດເຂົ້າເຖິງນໍ້າປະປາ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ຄົວເຮືອນ. ສ່ວນແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ເຫລືອຕ່າງໆ ປະມານ 82% ຂອງປະຊາກອນ ຍັງບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການນໍ້າປະປາ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ຄົວເຮືອນໄດ້ເທື່ອ (ອົງການນໍ້າປະປາ, ມິຖຸນາ 2004).

ອັດຕາຄວບຄຸມ ການສະໜອງນໍ້າໃນລະດັບເມືອງ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນອັດຕາທີ່ສູງ ທຽບກັບ ສັດສ່ວນຂອງ ປະຊາກອນ ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ອັດຕາທົນທາງເຂົ້າຫາບ້ານ. ປະມານ 43% ຂອງປະຊາກອນ ໃນຕົວເມືອງ ຂຶ້ນກັບລະບົບການສະໜອງນໍ້າ ຊຶ່ງແຫລ່ງນໍ້າມີພຽງແຕ່ 1- 2% ທຽບໃສ່ເຂດຊົນນະບົດ (ຮູບທີ 1). ອີງຕາມການສຳ ຫລັດຂໍ້ມູນ ປີ 1995, ປະມານ 67% ຂອງຄົວເຮືອນ ໃນຕົວເມືອງ ສາມາດເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດ ຈາກລະບົບການ ສະໜອງນໍ້າ ຫລື ຈາກນໍ້າສ້າງ ທີ່ມີການປົກປັກຮັກສາ. ໃນເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ປະຊາກອນ ເຂົ້າເຖິງທົນທາງ ໄດ້ພຽງແຕ່ 27% ຂອງປະຊາກອນ ສາມາດເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດ, ໃນຂະນະທີ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ບໍ່ມີທົນທາງ ສາມາດເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດໄດ້ພຽງແຕ່ 1% ຂອງປະຊາກອນ. ເກືອບເຖິງ 53% ຂອງຄົວເຮືອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ມີແຫລ່ງນໍ້າ ຢູ່ໄກ້ບ້ານ, ທີ່ເຫລືອອີກ 47% ຂອງຄົວເຮືອນ ຕ້ອງເດີນທາງຈາກບ້ານ ໄປໄກອີກ ເພື່ອຫານໍ້າ (ຄະນະກຳມະການວາງແຜນ, 2005).

ຜົນທີ່ເກີດ ຈາກການຂາດການເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດ ສ່ວນໃຫຍ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍສະເພາະ ກະທົບໃສ່ປະຊາຊົນທີ່ທຸກຍາກ ໃນເຂດທ່າງໄກສອກຫລີກ. ໃນການພິຈາລະນາ ບັນຫາຄຸນນະພາບນໍ້າ, ຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸກຂາພິບານ ຄວນດຳເນີນການວິໄຈ ແລະ ທົດລອງນໍ້າ ກ່ອນຈະມີການຮັບຮອງ ລະບົບການ ສະໜອງນໍ້າ. ການທົດລອງ ທີ່ປະຕິບັດ ຄວນເບິ່ງທາດຕ່າງໆ: ອາຊິນິກ, ທາດເຫລັກ, ໂຟລຣາຍ, ຄວາມເປັນກົດ, ນໍ້າຫນັກ (hardness), ກະແສນຳໄຟຟ້າ (conductivity) ແລະ ທາດຈຸລິນຊີ (coliform). ພາຍຫລັງການທົດລອງ ຖ້າຫາກພົບວ່າ ທາດ ອາຊິນິກ ສູງກວ່າ 0.05 ppm, ນໍ້າໃນຊຸມ ຫລື ນໍ້າສ້າງ ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ເພາະວ່າ ອາຊິນິກ ມີພິດ ຫລື ເປັນອັນຕະຫລາຍ ຕໍ່ສຸຂະພາບ ຂອງຄົນ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸກຂາພິບານ ຍັງເປັນບັນຫາໃຫຍ່ ໃນ ສປປລາວ, ລັດຖະບານ ສືບຕໍ່ຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການຂະຫຍາຍແຜນງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງສຸຂະພາບ. ເປົ້າຫມາຍຂອງແຜນງານ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ i) ເພີ່ມການເຂົ້າເຖິງ ນໍ້າສະອາດ ຂອງປະຊາກອນ ທັງຫມົດ ພາຍໃນປະເທດ ເຖິງ 60-70% ໂດຍສະເພາະ ປະຊາຊົນ ຢູ່ເຂດທ່າງໄກສອກຫລີກ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຊົນເຜົ່າ ແລະ ii) ເພີ່ມການມີສ່ວນຖ່າຍ ທີ່ຖືກສຸຂາອະນາໄມ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເຖິງ 45-50% ແລະ ຈັດໃຫ້ມີ ສ່ວນຖ່າຍ ທີ່ຖືກສຸຂາອະນາໄມ ໃຫ້ໂຮງຮຽນປະຖົມ ຢ່າງຫນ້ອຍ 20%.

ອີງຕາມການສຳຫລວດ ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ ຂອງລາວ (ປີ 2002-2003), ເກືອບເຖິງເຄິ່ງຫນຶ່ງ ຂອງຄົວເຮືອນທັງຫມົດ ໃນ ສປປລາວ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ສ່ວນຖ່າຍ. ການຂາດເຂີນ ສິ່ງອຳນວຍ ຄວາມສະດວກ/ເຄື່ອງມື ແມ່ນເປັນການຍອມຮັບ ໃນຊົນນະບົດ. ປະມານ 27% ຂອງ ປະຊາກອນ ຊົນນະບົດ ນຳໃຊ້ວິດຊິມ ແລະ ປະມານ 10% ນຳໃຊ້ສ່ວນຖ່າຍ

ທີ່ຊຸດເປັນບໍ່/ຊຸມ ຫລື ອື່ນໆ. ໃນເຂດທ່າໄກສອກຫລີກ ທີ່ບໍ່ມີຫົນທາງເຂົ້າເຖິງ, ປະມານ 79% ຂອງຄົວເຮືອນ ບໍ່ມີສັວມຖ່າຍ. ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ທາງດ້ານອະນາໄມ ຂອງສິ່ງອໍານວຍ ຄວາມສະດວກ ກໍລິເວນແຕກຕ່າງກັນໄປ ລະຫວ່າງ ແລະ ພາຍໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ແລະ ລະດັບມາດຕະຖານ ການດຳລົງຊີວິດທັງຫມົດ.

ໃນຕົວເມືອງ ບໍ່ມີລະບົບທໍ່ນໍ້າເບື້ອນ ແບບຄົບຊຸດ ຫລື ການເກັບນໍ້າເບື້ອນ, ການບໍາບັດນໍ້າ ແລະ ລະບົບການຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ ລວມທັງຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ ກໍ່ບໍ່ມີຄືກັນ. ລະບົບທໍ່ນໍ້າເບື້ອນ ຂະໜາດນ້ອຍ, ຫວ່າງມໍ່ໆນີ້ ໄດ້ຕິດຕັ້ງ ໃນຈຳນວນຫນ້ອຍ ໃນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ ແລະ ເຮັດວຽກ ກໍ່ບໍ່ດີ. ໃນສະຖານທີ່ອື່ນໆ ທີ່ມີລະບົບດັ່ງກ່າວ ເຄື່ອງມືຂອງສຸຂາພິບານ ແມ່ນຕິດຕັ້ງ ກັບທີ່ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໂດຍຄົວເຮືອນຂອງໃຜລາວ. ສັວມຖ່າຍ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ປົກກະຕິເປັນບໍ່/ ຊຸມເປີດ ຫລື ລະບົບວິດຊິມ. ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ໃນຕົວເມືອງ ນຳໃຊ້ທໍ່ລະບາຍ ຈາກຖັງວິດ ລົງສູ່ແມ່ນໍ້າ ແລະ ຂ້າງທາງລະບາຍນໍ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄົວເຮືອນ, ຮ້ານຄ້າ ແລະ ຮ້ານອາຫານ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ແຄມແມ່ນໍ້າ ແລະ ປົກກະຕິລະບາຍນໍ້າເບື້ອນລົງສູ່ແມ່ນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໍ້າຂອງ. ຫລາຍກວ່າ 60% ຂອງຄົວເຮືອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ບໍ່ມີສັວມຖ່າຍ (ຄະນະກຳມະການ ວາງແຜນການ, 2005).

10.2. ສາທາລະນະສຸກ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີ ໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນ ກໍ່ຍັງປະກອບສ່ວນ ໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຄຸນນະພາບນໍ້າທາງດ້ານ ແລະ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ບາງຄັ້ງຍັງບໍ່ດີ ຊຶ່ງເກີດພະຍາດ ຕ່າງໆ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ໃນລະດູຝົນ. ພະຍາດທາງນໍ້າ ແລະ ພະຍາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການເຈັບທ້ອງ ເຊັ່ນ ມະເລເລຍ, ເປັນໄຂ້, ຖອກທ້ອງ, ອາຫິວາ, ເປັນໄຂ້ ຕິດຕໍ່ທາງອາຫານ ແລະ ພະຍາດແມ່ທ້ອງຕິດຕໍ່ ຊຶ່ງມີຢູ່ທົ່ວໄປ. ອັດຕາສູງສຸດ ຂອງພະຍາດຕິດຕໍ່ ມີ ມະເລເລຍ, ເປັນໄຂ້ (ໃນປີ 2004 ມີ 3414 ກໍລະນີ, ໃນນັ້ນ ຕາຍ 10 ຄົນ), ພະຍາດ ຖອກທ້ອງ (ມີ 1572 ກໍລະນີ, ໃນນັ້ນ ຕາຍ 10 ຄົນ), ເປັນໄຂ້ ທີ່ຕິດຕໍ່ກັນທາງອາຫານ (ມີ 1846 ກໍລະນີ ໃນນັ້ນ ຕາຍ 7). ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງກໍລະນີຕ່າງໆ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງ ຄຸນນະພາບ ນໍ້າຕ່ຳ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະຊາຊົນໃນຊົນນະບົດ ຕົ້ມນໍ້າດິບ ໂດຍບາດສະຈາກການຕົ້ມ ແລະ ບາງຄົວເຮືອນ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ ໃຊ້ມັງກັນຍຸງ ແລະ ບໍ່ມີສັວມຖ່າຍ.

ຫລາຍຄົນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ຂາດການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂອງລັດ ເຊັ່ນ ການປິ່ນປົວ ສຸຂະພາບຂັ້ນພື້ນຖານ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ການເປັນໄຂ້ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນຂະຫຍາຍ ໃນວົງກວ້າງ. ເງື່ອນໄຂ ດ້ານສຸຂະພາບ ໄດ້ຈຳແນກ ໂດຍເບິ່ງຄວາມຍືນຂອງອາຍຸ ແລະ ອັດຕາການຕາຍສູງ ຂອງອັດຕາການຕາຍຂອງມານດາ ບໍ່ເກີນ 5 ຄົນ. ການສັກ ຍາກັນພະຍາດ ບໍ່ທົ່ວເຖິງ, ຂາດນໍ້າດື່ມ ທີ່ສະອາດ ແລະ ການອະນາໄມທີ່ເໝາະສົມ, ການຂາດອາຫານ, ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປ ເງື່ອນໄຂ ການດຳລົງຊີວິດຕ່ຳ ແມ່ນເປັນສາເຫດອັນຕົ້ນຕໍ ຂອງການເປັນໄຂ້.

ການທີ່ສຸຂະພາບ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຫລາຍປັດໃຈ. ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແມ່ນຫນຶ່ງ ໃນປັດໃຈຫລັກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການ ບັບປຸງເງື່ອນໄຂ ສາທາລະນະສຸກ. ການເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດ ໃນ ສປປລາວ ໄດ້ຍົກຂຶ້ນ ໃນຂ້າງເທິງ. ຍ້ອນການ

ເປັນຫວ່າງ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບນໍ້າ ຫລາຍຄົນ ໃນເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊານເມືອງ ນິຍົມຊື້ນໍ້າເປັນຕຸກ/ແກ້ວ (ນໍ້າຕົ້ມບໍລິສຸດ) ທີ່ເປັນ ແຫລ່ງຕົ້ນຕໍ ສໍາລັບການດື່ມ ແລະ ແຕ່ງກິນ. ການສະໜອງນໍ້າສະອາດ ທີ່ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີ ໃນບ້ານໃດຫນຶ່ງ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ສຸດ ໃຫ້ແກ່ບ້ານໃດຫນຶ່ງ ບໍ່ວ່າຢູ່ໃສກໍແລ້ວ ຢູ່ໃນໂລກ. ໃນເມື່ອນໍ້າ ມີມົນລະພິດ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບໂດຍສິ່ງເສດເຫຼືອ ຂອງມະນຸດ ແລະ ສັດ, ຈາກການກະສິກໍາ ຫລື ມົນລະພິກອື່ນໆ ຫລື ການຕົກະກອນສູງ, ພະຍາດຕ່າງໆ ກໍຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນພະຍາດຖອກທ້ອງ. ຄົນທີ່ຍັງຫນຸ່ມນ້ອຍ ແລະ ຄົນທີ່ອ່ອນແອ ແມ່ນເສຍຫາຍຫລາຍທີ່ສຸດ ແລະ ອາດຈະມີ ຄໍາໃຊ້ຈ່າຍ ທາງດ້ານການເງິນສູງ ຊຶ່ງເປັນພາລະຢ່າງຫນັກຫນ່ວງ ຕໍ່ຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການສະໜອງນໍ້າສະອາດ ແມ່ນເປັນປັດໃຈອັນວໍາຄັນ ຂອງແຜນງານ ພັດທະນາ ຊົນະບົດ ແລະ ການພັດທະນາຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ບູລິມະສິດ ຂອງ ລັດຖະບານ. ບັນຫາ ທີ່ທ້າທາຍອີກ ອັນຫນຶ່ງ ໃນອະນາຄົດ ແມ່ນການສ້າງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ຊຶ່ງຈະປັບປຸງ ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ ແລະ ການປະສານງານ ກ່ຽວກັບ ສິ່ງອໍາຍວນຄວາມສະດວກຕ່າງ ທາງດ້ານສຸຂາພິບານ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ ຊົນະບົດ ແລະ ຈະຮັບປະກັນ ການປະຕິບັດງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການຮັກສາ ສຸຂະພາບ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ລັດຖະບານ ສປປລາວ ໄດ້ກໍານົດ 12 ແຜນງານຍຸດທະສາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃນປີ 2020 :

- ດ້ານຂ່າວສານ, ການສຶກສາ ແລະ ການສື່ສານ - ເລັ່ງໃສ່ ການອະນາໄມ ແລະ ວິທີການດໍາລົງຊີວິດ ທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍປົກກະຕິເອີ້ນວ່າ ນໍ້າສະອາດ ສະອາດ 3 ຢ່າງ ຊຶ່ງເປັນບັນຫາສໍາຄັນ ໃນການຮັກສາ ສຸຂະພາບ ເຊັ່ນ: ຕົ້ມນໍ້າຕົ້ມ, ກິນອາຫານສຸກ ແລະ ລ້າງມືກ່ອນກິນເຂົ້າ ແລະ ຫຼັງໃຊ້ທ້ອງນໍ້າ.
- ຂະຫຍາຍເຄື່ອນຄ່າຍການບໍລິການ ສຸຂະພາບ ຊົນະບົດ - ຂະຫຍາຍ ການຮັກສາ ສຸຂະພາບ ຂັ້ນຕົ້ນ ໃນເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກ ໂດຍການກໍ່ສ້າງ ສູນຮັກສາສຸຂະພາບໃໝ່ 150 ແຫ່ງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ເມືອງທຸກຍາກທີ່ສຸດ ຊຶ່ງມີ 17 ເມືອງ.
- ປັບປຸງດ້ານສຸຂະພາບກໍາມະກອນ - ເພີ່ມຈໍານວນສຸຂະພາບ ກໍາມະກອນຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີການບໍລິການຕໍ່າ ແລະ ປັບປຸງສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ໃນລະດັບບ້ານ ແລະ ເມືອງ ໂດຍ ເນັ້ນໃສ່ 47 ເມືອງທີ່ເປັນບູລິມະສັດ.
- ການສິ່ງເສີມສຸຂະພາບເດັກນ້ອຍ ແລະ ແມ່ - ແຜນງານສຸຂະພາບເດັກນ້ອຍ ແລະ ແມ່ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜ່ານສູນຂອງແລະລະດັບແຂວງ.
- ການຊັກຢາປ້ອງກັນ - ແມ່ນເປັນການຮັບຮູ້ ໃນລະດັບໂລກ ຊຶ່ງແມ່ນຂອງການຮັກ ສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ແມ່ນວິທີການໜຶ່ງ ທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດ ໃນການປັບປຸງ ສຸຂະພາບ.
- ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂາອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນງານດັ່ງກ່າວ ຕົ້ນຕໍ ປະກອບດ້ວຍ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງປະຊາຊົນ ໃນການເຂົ້າເຖິງນໍ້າສະອາດ ໂດຍຜ່ານ ວິທີການຕ່າງໆ ແລະ ການນໍາໃຊ້ສັ່ວມຖ່າຍ ຢູ່ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ໂຮງຮຽນສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ສຸດ ຂອງແຜນງານ ເພື່ອປັບປຸງສຸຂະພາບ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ສຸຂະພາບ.

- ການຄວບຄຸມພະຍາດຕິດຕໍ່ - ແຜນງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ພະຍາດ ທີ່ຕ້ອງຄວບຄຸມ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ໄຂ້ຍຸງ, ເປັນໄຂ້, ຖອກທ້ອງ, ວັນນະໂລກ ແລະ helminthes.
- ພະຍາດ ຕິດຕໍ່ ທາງເພດ: ໂຮກ ເອດ (HIV AIDS STD) - ລັດຖະບານ ໄດ້ເພີ່ມອາດສາມາດ ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມະການ ແຫ່ງຊາດ ສຳລັບການຄວບຄຸມ ການຊ່ວຍເຫລືອ ເພື່ອການຕັດສິນໃຈ ໃຫ້ທັນການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນການສົ່ງຂ່າວສານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ເພື່ອຕໍ່ຕ້ານ ພະຍາດລະບາດ. ເພີ່ມເປັນ 80 % ຂອງປະຊາກອນ ກຸ່ມເບົ້າຫມາຍ ໃນການຈັດຫາ ຂ່າວສານ ສຸຂະພາບ ກຽວກັບວິທີການ ເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດເອດສ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ ຖົງຢາງອະນາໄມ.
- ຄວາມໄພດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ - ຮັບປະກັນ ຄວາມປອດໄພ ດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ມີການກວດກາ ເປັນໄລຍະ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ຕ້ອງມີ ການປັບປຸງເງິນເດືອນ ຂອງຜູ້ກວດກາ ໃນປະຈຸບັນ ທີ່ມີເງິນເດືອນຕໍ່າ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການບັງຄັບ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.
- ການສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ຢາສາກົນ - ລັດຖະບານ ໄດ້ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ ຜົນປະໂຫຍດ ສະໜູນໄພ ແລະ ການນຳໃຊ້ຢາພື້ນເມືອງ. ກົດຫມາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກຽວກັບຢາພື້ນເມືອງ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ.

ການສ້າງຄວາມຍືນຍົງ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຸຂະພາບ - ແຜນຍຸດທະສາດ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ການປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງສຸຂະພາບ, ໂຄງຮ່າງດ້ານການເງິນ ກຽວກັບ ສຸຂະພາບ, ກອງທຶນ ກຽວກັບ ການປະກັນໄພ ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມເທົ່າທຽມກັນ, ທັງສອງກອງທຶນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ພິຈາລະນາ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ການເງິນ ຂອງການບໍລິການ ສຸຂະພາບ ສຳລັບປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ ຢ່າງຈິງຈັງ (ຄະນະກຳມະການ ການລົງທຶນ ສູງກາງ, ມັງກອນ, 2006).

ຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ (NGPES) ພິຈາລະນາ ຄວາມເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍລວມ ຊຶ່ງນຳໄປສູ່ ການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ, ລັດຖະບານ ກຳນົດການເຊື່ອມໂຍງ ແບບຍຸດທະຍາດ ຊຶ່ງອີງໃສ່ 4 ຂະແໜງການຫລັກ. ຫນຶ່ງໃນນັ້ນ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ ຂະແໜງການ ສຸຂະພາບ. ຈຸດສຸມຂອງຂະແໜງການສຸຂະພາບ ແມ່ນຮັບປະກັນ ການບໍລິການ ສຸຂະພາບ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການ ຂະຫຍາຍເຄືອຄ່າຍ ການບໍລິການ ສຸຂະພາບ ໃຫ້ແກ່ຊົນະບົດ ເພີ່ມຕື່ມອີກ, ການສົ່ງເສີມ ສຸຂະພາບ ແມ່ ແລະ ເດັກ, ການມີ ສຸຂະພາບ ເພື່ອສືບພັນ, ການສັກຢາການປ້ອງກັນ, ການສະໜອງນໍ້າສະອາດ ແລະ ອະນາໄມ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

10.3. ການມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ

ໃນ ສປປລາວ, ຄວາມທຸກຍາກ ແມ່ນຍັງມີຢູ່ກວ່າສ້າງຂວາງ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະ ລະຫວ່າງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫລີກ ແລະ ລະຫວ່າງຜູ້ທີ່ມີການສຶກສາຕໍ່າ ແລະ ຜູ້ຍິງ. ເມືອງທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ໄດ້ມີຈຸດພິເສດ ທີ່ມີພື້ນທີ່ ມີຄວາມຄອ້ຍຊັນສູງ, ຄ້ອນຂ້າງ ມີຄວາມແໜ້ນໜາ ທາງດ້ານປະຊາກອນຕໍ່າ ແລະ ໂດຍສະເພາະ ໃນພາກໃຕ້ ທີ່ເປັນຊົນເຜົ່າ. ຫລາຍໆບ້ານ ໃນເມືອງດັ່ງກ່າວ ເປັນບ້ານນ້ອຍ ແລະ ຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫລີກ ທີ່ບໍ່ຄ່ອຍມີທິນທາງ ເຂົ້າເຖິງໄດ້, ມີຄວາມຈຳກັດ ທາງດ້ານການຕະຫລາດ, ການປັບປຸງ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະພາບ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ.

ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ຍັງເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍອັນໜຶ່ງ ທີ່ຮີບດ່ວນຂອງການພັດທະນາ ໃນ ສປປລາວ. ໃນເດືອນ ສິງຫາ 2003, ຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ ແຫ່ງຊາດ (NGPES) ພົບວ່າປະມານ 30% ຂອງປະຊາກອນ ດຳລົງຊີວິດ ທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກ. ທ່າມກາງຄວາມທຸກຍາກ ໄດ້ຫລຸດລົງ ຢ່າງສະໜ້າສະເໝີ ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ແຕ່ວ່າຊ່ວຍໜ້າ ລະຫວ່າງຄວາມຮັ່ງມີ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກ ແມ່ນຂະຫຍາຍ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງ ໃນລະດັບພາກ. ມາດຖານ ຄວາມທຸກຍາກ ທີ່ເປັນ ທາງການ ຊີ້ບອກວ່າ ມີ 4,126 ບ້ານ ທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ມີ 160,592 ຄົວເຮືອນ ທີ່ທຸກຍາກ ທົ່ວແຂວງ. ແຂວງຫົວພັນມີຈຳນວນສູງທີ່ສຸດ ທີ່ມີບ້ານທຸກຍາກ (636 ບ້ານ) ແລະ ມີຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກ (21,299 ຄົວເຮືອນ). ແຂວງຜົງສາລີ ມີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ສູງສຸດ ຂອງບ້ານທີ່ທຸກຍາກ (94.4%). 10 ໃນ 18 ແຂວງ, ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງບ້ານທີ່ທຸກຍາກ ມີເກີນ 80%.
ຕາຕະລາງ : ຈຳນວນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງບ້ານ ແລະ ຄົວເຮືອນ ທີ່ທຸກຍາກ ຈັດເປັນແຂວງ

ຕາຕະລາງ 13. ຈຳນວນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງບ້ານ ແລະ ຄົວເຮືອນ ທີ່ທຸກຍາກ ຈັດເປັນແຂວງ

ແຂວງ	ບ້ານທຸກຍາກ		ຄົວເຮືອນທຸກຍາກ	
	ຈຳນວນ	%	ຈຳນວນ	%
ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ	27	73.0	191	4.4
ຜົງສາລີ	369	94.4	9,241	53.3
ຫລວງນໍ້າທາ	195	88.6	7,918	70.0
ອຸດົມໄຊ	500	91.6	18,288	60.1
ບໍ່ແກ້ວ	114	64.0	5,082	52.6
ຫລວງພະບາງ	246	76.4	12,964	72.2
ຫົວພັນ	636	91.1	21,299	65.1
ໄຊຍະບູລີ	136	47.4	8,040	30.9
ຊຽງຂວາງ	204	47.6	9,288	35.4
ວຽງຈັນ	129	84.9	4,190	33.7

ບໍລິຄຳໄຊ	134	88.2	10,885	71.2
ຄຳມ່ວນ	310	82.7	7,658	36.8
ສະຫວັນນະເຂດ	523	72.5	21,086	57.5
ສາລະວັນ	119	65.7	5,483	61.2
ເຊກອງ	153	85.5	3,966	82.4
ຈຳປາສັກ	160	51.1	5,893	19.7
ອັດຕະປື	99	86.1	6,261	69.3
ເຂດໄຊສົມບູນ	72	83.7	2,919	58.0
ລວມ	4,126	76.7	160,592	50.4

ແຫລ່ງຂໍ້ມູນ: ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2003

ອີງໃສ່ປະສົບການຜ່ານມາ, ການເພີ່ມຜະລິດຕະພັນດ້ານກະສິກຳ ແລະ ການປັບປຸງ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດ ໂດຍການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດ້ານເສັ້ນທາງ ໄດ້ເປັນເຄື່ອງມື ໃນການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດທົ່ງພຽງ. ດັ່ງນັ້ນ, ການເກີດຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດທົ່ງພຽງ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ເຂົ້າຫາໄດ້ ແມ່ນມີໜ້ອຍກວ່າ ເຂດ ຊົນນະບົດອື່ນໆ. ບົດຮຽນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການເພີ່ມຜະລິດຕະພັນ ດ້ານການກະສິກຳ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍການເພີ່ມ ການກໍ່ສ້າງລະບົບຊົນລະປະທານ ໃນບ່ອນທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້, ແລະ ການປັບປຸງ ການເຂົ້າຫາການຕະຫລາດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການບັນລຸຜົນສຳເລັດ ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກທີ່ສຳຄັນ ໃນອານາຄົດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລັດຖະບານກໍຍັງໄດ້ສຸມໃສ ການສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ປະຊາຊົນມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ມາດຕະຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນ ຄວາມແຕກຕ່າງ ລະຫວ່າງ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ແລະ ການຫລຸດຜ່ອນ ການຍົກຍ້າຍ ຈາກຊົນນະບົດເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງ (CPI, ມັງກອນ, 2006).

ຈຸດສູນກາງຂອງຕົວເມືອງ ໃນ ສປປ ລາວ ກຳລັງປະສົບກັບ ຜົນກະທົບ ອັນໃຫຍ່ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກການອົບປະຍົກ ຍ້ອນການຍົກຍ້າຍແຮງງານ ຈາກເຂດຊົນນະບົດ ເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງ ເພື່ອຊອກຫາວຽກເຮັດ ໄລຍະລໍຖ້າການເກັບກ່ຽວເຂົ້າ, ແລະ ບັນດາຊາວໜຸ່ມ ແມ່ນຊອກຫາ ວຽກເຮັດງານທຳ ຊຶ່ງຫລີກລ້ຽງຈາກການເຮັດກະສິກຳ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ບັນດາຊາວໜຸ່ມ ກໍຊອກຫາ ອາຊີບຖາວອນ ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດໄກ້ຄຽງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ປະເທດໄທ (UNESCO, 2005). ຈາກທັດສະນະ ຄວາມທຸກຍາກ, ໜຶ່ງໃນຂໍ້ແຕກຕ່າງ ທີ່ສຳຄັນກວ່າໝູ່ແມ່ນ ບົດບາດ ຂອງ ຂະແໜງການເສດຖະກິດ. ບັນດາບ້ານ ຊຳນານງານ ຢູ່ໃນສອງສາມຂະແໜງການ ໃນຂະນະທີ່ ໃນເມືອງອື່ນໆ ມີຫລາກຫລາຍ ກິດຈະການ ທີ່

ແຕກຕ່າງກັນ. ປະຊາຊົນໃນ ເຂດຊົນນະບົດ ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການເຮັດກະສະກໍາ ແລະ ແຮງງານສ່ວນ ໃຫຍ່ໃຊ້ແຮງງານຕົນເອງ.

ຍ້ອນການຂ້າມຜ່ານ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດ ຈາກການເຮັດກະສິກໍາ ພໍ່ພຽງແຕ່ກຸ້ມກິນ ໄປສູ່ກະສິກໍາ ແບບໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ, ນໍາໃຊ້ເສດຖະກິດ ການບໍລິການ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງ ແຮງງານ ທີ່ຮູ້ໜັງສື ແລະ ຮູ້ຈັກຄິດໄລ່, ພ້ອມ ກັບ ມີຄວາມຊໍານິຊໍານານ ທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ວິຊາຊີບ. ຮູບທີ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ສະພາບປະຈຸບັນ ຂອງ ແຮງ ງານທີ່ຖືກຈ້າງ ຊຶ່ງຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ມີການສຶກສາ. 45.7% ຂອງ ແຮງງານຈ້າງ ມີສຶກສາ ພຽງແຕ່ ລະດັບປະຖົມ, ສ່ວນທີ່ເຫລືອ 54.7 % ແມ່ນວ່າງງານ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ຂະແໜງການດ້ານອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການບໍລິການ ໄດ້ປະສົບຜົນ ຢູ່ລະດັບສູງ ຂອງ ການເຕີບໃຫຍ່ ຂະຫຍາຍຕົວ, ແຕ່ຂະແໜງການກະສິກໍາ ຍັງເປັນແຫລ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍ ແລະ ການມີວຽກເຮັດງານທໍາ ໃນ 55% ຂອງ ພົນລະເມືອງ. ຈາກຄົວເຮືອນທັງໝົດ, ປະມານ 95% ມີການຜະລິດ ດ້ານກະສິກໍາ. ແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ສ່ວນຫລາຍ ຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ຄົວເຮືອນເຄິ່ງໜຶ່ງ ຜະລິດເຂົ້າພຽງພໍ ສໍາລັບ ການບໍລິໂພກ ຂອງພວກເຂົາເອງ. ລາຍໄດ້ ຂອງ ປະຊາຊົນລາວ ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນໄດ້ຈາກ ການຜະລິດກະສິກໍາ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ເຂົ້າ, ສາລີ, ໝາກຖົ່ວດິນ, ກາເຟ, ຢາສູບ, ອ້ອຍ, ຝ້າຍ, ຜັກ ແລະ ຜົນຜະລິດຈາກປ່າ. ບາງຄອບຄົວ ມີລາຍໄດ້ຈາກ ການເຮັດຄຸລະ ກິດຄົວເຮືອນຂອງຕົນ ຊຶ່ງແມ່ນຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອປັບປຸງ ສະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດ ກໍ່ຕາມ, ຈໍານວນສະເລ່ຍ ຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຕໍ່ຫົວຄົນ ຢູ່ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນ ຍັງຄົງຕໍ່າ: \$350 (UNDAF, 2002).

ນະໂຍບາຍ ຂອງ ລັດຖະບານໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນອີງໃສ່ ການສົ່ງເສີມ ຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ມີອາຊີບ ແລະ ການສ້າງລາຍໄດ້ ເຊັ່ນວ່າ: ອຸດສາຫະກໍາ ເໝີນໃສ່ແຮງງານ ແລະ ອຸສາຫະກໍາ ທີ່ອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ. ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ຄາດຄະເນວ່າ ຈະສົ່ງເສີມ ການສ້າງອາຊີບ ແລະ ສ້າງລາຍໄດ້ ໃຫ້ ແກ່ຜູ້ທຸກຍາກ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານ ມີຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ຈະສົ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ວິສາຫະກິດ ຂະໜາດ ນ້ອຍ-ກາງ ກໍຄືທັດຖະກໍາບ້ານ, ດ້ວຍຄວາມມຸ່ງໝາຍທີ່ຈະ ສ້າງອາຊີບຫລາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພີ່ມລາຍໄດ້ ໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ.

10.4. ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ປະຊາຊົນ

ເລີ້ມຈາກປີ 1975, ລັດຖະບານ ໄດ້ເລີ້ມຍົກຍ້າຍ ບັນດາຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ ອອກຈາກ ພູເຂົາ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກ ຫລີກ, ຍ້ອນເປັນຫ່ວງໃນຄວາມປອດໄພ. ໃນຕົ້ນຂອງຊຸມປີ 1990, ລັດຖະບານ ກໍໄດ້ສະແດງຄວາມຫ່ວງໄຍ ກ່ຽວກັບ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ຂອງ ບັນດາກຸ່ມ ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ ຕາມພູເຂົາ ທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດ. ຜົນຕາມມາ ແມ່ນຫລາຍຮ້ອຍ ຫລາຍພັນ ຄອບຄົວ ຈາກພູເຂົາຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກຍົກຍ້າຍ. ການລວບລວມເອົາ ຊຸມຊົນທີ່ກະແຈກກະຈາຍເຫລົ່ານີ້, ກໍຄື ການລວບລວມເອົາ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ວັດທະນາທໍາ ຂອງເຂົາເຈົ້າ ເຂົ້າໃນສັງຄົມ ຊົນເຜົ່າລາວລຸ່ມ, ເຊິ່ງເປັນເປົ້າໝາຍຍາວນານ ຂອງ ລັດຖະບານ. ການຍົກຍ້າຍ ບັນດາຊຸມຊົນ ເຂດເທິງພູ ທີ່ຫ່າງໄກຊອກຫລີກ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ເຂົ້າໃນ ພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດເຂົ້າໄປຫາ

ໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ມັນຈະເປັນການງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ໃຊ້ມູນຄ່າຕໍ່າລົງ ທີ່ຈະສະໜອງ ການບໍລິການ ການພັດທະນາ ທີ່ມີຄວາມ ຈໍາເປັນ ເຊັ່ນວ່າ: ການຮັກສາສຸຂະພາບ, ສຸຂະອະນາໄມ, ການສຶກສາ, ຖະໜົນຫົນທາງ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ໄຟຟ້າ (Bair and Shoemaker)

ສ່ວນຫລາຍໂຄງການ ຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນປະຊາຊົນ ທີ່ດໍາເນີນ ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ໂຄງການ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ຫລາຍໆໂຄງການ ດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການພັດທະນາ ທ້ອງຖິ່ນ, ເຊັ່ນ: ການກໍ່ສ້າງທາງເຊື່ອມຕໍ່ ໄປຫາ ໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງໝໍ ທີ່ໄດ້ກໍ່ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່. ຕົວຢ່າງ ກໍລະນີ ຂອງ ໂຄງການ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າເທີນ 2, ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ຄາດວ່າຈະມີອ່າງເກັບນໍ້າ ຂະໜາດ 470 ກິໂລແມັດມົນທົນ ເຊິ່ງຈະສົ່ງ ຜົນສະທ້ອນໃຫ້ ປະມານ 1000 ຄອບຄົວ ເລີ່ມຈາກບັນດາບ້ານທີ່ຕັ້ງຢູ່ ພາຍໃນຂອບເຂດໂຄງການ. ບັນດາຄອບຄົວ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ຍົກຍ້າຍ ໄປຢູ່ບ້ານໃໝ່ ດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດ ຈາກເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ປັບປຸງ. ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ບໍ່ພຽງແຕ່ ແມ່ນເປັນການລົງທຶນ ຢູ່ໃນການຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ແມ່ນ ເປັນໂຄງການ ພັດທະນາ ທີ່ເບິ່ງບັນຫາກວ້າງໄປກວ່ານັ້ນອີກ ຊຶ່ງຈະສ້າງລາຍໄດ້ເຖິງ (2 ຕື້ໂດລາ ໃນລະຫວ່າງປີ 2009 ເຖິງ ປີ 2034) ເພື່ອເພີ່ມ ການລົງທຶນ ໃນດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ, ການພັດທະນາຊົນນະບົດ, ແລະ ແຜນການບູລິມະສິດອື່ນໆ, ແລະ ຈະສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃຫ້ປະເທດ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອຈະພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂອງປະເທດ ໃນແບບວິທີການທີ່ຍືນຍົງ ໃນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ນໍ້າເທີນ2, 2006)

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນປະຊາຊົນ ກໍຍັງສົ່ງຜົນສະທ້ອນເລື້ອຍໆ ໃຫ້ແກ່ລະບົບດ້ານສັງຄົມ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ວັດທະນາທຳ ຂອງ ບັນດາຊຸມຊົນ ຊົນເຜົ່າ. ໃນຫລາຍໆກໍລະນີ, ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ປະຊາຊົນ ປະຊາຊົນ ແມ່ນກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ບໍ່ມີຄ່າຊົດເຊີຍ ໃນການຍົກຍ້າຍ ແລະ ທັງບໍ່ມີ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ບໍ່ ພຽງພໍ ເຊັ່ນວ່າ: ບ່ອນຢູ່ອາໄສ, ໄຟຟ້າ, ນໍ້າສະອາດ ແລະ ຮັບປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ຈຶ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດ ມີຄວາມທຸກຍາກ ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຍ້ອນການກົດດັນ ຂອງ ສະພາບດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງ ຊື້ທີ່ດິນໃນລາຄາແພງ.

ໃນປະຈຸບັນ, ຈໍານວນ ຂອງ ແຜນງານ ແລະ ນະໂຍບາຍ ທີ່ເໝາະສົມ ແມ່ນກໍາລັງຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ການ ຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນປະຊາຊົນ ໂດຍທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ. ຂໍ້ກໍານົດ ວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ອອກໂດຍ ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (STEA) ໃນປີ 2001 ບໍ່ ໄດ້ກໍານົດມາດຕາ ກ່ຽວກັບ ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ປະຊາຊົນ ສໍາລັບ ໂຄງການ ສະໜອງນໍ້າ. ບົດແນະນໍາ ຫລື ຂໍ້ກໍານົດ ກ່ຽວກັບ ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນປະຊາຊົນໃນປະຈຸບັນ ໄດ້ກໍານົດມາດຕາຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ໂຄງການ ພັດທະນາ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນວ່າ: ຖະໜົນຫົນທາງ, ການສໍາປະທານບໍ່ແຮ່ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.

ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ປະຊາຊົນ ພາຍໃນ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາ ເປັນ ເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນ ໃນການຫລຸດຜ່ອນ ການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງບ້ານ, ການຈັດສັນດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຖິງແມ່ນວ່າ ມັນບໍ່ໄດ້ຖືກ ສະເໜີ ໃຫ້ເປັນ ຈຸດປະສົງ ຂອງນະໂຍບາຍທີ່ຈະແຈ້ງ (Evrard and Goudineau, 2004).

ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່, ລັດຖະບານ ໄດ້ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍ ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດ ສັນປະຊາຊົນ. ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ປະກອບມີ: i) ເຫດຜົນ ໃນການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຊັດສັນປະຊາຊົນ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ຍຸດທະສາດ, ii) ຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ຜົນກະທົບ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນ, iii) ຂອບວຽກ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງອົງການ ຈັດຕັ້ງ, ແລະ iv) ສໍາຫລວດ ດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຂອບວຽກງານ ນະ ໂຍບາຍ ກໍຍັງປະກອບມີ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນ ໃນການກຳນົດການວາງແຜນ ຂອງສະຖານທີ່ຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນ ແລະ ຂະບວນການຄັດເລືອກທີ່ຕັ້ງ, ບ່ອນຢູ່ອາໄສ, ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການບໍລິການ, ການ ຍົກຍ້າຍ ແລະ ມູນຄ່າການຊົດເຊີຍ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ວາງຕາຕະລາງການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກວດກາຕິດຕາມ.

10.5. ບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ແລະ ບັນຫາ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ

ບົດບາດ ຂອງ ແມ່ຍິງ ຢູ່ໃນຄົວເຮືອນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ, ປະກອບດ້ວຍ ການລ້ຽງ ແລະ ສັ່ງສອນລູກ, ການຈັດຫາອາຫານ ແລະ ເບິ່ງແຍງຄົວເຮືອນ. ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ, ແມ່ຍິງ ຂອງ ແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ຮັບຜິດຊອບ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວບຄຸມ ຊັບພະຍາກອນດ້ານການເງິນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພວກເຂົາເຈົ້າ ກໍຍັງ ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການປູກຝັງ ຢ່າງຫ້າວຫັນ, ການຄ້າຂາຍເລັກນ້ອຍ ຢູ່ໃນຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນ, ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງສາມາດ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າເປັນ ລາຍໄດ້ເງິນສົດ ຂອງ ຄອບຄົວ.

ລັດຖະບານ ຮັບຮູ້ວ່າ ເປົ້າໝາຍການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຈະບໍ່ສໍາເລັດໄດ້ ຖ້າປາສະຈາກ ການມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ ຫ້າວຫັນ ຂອງ ແມ່ຍິງ, ແລະ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ແມ່ຍິງທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານ ກໍາລັງພະຍາຍາມ ທີ່ຈະປັບປຸງ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ບັນດາຜູ້ຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ ເພື່ອການສຶກສາ, ການໃຫ້ ບໍລິການ ການດູແລສຸຂະພາບ, ໂອກາດໃຫ້ມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ເງິນຕອບແທນ ແລະ ສິດເປັນເຈົ້າ ທີ່ສະເໝີພາບ. ເຊິ່ງມັນເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ແມ່ຍິງ ມີສ່ວນເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການຂະບວນການຕັດສິນບັນຫາ ແລະ ການ ແບ່ງປັນອຳນາດ ຈາກຂັ້ນສູນກາງ ຫາ ຂັ້ນບ້ານ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຜູ້ຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ ຢູ່ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ ຮັບໂອກາດ ຄືກັນກັບ ຊາຍໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຍິງ ສາວ ແມ່ນຕ້ອງໃຫ້ ຢູ່ບ້ານ ເພື່ອເຮັດວຽກເຮືອນ, ໃນຂະນະທີ່ ຊາຍໜຸ່ມ ໃຫ້ສິດໄປຮຳຮຽນ ຢູ່ໂຮງຮຽນ. ເຊິ່ງເປັນຜົນ ເຮັດໃຫ້, ອັດຕາການຮູ້ໜັງສື ຂອງ ແມ່ຍິງອາຍຸຫລາຍກວ່າ 15 ປີ ມີປະມານ 63% ແລະ ຜູ້ຊາຍ ແມ່ນປະມານ 83% (SCPC, 2005)

ແມ່ຍິງ ມີບົດບາດສໍາຄັນ ໃນການເຮັດວຽກເຮືອນການຊານ ເຊິ່ງປະກອບມີ: ອານາໄມ, ຄົວກິນ, ຊັກເຄື່ອງ, ຕັກນໍ້າ ແລະ ຕົ້ມນໍ້າ, ແລະ ວຽກງານອື່ນໆ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ. ຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກ ສອກຫລີກ, ຍິງສາວ ແລະ ແມ່ຍິງ ໄດ້ ຕັກເອົານໍ້າ ມາຈາກ ແຫລ່ງນໍ້າອື່ນໆ, ເຊິ່ງໃຊ້ໄລຍະເດີນທາງໄກ ແຕ່ລະມື້ ເພື່ອເອົານໍ້າມາໄວ້ສໍາລັບ ຄົວກິນ, ຕົ້ມ

ແລະ ນໍ້າໃຊ້ອື່ນໆ ຢູ່ໃນຄອບຄົວ. ບາງຫລັງຄາເຮືອນ ທີ່ມີບ້ານຕັ້ງຢູ່ໄກຈາກ ແມ່ນໍ້າ, ແມ່ຍິງ ກໍ ໄດ້ໃຊ້ເວລາ 12 ຊົ່ວ ໂມງ ເພື່ອຮາບນໍ້າມາຈາກ ແມ່ນໍ້າ ຫລື ບໍ່ນໍ້າອື່ນໆ ເຊິ່ງເປັນວຽກທີ່ໜັກສໍາລັບ ຜູ້ຍິງສາວ.

ການຈັດຫາ ລະບົບສະໜອງນໍ້າ ແລະ ນໍ້າສະອາດ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາຊຸມຊົນ ທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຊອກຫລີກ ສາມາດ ຊ່ວຍຫລຸດຜ່ອນ ພາລະວຽກງານ ຂອງ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຍິງໄດ້ມີເວລາ ໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ພັກຜ່ອນ.

ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ພາຍໄຕ້ ລັດຖະທໍາມະນູນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຂໍ້ ຜູກມັດ ຂອງ ລັດຖະບານ ຕໍ່ຄວາມສະເໝີພາບທາງເພດ ກໍໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຢູ່ໃນເອກະສານນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ເຊິ່ງປະກອບມີ ເອກະສານນະໂຍບາຍ ດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ພົນລະເມືອງ. ລັດຖະທໍາມະນູນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຈັດໄວ້ ໃນສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ແມ່ຍິງລາວ. ກົດໝາຍ ຄອບຄົວ ປີ 1991 ໄດ້ກຳນົດ ກົດເກນ ວ່າດ້ວຍ ການແຕ່ງງານ, ການປະຮ້າງ, ການສືບຮັບມໍລະດົກ, ສິດລ້ຽງລູກ ແລະ ບັນຫາຄອບຄົວຕ່າງໆ. ໃນປີ 2002, ລັດຖະບານ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ຄະນະກຳມະທິການ ແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບ ຄວາມກ້າວໜ້າ ຂອງ ແມ່ຍິງລາວ (NCAW Lao) ເພື່ອເປັນກົນໄກທາງ ດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ຂອງຊາດເປັນຕົ້ນຕໍ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ແລະ ຄວາມກ້າວໜ້າ ຂອງ ແມ່ຍິງລາວ. ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ ເປັນການ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດປະຊຸມ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາ ສະຫັດສະວັດ (MDGs). ເປົ້າໝາຍທີສາມ ໄດ້ສົ່ງເສີມ ຄວາມ ສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ແລະ ອຳນາດຂອງແມ່ຍິງ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ພົບເຫັນບາງເປົ້າໝາຍ, ມີບາງຂົງເຂດທີ່ ສໍາຄັນ ເປັນບ່ອນມີຄວາມຈຳເປັນ ໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ລົງທຶນຫລາຍ ຖ້າປະເທດຢາກຈະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍ. ສິ່ງ ເຫລົ່ານີ້ ປະກອບດ້ວຍ ຍຸດທະສາດ ຢູ່ໃນຂະແໜງສຸຂະພາບ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ບັບປຸງ ການເຂົ້າຫາ ບັນດາຊຸມຊົນຊົນນະບົດ, ແລະ ການປ່ຽນແນວທາງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ.

10.6. ຄຸນຄ່າ ດ້ານວັດທະນາທຳ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ ເຊິ່ງປະກອບມີ 47 ຊົນເຜົ່າ ເຊິ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງ ທາງດ້ານວັດທະນາທຳ, ປະເພ ນີ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ. ປະຊາຊົນລາວສ່ວນຫລາຍ ອາໄສຢູ່ຕາມແມ່ນໍ້າຕ່າງໆ ແລະ ນໍ້າ ກໍເປັນ ສ່ວນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ໃນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ສໍາລັບສາດສະໜາພຸດ, ນໍ້າ ໄດ້ນໍາໃຊ້ ຢູ່ໃນ ການປະກອບພິທີທາງສາດສະໜາ ແລະ ບຸນສະຫລອງອື່ນໆ ເຊັ່ນວ່າ: ບຸນຊ່ວງເຮືອ, ບຸນອອກພັນສາ (ເຊິ່ງເປັນການ ລອຍກະທົງ ໄປຕາມແມ່ນໍ້າ) ແລະ ບຸນປີໃໝ່ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນກວ່າໝູ່ (ບຸນປີໃໝ່ສົງການ). ໃນໄລຍະປີໃໝ່ລາວ, ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ເພື່ອອວຍໄຊໃຫ້ພອນ ໃຫ້ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ບັນດາຜູ້ໜຸ່ມນ້ອຍ ຫົດນໍ້າໃຫ້ແກ່ ບັນດາຜູ້ເຖົ້າ ແລະ ຂໍໃຫ້ເພິ່ນ ໃຫ້ຍົກໂທດໃຫ້ ຕໍ່ສິ່ງທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ນໍ້າ ຈຶ່ງຝັງເລິກຢູ່ໃນ ວັດທະນາທຳອັນດົງາມ ຂອງລາວ, ແລະ ເປັນເຄື່ອງໝາຍສໍາຄັນ ຢູ່ໃນເລື່ອງລາວເກົ່າແກ່ທາງ ສາດສະໜາ ແລະ ວັດທະນາທຳ.

ອີກດ້ານໜຶ່ງ ໃນຄຸນຄ່າດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງນໍ້າ ຢູ່ໃນປະເທດ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຄວາມຈໍາເປັນຂອງນໍ້າ ໃນອຸດສາຫະກໍາ. ທຸກໆຂະແໜງການ ຂອງອຸດສາຫະກໍາ ຂຶ້ນກັບ ການຊົມໃຊ້ນໍ້າ ຄຸນນະພາບດີ. ເສດຖະກິດ ຂອງ ຊາດ ໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນຈາກ ການຂາດແຄນນໍ້າ ຕະຫລອດເຖິງຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ຫລື ຂາດການຄຸ້ມຄອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຕ້ອງໄດ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງເໝາະສົມ ເພື່ອເພີ່ມຂະຫຍາຍ ຄວາມສາມາດປົ່ມຊ້ອນ ທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ດິນ, ທັງເພື່ອສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ ແລະ ເສດຖະກິດ ຂອງຊາດ ໃນອານາຄົດ.

ການຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ນໍ້າ ໄດ້ກໍານົດທີ່ຕັ້ງ ແລະ ການຄົງຢູ່ ຂອງ ຄວາມສີວິໄລ ທີ່ຍາວນານ ແລະ ມັນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ທີ່ຈະໃຫ້ການຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ຈັດຫາອາຫານ ທີ່ປາສະຈາກ ນໍ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ນໍ້າ ກໍຍັງມີຄວາມສໍາຄັນ ສໍາລັບ ຄຸນນະພາບຊີວິດ ຂອງບັນດາຊຸມຊົນ, ເຊັ່ນຕົວຢ່າງວ່າ: ບ້ານ ດ້ວຍການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ກະແສ, ສວນ ແລະ ສວນສາທາລະນະ ດ້ວຍການສະໜອງນໍ້າທໍາມະຊາດ ແລະ ຮົ່ມໄມ້, ກໍຄື ເຂື່ອນ, ທະເລຊາຍ ແລະ ແມ່ນໍ້າ ຕ່າງໆ ເພື່ອການພັກຜ່ອນ ແລະ ການມ່ວນຊື່ນ ເຊິ່ງມັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄຸນຄ່າດ້ານສັງຄົມ ຂອງ ນໍ້າ.

ແຕ່ລະປະເທດ ຢູ່ໃນໂລກ ອາດມີຫລາຍໆວິທີການ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າ, ແຕ່ໆລະວິທີການ ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງ ຄຸນຄ່າຂອງນໍ້າ ຢູ່ໃນການດໍາລົງຊີວິດ ຂອງ ມະນຸດ. ປະເພນີວັດທະນາ ທໍາ, ກິດຈະກຳພື້ນເມືອງ ແລະ ການກໍານົດຄຸນຄ່າດ້ານສັງຄົມ ທີ່ປະຊາຊົນ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ. ໃນປະເທດ ລາວ, ປະເພນີ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖື ຂອງ ບາງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງສະໜິດແໜ້ນ ໃນການອະນຸລັກນໍ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດ. ພວກເຂົາ ກໍມີວິທີການຂອງຕົນເອງ ໃນການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ໃຫ້ມີຄວາມສົມດູນ ກັບ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ. ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ການອະນຸລັກ ນໍ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງບ້ານ ແມ່ນເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ຫລາຍ ເພື່ອ i) ປ້ອງກັນຈາກລົມ ແລະ ລົມພະຍຸ, ii) ປ້ອງກັນຈາກ ໄຟຈາກພາຍນອກ, iii) ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ເກືອບທັງໝົດທຸກແຂວງ ຢູ່ໃນປະເທດລາວ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ຕາມແຄມແມ່ນໍ້າ ທີ່ສໍາຄັນ. ໃນທົ່ວປະເທດ ປະຊາຊົນ ໄດ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອ ອາບ, ຄົວກິນ, ຊັກເຄື່ອງ ແລະ ຕົ້ມ. ບັນດາເສດຖະກິດ ຂອງ ປະເທດລາວ ໄດ້ຖືກສ້າງ ຈາກນໍ້າບາງສ່ວນ ເຊັ່ນວ່າ ກະແສໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ທັງຢູ່ພາຍໃນ ປະເທດ ແລະ ປະ ເທດໄກ້ຄຽງ. ການດໍາລົງຊີວິດ ໃນປະຈຸບັນ ຂອງປະຊາຊົນ ປະກອບໄປດ້ວຍນໍ້າ.

10.7. ສະຫລຸບຫຍໍ້ ບັນຫາ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ດໍາເນີນການເອົາໃຈໃສ່ ກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບ, ອະນາໄມ ແລະ ບັບປຸງ ການໃຫ້ບໍລິການ ການສະໜອງ ນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນຊົນນະບົດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ການກ່ຽວຂ້ອງ ຕໍ່ຄວາມປອດໄພ ຂອງນໍ້າດື່ມ ແລະ ສຸຂະ ອະນາໄມ ກໍຍັງເປັນບັນຫາທີ່ ກົດດັນໃຫ້ແກ້ ປະເທດລາວ. ມີການລະບາດຢ່າງປົກກະຕິ ຂອງ ໂລກອະຫິວາ ແລະ ພະຍາດທ້ອງປິດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ໃນແຂວງທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຊອກຫລີກ. ການເຂົ້າຫາການບໍລິການຮັກສາສຸຂະພາບ ພື້ນຖານ ແມ່ນຈໍາກັດ ຢູ່ໃນຂອບເຂດຊົນນະບົດ. ຄວາມສາມາດໃຫ້ທຶນ ແລະ ປະສານງານ ການລົງທຶນທີ່ຈໍາເປັນ ຂອງ ລັດຖະບານ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຂອງຜູ້ນໍາໃຊ້ ທີ່ຈະຈ່າຍ ສໍາລັບ ຄ່າບໍລິການ ທັງສອງ ແມ່ນຖືກຈໍາກັດ. ການ

ທ້າທາຍໃຫຍ່ໆ ຍັງຄົງມີຢູ່, ດັ່ງນັ້ນ, ໃນການປະຊຸມ ກຽວກັບ ເປົ້າໝາຍ ດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ນໍ້າ ເປັນການປະຊຸມ ທີ່ລັດຖະບານ ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ.

ການກະສິກໍາ ຍັງສືບຕໍ່ ເປັນແຫລ່ງ ລາຍໄດ້ ແລະ ອາຊີບ ຕົ້ນຕໍ ຢູ່ໃນປະເທດລາວ. ປະຈຸບັນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຂອງ ລັດຖະບານ ໄດ້ສົ່ງເສີມ ຂະແໜງການ ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການບໍລິການ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ອາຊີບ ແລະ ມີລາຍ ໄດ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ ຈະຍັງຄົງ ເປັນຈຸດທີ່ສໍາຄັນ ໃນການຜະລິດສະບຽງ ອາຫານ ແລະ ສ້າງອາຊີບ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຈັດຫານຳຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການຜະລິດ ລະບົບຊົນລະປະທານ ກໍຍັງເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອສົ່ງເສີມຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນທີ່ດີ ກໍຍັງສາມາດ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ດ້ວຍການປັບປຸງ ການຊົມໃຊ້ ນໍ້າປະປາ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບນໍ້າ, ແລະ ຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ການເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນໍ້າ ຖ້ວມ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ, ການຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດສັນປະຊາຊົນ ອາດເປັນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນ ສໍາລັບ ໂຄງການ ການພັດ ທະນາ, ແຕ່ມັນ ກໍຍັງມີຄວາມສ່ຽງ ໃນການເພີ່ມຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານສັງຄົມ. ໂຄງການ ຍົກຍ້າຍ ແລະ ຈັດ ສັນປະຊາຊົນ ເພື່ອການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນກຽວຂ້ອງກັບ ໂຄງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ຫລາຍໆໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ໃນການພັດທະນາຂອບເຂດທ້ອງຖິ່ນ, ເຊັ່ນວ່າ ການສ້າງທາງ ເຊື່ອມຕໍ່ ໄປຫາ ໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງໝໍ ທີ່ສ້າງໃໝ່. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການຍົກຍ້າຍ ກໍຍັງພົວພັນເຖິງ ນະໂຍບາຍ ການ ຫລຸດຜ່ອນ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່. ດັ່ງນັ້ນ, ນະໂຍບາຍ ການຍົກຍ້າຍທີ່ດີ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ຂອງ ບັນດານະໂຍບາຍເຫລົ່ານີ້ ແມ່ນເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ແຫລ່ງນໍ້າ.

ສະຫລຸບແລ້ວ, ນໍ້າ ມີບົດບາດສໍາຄັນ ໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ປະເທດ. ຜູ້ຕັດສິນ ແລະ ຜູ້ຄຸ້ມ ຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຄວນຈະເຂົ້າໃຈ ໃນດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄວນພິຈາລະນາ ກຽວກັບ ການພັດທະ ນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານທີ່ກຽວຂ້ອງກັບນໍ້າ. ເຖິງແມ່ນວ່າ, ຜູ້ຕັດສິນ ແລະ ຜູ້ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ຂ້ອນ ຂ້າງຄໍານຶງເຖິງ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ກຸ່ມທີ່ຖືກທໍາລາຍ ເຊັ່ນວ່າ: ກຸ່ມທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ບັນດາຜູ້ທຸກຍາກ ຢູ່ເຂດຫ່າງ ໄກຊອກຫລີກ, ແຕ່ພວກເຂົາ ຈໍາຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕົນເອງ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນຕື່ມ ໃນການປະຊຸມ ກຽວກັບ ເປົ້າໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍດ້ານສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.

11. ດ້ານການເງິນ

ການພັດທະນາ ສປປລາວ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງຊາດລາວ ໄລຍະຍາວນານ ຂຶ້ນກັບ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ຂອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການນໍາໃຊ້ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ຍືນຍົງ ປະກອບດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາ ແບບທໍາມະຊາດ ແລະ ສົ່ງແວດລ້ອມ, ຜົນປະໂຫຍດທາງ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ຍືນຍົງ. ໃນປະຈຸບັນ,

ແຜນຍຸດທະສາດ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີຢູ່ບໍ່ມີລັກສະນະກວມລວມ ໃນການຊື້ນໍ້າ ແຜນງານ ແລະ ການວາງແຜນ ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕ່າງໆ ໂດຍບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການທີ່ຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

11.1. ການລົງທຶນ ໃນ ຂະແໜງການ ນໍ້າ

ນອກຈາກ ຄວາມຄ້າຍທີ່ຫຼຸດລົງ ຂອງ ຂະແໜງການນໍ້າໃຊ້ນໍ້າ, ປະຈຸບັນ ບັນດາບູລິມະສິດ ຂອງລັດຖະບານ ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ ການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າ, ເຊິ່ງຍັງເປັນຂະແໜງການ ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ໃນດ້ານການລົງທຶນ.

ການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍເສດຖະກິດລວມ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ເຂົ້າໃນການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ຫຼຸດລົງ, ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຊົນນະບົດ ທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ການກະຈາຍລາຍຮັບ, ລວມທັງຫຼຸດຜ່ອນ ການອິດພະຍົບ ຈາກ ຊົນນະບົນ ໄປຢູ່ຕົວເມືອງ. ໂຄງການພັດທະນາ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໃນໄລຍະສັ້ນ ໄດ້ຮັບທຶນ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສາກົນ ເຊິ່ງສຸມໃສ່ການສ້າງ ໂຄງການ ຂະໜາດກາງ, ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ນ້ອຍສຸດ. ສໍາລັບ ຂອບເຂດທີ່ຫ່າງໄກຈາກຕົວເມືອງ ແລະ ຂອບເຂດ ຊົນນະບົດ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງກະແສໄຟຟ້າທີ່ມີຢູ່ ຈະປະບຸ ຄຸນະພາບຊີວິດ ການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນ. ການໃຊ້ຈ່າຍ ໂດຍລັດຖະບານ ຢູ່ໃນຂະແໜງການໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແມ່ນສໍາລັບສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເຊັ່ນ: ການ ສ້າງບົດວິພາກເສດຖະກິດ, ການສຶກສາດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ແຜນແມ່ບົດ, ການສ້າງຕົວແບບ ແລະ ການວາງແຜນອື່ນໆ ສໍາລັບໄລຍະປີ 2001- 2005, ເປັນຈໍານວນປະມານ 22 ລ້ານໂດລາ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ຈໍານວນ 18.7 ລ້ານໂດລາ ມາຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ 3.3 ລ້ານໂດລາ ຈາກການກູ້ຢືມດອກເບ້ຍ. ໂຄງການ ພັດທະນາ ຂະໜາດໃຫຍ່ ສ່ວນຫຼາຍ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກພາກຊ່ວນເອກະຊົນ ຂອງ ສາກົນ, ເຊິ່ງໄດ້ ອະທິບາຍ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຊົນລະປະທານ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ໃນການຮັບປະກັນ ການກຸ້ມຕົນເອງ ດ້ານສະບຽງ ອາຫານ, ການມີວຽກເຮັດງານທຳ ໃນຊົນນະບົດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຍັງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ການຖ່າງປ່າ ເຮັດໄຮ່, ການເຮັດຊົນລະປະທານ ໃນລະດູແລ້ງ, ໄດ້ຖືກກຳນົດ ເປັນບູລິມະສິດສູງ. ໃນໄລຍະສັ້ນ, ໂດຍສະເພາະ ໂຄງການສູບນໍ້າ ຊົນລະປະທານ ຂະໜາດນ້ອຍ ຍ້ອນວ່າຜົນປະລິດເຂົ້າ ໃນໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມາ ໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນ ຢ່າງໜັກໜ່ວງ ຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມ. ການກໍ່ສ້າງໂຄງການ ແຫ່ງໃໝ່ ໄດ້ນຳມາສູ່ ຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ. ການລົງທຶນ ຂອງລັດ ຢູ່ໃນຂະແໜງການຍ່ອຍ ດັ່ງກ່າວ ຢູ່ໃນໄລຍະປີ 2001-2005 ເປັນຈໍານວນ ປະມານ 14.3 ລ້ານໂດລາ.

ການຕອບສະໜອງນໍ້າ ໃນຕົວເມືອງຊ່ວຍໃຫ້ບັນລຸ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ພົນລະເມືອງ ໃນຕົວເມືອງ, ໃນຂະນະທີ່ ການປັບປຸງ ການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອານາໄມ ໃນຊົນນະບົດ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ມາດຕະຖານ ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຂອງ ຊຸມຊົນ ໃນຊົນນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ການລົງທຶນຂອງລັດ ໃນການສະໜອງນໍ້າ ໃນຕົວເມືອງ ໃນໄລຍະປີ 2001-2005 ຄິດໄລ່ຈໍານວນປະມານ 19.8 ລ້ານໂດລາ. ການລົງທຶນຂອງລັດ ຢູ່ໃນ ຂະແໜງການນໍ້າ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ໃນໄລຍະປີ 2001-2005 ລວມທັງໝົດເປັນ ຈໍານວນ ປະມານ 56 ລ້ານໂດລາ. ໃນຕາຕາລາງທີ່ 6 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການວິເຄາະ ແຜນການ ການລົງທຶນ ຂອງລັດຖະບານ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ການກະສິກຳ ແລະ ພາຍໃນສ່ວນປະກອບ ດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໄດ້ແບ່ງເປັນ ຊົນລະປະທານ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຕາຕາລາງ ດັ່ງກ່າວ ກໍຍັງໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນ ການວິເຄາະ ຂອງກອງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

ແລະ ເຫັນໄດ້ວ່າ ໃນການ ແບ່ງສ່ວນ ຂອງແຜນການ ການລົງທຶນ ຂອງລັດທັງໝົດ ຂອງລັດທັງໝົດ ຂອງກອງທຶນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ພາຍໃນ ສອງສາມປີທີ່ຜ່ານມາ. ການແບ່ງສ່ວນ ຂອງກອງທຶນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ຂ້ອງຂ້າງ ປ່ຽນແປງຢູ່ເລື້ອຍໆ.

11.2. ແຫຼ່ງທຶນ

ທຶນ ໃນການກໍ່ສ້າງ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ຂອງລັດສ່ວນຫຼາຍໄດ້ມາຈາກ ແຫຼ່ງທຶນ ຈາກ ຕ່າງປະເທດ ຂອງອົງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບຫຼາຍຝ່າຍ ໂດຍໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕ່ຳ ແລະ ທຶນຊ່ວຍ ເຫຼືອຫຼ້າ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ກໍຍັງໄດ້ເອົາທຶນຈາກ ພາກສ່ວນເອກະ ຊົນຈາກຫຼາຍຊາດ, ເຊິ່ງ ສ່ວນຫຼາຍ ບໍ່ໄດ້ຄິດໄລ່ ການກໍ່ສ້າງ, ການປະຕິບັດ ແລະ ຮູບແບບສ້າງຕໍາເນີນການ ແລ້ວມອບໂອນຄົນ. ຂະແໜງການ ຊົນລະປະທານ ໄດ້ຮັບທຶນ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈາກປະເທດ ທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ທັງໃຫ້ການ ຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ ໂຄງການ ເຮັດຊົນລະປະທານ ໂດຍສະເພາະ ຫຼື ບ່ອນທີ່ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນສ່ວນປະກອບ ຂອງໂຄງການ ການພັດທະນາ ແບບປະສົມ ປະສານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂະແໜງການ ຂອງລັດຖະບານ, ອົງການທີ່ບໍ່ ຂຶ້ນກັບ ລັດຖະບານ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ຂະໜາດນ້ອຍ ໃນທົ່ວປະເທດ.

ທຶນ ໄດ້ມີໃຫ້ ສໍາລັບການ ສະໜອງນໍ້າ ໃນຕົວເມືອງ ຈາກປະເທດທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ປະເທດທີ່ໃຫ້ການ ກູ້ຢືມ ແບບຫຼາຍຝ່າຍ. ໃນວຽກງານ ຂອງຂະແໜງການ ສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນຊົນະບົດ ໄດ້ຖືກປະຕິບັດ ໂດຍນໍ້າສະອາດ ດ້ວຍທຶນຈາກ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແບບຫຼາຍຝ່າຍ, ເຊິ່ງປະກອບມີ ອົງການ UNICEF, ກໍຄືການສົ່ງເສີມ ໂຄງການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸຂະອາໄມ ໃນເຂດຊົນະບົດ ຂອງ UNDP/WB. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ກໍຍັງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການສະໜອງນໍ້າໃນຊົນະບົດ ຢູ່ໃນຊົນນະ ບົດທ່າງໄກຊອກຫລີກ.

ທຶນຂອງການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ໄດ້ສືບຕໍ່ຄວາມທ້າທາຍ. ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ກອງເລຂາ ຄະນະ ກຳມະການ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແຫ່ງຊາດລາວ, ທັງສອງພາກສ່ວນນີ້ ແມ່ນເປັນພາກສ່ວນ ປະສານງານ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ຢູ່ໃນຂະແໜງການນໍ້າ ຂອງປະເທດລາວ, ແຕ່ໄດ້ຮັບບົບປະມານ ພຽງແຕ່ ເລັກນ້ອຍ ສໍາລັບເງິນເດືອນ ຂອງພະນັກງານ ແລະ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງອາໄສ ການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານການເງິນ ຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສືບຕໍ່ ປະຕິບັດວຽກງານ ຫລື ບັນດາຈິດຈະກຳ ສະເພາະ. ພ້ອມນັ້ນ, ກົມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາສາດ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ຢູ່ໃນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກໍເປັນພາກສ່ວນທີ່ສໍາຄັນ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ, ທີ່ໄດ້ຮັບ ພຽງແຕ່ ທຶນຈາກລັດຖະບານ ທີ່ຈຳກັດ ແລະ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຂາດເຂີນ ອຸປະກອນນໍາໃຊ້ ໃນການປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ວຽກງານ. ການຈຳກັດ ດ້ານການເງິນ ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີ ຄວາມສະເໝີພາບ ໃຫ້ແກ່ ບັນດາອົງການ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ເຖິງແມ່ນວ່າ, ບັນດາອົງການດັ່ງກ່າວ ອາດຈະເຮັດບໍ່ໄດ້ດີ

ຍ້ອນຂາດ ຍຸດທະສາດ ຂອງ ຂະແໜງການນໍ້າ ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບ ບັນດາບູລິມະສິດ ທີ່ໄດ້ອະນຸມັດແລ້ວ ອີງໃສ່ພື້ນຖານ ຄວາມຕ້ອງການ ງົບປະມານ ຂອງ ອົງການ.

ດໍາລັດ ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ທິນ ເພື່ອການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເດືອນ ມິຖຸນາ, 2005 ເລກທີ 146/ສນຍ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກພື້ນຖານ ຂອງ ທິນ ທີ່ຈະ"ສະໜັບສະໜູນ ການຄຸ້ມຄອງ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ: (I) ການສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ, (II) ຄວບຄຸມຕິດຕາມ ຂອງ ບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການ ພັດທະນາ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, (III) ອອກແບບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການວາງແຜນ ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ແບບປະສົມປະສານ, (IV) ການອະນຸລັກ ແລະ ນຳໃຊ້ ຊີວະນາໆພັນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, (V) ມີຄວາມຄິດລິເລີ່ມ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ (VI) ວາງມາດຕະການ ທີ່ມີສາຍເຫດ ມາຈາກ ໂຄງການ ພັດທະນາ ທີ່ປະຕິບັດ ການດຳເນີນ ການບັນເທົາ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ " (ມາດຕາ3, ຂໍ້3). ດໍາລັດດັ່ງກ່າວໄດ້ເວົ້າເຖິງ ໜຶ່ງໃນບັນດາຈຸດປະສົງ ຂອງດໍາລັດ ແມ່ນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕາ 15 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ, ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດ ທິນ ສຳລັບ ການປົກປັກ ຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ດໍາລັດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ອະທິບາຍ ຢ່າງແຈ່ມແຈ້ງວ່າ ອາດບໍ່ມີທຶນອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຈັດໃຫ້ສຳລັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ເງິນຄັ້ງສະເພາະ "Window" ອາດຈະຈັດຕັ້ງ ຢູ່ພາຍໃຕ້ ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງທິນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ທິນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອາດໄດ້ລາຍຮັບຈາກ (I) ຈາກການຊ່ວຍເຫລືອລ້າ ແລະ ກູ້ຢືມເງິນຈາກ ແຫຼ່ງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, (II) ງົບປະມານ ຂອງລັດ, (III) ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ, (IV) ການປະກອບສ່ວນ ແລະ (V) ຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການລົງທຶນ. ທິນ ແລະ ຄັງເງິນສະເພາະ (Specialize windows) ທີ່ຢູ່ໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ຂອງທິນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອາດຈະຈ່າຍ ເງິນໃຫ້ແກ່ "ບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ເໝາະສົມ", ລວມທັງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຕາມປົກກະຕິ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເປັນປະຈຳ ຂອງ ບັນດາ ຂອງ ກະຊວງ, ກົມ, ອົງການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ລັດ ແລະ ເອກະຊົນອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄັງເງິນສະເພາະ ຄວນຈະຈັດຕັ້ງໄວ້ ສຳລັບ ກິດຈະກຳ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ທັງສຳລັບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນຈຸດພິເສດອື່ນໆ ຫລື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປະຈຳ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນ ບັນດາກິດຈະກຳ ເທົ່ານີ້ ໄດ້ເກັບຮັກສາໄວ້ ວັດຖຸ, ບັນດາເອກະສານ ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ເອກະສານທາງການຕ່າງໆ ທີ່ປົກຄອງໂດຍທິນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ກົນໄກການເງິນ ຄວນຈະກຳນົດ ເຄື່ອງມືທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານທິນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຂຶ້ນຕື່ມ ສຳລັບ ກິດຈະກຳ ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ຮ່ວມມືກັບ ງົບປະມານ ຂອງ ລັດຖະບານ, ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ນຳໃຊ້, ການຊ່ວຍເຫລືອ ຈາກຕ່າງໆປະເທດ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆ ທີ່ເປັນໄປໄດ້. ບັນຫາ ຂອງ ທິນ ທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ຄວນຈະວາງຢູ່ ພາຍໃຕ້ ຍຸດທະສາດ ທີ່ມີການ ປະສານງານ ໃນຂະແໜງການນໍ້າ, ໄປພ້ອມກັບບັນຫາ ຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ມາດຕະຖານ ການບໍລິການ ແລະ ຮູບແບບອື່ນໆ ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ອົງການອື່ນໆ.

11.3. ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ

ນັບແຕ່ ປີ 1988 ເປັນຕົ້ນມາ, ລັດຖະບານ ໄດ້ມີ ການສ້າງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ເປັນກ້າວໆ ເພື່ອ ດຶງດູດ ແລະ ປົກປ້ອງ ການລົງທຶນ ຈາກ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກະຕຸ້ນ ໃຫ້ມີ ການລົງທຶນ ຂອງ ພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ ຢ່າງແຂງແຮງ ໃນ ຫລາຍຂົງເຂດ, ໂດຍສະເພາະ ໃນ ຂະແໜງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ ໃນ ຂະແໜງການຍ່ອຍ ອື່ນໆ ແມ່ນຍັງມີ ຈຳກັດ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ການລົງທຶນ ຂະໜາດນ້ອຍ ເຂົ້າໃນ ກິດຈະການ ການລ້ຽງ ສັດນໍ້າ ຈະຄ່ອຍໆ ໄດ້ຮັບຄວາມ ສົນໃຈ ຫລາຍຂຶ້ນ ກໍຕາມ.

ບາງແຂວງສ່ວນຫຼາຍ ກໍໄດ້ລິເລີ້ມ ການລົງທຶນ ໃນໂຄງການຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ໂດຍຊາວ ກະສິກອນ ນຳໃຊ້ເງິນ ທີ່ກູ້ຢືມ ຈາກທະນາຄານ ສິ່ງເສີມ ກະສິກຳ. ເຖິງຢ່າງໃດ ກໍຕາມ, ໂຄງການຊົນ ລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ການສະໜອງນໍ້າສະອາດ ໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ຫ່າງໄກຊອກຫລີກ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາ ໃຫ້ເປັນພັນທະ ດ້ານສັງຄົມ ໄປສູ່ ຂະແໜງການ ຂາດແຄນທີ່ສຸດ ຂອງປະເທດ ແລະ ບໍ່ເປັນທີ່ດຶງດູດໃຈ ໃນການລົງທຶນ ຈາກ ພາກເອກະຊົນ. ໃນປະຈຸບັນ, ການຮ່າງກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງນໍ້າ ແມ່ນຢູ່ໃນ ການກະກຽມ, ເຊິ່ງຕັ້ງລະ ບຽບການ ໃນການດຳເນີນ ທຸລະກິດ ຢູ່ໃນຂົງເຂດ ດັ່ງກ່າວ, ຊ່ວຍຮັບປະກັນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ດັ່ງນັ້ນ ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວ ຈະໄດ້ເລີ້ມບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ຂະແໜງການ ການສະໜອງນໍ້າ ດັ່ງກ່າວ ຈະກາຍເປັນ ຂະແໜງການ ທີ່ດຶງດູດໃຈຂຶ້ນຕື່ມ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນເອກະຊົນ.

11.4. ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກ ການລົງທຶນ

ຂໍ້ມູນ ທີ່ມີຢູ່ ມີໜ້ອຍຫລາຍ ທີ່ຈະປະເມີນ ການຜົນຕອບແທນ ດ້ານການເງິນ ຈາກການລົງທຶນ ໃນການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ບັນດາ ໂຄງການໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກ, ເຊິ່ງໄດ້ປະຕິບັດ ຫລັງຈາກ ສຶກສາຮຽນຮູ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ, ທ່າອ່ຽງທາງການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ກຳນົດ ຜົນໄດ້ ຮັບຈາກການລົງທຶນ ດີພໍສົມຄວນ. ທັງນີ້ກໍສາ ມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ, ເຮັດໃຫ້ ເປັນການຄ້າ ແລະ ການ ປະຕິບັດ ສຳລັບການສະໜອງນໍ້າ ໃນຕົວເມືອງ ບົນພື້ນຖານ ທຶນຕົນເອງ ທາງດ້ານການຄ້າ, ເຖິງແມ່ນວ່າອັດຕາທີ່ໄດ້ຮັບ ໃນປະຈຸບັນ (ອີງໃສ່ ການສຶກສາຂໍ້ມູນ ຈາກທະນາ ຄານໂລກ) ແມ່ນຍັງຕ່ຳຫລາຍ ໃນທົ່ວປະເທດ ທີ່ຈະສົ່ງເສີມ ການເຊື່ອຄ່າ ແລະ ງົບປະມານອື່ນໆ ໃນແຜນ ການໄລຍະຍາວນານ.

ບັນຫາອື່ນໆ ຂອງການຍືນຍົງ ທາງດ້ານການເງິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການບຳລຸງຮັກສາ ຂອງ ການສ້າງ ໂຄງລ່າງນໍ້າ ໃນການ ພັດທະນາ ຊົນລະປະທານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ລັດຖະບານ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ງົບປະມານ ໃນການປະຕິບັດງານ ແລະ ການບໍລຸງຮັກສາ, ເຊິ່ງເປັນ ເຫດຜົນໃຫ້ ຮັບພາລະໜັກທາງ ດ້ານການ. ໃນທີ່ສຸດ, ນະໂຍບາຍ ມອດອນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ໂອນກຳມະສິດ ຂອງໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳໃຊ້ ໄດ້ສືບຕໍ່ປະຕິບັດ ແຕ່ໃນກໍລະນີ ສ່ວນຫລາຍ, ການມອດໂອນ ແມ່ນຈຳກັດ ໃນດ້ານການປະຕິບັດ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ຂອງ ໂຄງການ ຊົນລະປະທານ.

ການພັດທະນາ ການສະໜອງນໍ້າ ໃນຊົນນະບົດ ແລະ ໂຄງການຊົນລະປະທານ ຂະໜາດນ້ອຍ ໃນເຂດ ຮ່າງໄກຊອກຫາລຶກ ໄດ້ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດ ດ້ານສັງຄົມ ຫລາຍກ່ວາ ຜົນຕອບແທນ ດ້ານການເງິນ. ຜົນປະ ໂຫຍດດັ່ງກ່າວນີ້ ເປັນເຫດໃຫ້ ຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ດີຂຶ້ນ, ປັບປຸງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ໃນຊຸມຊົນ ທີ່ມາຈາກການສະໜອງນໍ້າ ແລະ ສຸກຂະອະນາໄມ ໃນຊົນນະບົດ ແລະ ຈາກຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຜົນໃຫ້ອາຫານ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ.

ການປັບປຸງ ຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່, ມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດ, ສະຖານະບຸກຄົນ, ລາຍຮັບ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໄປໄດ້ ແລະ ອື່ນໆ ທັງໝົດນີ້ ໄດ້ປະກອບເຂົ້າໃນ ຄາວມຮູ້ສຶກ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນການດຳລົງຊີວິດ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ຕໍ່ຕ້ານກັບ “ການດຳລົງຊີວິດ ໃນຕົວແບບ ເລື້ອນລອຍ” ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ປະເທດຊາດ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ. ບັນຫາເລື້ອນນີ້ ແມ່ນເປັນບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່ ສ ປ ປ ລາວ ແລະ ອາດນຳໃຊ້ເງິນຊ່ວຍເຫລືອຈາກລັດຖະບານ.

12. ບັນຫາ ຕົ້ນຕໍ ໃນ ຂະແໜງການ ນໍ້າ

12.1. ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ໄດ້ວາງ ພື້ນຖານ ແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ ສິດທິ ໃນ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຊຶ່ງ ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ ບຸລິມະສິດ ແກ່ ການນຳໃຊ້ ປະເທດໃດໜຶ່ງ, ແຕ່ ເຫັນວ່າ ການນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ແລະ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ ລະບຽບການສະເພາະ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຍັງໄດ້ວາງພື້ນຖານ ແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຊຶ່ງ ຜູ້ນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນ ກິດຈະການ ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຕ້ອງໄດ້ປະກອບສ່ວນ ດ້ານທຶນຮອນ ເຂົ້າໃນ ກອງທຶນ ດັ່ງກ່າວ.

12.2. ການເງິນ

ເຖິງແມ່ນວ່າ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆ ຈະຖືກຮັບຜ່ານມາ ເກືອບ ທົດສະວັດ ແລ້ວກໍຕາມ, ການວາງໂຄງສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດ້ານການເງິນ ຕາມ ການລະບຸ ຂອງ ບັນດານິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ດັ່ງກ່າວ ເຫັນວ່າ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ເວົ້າສະເພາະ ໃນ ຂະແໜງການ ນໍ້າ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ຈະຖືກຮັບຜ່ານ ຈາກ ສະພາແຫ່ງຊາດ ໃນ ເດືອນຕຸລາ 1996 ແລະ ດຳລັດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກຮັບຮອງ ຈາກ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໃນ ເດືອນ ຕຸລາ 2001 ແລ້ວ ກໍຕາມ, ແຕ່ ການຈັດຕັ້ງ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ກໍຍັງ ບໍ່ທັນ ສາມາດ ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ເທື່ອ ເທົ່າເຖິງປະຈຸບັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນໄລຍະປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ ບັນຫາກ່ຽວກັບ ຄວາມຍືນຍົງ ດ້ານການເງິນ ໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ລວມທັງ ຊັບພະຍາກອນ ກອນ ນໍ້າ, ແມ່ນ ໄດ້ຖືກຍົກຂຶ້ນ ໃນ ການປົກສາຫາລື ແລະ ມີການລິເລີ່ມ ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ.

13. ຂໍ້ສະເໜີແນະ ແລະ ທາງເລືອກ

13.1. ນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ

13.2. ການເງິນ

ໂດຍອີງໃສ່ ແຜນ ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍລວມ ຂອງ ລັດຖະບານ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ການພັດທະນາ ທັງ ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ທີ່ຕິດພັນກັບ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງ ນໍ້າ ແລ້ວ ເຫັນວ່າ ການຈຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ດັ່ງກ່າວ ຈະນັບມື ນັບສູງຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ເຫັນວ່າ ການຈັດຕັ້ງ ກົນໄກ ດ້ານການເງິນ ທີ່ມີຄວາມຄ່ອງຕົງ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ດ້ານງົບປະມານ ຮັບໃຊ້ ປົກປັກຮັກສາ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ແຫລ່ງນໍ້າ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ ອັນຮີບດ່ວນ. ໂດຍຜ່ານ ການປຶກສາຫາລື ໃນ ລະດັບ ວິຊາການ ໃນ ໄລຍະ ຕົ້ນປີ 2007 ນີ້ ເຫັນວ່າ:

- ໃນໄລຍະທຳອິດ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຄວນຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເປັນກອງທຶນຢ່ອຍ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການສ້າງຕັ້ງ ໃນ ຮູບແບບ ດັ່ງກ່າວ ກໍ່ຍ້ອນວ່າ ເງື່ອນໄຂ ໃນ ການສ້າງຕັ້ງ ຈະເປັນໄປໄດ້ສູງ ແລະ ໄວກວ່າ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ອາດ ມີຄວາມສາມາດ ໃນ ການຈັດສັນ ທຶນ ສຳຮອງ ຈຳນວນໜຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ ກອງທຶນ ຢ່ອຍ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ.
- ຄວນສຶກສາ ສານກ່ຽວພັນ ດ້ານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ນິຕິກຳ ຂອງ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໃນ ລະດັບ ສູນກາງ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ ຊຶ່ງ ຕິດພັນກັບ ການປັບປຸງ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງ ຂະແໜງການ ນໍ້າ ໃນ ປະຈຸບັນ.
- ໃນ ໄລຍະຍາວ ຄວນມີ ການສຶກສາ ແລະ ປັບປຸງ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບ ສະພາບ ຄວາມເປັນຈິງ. ໃນນັ້ນ ຄວນມີ ການພິຈາລະນາ ວ່າ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຄວນຈະເປັນ ກອງທຶນ ຢ່ອຍ ພາຍໃຕ້ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ຫລື ຈະເປັນ ກອງທຶນ ໃຫຍ່ ເອກະລາດ.
- ຄວນສຶກສາຄື້ນຄວ້າ ຕື່ມ ກ່ຽວກັບ ຂອບເຂດ ແລະ ສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ຜູ້ສະໜອງທຶນ ແລະ ກອງທຶນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ເຫັນວ່າ ຍັງມີຄວາມສັບສົນ ວ່າ ຜູ້ທີ່ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນ ກອງທຶນ ນັ້ນ ຈະປະກອບເຂົ້າ ໃນກອງທຶນ ໃດ ແລະ ແນວໃດ ຈຶ່ງຈະສອດຄ່ອງ ກັບ ລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມເປັນຈິງ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໂຄງການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຊຶ່ງ ໃນນັ້ນ ເຫັນວ່າ ໂຄງການ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແມ່ນຕິດພັນກັບ ການແກ້ໄຂ ຜົນກະທົບ ໃນ ຫລາຍໆ ບັນຫາ ເຊັ່ນ ການຟື້ນຟູ ແຫລ່ງນໍ້າ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ໃນນໍ້າ (ຕິດພັນກັບ ກອງທຶນ ປົກປັກຮັກສາ ແຫລ່ງນໍ້າ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນານາພັນ), ການຈັດ ສັນ ແລະ ຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ (ຕິດພັນກັບ ກອງທຶນ ທຸດຜ່ອນ ຄວາມທຸກຍາກ), ການຈຳກັດ, ຫລຸດຜ່ອນ ແລະ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ທີ່ເກີດຈາກ ນໍ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບ ຈາກ ການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ການ ປິດ ເປີດ ນໍ້າ ຂອງ ເຂື່ອນ (ອາດຕິດພັນກັບ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ຫາກ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນ ໄລຍະຕໍ່ໄປ), ແລະ ອື່ນໆ.

- ຄວນສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ຕື່ມ ກ່ຽວກັບ ການກຳນົດ ຫລັກການ ແລະ ຂອບເຂດ ໃນ ການສະໜອງທຶນ ຂອງ ກອງທຶນ ຊັບພະຍາກອນ ນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ ເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ການສະໜອງທຶນ ຄວນຈະຮັບໃຊ້ ຈຸດປະສົງ ທີ່ກວມເອົາ ຫລາຍຂະແໜງການ.

ເອກະສານ ອ້າງອີງ

- Asian Development Bank, 2000, *Country Economic Review*.
- Bair, Ian G, and Bruce Shoemaker, “Aiding or Abetting?”, Internal Resettlement and International Aid Agencies in the Lao PDR.
- CPC, March 2004, The Household of Lao PDR, Social and Economic Indicators, Lao Expenditure and Consumption Survey 2002/3.
- Committee on Planning and Investment, January 2006, Sixth National Socio-Economic Development Plan 2006-2010 (Draft).
- Department of Irrigation, January 2005, *Irrigation Strategy, 2006 – 2010*, No. 0002
- DMH, March 2007, Water Balance Study in the Lao People’s Democratic Republic
- Government of Lao PDR and UN, 2004, Millennium Development Goals, Progress Report.
- Interim Committee for Coordination of Investigation of the Lower Mekong Basin, 1992, *Fisheries in the Lower Mekong Basin*, Summary Report.
- Lao National Mekong Committee, February 2004, Basin Development Plan, National Sector Overviews.
- Lao PDR, February 2000, Water Supply and Sanitation in Lao People’s Democratic Republic, An Overview Leading into the New Millennium (Final Draft).
- Living Aquatic Resources Research Center, *LARReC Human Resources Development Plan 2000-2005*. National Agriculture and Forestry Research Institute, Ministry of Agriculture and Forestry.
- _____, 2000, *LARReC Medium Term Research Plan 2000-2005*. Research Report No. 0007, National Agriculture and Forestry Research Institute, Ministry of Agriculture and Forestry.
- Living Aquatic Resources Research Center and Mekong River Commission (MRC) Fisheries Program, 2000, *Fisheries Survey Luangprabang Province, Lao PDR*. Research Report No. 0001. National Agriculture and Forestry Research Institute, Ministry of Agriculture and Forestry.
- Lopaying D, 2005, *Review on Water Quality Emergencies in Lao PDR*, Lao National Mekong Committee Secretariat and Mekong River Commission Secretariat.
- McLennan K, 2004, Analysis of Forest Dwelling Populations and Vulnerability to Food Insecurity at the Village Level, “VAM – Vulnerability Analysis and Mapping”, World Food Program.
- Mekong River Commission, 2005, Annual Report.
- Millington, Peter, 2004, “Background Study on Integrated Water Resources Management Within Lao PDR”, Prepared for World Bank.
- Ministry of Agriculture and Forestry, January 2005, *Forestry Strategy to the Year 2020*.
- 2003, *Strategic Vision, Integrated Watershed Management Approach for Sustainable Upland Development and Poverty Alleviation in Lao PDR*.
- 1999, The Government’s Strategic Vision for the Agriculture Sector.
- and Science, Technology and Environment Agency, 2004, *Biodiversity Country Report*.

Ministry of Communication, Transportation, Post and Construction, August 2001, Report on the Implementation of the Transportation Sector, 1976 – 2000, and Development Plan, 2001 – 2020, No. 025/ DT.

Ministry of Industry and Handicrafts and Norwegian Water Resources and Energy Directorate, December 1998, *Proceedings: Conference on Hydropower, Development and Environment*, 8-10 December 1998.

Ministry of Health, August 2002, *Lao Health Master Planning Study*, Draft Final Report, Volume 1.

June 2004, The National Strategy For the Rural Water Supply and Environmental Health Sector.

Nam Theun 2, 15 July 2006, *Nakai Plateau, News Release*.

NORAD and UNEP, 2001, State of the Environment, Lao PDR.

Roundtable Process, March 2003, “Public Service Reform, People’s Participation, Rule of Law and Sound Financial Management”, A Policy Paper of the Government of Lao PDR on Governance Issues.

SCPC, 2005, Population and Housing Census, (Lao version).

SCPC, March 2005, Population and Housing Census, Preliminary Report, Results on the Province and District Level.

Science, Technology and Environment Agency, August 2004, National Environmental Management Strategy to 2000 and Action Plan and Action Plan for 2006 – 2010 (No. 120/PM) and World Bank, January 2005, *Environmental Monitor 2005*, Final Draft

UNICEF, 1996, A Situation Analysis, Children and their Families in the Lao People’s Democratic Republic.

UNESCO, 2005, Lao People’s Democratic Republic Skills Development for Disadvantaged Group: Review, Issues and Prospects, Final Report.

Water Resources Coordination Committee, 1998, “National Water Sector Profile”, Prepared with ADB.

December 1998, *Water Sector Strategy and Action Plan*, Prepared with ADB.

March 2006, “Assessment of Water Resources Data and Information System Management in Lao PDR”, March 2006

May 2006, “Water Balance Study”

2007, “Nam Ngum River Basin Profile”, draft.

Water Supply Authority, June 2004, Summary Report, Building Consensus for Small Town Water Supply Management Models in Lao PDR.

2004, Annual Water Sector Performance Report.

Add: National Growth and Poverty Eradication Strategy

Legislation

Constitution of the Lao People’s Democratic Republic, No. 25/NA, 6 May 2003

Law on Agriculture, 10 October 1998.

Law on Environmental Protection, No. 02/99/NA, 3 April 1999

Law on Forestry, 11 October 1996

Law on Lands, 12 April 1997, amended 21 October 2003

Law on Local Administration of the Lao People’s Democratic Republic, No. 47/NA, 21 October 2003

Law on Mining, 12 April 1997.

Law on Water and Water Resources, No. 02-96, 11 October 1996

Prime Minister's Decree No. 09/PM, dated 8 February 1999, Mandate of the Water Resources Coordination Committee

Prime Minister's Decree No. 197/PM, dated 15 November 1999, Decree on the Establishment and Operation of the Lao National Mekong Committee

Prime Minister's Decree No. 204/PM, dated 9 October 2001, Decree to Implement the Law on Water and Water Resources

Prime Minister's Decree No. 135/PM, 7 August 2002, Establishment and Management of Socio-Economic Development Plans

Prime Minister's Decree No. 146/PM, June 2005, Establishment of the Environmental Protection Fund

Ministerial Decision 1056/AF, 14 March 1997, Water Users Associations